

ইটো বিতোপন, ধর্ম সনাতন।
আকেসে কীর্তন, কৰে সাধুজন॥

(গুণমালা - ৪৭ নং পদ)

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়,

- ১। অসমীয়া সমাজ আৰু আধ্যাত্মিক জীৱনৰ অক্ষয় বন্তিস্বৰূপ পৰিত্ব গুণমালাত মহাপুৰুষ শ্রীমন্ত
শংকৰদেৱে সনাতনী সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ বিষয়ে আগবঢ়াই হৈ যোৱা এই অমৃতময় বাণী
উপস্থাপনেৰে মই আজি এই পৰিত্ব সদনত থিয় হৈছো আৰু মহাপুৰুষ শ্রীমন্ত শংকৰদেৱৰ
প্রতি মোৰ ভক্তিভৰা প্ৰণিপাত জনাইছো। ব্যক্তি হিচাপে শ্রীমন্ত শকৰদেৱৰ হৈছে তেনে এগৰাকী
মহাআৰ্যা যি অসমীয়া জাতিৰ প্ৰাণ প্ৰতিষ্ঠাপক আৰু অসমীয়া সমাজখনক একতাৰ ডোলেৰে
বন্ধা এগৰাকী প্ৰাতঃস্মৰণীয় মহাপুৰুষ। তেৰাৰ প্ৰতি মূৰ দোৱাই এই পৰিত্ব সদনত থিয় হৈ
আজি মই ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক আয় আৰু ব্যয়ৰ প্ৰস্তাৱেৰে মোৰ চতুৰ্থখন বাজেট উপস্থাপন
কৰিবলৈ আগবঢ়াইছো।
- ২। এই সদনৰ মজিয়াত, মাননীয় সদস্যব�ৃন্দ আৰু মোৰ বাজ্যৰ জনসাধাৰণৰ সন্মুখত থিয় হৈ মই
সৰ্বশক্তিমান ঈশ্বৰৰ বন্দনা কৰি আশীৰ্বাদ বিচাৰিছো, যি ঈশ্বৰ হৈছে বিশ্ব ব্ৰহ্মাণ্ডৰ চিৰস্তন সত্য
আৰু প্ৰাচীন কালৰে পৰা আমাৰ ভাৰতীয় পৰম্পৰাৰ কেন্দ্ৰীয় বিষয়। মই ধৰ্মৰ সেই দাশনিক
তত্ত্ব প্ৰতি মোৰ আনুগত্য পোষণ কৰিছো যি দৰ্শনে মানৱতাৰ জয়গান গাইছে আৰু মানৱতাক
পাৰ্থিৰ আৰু আধ্যাত্মিক জগতৰ সুউচ্চ স্তৰলৈ উন্নৰণ কৰাৰ হকে পথৰ নিৰ্দেশনা দিছে। সেই
ভাৰতীয় দৰ্শনৰ সমস্ত নিৰ্যাস সংৰক্ষিত কৰি ৰখা উপনিষদতো লিপিৱদ্ব হৈছে আন এক
আমোঘ মন্ত্র —

ওম, সৰ্বে ভৱন্তু সুখীনঃ।
সৰ্বে সন্তু নিৰাময়াৎ।
সৰ্বে ভদ্রাণি পশ্যন্তু ॥
মা কশ্চিত দুখ ভাগভৱেত ॥
ওম শান্তি শান্তি শান্তি ॥

(সকলো কুশলে থাকক আৰু সুখী হওক, সকলো অসুস্থতাৰ পৰা মুক্ত হওক, আধ্যাত্মিক
চেতনাবে সকলো উজ্জীৱিত হওক, কোনেও দুর্ভোগ নোভোগক।)

- ৩। মই উপস্থাপন কৰা এই বাজেটখনৰ দফাই দফাই এই সু-প্রাচীন ভাৰতীয় সভ্যতাৰ উপৰিউক্ত নীতিসমূহৰ প্রতিফলন যাতে দেখিবলৈ পোৱা যায় তাৰ বাবে মই প্ৰয়াস কৰিছো আৰু এই বাজেটখন অসমৰ তিনি কোটি ত্ৰিশ লক্ষ লোকৰ সুখ-শান্তি, সুস্থৰ্তা, মঙ্গলয়ময়তা আৰু কল্যাণৰ বাবে উৎসর্গী কৰিছো। সৰো ভৱন্ত সুখীনঃ — এই মন্ত্ৰৰ অনুৰণন শুনা গৈছে বাজেটখনৰ প্রতিটো দফা আৰু প্রতিটো প্ৰস্তাৱতেই আৰু ইয়াৰ প্রতিটো শব্দ উৎসৱীত হৈছে আমাৰ মহান প্ৰদেশখনৰ প্ৰতিজন লোকৰ মঙ্গলৰ বাবে।
- ৪। ১৯৪৮ চনৰ ১১ মাৰ্চ তাৰিখে শ্ৰীবিষ্ণুৱাম মেধিয়ে এই সদনৰ মজিয়াত স্বৰাজোন্তৰ অসমৰ প্ৰথমখন বাজেট দাখিল কৰিবলৈ থিয় হৈছিল আৰু এখন স্পন্দনশীল ৰাজ্যৰ ভৱিষ্যদৰ্শনৰ ৰূপৰেখা দাঙি ধৰিছিল। অত্যন্ত বিনয়েৰে এই মহান নেতাগৰাকীৰ পদ চিহ্ন অনুকৰণ কৰিবলৈ লৈ আজি মই অত্যন্ত গৌৰৱান্বিত। আমাৰ চৰকাৰৰ এজন প্ৰতিনিধি হিচাপে চৰকাৰৰ হৈ মই এই ঘোষণা কৰিব খোজো যে আমাৰ পূৰ্বপুৰুষসকলে আমাৰ ৰাজ্যখনক লৈ ৰচনা কৰা স্বপ্নৰ আধাৰত অসম নিৰ্মাণ কৰাৰ বাবে আমি দৃঢ় সংকল্প প্ৰহণ কৰিছো।
- ৫। ২০১৬ চনৰ মে' মাহত যেতিয়া কৰ্মদক্ষ মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীসৰ্বানন্দ সোণোৱালদেৱৰ নেতৃত্বত আমি চৰকাৰ গঠন কৰিছিলো, আমাৰ দৃষ্টি আছিল স্পষ্ট — আমি এখন নতুন অসম গঢ়িব বিচাৰিছিলো, যিখন অসম আত্মবিশ্বাসী আৰু তেজস্বী আৰু য'ত প্ৰতিগৰাকী নাগৰিকৰেই সুৰক্ষা, আত্মসন্মান আৰু বিকাশ সন্তুষ্পৰ হয়। মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে তেখেতৰ কামৰ দ্বাৰা আমাৰ সন্মুখত এক আৰ্হি স্থাপন কৰিছে। সকলো দিশতেই ৰাজ্যখনৰ বিকাশ সম্পর্কে তেখেতৰ যি ভৱিষ্যদৰ্শন সেয়া আমাৰ বাবে পাথেয়। তেখেতে অন্তঃকৰণেৰে বিশ্বাস কৰে যে আমাৰ ৰাজ্যখন অযুত সন্তুষ্নাবে ভৰা আৰু এই সন্তুষ্নাসমূহৰ সুবিধা প্ৰহণ কৰিব পাৰিলৈ ৰাজ্যখনৰ উন্নয়ন নিশ্চিত। এই খিনিতে ৰূপকোঁৰৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ এটি কৰিতা আমি স্মৰণ কৰো আহক —

এই পৃথিৰীলৈ আনিব লাগিব

মহৱৰ মহাজয়,

কৰিব লাগিব গোটেই জগত

অমৃত আনন্দময়।

মানুহ ফুলিব লাগিব বিকশি

কৰিব লাগিব বিশ্বখনকে

চৰগী সুৰভিময়।

- ৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, আজিৰ অসম এখন উচ্চাকাঙ্ক্ষাৰ, উচ্চাভিলাষাৰ অসম। আমাৰ সপোনৰ পৰিধি অতি বিশাল। সেইবাবে অতীতৰ তুলনাত আজি অধিক প্ৰয়োজনীয় কথাটো হৈছে এই

যে আমাৰ বৈচিত্ৰময় সমাজখনৰ প্রতিটো জনগোষ্ঠীয়ে যাতে খোজত খোজ মিলাই সামগ্ৰিকভাৱে সমাজখনক আণুবাই লৈ যায় আৰু ভাৰতবৰ্ষ আৰু বিশ্বত আমাৰ ন্যায্য স্থান আমি পাওঁ।

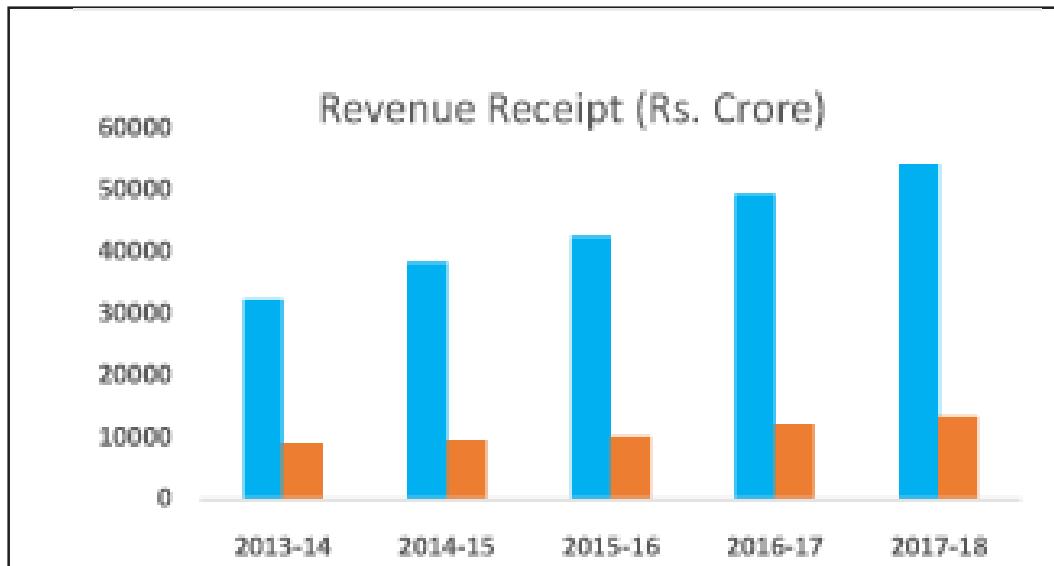
- ৭। আজি আমি এক গুৰুত্বপূৰ্ণ যাত্ৰাৰ গৌৰৱময় ক্ষণত উপনীত হৈছো। যোৱা তিনিটা বছৰত আমি এনে এটা শক্তিশালী ভেটি নিৰ্মাণ কৰিবলৈ সক্ষম হ'লো য'ব পৰা এতিয়া আমি অধিক উত্তৰণৰ দিশে আগবঢ়াৰ সময়। এয়া দ্বিধাগ্ৰস্ততাৰ সময় নহয় — কিন্তু নহয় এয়া সময় পশ্চাদমুখী ওভতা যাত্ৰাৰ। ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষৰ এই বাজেট উত্তৰণৰ বাজেট, গতানুগতিকতাৰ পৰা উৰ্ধৰলৈ উঠাৰ আৰু আমাৰ জীৱনৰ প্রতিটো ক্ষেত্ৰে বিকাশ আৰু প্ৰগতিৰ নতুন প্ৰভাতৰ আহ্বান কৰা এয়া এক আশাৰ বাজেট।
- ৮। ২০১৬ চনৰ মে' মাহত অসমৰ জনতাই আমাক এক সৰ্বাত্মক আৰু আত্মবিশ্বাসী বায় দিছিল আৰু পৰিৱৰ্তনৰ সপক্ষে কৃত্তৃ প্ৰদান কৰিছিল। মোৰ প্ৰথমখন বাজেট পণ্ডিত দীনদয়াল উপাধ্যায়ৰ একাত্ম মানৱতাৰাদৰ দৰ্শনৰ আধাৰত প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। এই দৰ্শনৰ চাৰিটা স্তুতি হৈছে (১) ব্যক্তি জীৱনৰ সততা, (২) বাজনৈতিক অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ, (৩) প্ৰশাসনিক ন্যায্যতা আৰু (৪) জন অংশীদাৰিত্ব। অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক বিকাশৰ লক্ষ্যৰ বাটত আমি ধাৰমান হওঁতে কোনো এজন নাগৰিকে যাতে উপেক্ষিত নহয় আমি তাৰো ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছো প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্ৰীনৈনেন্দ্ৰ মোদীদেৱৰ তুফানিনাদ — সৱকা সাথ সৱকা বিকাশ এই ধৰনিৰ অনুপ্ৰোবণাত। আমাৰ বাজ্যৰ নাগৰিকসকলৰ জীৱনৰ ৰূপান্তৰণৰ যাত্ৰাত আমাৰ চৰকাৰে অজস্র পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীসৰ্বানন্দ সোগোৱালদেৱৰ নেতৃত্বত। ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ বাজেট সেইবাবে আছিল আমাৰ সামাজিক আৰু আৰ্থিক ভেটি নিৰ্মাণৰ বাজেট। আমাৰ চৰকাৰৰ বাবে অসমৰ জনতাই হৈছে প্ৰকৃত জনাদৰ্ন — যাৰ সেৱাৰ বাবে আমি আজি এই স্থানত উপনীত হৈছো আৰু যাৰ সেৱাত আমি ৰাতী হৈ ৰম শেষ নিশ্চাস এৰালৈকে।
- ৯। পিছৰ বছৰ ২০১৭ চনৰ ৭ ফেব্ৰুৱাৰীত আমাৰ চৰকাৰৰ দ্বিতীয়খন বাজেট উপস্থাপন কৰিবলৈ মই পুনৰ এই সদনত উপৰিষ্ঠ হৈছিলো। আমি সকলো দিশতে সু-শাসনৰ দৰ্শন সঞ্চালন কৰিছিলো। আমাক আমাৰ যাত্ৰাপথৰ মন্ত্ৰ দিছিল মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে — বিদেশী মুক্ত, দুর্নীতি মুক্ত আৰু সন্তুস্মুক্ত অসম। সেইখন বাজেটত মই আমাৰ ১৮খন ধৰজ্জাবাহী আঁচনি — অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাৰ ধাৰণাটো উত্থাপন কৰিছিলো। ধৰজ্জাবাহী আঁচনিবোৰ সাধাৰণতে ভাৰত চৰকাৰেহে ৰূপায়ণ কৰে। তৎসত্ত্বেও আমি এক মহৎ স্বপ্ন দেখাৰ প্ৰয়াস কৰিছিলো আৰু সম্পূৰ্ণৰাপে ৰাজ্য চৰকাৰৰ পুঁজিৰে ৰূপায়িত হ'বলগীয়া এলানি ধৰজ্জাবাহী আঁচনিৰ কাম আৰম্ভ কৰিছিলো।

- ১০। যোরা বছৰ উখাপন কৰা মোৰ তৃতীয়খন বাজেটত আছিল তিনিটা বৃহৎ খোজ — একত্ৰীকৰণ — বিগত দুবছৰ নীতি আৰু কাৰ্যক্ৰমৰ একত্ৰীকৰণ, সম্প্ৰসাৰণ — আমাৰ দৰ্শন আৰু উচ্চাভিলাষাৰ শৈবৃদ্ধি আৰু উন্নৰণ — আমাৰ চৰকাৰৰ কৰ্ম-সংস্কৃতিৰ উৎকৰ্ষ সাধনৰ জৰিয়তে আমাৰ আকাঙ্ক্ষাসমূহৰ সঞ্জীৱিতকৰণ।
- ১১। আমাৰ চৰাকৰে আমাক এখন সুপ্ৰশংস্তি, সন্তাৱনা আৰু সমৃদ্ধিৰ (Potentiality, Possibility and Prosperity) ৰাজ্য হিচাপে অংকণ কৰিছে আৰু আপোনালোক আটাইকে আমি আমাৰ সেই দৰ্শনৰ অংশীদাৰৰূপে গণ্য কৰি আহিছো। এক কাৰ্য ৰূপায়ণ প্ৰতিবেদনৰ সৈতে আমি আমাৰ একত্ৰীকৰণৰ কাৰ্যক্ৰম আগঢ়াইছিলো, য'ত আমি দেখিবলৈ পাইছিলো কেনেদৰে পূৰ্বৰ বাজেটসমূহৰ প্ৰস্তাৱসমূহ কৰায়িত কৰা হৈছিল। আমাৰ উদ্দেশ্য আছিল আমাৰ প্ৰশাসনিক ব্যৱস্থাটোলৈ স্বচ্ছতা আৰু জৰাবদিহিতা অনা। আমাৰ প্ৰশাসনিক ব্যৱস্থাৰ সম্প্ৰসাৰণ কাৰ্যসূচীৰ কেন্দ্ৰীয় দৰ্শনটো হৈছে সম্পদ আহৰণ অথবা সম্পদৰ ব্যৱস্থাপনা। চৰকাৰী ব্যয় ব্যৱস্থাটোৰ সংশোধনৰ জৰিয়তে এক সক্ৰিয় আৰু জৰাবদিহি প্ৰশাসনৰ ধাৰণা এটা আমি গ্ৰহণ কৰিছিলো। আৰু উচ্চাকাঙ্ক্ষা আৰু উচ্চাভিলাষাৰ পথৰ অবিৰত যাত্ৰাৰ বাবে আমি এই সদনত উখাপন কৰিছিলো উন্নৰণ — অষ্টাদশ মুকুতৰ উন্নয়নী মালা। ক্ষন্তেক পিছতে মই এই উন্নয়নী মালাধাৰিৰ সাফল্যৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিম আৰু লগতে অৱগত কৰিম আমি কেনেকৈ সময়ৰ লগে লগে সেই মালাধাৰিক অধিক প্ৰদীপ্তি কৰি তুলিব পাৰো। ৰাজ্যৰ বিত্তীয় অৱস্থা আৰু বিকাশৰ বিষয়ত এক দৃঢ় খোপনি লোৱাৰ পিছত এই আমি সংহতকৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ আৰম্ভ কৰিছিলো।
- ১২। এই সকলোৰে মাজত, উজ্জ্বলতম বৰ্ণত প্ৰতিধ্বনিত হৈ আছে আমাৰ চৰকাৰৰ সেই বজ্ৰকঠোৰ ধৰনি — জাতি, মাটি আৰু ভেটি বৰ্ক্ষাৰ অক্ষয় সংকলন। এই তিনিটা শব্দ আমাৰ চৰকাৰৰ বাবে কেৱল নিজীৰ শব্দ মাত্ৰ নহয় — এই সম্পর্কে উৎপন্ন হোৱা সকলোধৰণৰ ভ্ৰম আমি তৎক্ষণাত পৰিহাৰ কৰো আহক। এখন সমৃদ্ধ, একত্ৰিত আৰু শক্তিশালী প্ৰদেশ হিচাপে অসম ৰাজ্যৰ ধাৰণাটোত আমাৰ চৰকাৰ অটল হৈ আছে আৰু থাকিব। অৱশ্যে আমাৰ জাতি-মাটি-ভেটিৰ ধাৰণাটোত কোনো অসমীয়া জ্যাত্যাভিমানৰ আহ্বান নাই। এয়া হৈছে ভাৰতৰ বাণিজ্যিক বৰ্তমানৰ মহৎ ধাৰণাটোৰ উদ্ঘাপন, ভাৰত মাত্ৰৰ প্ৰতি আমাৰ সমৰ্পণ আৰু বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ অসমীয়া সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰাৰ সংৰক্ষণ। অসমক দেশৰ সমৃদ্ধিশালী পাঁচখন ৰাজ্যৰ এখনৰূপে গঢ়ি তোলাৰ বাবে একত্ৰিত হ'বলৈ বাইজলৈ এয়া এক আহ্বান।
- ১৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, এইখনিতে বিকাশিত ৰাজ্যসমূহৰ মাজলৈ অসমৰ উন্নৰণৰ যাত্ৰা কিদৰে অপ্রতিৰোধ্য সেই সম্পর্কে আৰু অনাগত কেইটামান বছৰত আমি গ্ৰহণ কৰিবলগীয়া বিকাশৰ কাৰ্যসূচী সম্পৰ্কে এই বাজেটত কিছু ব্যাখ্যা আগবঢ়াৰ বিচাৰিছো।

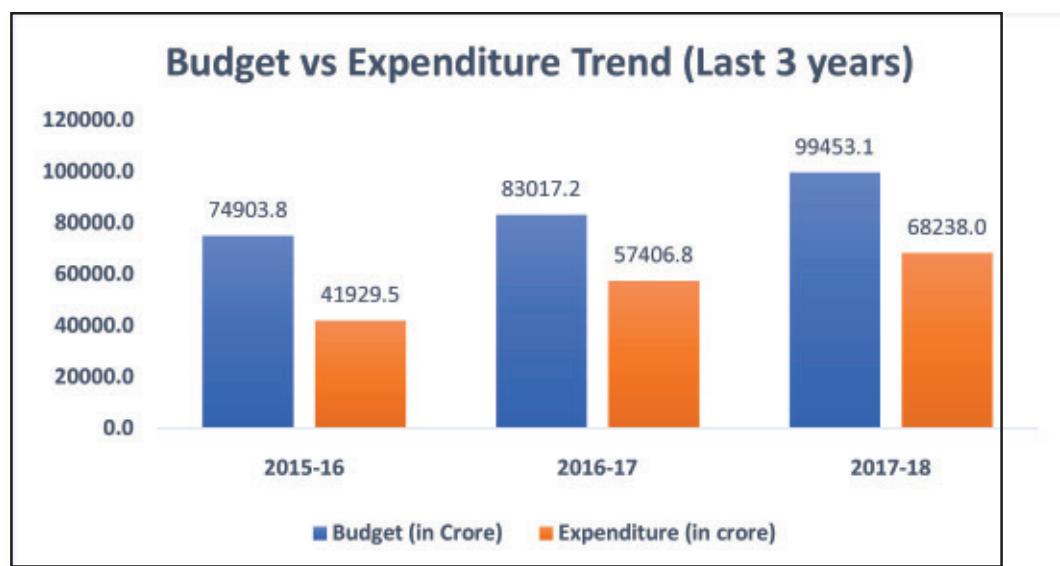
১৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, বাজ্যের যিকোনো ধরণের ক্রপান্তরণের বাবে সবাতোকে প্রয়োজনীয় দুটা উপকরণ হৈছে বাজনেতিক ইচ্ছাশক্তি আৰু বিভীয় সম্পদ। বাজনেতিক ইচ্ছাশক্তিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ অংগীকাৰবদ্ধতাৰ কথা ঘোষণা কৰিবলৈ ইতিহাস আছে — কেনেকৈ সমগ্ৰ চৰকাৰখনে ত্বাৰিত বিকাশৰ বাবে তথা আমাৰ মৰমৰ বাজ্যখনক বাজ্যসমূহৰ শিখৰত স্থান দিবলৈ উঠি পৰি লাগিছে। আনটো গুৰুত্বপূৰ্ণ উপকৰণ, বিভীয় সম্পদৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমি অধিক আগুৱাই যোৱাৰ প্রয়োজনীয়তা আছে।

১৫। মহোদয়, ২০১৬ চনত আমি উন্নৰাধিকাৰসূত্ৰে লাভ কৰা বিভীয় অৱস্থাৰ কথা এই পৱিত্ৰ সদনত পুনৰ এবাৰ সোঁৱৰণ কৰিব খুজিছো। মহোদয়, আজিৰ পৰা তিনি বছৰৰ কিছু কম দিনৰ পূৰ্বে আমাৰ চৰকাৰে উন্নৰাধিকাৰসূত্ৰে লাভ কৰা অসমৰ বিভীয় অৱস্থাৰ কথা এখন শ্ৰেতপত্ৰৰ জৰিয়তে আমি আপোনালোকৰ দৃষ্টিগোচৰ কৰিছিলো, য'ত এই কথা প্ৰমাণিত হৈছিল যে পূৰ্বৰত্তী চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা বৰ্দ্ধিত ৰূপত বাজেট আবণ্টন দেখুওৱা হৈছিল যদিও বিভীয় যোগানৰ বিষয়টো সম্পূৰ্ণৰূপে উপেক্ষা কৰা হৈছিল। চৰকাৰৰ কাম-কাজ এনেকৈ চলিছিল যে চৰকাৰৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ দায় (Committed Liability) বৃদ্ধি পাইছিল অথচ পৰ্যাপ্ত আভ্যন্তৰীণ আয় (Internal Resources) বৃদ্ধিৰ বাবে চৰকাৰ অসমৰ্থ হৈছিল। ২০১৫-১৬ বৰ্ষত আমাৰ আভ্যন্তৰীণ বাজহ আহৰণৰ অৱস্থা ইমানেই সংগীন আছিল যে বাজ্যৰ কৰ বাজহ বৃদ্ধিৰ হাৰ আছিল মাত্ৰ দুই শতাংশ। নিজকে বৰ্তাই ৰখাৰ বাবে অসম দ্রুতগতিৰে কেৱল খণ আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ধনৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণৰূপে নিৰ্ভৰশীল বাজ্যত পৱিণত হোৱাৰ পথত আগবঢ়িছিল।

১৬। কিন্তু আমি তৎক্ষণাত নিজকে খাপ খুৱাই ল'লো। আমাৰ সন্মুখত বিভীয় জোৱা মৰাৰ বাবে অত্যন্ত সীমিত সুযোগ থকা স্বত্তেও অসমৰ অৰ্থনেতিক আৰু বিভীয় পুনৰোখানত আমি সফল হলো। বিকাশৰ ন-ধৰ্মজ্ঞাবাহীৰ (New Engine of Growth) ৰূপত অসমে নিজকে ৰূপান্তৰ কৰি আনিছে আৰু ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ যি নতুন জোৱাৰ, অসমে তাৰ সুযোগ পুৰ্ণেদ্যমে ল'ব পাৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে। সম্পদ বৃদ্ধিৰ অৰ্থে সৰ্বান্তকৰণেৰে আমি চলোৱা প্ৰচেষ্টাই যোগায়াক ফল দিচ্ছে। ২০১৬ চনৰ পৰা আৰম্ভ কৰা বাজহ আহৰণৰ প্ৰচেষ্টা অত্যন্ত সন্তোষজনক আৰু বিকাশৰ হাৰ পূৰ্বৰ তুলনাত অধিক। এই চৰকাৰৰ প্ৰথম বছৰতে ২০১৬-১৭ বৰ্ষত অভিলেখ হাৰৰ ১৫.৫ শতাংশ বাজহ বৃদ্ধি হৈছিল, য'ত কৰ বাজহ বৃদ্ধিৰ হাৰ আছিল প্ৰায় ২০ শতাংশ। দ্বিতীয় বছৰ ২০১৭-১৮ বিভীয় বৰ্ষৰ জুলাই মাহৰ পৰা সামগ্ৰী আৰু সেৱাকৰ প্ৰৱৰ্তিত হৈছিল যাৰ ফলত বাজহৰ ক্ষেত্ৰত বছৰি ১৪ শতাংশ বৃদ্ধিৰ নিশ্চয়তা আমি লাভ কৰিছিলো। অনাকৰ বাজহ আৰু অন্যান্য শিতানৰ বাজহ, যেনে — আৰকাৰী, পৰিবহণ, বনজ সম্পদ আদিৰ পৰা অহা বাজহেও ক্ৰমাং উন্নতৰ দিশে গতি কৰিছে আৰু সেই ধাৰা বৰ্তি থাকিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

১৭। আনন্দাতে, ব্যয়ৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ চৰকাৰৰ কাৰ্য্যকালত প্ৰতি বছৰে একোটা নতুন নতুন নিৰ্দৰ্শন স্থাপিত হ'বলৈ ধৰিছে। ২০১৬-১৭ বিহুৰ বৰ্ষত, ব্যয়ৰ হাৰে প্ৰথমবাৰৰ বাবে ৫০ হাজাৰ কোটি টকাৰ মাত্ৰা অতিক্ৰম কৰে। ২০১৭-১৮ বৰ্ষত এই ব্যয়ৰ মাত্ৰা ৬০ হাজাৰ কোটি টকাৰ অধিক হৈ ৭০ হাজাৰ কোটি টকাৰ মাত্ৰাৰ কিছু তলত বয়গৈ। ২০১৫-১৬ বৰ্ষৰ তুলনাত আমাৰ চৰকাৰৰ বিগত দুটা বছৰত ৰাজ্যৰ ব্যয় বৃদ্ধিৰ হাৰ ৬০ শতাংশৰো অধিক হৈছে। ব্যয়ৰ এই ধাৰা অক্ষুণ্ণ ৰাখি ইতিহাসত প্ৰথমবাৰৰ বাবে আমি ৭০ হাজাৰ কোটি টকা বাৰ্ষিক ব্যয়ৰ মাত্ৰা পাৰ কৰিব পাৰিম।

- ১৮। ২০১৫-১৬ আরু ২০১৭-১৮ বর্ষৰ মাজত বাজেট বৃদ্ধিৰ হাৰ ৩০ শতাংশ হোৱাৰ বিপৰীতে ব্যয় বৃদ্ধিৰ হাৰ ৬০ শতাংশৰো অধিক হৈছে। এই কথাই ইয়াকেই সূচাইছে যে আমাৰ চৰকাৰে কৃত্ৰিমভাৱে এখন স্ফীট বাজেট প্ৰস্তুত কৰাৰ পৰিৱৰ্তে কাৰ্যক্ষেত্ৰত ধন বিনিয়োগৰ ওপৰতহে গুৰুত্ব দিছে।
- ১৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ বক্তৃতাৰ আৰঙণি কৰিছিলো উত্তৰণৰ কথাৰে। শক্তিশালী বিন্দীয় স্থিতি সম্পর্কে মই এইমাত্ৰ আগবঢ়োৱা ব্যাখ্যাৰ পৰাই আমাৰ উত্তৰণৰ প্ৰমেয় (Thesis)টো সিদ্ধ হোৱা বুলি ক'ব পাৰি। আমাৰ দেশৰ সামগ্ৰিক অৰ্থনৈতিক দৃশ্যপটৰ পৰা পোৱা আভাস অনুসৰিও এই কথাৰ সত্যতা প্ৰতিপন্ন হয়, মই চমুকে এই বিষয়টোও চুই যাব খোজো। গোলকীয় অৰ্থনীতি আৰু দেশীয় অৰ্থনীতি সম্পর্কে যৎকিঞ্চিত আভাস এই চেগতে দি থ'ব খুজিছো।

গোলকীয় অৰ্থনীতিৰ পূৰ্বাভাস :

- ২০। বিশ্বেৎক আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্ৰা কোষে (IMF) অলপতে প্ৰকাশ কৰা প্ৰতিবেদনত গোলকীয় অৰ্থনীতিৰ নিকট ভৱিষ্যতৰ এখন হতাশাজনক চিত্ৰ আমাৰ সন্মুখত তুলি ধৰিছে। গোলকীয় অৰ্থনীতিৰ সন্তোষণা বিশ্লেষণ কৰি বিশ্বেৎকে Darkening Skies উপ শিরোনামাৰে প্ৰকাশ কৰা এখন প্ৰতিবেদনত আগন্তক সময়হোৱাক কঠিন প্ৰহৰ (Difficult Times) বুলি অভিহিত কৰিছে। গোলকীয় অৰ্থনীতিৰ পূৰ্বাভাস সম্পৰ্কীয় এক অনুৰূপ প্ৰতিবেদনত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্ৰা কোষেও একেধৰণৰ মতামত পোষণ কৰিছে, য'ত শিরোনামা দিয়া হৈছে — Challenged to Steady Growth. বিশ্ব অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ হাৰ ২০১৮ চনৰ ৩ শতাংশৰ পৰা ২০১৯ চনত ২.৯ শতাংশলৈ নিম্নগামী হোৱাৰ আশংকা কৰা হৈছে আৰু ২০২০-২১ চনলৈ এই হাৰ ২.৮ লৈ নিম্নগামী হ'বগৈৰে বুলি ঠাৰৰ কৰা হৈছে। উন্নত অৰ্থনীতিৰ দেশসমূহৰ ক্ষেত্ৰত বৃদ্ধিৰ হাৰ নিম্নগামী হৈ ২০১৮ চনত ২.৪ শতাংশ, ২০১৯ চনত ২.১ শতাংশ আৰু ২০২০ চনত ১.৭ শতাংশ হোৱাৰ অনুমান কৰা হৈছে।

ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ পূৰ্বাভাস

- ২১। এই হতাশাজনক চিত্ৰৰ বিপৰীতে এক বিৰল ব্যতিক্ৰম হৈ ভাৰতীয় অৰ্থনীতিয়ে আশাৰ ক্ৰিবণ সংঘাৰ কৰিছে। বিশ্বেৎকৰ প্ৰতিবেদন অনুসৰি ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ বিকাশে দেশত সংঘাটিত হোৱা কেতোৰ মূলগত সংস্কাৰ যেনে — সামগ্ৰী আৰু সেৱাকৰৰ প্ৰৱৰ্তন, বেংক পুনৰ মূলধনীকৰণ (Bank Recapitalisation) আদিৰ ফলত ঘৰৱা চাহিদা বৃদ্ধি হোৱাৰ কথাই সূচাইছে। উল্লিখিত প্ৰতিবেদন অনুসৰি ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ভাৰতৰ বিকাশৰ হাৰ ৭.৩ শতাংশ হোৱাৰ আশা কৰাৰ লগে অনাগত তিনিবছৰত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ বিকাশৰ হাৰ

৭.৫ শতাংশ হ'বগৈ বুলি অনুমান করা হেছে। এই অনুসৰি নির্বিবাদে ভারতেই হেছে বিশ্বের দ্রুততম বিকাশৰ অর্থনীতি।

কেন্দ্ৰীয় বাজেটৰ এটি চিত্ৰ

- ২২। ২০১৯ বৰ্ষৰ অন্তৱৰ্তীকালীন বাজেটত আমি দেখিবলৈ পোৱা মতে কেন্দ্ৰত বহুতো নতুন ৰোমাঞ্চকৰ পৰিৱৰ্তন সংযোজন ঘটিছে আৰু এই পৰিৱৰ্তনবোৰে অসমৰ বিকাশৰ এখন নতুন ক্ষেত্ৰ তৈয়াৰ কৰিছে। আমি অতি আনন্দিত যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বাজেট আৱণ্টন ২১ শতাংশ বৃদ্ধি কৰি ৫৮,১৬৬ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছে। বার্ষিক ৫ লাখ টকা আয়লৈকে আয়কৰ বেহাই দিয়াৰ ফলত ৰাজ্যৰ বুজন সংখ্যক মধ্যবিত্তীয় পৰিয়ালৰ সাচতীয়া ধন বৃদ্ধি পাব আৰু কৃষকৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত ৬ হাজাৰ কোটি টকাৰ সাহায্যই ৰাজ্যৰ কৃষিজীৱী লোকসকলৰ মনোৰূপ দুণনে বৃদ্ধি কৰিব। তদুপৰি প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ বলি হোৱা কৃষকসকলৰ বাবে দুইৰ পৰা পাঁচ শতাংশ সুদ বেহাইৰ ঘোষণাও অসমৰ বানপৌত্ৰিক কৃষকৰ বাবে এক আশীৰ্বাদ। উদ্যোগিক আৰু নিৰ্মাণ খণ্ডত ঘোষণা কৰা সুবিধাসমূহে উদ্যোগী আৰু শ্ৰামিক দুয়োটা শ্ৰেণীকে উপকৃত কৰিব। প্ৰথমতে অসংগঠিত খণ্ডৰ শ্ৰামিকসকলৰ বাবে ঘোষিত মাহিলী ৩০০০ টকাৰ পেঢ়ণৰ নিশ্চিতি আৰু দ্বিতীয়তে, GSTN ত পঞ্জীয়নকৃত সূক্ষ্ম, ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া (MSME) খণ্ডৰ বাবে ঘোষিত দুই শতাংশ সুদ বেহাই। এনেবোৰ ঘোষণাই উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল আৰু বিশেষকৈকে অসমত পুঞ্জীভূত হৈ থকা ৬১.৪৮ শতাংশ এনে উদ্যোগক বাৰুকৈয়ে সহায় কৰিব। সূক্ষ্ম, ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া (MSME) খণ্ডটো অসমৰ অৰ্থনীতিৰ এক প্ৰধান বিকশিত খণ্ড। সেইবাবে অসমৰ উত্তৰণৰ যাত্ৰাত এই অন্তৱৰ্তীকালীন বাজেটখন অতি সহায়ক বিবেচিত হেছে।
- ২৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ ৰাজ্যৰ অৰ্থনৈতিক পূৰ্বাভাসৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ পূৰ্বে অসমৰ সাংস্কৃতিক জীৱনৰ অনিৰ্বাপিত প্ৰদীপ ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱলৈ এই বছৰ মৰণোত্তৰভাৱে ভাৰত ৰত্ন প্ৰদান কৰাৰ বাবে ভাৰতৰ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ প্ৰতি অন্তৱৰ গভীৰতম কোণৰ পৰা কৃতজ্ঞতা জনাইছো। মই ভাৰো এয়া বৃহত্তৰ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰতি এক মহৎ সন্মানসূচক খিতাপ।
- ২৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বাজেটত ক্ষণেক পিছতে আলোকপাত কৰিবলগীয়া ধৰণে মই উল্লেখ কৰি যাওঁ যে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বিকাশ আৰু সংৰক্ষণৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে কেইবাটাৰ পদক্ষেপ ল'ব আৰু সাংস্কৃতিক আৰু ক্ৰীড়া পৰিমণুলৰ বহুকেইজন শিল্পী, কলা-কুশলী তথা খেলুৱেলৈ সন্মান আৰু স্বীকৃতি জনাব।

২৫। মহোদয়, এতিয়া অসমৰ অর্থনৈতিক ক্ষেত্ৰখনৰ এক পূৰ্বাভাস দাঙি ধৰিবলৈ মই আপোনাৰ পৰা অনুমতি বিচাৰিছো ।

ৰাজ্যৰ অর্থনৈতিক পূৰ্বাভাস

২৬। মই ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰা অনুসৰি ৰাজহ আহৰণ এই চৰকাৰৰ এক প্ৰধান সাফল্য । এতিয়া ৰাজ্যৰ বিভৌয় অৱস্থাৰ বিষয়ে সদনক কিছু কথা অৱগত কৰিব বিচাৰিছো । অসম চৰকাৰে অসম বিভৌয় দায়ৱাদ্বন্দ্ব আৰু বাজেট ব্যৱস্থাপনা আইন ২০০৫ (AFRBM) নামেৰে এখন আইন প্ৰণয়ন কৰিছিল । যদি অসমৰ পৰিশোধ কৰিবলগীয়া ঝণৰ বিষয়ে আমি মন কৰো, মই অত্যন্ত গৌৰবেৰে আপোনালোকক অৱগত কৰিব খোজো যে এই ক্ষেত্ৰত অসমৰ স্থিতি সন্তোষজনক । ৰাজ্যৰ মুঠ ঘৰৱা উৎপাদনৰ প্ৰায় ১৮ শতাংশ ঝণ আৰু ৰাজহ আয়ৰ ৬ শতাংশতকৈয়ো কম সুদেৰে আমাৰ ৰাজ্যৰ ঝণৰ বোজা যিকোনো বিবেচনাৰে নিম্ন আৰু বহনক্ষম ।

২৭। আমাৰ ঝণ সীমিত হৈ থকাৰ বাবে উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ ক্ষেত্ৰত আমি স্বচ্ছন্দে আগবঢ়িব পাৰিছো । আমাৰ ঝণ এতিয়াও সন্তুলিত অৱস্থাত আছে আৰু আমি আশা কৰিছো ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ ব্যয়ৰ মাত্ৰা ৭০ হাজাৰ কোটি টকাৰ অধিক হ'বগৈ ।

২৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, এখন বিকশিত ভাৰত, উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ উন্নয়নৰ বাবে আন্তৰিক মনোযোগ, ৰাজ্যৰ অর্থনৈতিক উন্নয়ন আৰু চৰকাৰৰ বৰ্দ্ধিত কৰ্মদক্ষতাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমি ভাবো যে ৰাজ্যৰ উত্তৰণৰ দিশত মনোযোগ দিয়াৰ আৰু অসমক কৃতী ৰাজ্যত পৰিণত কৰাৰ এয়াই উৎকৃষ্ট সময় । ৰাজ্যৰ বাবে বৃহৎ, বহুমুখী আৰু বহনক্ষম প্ৰকল্প স্থাপন কৰা আৰু মহৎ স্বপ্ন দেখাৰ এয়াই উৎকৃষ্ট সময় । মই অনুভৱ কৰিছো যে অসমৰ বাবে, আমাৰ জাতিৰ বাবে আৰু উত্তৰণৰ বাবে এয়াই উৎকৃষ্ট সময় — আমাৰ সময় সমাগত ।

২৯। আমাৰ ৰাজ্যক এক অর্থনৈতিক শক্তিসন্তুত পৰিণত কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰ দৃঢ়প্ৰতিভ্বজ ।
বহু বছৰৰ পূৰ্বে সাহিত্যৰথীয়ে কৈ গৈছিল —

আমি অসমীয়া নহওঁ দুখীয়

কিহৰ দুখীয়া হৰ

সকলো আছিল সকলো আছে

নুগুণো নলওঁ গম ।

৩০। অধ্যক্ষ মহোদয়, বৰ্তমানৰ বিশ্বত সততে উচ্চাৰিত এটি শব্দ সমষ্টি হৈছে — জনতাত্ত্বিক

মুনাফা (Demographic Dividend) আমাৰ ৰাজ্যৰ মুঠ জনসংখ্যাৰ ৫০ শতাংশই হৈছে ২৫ বছৰৰ অনুধৰ্ঘ। ইয়াৰ সৈতে যুক্ত হৈছে আমাৰ ৭৩ শতাংশ শিক্ষিতৰ হাৰ। এই দুই উপাদান হৈছে আমাৰ সৰ্বোত্তম জনতাত্ত্বিক মুনাফা যাৰ আধাৰত আমি অসমৰ নৱজাগৰণৰ স্বপ্ন পূৰণ কৰিব লাগিব।

- ৩১। এই চৰকাৰৰ নীতি আৰু কৰ্মসূচীসমূহে ইতিমধ্যে ফল দিবলৈ আৰস্ত কৰিছে আৰু মোৰ দ্বঢ় বিশ্বাস যে আমি এই বাজেটৰ জৰিয়তে আমাৰ বিকাশ আৰু উন্নয়নক মাথো গাঢ়তৰ কৰি তুলিম।
- ৩২। এইখনিতে মই সদনৰ ক্ষণ্টেক সময় লৈ গীতাৰ পৰা উদ্বৃত এটি অমৰ শ্লোক পাঠ কৰি দিব খুজিছো যাৰ অন্তনিহিত ভাৰধাৰাই ৰাষ্ট্ৰীয় জীৱন দৰ্শনক শতিকাজুৰি অনুপ্রাণিত কৰি আহিছে—

কৰ্মন্যেৱাধিকাৰস্তে মা ফলেষু কদাচন।

মা কৰ্মফল হেতুভূমা তে সংগোহস্তকৰ্মণি ॥

- ৩৩। এই শ্লোকটোতেই লুকাই আছে আমাৰ চৰকাৰৰ দৰ্শনৰ সমস্ত নির্যাস — য'ত আমি আমাৰ কৰ্মৰ ন্যায্যতাৰ ওপৰত বিশ্বাস কৰো, আমাৰ সমাজ আৰু ৰাজ্যৰ সামগ্ৰিক কল্যাণৰ বাবে কাম কৰাৰ ওপৰত বিশ্বাস কৰো আৰু কদাপিও নিষ্ক্ৰিয়তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ নকৰো।
- ৩৪। মই এতিয়া এই পৰিত্ব সদনৰ অনুমতি লৈ ১৮ খন ধৰজাৰাই আঁচনিৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যৰ বিষয়ে বিশদ খতিয়ান দাঙি ধৰিব বিচাৰিছো। এই ১৮ খন আঁচনিয়েই হৈছে অষ্টাদশ উন্নয়নৰ মুকুতাৰ মালাধাৰিৰ পৰৱৰ্তী বৰ্ধিত সংস্কৰণ। আমি এই ১৮ খন আঁচনি আৰস্ত কৰিছিলো ভাগৱত গীতাৰ ১৮ টা অধ্যায়ৰ অনুপ্ৰেণণাত। এই আঁচনিমালাৰ বচনা শৈলী গতিশীল। প্ৰতি বিস্তীয় বৰ্ষৰ অন্তত একোখন আঁচনি কৰ্পায়ণৰ খতিয়ান লোৱা হয় আৰু তাৰ মূল্যায়ন কৰি কোনোখন আঁচনি বাহাল ৰখা হ'ব অথবা কোনখন সংশোধিত ৰূপত কৰ্পায়ণ কৰা হ'ব তাৰ সিদ্ধান্ত কৰা হয়। চলিত বৰ্ষৰ বাবে যথেষ্ট আলোচনা আৰু চিন্তা-চৰ্চাৰ অন্তত ১৮ খন আঁচনিৰ সংহতি এটা তৈয়াৰ কৰি উলিওৱা হৈছে। ইয়াৰে পাঁচখন আঁচনি বিগত বৰ্ষৰ পৰা লোৱা হৈছে আৰু আঠখন আঁচনি নতুনকৈ বচনা কৰা হৈছে। বাকী থকা পাঁচখন আঁচনি চলিত আঁচনিৰে বৰ্ধিত ৰূপ। এই আঁচনিকেইখন মূলতঃ মূলধনী ব্যয় তথা সামাজিক সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় আৰু আঁচনিকেইখনে আমাৰ চৰকাৰৰ ৰাজনৈতিক আৰু অৰ্থনৈতিক অংগীকাৰৰ কথা পৰিস্কাৰকৈ ফুটাই তুলিছে। এতিয়া মই এই মালাধাৰিৰ প্ৰতিটো মুকুতা এটা এটাকৈ এই সদনত উথাপন কৰিব খোজা, যিকেইটা মুকুতাৰে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাধাৰ গঠিত হৈছে।

অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালা

I. সুলভ পুষ্টি আৰু খাদ্য প্ৰাপ্তি যোজনা— অন্ন

Affordable Nutrition Nourishment Assistance Yojona-ANNA

- ৩৫। মহোদয়, নাগৰিকৰ বাবে উচ্চ মানবিশিষ্ট স্বাস্থ্যসেৱা, শিক্ষা, আৱাস আৰু পুষ্টিকৰ খাদ্য উপলব্ধ কৰোৱাটো একোখন চৰকাৰৰ প্ৰাথমিক দায়িত্ব আৰু আমাৰ চৰকাৰ নাগৰিকৰ এই প্ৰত্যাশা পূৰণৰ প্ৰতি দায়বদ্ধ।
- ৩৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে বৰ্তমান ৰাষ্ট্ৰীয় খাদ্য সুৰক্ষা আইন (NFSA)ৰ অধীনত তিনি টকা প্ৰতি কিলো দৰত অসমৰ ৫৭ লাখ পৰিয়াললৈ চাউল যোগান ধৰি আহিছে। ইয়াৰ দ্বাৰা অসমৰ প্ৰায় ২.৪৬ কোটি লোকক সামৰি লোৱা হৈছে। এই ৰাজসাহায্যযুক্ত চাউল যোগানৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পৰিবহণ আৰু যাবতীয় (Transportation and Commission) ব্যয়ৰ ৭৫ শতাংশ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ আৰু ২৫ শতাংশ ৰাজ্য চৰকাৰে বহন কৰে।
- ৩৭। খাদ্য সুৰক্ষাক অধিক সুদৃঢ় কৰিবৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে সুলভ পুষ্টি আৰু প্ৰাপ্তি যোজনা নামেৰে এখন নতুন আঁচনি ঘোষণাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। এই আঁচনিৰ অধীনত আমি অসমৰ ৫৩ লাখ পৰিয়াললৈ বৰ্তমানৰ তিনি টকাৰ সলনি এক টকা প্ৰতি কিলো দৰত চাউল যোগানৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছোঁ।
- ৩৮। মহোদয়, সমগ্ৰ ৰাজ্যজুৰি ২০১৯ চনৰ মাৰ্চ মাহৰ পৰা আমি এই আঁচনিখনৰ এটা আৰ্হি ৰূপায়ণ (Pilot Implementation) কৰিব খুজিছো যাতে আৰ্হি ৰূপায়ণৰ সময়ত আহি পৰা সৰুসুৰা সমস্যা সম্পর্কে অৱগত হৈ আমি ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত আঁচনিখনৰ প্ৰকৃত ৰূপায়ণৰ বাবে সম্পূৰ্ণ সাজু হৈ উঠিব পাৰো। ২০১৯ চনৰ মাৰ্চ আৰু এপ্ৰিল মাহৰ পুঁজি যোগানৰ বাবে মুখ্যমন্ত্ৰী সমগ্ৰ গ্ৰাম্য উন্নয়ন যোজনা কৰ্তৃপক্ষই খাদ্য আৰু অসামৰিক যোগান বিভাগৰ সৈতে সহযোগিতা কৰিব আৰু ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ পৰা খাদ্য আৰু অসামৰিক যোগান বিভাগে স্বতন্ত্ৰভাৱে আঁচনিখন ৰূপায়ণ কৰিব।
- ৩৯। এই আঁচনিসমূহ অসম চৰকাৰৰ একো একোটা সৱল পদক্ষেপ আৰু ইয়াৰ সফল ৰূপায়ণৰ বাবে আমি সকলো ধৰণৰ পদক্ষেপ ল'বলৈ সাজু হৈ আছোঁ। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই আঁচনিৰ বাবে ৩৭৭ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

II. অৰুঞ্জবী

স্বত্যন্ত তে কুশলম আন্ত চিৰায়ুৰ আন্ত

উৎসাহ — শৈৰ — ধন — ধান্য সমগ্ৰম আন্ত।

সুস্বাস্থ্য আৰু দীৰ্ঘ জীৱনেৰে তোমাৰ মঙ্গল হওক। উৎসাহ, সাহস,
ধন আৰু সম্পদ এই আটাইৰে পৰিপূৰ্ণ হৈ তুমি সৌভাগ্যৰতী হোৱা।

- ৪০। সামাজিক অথবা আৰ্থিক প্ৰতিষ্ঠা নিৰ্বিশেষে প্ৰতিগৰাকী পিতৃ-মাতৃয়ে বিচাৰে তেওঁলোকৰ
কন্যা সৌভাগ্যৰতী হওক। প্ৰতিগৰাকী পিতৃ-মাতৃয়ে তেওঁলোকৰ কন্যা সন্তানটিক উপযুক্ত
বয়সত কইনাৰ রূপত দেখা পাৰলৈ হাবিয়াস কৰে। বিবাহ পাত্ৰী হৈ যিদিনা এগৰাকী কন্যা
সন্তানে আপোন ঘৰখন এৰি হৈ নিজাকৈ এখন ঘৰ কৰিবলৈ ওলাই যায়, সেইদিনা সেই
পাত্ৰীৰ সৈতে কেইপদমান সোণৰ গহনা আশীৰ্বাদৰ চিনস্বৰূপে দিয়াটো অসমীয়া সমাজৰ
এটি শতিকাজোৱা পৰম্পৰা। যিসময়ত দেশৰ অন্যান্য প্রান্তত যৌতুক প্ৰথাই এক বিভীষিকাৰ
ৰূপ লৈছে সেই সময়ত আমাৰ অসমীয়া সমাজত ই হৈছে এক স্বতঃপ্ৰণোদিত পৰম্পৰা
মাত্ৰ, যাতে কন্যাগৰাকী য'তেই নাথাকক পিতৃ-মাতৃৰ আশীৰ্বাদৰ চিনস্বৰূপে কেইপদমান
সামগ্ৰীয়ে তেওঁৰ জীৱনটো কিছু স্বাচ্ছন্দময় কৰি তোলে। তদুপৰি অসমীয়া প্ৰথাত যিহকে
দিয়া হয় সেয়া কেৱল কন্যাগৰাকীৰ ব্যৱহাৰৰ বাবেহে স্ত্ৰীধন হিচাপে দিয়া হয়। কিন্তু পৰিৱ্ৰ
আবেগসনা এনে এক মংগলময় পৰম্পৰাও কালৰ সোঁতত এক চহকী সংস্কৃতিলৈ ৰূপান্তৰিত
হৈছে আৰু পৰম্পৰাৰ বক্ষা কৰিবলৈ গৈ কন্যাদায়ী পিতৃ-মাতৃয়ে উচ্চ সুদৰ খণৰ প্ৰাসত
পৰিবলগীয়া হৈছে। এজনী কণমানি কন্যা সন্তানৰ পিতৃ হিচাপে মই আন এজন পিতৃৰ
আবেগৰ সৈতে একান্নবোধ কৰিব পাৰো।
- ৪১। অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ভাৰো যে সেইসকল পিতৃৰ সৈতে একেলগে থিয় দিয়াটো মোৰ পৱিত্ৰ
দায়ৱন্দতা, যিসকলে নিজৰ প্ৰাণধিক চেনেহৰ কন্যাগৰাকীৰ বাবে ঝণ লৈছে এপদ সোণৰ
গহনা যোগাৰ কৰিবলগীয়াত পৰে আৰু এটা সময়ত ঝণৰ এটা দুষ্টচক্রত নিজকে সমৰ্পণ
কৰে।
- ৪২। গতিকে এনে এক কৰ্তব্যবোধৰ দ্বাৰা উদ্বৃক্ত হৈ মই এই ঘোষণা কৰিব বিচাৰিছো যে ৰাজ্যৰ
যিবোৰ সম্পদায়ৰ মাজত বিবাহ অনুষ্ঠানত সোণ প্ৰদানৰ পৰম্পৰা আছে, তেনে সম্পদায়ৰ
পৰিয়াৰ বিবাহৰ সময়ত এক টোলাকৈ সোণ প্ৰদান কৰা হ'ব, যাৰ আজিৰ তাৰিখত বজাৰ
মূল্য প্ৰায় ৩৮ হাজাৰ টকা।
- ৪৩। এই আঁচনিৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰিবলৈ বিশেষ বিবাহ (অসম) বিধি ১৯৫৪ ব অধীনত কন্যাগৰাকীৰ
বিবাহৰ পঞ্জীয়ন কৰাব লাগিব আৰু তাৰ পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত সামাজিক বিবাহৰ সময়ত এই
সুবিধা প্ৰদান কৰা হ'ব।
- ৪৪। আঁচনিখনক অধিক সংহত ৰূপত গঢ়িবৰ বাবে ইয়াক কেৱল অৰ্থনৈতিকভাৱে পিছপৰা
লোকৰ ক্ষেত্ৰতহে সীমিত ৰাখিব খোজা হৈছে, যাৰ বাৰ্ষিক আয় ৫ লাখ টকাৰ তলত।

অসমৰ জনসংখ্যা নীতিৰ সৈতে সংগতি বাখি এটি পৰিয়ালৰ প্ৰথম দুটি জীৱন্ত সন্তানৰ ক্ষেত্ৰত আৰু দৰা-কইনাৰ আইনসংগত বয়স যথাক্রমে ২১ আৰু ১৮ বছৰ বয়সত হোৱা বিবাহৰ ক্ষেত্ৰতহে আঁচনিখনৰ সুফল লাভ কৰিব পৰা যাব। ইয়াক নিশ্চিত কৰিবৰ বাবে জন্মৰ প্ৰমাণপত্ৰ পৰীক্ষা কৰোৱা আৰু প্ৰয়োজনত স্বাস্থ্য পৰীক্ষা কৰোৱা আদিৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ব।

৪৫। অৰুন্ধতী আঁচনিৰ বাবে মই ৩০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো আৰু আপোনালোক সুখী হ'ব যে অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাৰ এক অন্যতম মুকুতা হিচাপে এই আঁচনি পৰিগণিত হ'ব। মাননীয় সদস্যসকল আঁচনিখনৰ নামটোক লৈ নিশ্চয় কৌতুহলী হৈ উঠিছে। এই আঁচনিখন মহামুনি-ব্ৰহ্মাৰ্থী বশিষ্ঠৰ পত্নী অৰুন্ধতীৰ নামত প্ৰণয়ন কৰা হৈছে। মুনি পত্নী অৰুন্ধতীক সতীত্ব, দাম্পত্য সুখ আৰু পতিৰুতা গুণৰ বাবে জনা যায়। এগৰাকী পিতৃয়ে যেতিয়া তেওঁৰ কন্যাগৰাকীৰ গাত অৰুন্ধতীৰ গুণসমূহ দেখা পায় বা অৰুন্ধতীৰ দৰে সুখী হোৱা দেখা পায় তেতিয়া সেয়াই হৈ পৰে তেওঁৰ বাবে অপৰিসীম আনন্দৰ উৎস।

III. জ্ঞান দীপিকা

- ৪৬। শিক্ষাই সমাজৰ সুউচ্চ আকাঙ্ক্ষাৰ ভেটি নিৰ্মাণ কৰে। অধ্যক্ষ মহোদয়, যি সময়ত আমি অসমে ভাৰতৰ ভিতৰতে অন্যতম শক্তিশালী আৰু সমৃদ্ধিশালী ৰাজ্য হোৱাৰ সপোন দেখিব বিচাৰো, সেই একে সময়তে আমাৰ ৰাজ্যখনৰ বিদ্যালয়সমূহৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ আমূল উন্নতি সাধন কৰাটোৱা অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় নহ'ব জানো?
- ৪৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে ৰাজ্যখনৰ মাধ্যমিক আৰু উচ্চ শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীনকৰণৰ ক্ষেত্ৰত গভীৰভাৱে আত্মনিরোগ কৰি আহিছে, যাতে আমাৰ ৰাজ্যখনৰ লাখ লাখ শিক্ষার্থীৰ উজ্জ্বল আৰু সমৃদ্ধিশালী ভৱিষ্যত সুনিশ্চিত হয় আৰু অসমে খ্যাতিৰ জখলাত দোপত দোপে আগুৱাই জয়মালা পৰিধান কৰিব পাৰে।
- ৪৮। এই দিশত আগুৱাই যাবলৈ আমাৰ চৰকাৰখনে বছৰি ১ লাখ টকাৰ কম আয় সম্পন্ন অভিভাৱকৰ সন্তানৰ বাবে স্নাতক শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বিনামূলীয়া মাচুলৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। তদুপৰি দ্বাদশ শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বিনামূলীয়া পাঠ্যপুঁথি আৰু অষ্টম শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বিনামূলীয়া সমবেশ (Uniform)ৰ ব্যৱস্থা কৰিছে।
- ৪৯। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ পৰা যিসকল অভিভাৱকৰ বাৰ্ষিক আয়ৰ পৰিমাণ ২ লাখ টকা তেওঁলোকৰ সন্তানক বিনামূলীয়া নামভৰ্তিৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হ'ব। পূৰ্বতে বাৰ্ষিক ১ লাখ টকাৰ আয় সম্পন্ন অভিভাৱকৰ সন্তানেতে বিনামূলীয়া নামভৰ্তিৰ সুবিধা লাভ কৰিছিল। মই জনাবলৈ পাই অত্যন্ত সুখী যে, বৰ্তমানৰ দ্বাদশ শ্ৰেণীৰ পৰিৱৰ্তে স্নাতক (কলা, বিজ্ঞান, বাণিজ্য) শ্ৰেণী পৰ্যন্ত আমাৰ চৰকাৰে বিনামূলীয়া পাঠ্যপুঁথি প্ৰদানৰো সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে।
- ৫০। অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰী খণ্ডৰ বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অষ্টম শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বৰ্তমান দুয়োৰ সমবেশ (Uniform)ৰ বাবে বছৰি ৪০০ টকা লাভ কৰিছিল আৰু অলগতে এই বাশি ৬০০ টকালৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে। অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়া এই সুবিধাৰ সম্প্ৰসাৱণ ঘটাই নৰম আৰু দশম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকো বিনামূলীয়া সমবেশ প্ৰদানৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছে। ৰাজ্যিক বাজেটৰ পৰা এতিয়াৰে পৰা নৰম আৰু দশম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকো বিনামূলীয়া সমবেশ (Uniform)ৰ বাবে প্ৰতি বছৰে ৭০০ টকাকৈ প্ৰদান কৰা হ'ব। শিক্ষা বিভাগৰ বাজেটত এই ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

- ৫১। অধ্যক্ষ মহোদয়, মই কটন কলেজত পঢ়া সময়তে হোষ্টেলৰ আৱাসী হোৱাৰ সৌভাগ্য অৰ্জন কৰিছিলো। সেই সময়তে হোষ্টেল আৱাসী বহু শিক্ষার্থীৰ অৰ্থনৈতিক সংগ্ৰামো মই দেখিছিলো। আনকি বহু পিতৃ-মাতৃ আৰু অভিভাৱকে সন্তানৰ হোষ্টেল মাচুল পৰিশোধ কৰিবলৈ যথেষ্ট সংগ্ৰাম কৰিব লগাও প্ৰত্যক্ষ কৰিছিলো। আৰু সেইবাবে প্ৰতিজন হোষ্টেল আৱাসীৰ বাবে প্ৰতিমাহে ৭০০ টকাকৈ বছৰি মুঠ ১০ মাহৰ বাবে এই বাজেটত মাচুল ৰেহাই ঘোষণা কৰিছো। অৰ্থনৈতিক অৱস্থা নিৰ্বিশেষে চৰকাৰী আৰু প্ৰাদেশিকৃত মহাবিদ্যালয়, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হোষ্টেলত বাস কৰা সকলো শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীয়ে এই হোষ্টেল মাচুলৰ পৰা ৰেহাই সুবিধা লাভ কৰিব। মই আশা কৰোঁ এই পদক্ষেপে হোষ্টেল আৱাসীসকলৰ লগতে হোষ্টেলত থকা সন্তানৰ পিতৃ-মাতৃৰো দুঃশিক্ষা যথেষ্ট হুাস কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।
- ৫২। আমাৰ চৰকাৰ স্ত্ৰী-শিক্ষাৰ প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত সম্পূৰ্ণ দায়বদ্ধ। স্ত্ৰী শিক্ষাৰ প্ৰসাৰৰ অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ উপায় হৈছে সু-যাতায়াত ব্যৱস্থা। তদুপৰি যাতায়াত ব্যৱস্থাই যাতে পাৰিপার্শ্বিকতাৰ প্ৰতি ভাবুকি নানে তাৰ প্ৰতিও চৰকাৰ সজাগ। পৰিৱ্ৰ সদনক এই কথা জনাবলৈ পাই মই আনন্দিত যে, ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষত উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগ অথবা তাতকৈ উৎকৃষ্ট পাৰদৰ্শিতা অৰ্জন কৰা ছাত্ৰীক উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণৰ বাবে চৰকাৰে বেটোৰী চালিত পৰিৱেশ অনুকূল ইলেকট্ৰনিক মটৰ চাইকেল প্ৰদানৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়াৰ ফলত ছাত্ৰীসকলৰ সময় বাহি হোৱাৰ লগতে শিক্ষানুষ্ঠানলৈ কৰা যাতায়াত যথেষ্ট সুগম হ'ব। কন্যা সন্তানৰ সৱলীকৰণতো এই ব্যৱস্থাই ইতিবাচক প্ৰভাৱ পেলাব। পৰিবহন বিভাগৰ শিতানত ইয়াৰ বাবে ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষত ২৫ কোটি টকাৰ আৱণ্টন কৰা হৈছে।
- ৫৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, সন্তানক উচ্চ শিক্ষা প্ৰদানৰ সপোন লৈ বাজ্যখনৰ বহু অভিভাৱকে বিভিন্ন বেংকৰ পৰা শৈক্ষিক ঋণ ল'বলগা হয়। ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ বাজেট বক্তৃতাত মই সেই উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিব খোজা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে বিদ্যালঞ্চী নামৰ এখন নতুন আঁচনি ঘোষণা কৰিছিলো। বাজ্য চৰকাৰৰ কৰ্মচাৰীৰ সন্তানসকলৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে এই আঁচনিৰ জৰিয়তে মাত্ৰ ৪% সূত্ৰ হাৰত শৈক্ষিক ঋণ আগবঢ়োৱা হয়। কেৰা শতাধিক শিক্ষার্থীয়ে এই পৰ্যন্ত ৩০ কোটি টকাৰো অধিক ঋণ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।
- ৫৪। বিদ্যালঞ্চী আঁচনি ঘোষণাৰ লগে লগে বেচৰকাৰী খণ্ডত কাম কৰা বহু অভিভাৱকেও নিজ নিজ সন্তানৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে অনুৰূপ আঁচনি প্ৰৱৰ্তনৰ বাবে মোক সময়ে সময়ে অনুৰোধ জনাই আহিছে। পিতৃ-মাতৃ চৰকাৰী চাকৰিয়াল নোহোৱাৰ বাবেই বহু উঠি অহা মেধাৰী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মাত্ৰ কেইলাখমান টকাৰ অভাৱত শিক্ষাৰ সপোনৰ পৰা বঞ্চিত হ'ব লগা হোৱাটো কোনো কাৰণতে সমীচিন হ'ব নোৱাৰে। বাজ্যিক পৰ্যায়ৰ বেংকাৰ কমিটি (SLBC)ৰ তথ্য অনুসৰি ১৫,৭০০ শিক্ষার্থীয়ে অসমত উচ্চ শিক্ষাৰ ঋণ লাভ কৰিছে।
- ৫৫। ২০১৯-২০ বৰ্ষত আমি শৈক্ষিক ঋণ লাভ কৰা প্ৰতিজন শিক্ষার্থীৰ ঋণ একাউণ্টত এবাৰতে ৫০ হাজাৰ টকাৰ বাশি চৰকাৰৰ পুঁজিৰ পৰা জমা কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছোঁ, যাতে শৈক্ষিক ঋণ লাভ কৰা শিক্ষার্থী আৰু পিতৃ-মাতৃয়ে কিছু সকাহ পাব পাৰে। ২০১৯-২০ বৰ্ষত শৈক্ষিক ঋণ মঙ্গুৰ কৰা প্ৰতিটো বেংক একাউণ্টত ৫০ হাজাৰ টকাৰ বাজ সাহায্য প্ৰদান কৰা হ'ব। ইয়াৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বিস্তীয় বৰ্ষত ৭৫ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।
- ৫৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়া শিক্ষার্থী, অভিভাৱক আৰু শৈক্ষিক আন্তঃগাঁথনিৰ পৰা আঁতৰি শিক্ষকসকলৰ

বিষয়লৈ আহিব বিচাৰিছোঁ। আমাৰ দেশ ভাৰতৰ লগতে বিশ্বৰ আগশাৰীৰ দেশত এতিয়া মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ সমাদৰ বৃদ্ধি পাইছে। কেৱল মূল্যবোধৰ শিক্ষাই আমাৰ ভৱিষ্যত প্ৰজন্মক সঠিক পথত আগবঢ়াই লৈ যাব পাৰিব। মূল্যবোধৰ শিক্ষাইহে আমাৰ দেশৰ ভৱিষ্যত স্বৰূপ শিক্ষার্থীসকলৰ সততা, মনোবল আৰু নৃতাৰ দৰে মানৱীয় গুণৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰি তেওঁলোকৰ সামাজিক, নেতৃতক আৰু আত্মিক মূল্যবোধৰ ভেটি সবল কৰিব পাৰে। এই শিক্ষাক আগবঢ়াই নিবলে সেয়েহে মই আমাৰ শিক্ষকসকলৰ বাবে প্ৰথমে মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ বিশেষ পাঠ্যক্ৰম প্ৰস্তুত কৰাৰ পোষকতা কৰিছোঁ। টেট শিক্ষকসকলৰ জৰিয়তে এই মূল্যবোধৰ শিক্ষা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰিবলৈ আমি সিদ্ধান্ত কৰিছোঁ।

৫৭। মই নিশ্চিত যে, মাধ্যমিক আৰু উচ্চ শিক্ষাৰ শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰখনৰ সংস্কাৰৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা এই সমূহ ব্যৱস্থাই শিক্ষা ক্ষেত্ৰত যুগান্তকাৰী ইতিবাচক পৰিবৰ্তন আনিবলৈ সক্ষম হ'ব। এই সমূহ আঁচনিক জ্ঞান দীপিকা নামেৰে নামাংকিত কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

IV. সংহত সামাজিক সুৰক্ষা আঁচনি

(i) শ্বহীদ কুশল কোৱৰ সাৰ্বজনীন বৃদ্ধি পেঞ্চন আঁচনি

উপাধ্যায়ান দশাচাৰ্য

আচাৰ্য্যানাং শতং পিতা।

সহস্রম্ভু পিতৃন্মাতা

গৌৰবেনা তিৰচ্যতে।।

দহজন উপাধ্যায়তকৈ এজন আচাৰ্যৰ মহত্ব অধিক

তেনেকৈ এশজন আচাৰ্যতকৈ পিতা

আৰু এহাজাৰ পিতাতকৈও মাত্ৰ মহত্ব অধিক।।

৫৮। জীৱনৰ বিয়লি বেলা আমাৰ সমাজৰ জ্যেষ্ঠজনে যাতে অৱহেলা, অৱমাননা, বঞ্চনাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া নহয়; তাৰ প্ৰতি চৰকাৰ সদায়ে দায়ৱদৰ। সমাজৰ জ্যেষ্ঠসকলৰ সন্মানক সুৰক্ষা দিয়াটো চৰকাৰৰ দায়িত্ব। আমাৰ চৰকাৰে এই দৃষ্টিভঙ্গী আগত লৈয়ে কেইবাটাও পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। যিখন সমাজৰ পিতৃ-মাত্ৰ আৰু গুৰুজনাৰ পৰিচৰ্যা কৰাত ত্ৰুতি-বিচুতি হয়, সেইখন সমাজে ঈশ্বৰৰ আশীৰ্বাদৰ পৰাও বঞ্চিত হ'বলগীয়া হয় বুলি আমি বিশ্বাস কৰো। সেয়েহে আমি ‘অসম কৰ্মচাৰী পিতৃ-মাত্ৰ দায়িত্ব আৰু দায়ৱদৰতা আৰু পৰ্যবেক্ষণ আইন ২০১৭’ (Assam Employees Parents Responsibility and Norms for Accountability and Monitoring) চমুকৈ ‘প্ৰণাম’ আইন প্ৰণয়ন কৰি চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ বৃদ্ধি পিতৃ-মাত্ৰ পৰিচৰ্যা সুনিশ্চিত কৰিবলৈ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছোঁ।

৫৯। ৰাজ্য চৰকাৰৰ কৰ্মচাৰীৰ বৃদ্ধি পিতৃ-মাত্ৰ অভিযোগ, গোচৰসমূহ বিচাৰ কৰিবলৈ আমি ইতিমধ্যে প্ৰণাম আয়োগ গঠন কৰিছোঁ। এজন মুখ্য আয়ুক্ত আৰু দুজন আয়ুক্তৰ অধীনত এই প্ৰণাম আয়োগে নিজ সন্তানৰ দ্বাৰা অৱহেলিত পিতৃ-মাত্ৰ গোচৰসমূহৰ অনুসন্ধান প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিব। অহা ১৭ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১৯ ৰ পৰা প্ৰণাম আয়োগ সক্ৰিয় হ'ব।

- ৬০। যোরা বছৰ বাজেট ভাষণতে মই উল্লেখ কৰিছিলো যে ৬০ বছৰ উৰ্ধৰ প্রতিজন ব্যক্তিলৈ মাহিলি ২৫০ টকাকৈ পেঞ্চন আগবঢ়োৱা হ'ব। অৱশ্যে এই আঁচনিত চৰকাৰী পেঞ্চনপ্ৰাপ্ত ব্যক্তিসকলক সামৰি লোৱা হোৱা নাই।
- ৬১। সদনৰ সদস্যসকলৰ নিশ্চয় মনত আছে যে বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনিত মাহিলী পেঞ্চনৰাশি ২৫০ টকা নিৰ্ধাৰণ কৰাত চৰকাৰখনক সমালোচনা কৰা হৈছিল। অৱশ্যে সন্মানীয় সদস্যসকলৰ এই কথাও মনত আছে যে জীৱনৰ বিয়লি বেলাত ভৰি দিয়াসকললৈ মাহিলী ২৫০ টকা পূৰ্ব চৰকাৰে আগবঢ়োৱা নাছিল। ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষলৈকে এই পেঞ্চন আঁচনিত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱা হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা আছিল মাত্ৰ ৭ লাখ। আঁচনিখনৰ ব্যয় প্ৰধানকৈ ভাৰত চৰকাৰৰ ধনেৰে বহন কৰা হৈছিল আৰু প্ৰতিগ্ৰাকী হিতাধিকাৰীৰ বিপৰীতে অসম চৰকাৰৰ অংশ আছিল ৫০ টকা।
- ৬২। জনসাধাৰণৰ প্ৰতি দায়ৱদ্বাৰা আমাৰ চৰকাৰে এনে ভিত্তিহীন সমালোচনাক গুৰুত্ব নিদি ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত শ্বহীদ কুশল কোৱৰ সাৰ্বজনীন বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনি গ্ৰহণ কৰে।
- ৬৩। আঁচনিখনৰ ৰূপায়ণৰ দায়িত্বত থকা পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন বিভাগে ৰাজ্যখনৰ সৰ্বস্তৰৰ জ্যেষ্ঠ নাগৰিকক আঁচনিখনত সামৰি লোৱাৰ উদ্দেশ্যে ব্যাপক প্ৰচাৰ আৰু সজাগতামূলক অভিযান আৰম্ভ কৰে। বিভাগৰ এই ফলপ্ৰসূ প্ৰচাৰ অভিযানমৰ্মে তালিকাত অতিৰিক্ত ৭ লাখ জ্যেষ্ঠ নাগৰিক যোগ হয়।
- ৬৪। মহোদয়, পেঞ্চন আঁচনিত হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা কেৱল পূৰ্ব ৭ লাখৰ পৰা ১৪ লাখলৈ বৃদ্ধি পোৱাই নহয়, আঁচনিত ৰাজ্য চৰকাৰৰ অনুদান পূৰ্ব ৫০ টকাৰ পৰা ৫ গুণ বৃদ্ধি কৰি ২৫০ টকা কৰা হৈছে। অৰ্থাৎ হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা আৰু আঁচনিৰ উপকাৰিতা উভয় দিশতে চমকপ্ৰদ প্ৰসাৰ হৈছে।
- ৬৫। পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন বিভাগে আঁচনিখনৰ পৰা এতিয়াও কোনো লোক বাদ পৰি আছে নেকি সেই আৱশ্যিক হিতাধিকাৰীসকলক চিনান্ত কৰি আঁচনিভুক্ত কৰিবলৈ প্ৰচেষ্টা অব্যাহত বাখিছে। এয়া এক ধাৰাবাহিক প্ৰক্ৰিয়াৰে প্ৰতি বছৰে নতুনকৈ চিনান্ত হোৱা হিতাধিকাৰীসকলক আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হ'ব। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ৭ লাখ লোকক বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনিত সামৰি লোৱাৰ বিপৰীতে আজি পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই মই গৌৰৰ অনুভৱ কৰিছো যে অসম চৰকাৰে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ প্ৰায় সমসংখ্যক লোকক বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনিত সামৰি ল'বলৈ সক্ষম হৈছে।
- ৬৬। সমাজৰ পৰম পূজনীয় জ্যেষ্ঠসকলৰ প্ৰতি আমাৰ নীৰৱচিহ্ন আৰু অৰ্থপূৰ্ণ এই দায়ৱদ্বাৰা সুৰৱি মই চলিত বাজেটত ২৫০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন ঘোষণা কৰিলো। নতুন হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা অন্তৰ্ভুক্তিৰ লগে লগে এই আৱণ্টিত ৰাশিৰ পৱিমাণো প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বৃদ্ধি কৰা হ'ব।

(ii) **বিধরা মহিলালৈ তৎকালীন পরিয়াল সাহায্য আঁচনি :**

- ৬৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, পরিয়ালৰ মুৰব্বী অথবা মূল উপাৰ্জনকাৰী ব্যক্তিৰ হঠাতে বিয়োগয়ে প্রতি বছৰে কেইবা হাজাৰ পরিয়ালক হঠাতে দৰিদ্ৰতাৰ কৰাল গ্রাসে আগুৰি ধৰে। জীৱন বীমা নথকা এনে পরিয়াললৈ হঠাতে নামি অহা এনে অনতিক্রম্য সমস্যাই পরিয়ালটোৱ দৈনন্দিন জীৱন ধাৰণ প্ৰণালীটোকে দুৰ্বল কৰি তোলে। এনে অৱস্থাত বহু পরিয়াল দুষ্টচৰ্ণৰ কৰণত পৰি ধৰৰা হোৱাকে ধৰি সীমাহীন দুখজনক পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হ'ব লগা হয়। প্ৰিয়জনক হেৰুওৱা এনে পরিয়ালৰ আপোনজনৰ শূন্যতা আমি দূৰ কৰিব নোৱাৰিলৈও আমাৰ চৰকাৰে বিশ্বীয় সকাহৰে দুৰ্ভৰ্গীয়া পরিয়ালসমূহক সন্মান সহকাৰে জীয়াই থকাৰ তেওঁলোকৰ মৌলিক অধিকাৰক সুৰক্ষা দিয়াৰ মানবীয় প্ৰয়াস আৰম্ভ কৰিব খুজিছে।
- ৬৮। সেই উদ্দেশ্য আগত ৰাখিয়েই আমি অনুকম্পামূলক নিযুক্তিৰ পৰিৱৰ্তে পরিয়ালসমূহলৈ অনুকম্পামূলক পেঞ্চন আঁচনি আগবঢ়োৱাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছে। অনুকম্পামূলক পেঞ্চন আঁচনিয়ে উপাৰ্জনকাৰী ব্যক্তিৰ মৃত্যুৰ পিছতো ভুক্তভোগী পৰিয়ালসমূহক ব্যক্তিজনৰ বাকী থকা চাকৰি জীৱনৰ সম্পূৰ্ণ দৰমহা নিশ্চিত কৰিছে। পৰিত্ৰ সদনৰ সন্মানীয় সদস্যসকলক মই জনাৰ খোজো যে ৰাজ্যখনৰ প্ৰায় ১১০০ পৰিয়ালক এতিয়ালৈকে অনুকম্পামূলক পেঞ্চন আঁচনিয়ে সামৰি লৈছে। দেশ নিৰ্মাণত প্ৰভূত অৱিহণা আগবঢ়োৱা সেইসকল চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ অকাল বিয়োগৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত পৰিয়ালৰ অন্যান্য সদস্যসকলৰ প্রতি আমাৰ চৰকাৰৰ এয়া এক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতাৰ এক চানেকি।
- ৬৯। আমাৰ চৰকাৰ এই বিষয়টো লৈ সদায় সচেতন যে চৰকাৰী চাকৰিয়ালসকলৰ পৰিয়ালৰ বাহিৰেও অন্যান্য পৰিয়ালৰ প্ৰতিও আৰ্থিক সুৰক্ষাৰ প্ৰসাৰ ঘটাব লাগিব। স্বামীৰ মৃত্যুত ৪৫ বছৰ অনুধৰ্বৰ পত্নীৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে এখন নতুন আঁচনি প্ৰৱৰ্তনৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। স্বামীৰ বিয়োগৰ পিছত ৪৫ বছৰৰ অনুধৰ্বৰ পত্নীক ২৫ হাজাৰ টকাৰ একত্ৰ অৰ্থৰাশি (Lump Sum) তৎকালীন পৰিয়াল সাহায্য আঁচনিৰ অধীনত আগবঢ়োৱা হ'ব। নিশ্চিতভাৱে এই পদক্ষেপে পৰিয়ালসমূহলৈ হঠাতে নামি অহা আৰ্থিক সংকট কিছু পৰিমাণে হ'লৈও মোচন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।

(iii) **ইন্দিৰা মিৰি সাৰ্বজননীন বিধৰা পেঞ্চন আঁচনি :**

- ৭০। বিধৰা পত্নীলৈ তৎকালীনভাৱে ২৫ হাজাৰ টকা আগবঢ়োৱাৰ উপৰি ৬০ বছৰ বয়স পৰ্যন্ত স্বামীহাৰা এনে মহিলাই মাহেকত ২৫০ টকাৰ পেঞ্চন লাভ কৰিব। ৬০ বছৰ পাৰ হোৱাৰ লগে লগে তেওঁলোকক বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনিত সামৰি লোৱা হ'ব।
- ৭১। চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ ক্ষেত্ৰত আৰু যিসকলৰ জীৱন বীমা আঁচনি থাকিব তেনে আৰ্থিক সুৰক্ষা লাভ কৰা মহিলাক এই আঁচনিয়ে সামৰি নল'ব। অনুকম্পামূলক এই আঁচনিখন মই ৰাজ্যখনৰ

মহিলা সরলীকৰণ কাৰণে আঘোৎসৱ্যা কৰা মহান শিক্ষাবিদ শ্রীমতী ইন্দিৰা মিৰি নামত
উৎসৱ্যা কৰিবলৈ পাই অত্যন্ত সুখী।

৭২। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ‘তৎকালীন পৰিয়াল সাহায্য আঁচনি’ৰ অধীনত ৪০ হাজাৰ
পৰিয়ালক সামৰি লোৱাৰ লক্ষ্যৰে ১৩৬ কোটি টকাৰ পুঁজি নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে। এই ব্যৱস্থাই
লগতে সাৰ্বজনীন (Universal) বিধৰা পেঞ্চন আঁচনিৰ অধীনত ২.৪ লাখ সদ্য স্বামীহাৰা
মহিলাৰ আৰ্থিক সংকট মোচনত সহায়ক হ'ব। ইন্দিৰা মিৰি সাৰ্বজনীন বিধৰা পেঞ্চন আঁচনি
নামেৰে এই আঁচনিখনক জনা যাব।

(iv) **দীনদয়াল দিব্যাংগ সাহায্য আঁচনি**

৭৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণতে মই উল্লেখ কৰিছিলো যে দীন দয়াল
দিব্যাংগ সাহায্য আঁচনিৰ অধীনত প্ৰতিজন দিব্যাংগই মাহিলী ১০০০ টকাৰ জলপানি লাভ
কৰিব।

৭৪। দীন দয়াল দিব্যাংগ সাহায্য যোজনাৰ অধীনত প্ৰতিমাহে ১০০০ টকাকৈ বছৰি ১২ হাজাৰ
টকা অসমৰ দিব্যাংগসকললৈ আগবঢ়োৱা হৈছে। ১৮ বছৰৰ অনুধৰ্ব দিব্যাংগসকলৰ বাবে
পিতৃ-মাতৃৰ একাউণ্টৰ জৰিয়তে এই ধন আৰু ১৮ বছৰ অতিক্ৰম কৰা দিব্যাংগসকলৰ বাবে
তেওঁলোকৰ নিজা বেংক একাউণ্টত এই আঁচনিৰ ধন উপলব্ধ কৰোৱা হৈছে। এই পৰ্যন্ত
সমগ্ৰ দেশৰ ভিতৰতে দিব্যাংগসকলৰ বাবে অসমে গ্ৰহণ কৰা এই আঁচনি অন্যতম বৃহৎ
আঁচনিৰাপে পৰিগণিত হৈছে।

৭৫। সদনক জনাবলৈ পাই মই সুখী হৈছো যে এই পৰ্যন্ত দীনদয়াল দিব্যাংগ পেঞ্চন আঁচনিৰ
অধীনত ১.১৫ লাখ হিতাধিকাৰীক জলপানি প্ৰদান কৰা হৈছে। এই শিতানত বাজ্য চৰকাৰৰ
১৩৮ কোটি টকা ব্যয় হৈছে। সমাজৰ শেষৰজন দিব্যাংগ ভাত্ত-ভগীক সামৰি নোৱোৱা
পৰ্যন্ত আমাৰ এই অভিযান স্ফুল নহ'ব।

৭৬। এইসমূহ আঁচনিৰ প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজৰ বাবে মই ২০০ কোটি টকাৰ ব্যয়ৰাশি এই বাজেটত
ধাৰ্য কৰিছো।

৭৭। সন্মানীয় সদস্যসকলে জানি সুখী হ'ব যে, দিব্যাংগ সকলৰ বাবে কামৰূপ জিলাৰ বকোত
এখন পৃথক দিব্যাংগ বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপন কৰা হ'ব।

(v) **সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ কন্যা সন্তানলৈ জলপানি প্ৰদান আঁচনি**

৭৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ কন্যা সন্তানসকলক সামৰি
আমি জলপানি প্ৰদান আঁচনি ঘোষণা কৰিছিলো। সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ সকলো কন্যা সন্তানকে
সামৰি লোৱাটোৱেই আছিল আমাৰ আঁচনিৰ লক্ষ্য। সংখ্যালঘু কন্যা সন্তানসকলক উচ্চশিক্ষাৰ
প্রতি আগ্ৰহী কৰোৱা আৰু উচ্চশিক্ষাত জলপানি প্ৰদানেৰে আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ পৰা তেওঁলোক
যাতে আঁতৰি নাযায় তাৰ প্ৰতি বিশেষ প্ৰচেষ্টা লোৱা হৈছে।

- ৭৯। এই আঁচনির নির্দেশিকা প্রস্তুত করা হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত আঁচনিৰ কাম আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- ৮০। এই বাজেটত মই সংখ্যালঘু কন্যা সন্তানসকলৰ এই আঁচনিৰ বাবে ২০০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন ঘোষণা কৰিলো। মই নিশ্চিত যে ‘শিক্ষা সুৰক্ষা আঁচনি’ৰ অধীনত সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ সকলো কন্যা সন্তানৰ শিক্ষা, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক অধিকাৰ সুনিশ্চিত কৰি তেওঁলোকৰ বিকাশৰ সম অধিকাৰ প্ৰদান কৰিব।
- ৮১। অধ্যক্ষ মহোদয়, বিকাশৰ সুস্থিৰ লক্ষ্য অটুট ৰাখি ৰাজ্যখনক অগ্ৰগামী কৰাত ওপৰৰ চাৰিখন আঁচনিক পৰিপূৰকভাৱে পৰম্পৰৰ অংগাংগী ৰূপত আগবঢ়াই নিব লাগিব। দিব্যাংগ ভাড়-ভণ্ডীসকল, আমাৰ শিশুসকল, বৈধৰ্যৰ যাতনা মূৰ পাতি ল'বলগীয়া হোৱা মহিলাসকল আৰু জীৱনৰ সন্ধ্যাবেলা অকলশৰীয়া হৈ পৰা জ্যেষ্ঠসকলৰ স্পৰ্শকাতৰ সমস্যাসমূহ সমাধান কৰি এখন সুন্দৰ সমাজ গঢ়ি ব্যক্তি আৰু পৰিয়ালৰ বিকাশৰ পথত হেঞ্চাৰ হৈ থিয় দিয়া প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ দূৰ কৰিব পৰা যাব বুলি মই আশাৰাদী।

V. বিস্তাৰিত কনকলতা মহিলা সৱলীকৰণ যোজনা

- ৮২। বিগত ২০১৮ চনৰ ১ এপ্ৰিলত মহিলাৰ এক লাখ আত্মসহায়ক গোটক লক্ষ্য হিচাপে লৈ কনকলতা মহিলা সৱলীকৰণ যোজনাৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়। ইয়াৰ বাবে প্ৰাৰম্ভিক ব্যয় হিচাপে বাজেটত ২৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছিল।
- ৮৩। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত আঁচনিখনৰ যোগেদি অতিৰিক্ত ২৬ হাজাৰ আত্মসহায়ক গোটক সামৰি ল'বলৈ নতুনকৈ ৬৫ কোটি টকা সংযোজন কৰি আঁচনিখনৰ সম্প্ৰসাৰণ কৰা হৈছিল আৰু এনেদৰে এই আঁচনিখনৰ বাবে মুঠ ব্যয়ৰ পৰিমাণ হ'লগৈ ৩১৫ কোটি টকা।
- ৮৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি পৰ্যন্ত মুঠতে ১.৩২ লাখ আত্মসহায়ক গোটলৈ ১৮৪.৮৯ কোটি টকাৰ সাহায্য প্ৰদান কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত ৰাজ্যৰ Non-intensive developmental blockৰ অন্তৰ্গত ৯৭,৩৬১টা আত্মসহায়ক গোটে ১০ হাজাৰকৈ টকা আৰু Intensive developmental blockৰ অন্তৰ্গত ৩৫,০১১টা আত্মসহায়ক গোটে ২৫ হাজাৰ টকাকৈ পুনৰাবৃত্তনীয় পুঁজি (Revolving Fund) লাভ কৰিছে। অৱশিষ্ট পুঁজি মুকলি কৰি দিয়াৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত আছে আৰু পঞ্চায়ত আৰু গ্রামীণ বিকাশ বিভাগৰ দ্বাৰা এই আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা হৈছে। আঁচনিখন ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰত বিভাগটোৱে আত্মসহায়ক গোটসমূহে ‘পঞ্চসূত্ৰকাৰ্যক্ৰম’ৰ মূল নীতিসমূহৰ অনুকৰণ কৰা-নকৰাৰ ওপৰত নজৰ ৰাখিব।
- ৮৫। মহোদয়, এই আঁচনিখনৰ ফলপ্ৰসূতাৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিবলৈ মই নাৰী সৱলীকৰণৰ দিশত আঁচনিখনৰ এক সফলতাৰ কাহিনী উপস্থাপন কৰিবলৈ বিচাৰিছো। মই এই পৱিত্ৰ সদনৰ সদস্যসকলৰ সন্তুখত জাপৰিপথাৰ বীণাপানি আত্মসহায়ক গোট (পূৰ কাজিৰঙা গ্রাম পঞ্চায়ত, পশ্চিম গোলাঘাট বি এম এম ইউ, বোকাখাট)ৰ উল্লেখেৰে আঁচনিখনে গ্রাম্য

মহিলাসকলৰ মহিলাসকলৰ জীৱনৰ ওপৰত পেলোৱা সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱৰ কথা উন্মুক্তিয়াব খুজিছো। এই আত্মসহায়ক গোটে মৌ-পালনত দীৰ্ঘদিনৰ পৰা জড়িত হৈ আহিছিল। কনলতা মহিলা সবলীকৰণ আঁচনিৰ অধীনত গোটটোৰ সদস্যসকলে ২৫ হাজাৰ টকাৰ পুনৰাবৰ্তনীয় পুঁজি (Revolving Fund) লাভ কৰে। এই ধনেৰে তেওঁলোকে নতুনকৈ ১০ টা মৌ প্ৰতিপালন কৰা বাকচ কিনিবলৈ সক্ষম হয়। আজি গোটটোৰ প্ৰতিগৰাকী সদস্যাই মৌ-জোল বিক্ৰী কৰি মাহেকত দুহেজাৰকৈ টকা উপাৰ্জন কৰি আছে। জাপৰিপথাৰ বীণাপানি আত্মসহায়ক গোটৰ সদস্যসকলে এতিযা তেওঁলোকৰ মৌ-পালনৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন সাধন কৰিবলৈ বিচাৰে আৰু তেওঁলোকে অধিক দক্ষতা বৃদ্ধিৰ প্ৰশিক্ষণ ল'বলৈ আবেদন কৰি আছে আৰু ব্যৱসায় বৃদ্ধি কৰিবলৈ বেংকৰ লগত যোগাযোগ অব্যাহত ৰাখিছে।

- ৮৬। মহোদয়, এয়া অসমৰ গাঁওসমূহৰ ১.৩২ লাখ সফলতাৰ কাহিনীৰ মাত্ৰ এটাহে উদাহৰণ। মই সঁচাকৈয়ে অসমৰ গ্রাম্য মহিলাসকলৰ কৰ্মোদ্যম দেখি উৎসাহিত হৈ পৰিছো। আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা আঁচনিখন ভৱিষ্যতলৈ চলাই নিবলৈ উৎসাহ লাভ কৰিছো।
- ৮৭। ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষত ৬৩ হাজাৰ আত্মসহায়ক গোটৰ প্ৰত্যেককে বেংক ঋণৰ ওপৰত ৫০ হাজাৰকৈ টকা বাজসাহায্য প্ৰদান কৰা হ'ব। ইয়াৰ বাবে অতিৰিক্ত ৩১৪ কোটি টকাৰ প্ৰয়োজন হ'ব। গোটবোৰে বেংকৰ সৈতে যোগাযোগ সম্পন্ন কৰি ঋণ পোৱাৰ লগে লগে এনে সাহায্য লাভ কৰিবলৈ তেওঁলোকে যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব। ঋণ ল'বলৈ উৎসাহিত কৰিবৰ বাবে আমি তেওঁলোকক তিনি শতাংশলৈকে সুদৰ বেহাই মঞ্চৰ কৰিছো।
- ৮৮। ভৱিষ্যতে নতুন ৬৩ হাজাৰখন মহিলা আত্মসহায়ক গোটক ‘বিস্তৃত কনকলতা মহিলা সবলীকৰণ যোজনা’ৰে সামৰি লোৱা হ'ব। এই যোজনাৰ অধীনত নতুনকৈ অন্তৰ্ভুক্ত আত্মসহায়ক গোটসমূহক প্ৰাৰম্ভিকভাৱে ২৫ হাজাৰ টকাৰ পুনৰাবৰ্তনীয় পুঁজি (Revolving Fund) প্ৰদান কৰা হ'ব। এনেকৈ ২০১৯-২০ বৰ্ষলৈকে ১ লাখ ৯৫ হাজাৰ মহিলা আত্মসহায়ক গোটক সামৰি লোৱা হ'ব। এই কথাটোৱে আমাৰ বাজ্যৰ মহিলা সবলীকৰণৰ উজ্জ্বলতম দিশটোক প্ৰতিফলিত কৰিছো।
- ৮৯। উক্ত আঁচনিৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষৰ বাজেটত ৩০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

VI. বিস্তাৰিত অটল অমৃত অভিযান

- ৯০। অধ্যক্ষ মহোদয়, বাজ্যৰ জনগণক বিশিষ্ট মানৰ আৰু ব্যৱসাধ্য চিকিৎসা সেৱা প্ৰদান কৰাটো আমাৰ চৰকাৰৰ অৱশ্য পালনীয় কৰ্তব্য।
- ৯১। জনসাধাৰণলৈ জটিল ৰোগৰ স্বাস্থ্যসেৱা উপলক্ষ কৰোৱাৰ ক্ষেত্ৰত ২০১৬-১৭ ৰ বাজেটত আমাৰ চৰকাৰে ৰাজহৰা আৰু ব্যক্তিগত খণ্ডৰ অংশগ্ৰহণেৰে এক সামূদায়িক সামাজিক স্বাস্থ্যসেৱা নিশ্চিত আঁচনি ঘোষণা কৰিছিল। এই আঁচনিখন অটল অমৃত অভিযান নামেৰে আমাৰ দূৰদৰ্শী নেতা শ্ৰীঅটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱৰ নামত গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। বাৰ্ষিক পাঁচ

লাখ টকা বা তাতকৈ কম আয়ৰ পৰিয়ালৰ ক্ষেত্ৰত নগদ বিহীন চিকিৎসা সেৱা প্ৰদানৰ এই আঁচনিখনে ইতিমধ্যে কম সময়ৰ ভিতৰতে সফলকাম হৈ উঠিছে।

- ৯২। এই সদন নিশ্চয় অৱগত যে এই আঁচনিখনৰ অধীনত ৬টা জটিল ৰোগ — কক্ট, হৃদৰোগ, স্বায়ৰোগ, নৰজাতকৰ সহজাত ৰোগ, বৃক্ষৰোগ আৰু অগ্নিদঞ্চতাৰ চিকিৎসাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ প্ৰতিজন ব্যক্তিৰ বাবে বছৰি দুই লাখ টকালৈকে পৰিশোধ কৰাৰ ব্যৱস্থা আছে। ইতিমধ্যে প্ৰায় ২২ হাজাৰ লোকলৈ এই আঁচনিৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।
- ৯৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, অটল অমৃত অভিযানৰ উদ্বোধনৰ দিনৰ পৰাই জনতাৰ পৰা এনে অনুৰোধ আহিবলৈ লয় যে খৰচী অথচ জৰুৰী স্বাস্থ্যসেৱাসমূহ, বিশেষকৈ যিবোৰ ৰোগত অত্যধিক পৰিচৰ্যাৰ প্ৰয়োজন আছে, তেনেবোৰ সেৱাকো এই আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে। সেইবাবে নিম্নলিখিত সুবিধাসমূহো এই অটল অমৃত অভিযানৰ অধীনলৈ অনাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো —
- আই চি ইউৰ সুবিধা (ICU Package)
  - আঘাতৰ চিকিৎসা (Trauma Care)
  - শিশুৰোগৰ চিকিৎসা আৰু অস্ত্ৰোপচাৰ
(Critical Care Paediatrics and Paediatric Surgery)
  - হাঁড়ৰ মজ্জা সংৰোপণ (Bone Marrow Transplantation)
- ৯৪। যিহেতু দৰিদ্ৰ সীমাৰেখাৰ তলৰ ৰোগীসকলক আয়ুস্মান ভাৰত আৰু PMJAY আঁচনিয়ে ইতিমধ্যে সামৰি লৈছে, বিস্তাৰিত অটল অমৃত অভিযান আঁচনিখনে দৰিদ্ৰ আৰু মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ এক বুজনসংখ্যক লোকক সামৰি ল'ব। ইয়াৰ দ্বাৰা আমি এই কথা নিশ্চিত কৰিম যাতে আমাৰ সমাজৰ আটাইতকৈ দুৰ্বল অংশটোৰ জনসাধাৰণে তেওঁলোকৰ প্ৰিয়জনৰ বাবে মানবিশিষ্ট চিকিৎসা সেৱা বিচাৰি কাৰোবাৰ দুৱাৰে ঘূৰি ফুৰিব নালাগে।
- ৯৫। মই এই বছৰৰ বাজেটত বিস্তাৰিত অটল অমৃত অভিযান আঁচনিৰ বাবে ২০০ কোটি টকা ধাৰ্য্য কৰিছো।

VII. চাহ জনগোষ্ঠীৰ বাবে কল্যাণমুখী আঁচনি

- ৯৬। মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনি নিশ্চয় অৱগত যে ৰাজ্যৰ চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ কল্যাণৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে প্ৰথম দিনটোৰ পৰাই কেতবোৰ দৃঢ় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰি আহিছে। অসমৰ মুঠ জনসংখ্যাৰ প্ৰায় ১৭ শতাংশই হ'ল চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোক। চাহ খেতিৰ বাবে যথেষ্ট পৰিমাণে মানৱ সম্পদৰ প্ৰয়োজন। কেৱল চাহ শ্ৰমিকসকলৰ কঠোৰ শ্ৰমৰ ফলতহে অসমৰ চাহে বিশ্বৰ দৰবাৰত একক আৰু অনন্য স্বাদ অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হৈ আহিছে।
- ৯৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, অৰ্থনীতিৰ ডিজিটেলাইজেছনৰ প্ৰতি ৰাজ্য আৰু কেন্দ্ৰ এই দুয়োখন চৰকাৰেই অত্যন্ত আগ্রহী। এই প্ৰচেষ্টাৰ এখন উপযুক্ত মঢ়ও হ'ল চাহ বাগান এলেকা। চাহ শ্ৰমিকসকলৰ

মজুরি, ভাট্টা, বোনাচ আদি বর্তমানে প্রত্যক্ষভাবে তেওঁলোকৰ বেংক একাউণ্টত জমা হয়। বর্তমান ৭ লাখৰো অধিক শ্রমিক-কর্মচাৰীয়ে এই ব্যৱস্থাৰ আওতালৈ আহি বেংকত একাউণ্ট খুলিবলৈ সক্ষম হৈছে।

- ১৮। ২০১৭ বৰ্ষত আমি চাহ জনজাতিৰ আৰ্থিক অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ প্ৰয়াসক অধিক শক্তিশালী কৰিব বাবে চাহ বাগিচা ধন পুৰস্কাৰ মেলাৰ শুভাৰন্ত কৰিছিলো। এই আঁচনিৰ জৰিয়তে ২০১৮ চনৰ জানুৱাৰী মাহত প্ৰথম পৰ্যায়ত অসমৰ ২৬ খন জিলাৰ ৭৫২ খন চাহ বাগিচাৰ সাত লাখতকৈও অধিক চাহ শ্রমিকৰ একাউণ্টত ২৫০০ কৈ টকা জমা দিয়া হয়।
- ১৯। ২০১৯ চনৰ ১৫ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে দ্বিতীয়টো পৰ্যায়ত বাকী বৈ যোৱা হিতাধিকাৰীসকলৰ এখন বৰ্দ্ধিত তালিকা তৈয়াৰ কৰি প্ৰত্যেকৰে বেংক একাউণ্টত পুনৰ ২৫০০ কৈ টকা চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা জমা কৰা হ'ব আৰু ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট বক্তৃতাত দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি পূৰণ কৰা হ'ব। এই ব্যৱস্থাই তেওঁলোকক বেংকৰ একাউণ্ট খোলাৰ প্ৰতি আৰু সপ্তমৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰিব। তদুপৰি, এইধৰণৰ সক্ৰিয় বেংক একাউণ্টবোৰক ‘প্ৰধানমন্ত্ৰী জীৱনজ্যোতি যোজনা’(PMJJY) আৰু ‘প্ৰধানমন্ত্ৰী সুৰক্ষা বীমা যোজনা’(PMSBY)ৰ সৈতে সংযোজিত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াও আৰম্ভ কৰা হৈছে।
- ১০০। মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম চাহ নিগমৰ অধীনস্থ কৰ্মচাৰীসকলৰ ওজৰ-আপন্তি, দুখ-দুর্দশাৰ কথালৈ বিগত সময়ছোৱাত কোনোও কাণ নিদিলে। অৱশ্যে মই ঘোষণা কৰিবলৈ পাই গৌৰৱান্বিত যে যোৱা ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত প্ৰদান কৰা প্ৰতিশ্ৰুতি অনুসৰি আমাৰ চৰকাৰে চাহ নিগমৰ ১৬,১৩৩ গৰাকী অৱসৰপ্ৰাপ্ত শ্রমিক, কৰ্মচাৰীৰ প্ৰতিভিড়েণ্ট ফাণ্ড, গ্ৰেচুইটী, বকেয়া, দৰমহা, বোনাচ আদিৰ বাবে ৯৯ কোটি টকা মুকলি কৰি দিচ্ছে।
- ১০১। অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়া মই মোৰ হৃদয়ক চুই যোৱা কেতবোৰ কথা প্ৰকাশ কৰিবলৈ ওলাইছো। মই এই পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই অতিশয় আনন্দিত যে বিগত বৰ্ষত ঘোষণা কৰাৰ দৰে আমি ৫৪৯ খন বাগিচাৰ শ্রমিক-লাইনৰ পথত ব্লক বহুওৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছো যাতে শ্রমিক আৰু তেওঁলোকৰ পৰিয়ালৰ সদস্যসকলে সহজে যাতায়াত কৰিব পাৰে, স্বাস্থ্যকৰ আৰু নিৰাপদ পৱিত্ৰেশত বাস কৰিব পাৰে। এই উদ্দেশ্যে আমি ইতিমধ্যে ৫৩১ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিচ্ছো। মহোদয়, স্বাধীনতাৰ পিছত চাহ বাগিচাৰ শ্রমিক লাইন পকী পথেৰে সংযোজিত কৰাটো যিকোনো চৰকাৰৰ বাবে প্ৰথম পদক্ষেপ। আমি এই কাৰ্যৰ দ্বাৰা প্ৰকৃতাৰ্থত চাহ জনজাতিসকলক সেৱা আগবঢ়ালৈ পাই নিজকে ধন্য মানিছো। আমি এই আঁচনিৰ অধীনত অধিক সংখ্যক বাগানৰ লেবাৰ লাইন পথ পকা কৰিম। আকৌ ইতিমধ্যে যিবোৰ বাগিচাৰ শ্রমিক লাইনত পথ পকীকৰণ সম্পূৰ্ণ হৈছে, সেইসমূহৰ ক্ষেত্ৰত এই পকীকৰণ প্ৰক্ৰিয়া শ্রমিক ডিভিজনলৈ সম্প্ৰসাৰণ কৰা হ'ব।
- ১০২। সদনৰ মাননীয় সদস্যসকলে নিশ্চয় জানে যে চাহ বাগিচাৰ কাম-কাজত মহিলাসকলে অগ্ৰণী ভূমিকা পালন কৰে। আমি এটা বিশেষ দিশত আলোকপাত কৰিব বিচাৰিছো। আমাৰ চৰকাৰে

গৰ্ভৱতী আৰু নৱজাতক শিশুৰ শ্রমিক মাত্ৰসকলক বিশেষভাৱে সহায় কৰি আহিছো আৰু এই সম্বন্ধীয় অঁচনি সফলতাবে ৰূপায়ণ কৰি অহা হৈছে। আন এক ঐতিহাসিক পদক্ষেপ অনুসৰি আমি চাহ বাগিচা এলেকাসমূহত ৮৮ খন ভ্রাম্যমান হাস্পাতাল গোট কাৰ্যক্ষম কৰি তুলিছো। অধ্যক্ষ মহোদয়, মই নুনিশ্চিত যে শ্রমিক লাইনত নিৰ্মাণ কৰা পকীপথ আৰু উপৰিউক্ত ভ্রাম্যমান হাস্পাতাল গোটৰ প্ৰৱৰ্তনৰ জৰিয়তে চাহ বাগিচাসমূহত সামগ্ৰিক স্বাস্থ্য ব্যৱস্থাত এক যুগান্তৰকাৰী উন্নয়নৰ সূচনা হৈছে। ই শিশু আৰু মাত্ৰৰ মৃত্যুৰ হাৰ বাৰঁকৈয়ে হ্ৰাস কৰিব।

- ১০৩। এই সাফল্যৰ পিছত ২০১৯-২০ বৰ্ষত আমি গ্ৰহণ কৰিব খোজা কেতবোৰ পদক্ষেপৰ বিষয়ে এতিয়া সদনত সদৰি কৰিব খোজো।
- ১০৪। আমি আগন্তক বিভীয় বৰ্ষত ২০ লাখ হিতাধিকাৰীক সামৰি ৪ লাখ পৰিয়ালক বিনামূলীয়া চাউল যোগানৰ সিদ্ধান্ত লৈছো। বৰ্তমান এনে চাউল বাস্তুৰ খাদ্য সুৰক্ষা আইন (NFSA)ৰ অধীনত ৩ টকা প্ৰতি কিলো দৰত প্ৰদান কৰা হয়। ইয়াৰ এক আহি ৰূপায়ণ (Pilot Implementation) ২০১৯ বৰ্ষৰ মার্চ মাহৰ পৰা আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- ১০৫। মহোদয়, নিমখ সান্ধাজ্যবাদী শাসন ব্যৱস্থাৰ শোষণ নিপীড়নৰ এক ৰূপক আছিল। যদিও ব্ৰিটিছসকল আমাৰ দেশ এৰি বহুদিনৰ আগতে গুচি গ'ল, সেই শোষণ আৰু নিপীড়ন বিশেষকৈ অসমৰ চাহ বাগিচাসমূহত এতিয়াও বৈ গ'ল। নিৰ্জলীকৰণ (Dehydration)ৰ পৰা ৰক্ষা পোৱাৰ উপায় হিচাপে বাগিচাবাসীক ৰঙা চাহৰ সৈতে নিমখ সেৱন কৰাৰ পথা ব্ৰিটিছসকলেই দেখুৱাই গৈছিল।
- ১০৬। মাত্ৰাধিক নিমখ খোৱাৰ ফলত চাহ জনজাতিৰ লোকসকল উচ্চ ৰক্তচাপ, হৃদযন্ত্ৰৰ ৰোগ আদি নানা ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ মৃত্যু পৰ্যন্ত আকোৱালী ল'বলগীয়া হয়। এই ক্ষেত্ৰত অসমৰ স্বাস্থ্য আৰু পৰিকল্পনা বিভাগে সজাগতা সৃষ্টি কৰিবলৈ অলেখ যত্ন কৰি আহিছে যদিও চেনি এতিয়াও চাহ শ্রমিকৰ পৰিয়ালৰ বাবে দুঃৰূপ্য হৈয়ে বৈছে।
- ১০৭। নিয়তিৰ এয়া এক নিষ্ঠুৰ পৰিহাস যে যি চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোকৰ হাতৰ পৰশে সমগ্ৰ বিশ্বৰ জনগণৰ বাতিটো মাধুৰ্যভৰা সজীৱতাবে পুতৰাই দিয়ে, সেই চাহ শ্রমিকসকলৰ বহুতেই একাপ চাহৰ মধুৰতাখনিও পান কৰিবলৈ পোৱা নাই।
- ১০৮। এতিয়া আমি সুনিশ্চিত কৰিবলৈ বিচাৰিছো যাতে চাহ শ্রমিকৰ পাকঘৰত অৱশ্যেত চেনীয়ে প্ৰৱেশ লাভ কৰে। আমি সকলো চাহ বাগিচাৰ প্ৰতিটো পৰিয়ালক মাহেকত ২ কিলোগ্ৰামকৈ বিনামূলীয়া চেনী যোগান ধৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছো।
- ১০৯। এই বছৰত আমি চাহ বাগিচা এলেকাৰ যুৱ চামৰ বাবে এক নতুন অঁচনি প্ৰৱৰ্তন কৰিম। আমি ১০ হাজাৰ যুৱক-যুৱতীক দক্ষতা বৃদ্ধিৰ প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা আগবঢ়াৰ যাতে তেওঁলোকে নিজাকৈ ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায় আৰম্ভ কৰি পাৰিবাৰিক উপাৰ্জন বৃদ্ধি কৰিব পাৰে। প্ৰশিক্ষণ লাভ

কৰাৰ দক্ষতাৰ ভিত্তিত আমি এই ১০ হাজাৰ প্ৰশিক্ষিত যুৱতীক ২০১৯-২০ বিশ্বীয় বৰ্ষত ২৫ হাজাৰকৈ টকা আগবঢ়াম যাতে তাৰে তেওঁলোকে নিজাকৈ ব্যৱসায় আৱস্থ কৰিব পাৰে। মই এই আঁচনিৰ বাবে চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগলৈ ৪০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিছো।

- ১১০। ইয়াৰ উপৰি চাহ জনজাতিৰ ৫০০ গৰাকী যুৱতীক সহকাৰী নাৰ্চ ধাৰীবিদ্যা (ANM) আৰু সাধাৰণ নাৰ্চ ধাৰীবিদ্যা (GNM)ৰ প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰা হ'ব। প্ৰশিক্ষণ কালত তেওঁলোকৰ বাবে জলপানিৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ব।
- ১১১। অধ্যক্ষ মহোদয়, চাহ বাগিচাৰ চিকিৎসা কেন্দ্ৰলৈ ৰাজ সাহায্যযুক্ত ঔষধ-পাতি গৈ নাপায় বুলি সদায় এটা বদনাম চলি আহিছে। মই ইয়াত স্পষ্ট কৰিবলৈ বিচাৰিছো যে চাহ বাগিচাৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে কেৱল নিয়ামক (Regulatory) ভূমিকাহে পালন কৰে। আমি উপলব্ধি কৰিছো যে কেৱল শাস্তিমূলক ব্যৱস্থাই বিষয়টোৱ একমাত্ৰ সমাধান নহয়। ই বিষয়টোক মামলা-মোকদ্দমালৈ টানি নিয়ে আৰু চাহ বাগিচাৰ ৰোগীসকল সেৱাৰ পৰা বঞ্চিত হৈয়ে থাকে। আমি এটা স্থায়ী সমাধানসূত্ৰ উলিওৱাৰ প্ৰয়াস স্বৰূপে ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্য অভিযানৰ অধীনত তালিকাভুক্ত দৰবসমূহ চাহ বাগিচাৰ ৩০০ খন হাস্পতালত বিনামূলীয়াকৈ যোগান ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছো।
- ১১২। স্বাস্থ্যখণ্ডত কৰা ঘোষণাবোৰ লগতে আমি সংযোজন কৰিবলৈ বিচাৰিছো যে চাহ বাগিচাৰ বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মধ্যহ ভোজনৰ ওপৰঞ্চি প্ৰাতঃভোজন, সন্ধিয়াৰ চাহ আৰু বিনামূলীয়া সমবেশ (Uniform) প্ৰদান কৰা হ'ব। ইয়াৰ দ্বাৰা উক্ত বিদ্যালয়সমূহত উপস্থিতিৰ হাৰ বৃদ্ধি পাৰ আৰু বাগিচাত শিক্ষাব প্ৰসাৰ ঘটিব। চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগে প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগৰ সৈতে যুটীয়াভাৱে এই আঁচনি ৰূপায়ণ কৰিব। ইয়াৰ বাবে মই বাজেটত যথেষ্ট ধন আছুতীয়াকৈ ৰাখিছো।
- ১১৩। চাহ বাগিচাৰ মেট্ৰিক পৰীক্ষাত উক্তীৰ্ণ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ ১০ হাজাৰ টকাকৈ বছৰি আগবঢ়োৱা হ'ব যাতে তেওঁলোকৰ উচ্চশিক্ষা গ্ৰহণত যতি নপৰে। মই এই উদ্দেশ্যে চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগত যথেষ্ট ধন আৱণ্টন দিছো।
- ১১৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ দ্বাৰা প্ৰাৰ্থিত ‘প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনা’ সমগ্ৰ দেশখনত সফলভাৱে ৰূপায়িত হৈ আহিছে। কিন্তু আমি আক্ষেপেৰে ক'ব লাগিব যে অসমৰ চাহ বাগিচাৰ ভাটী-ভনীসকলৰ আৱাসস্থলীৰ মাটিডোখৰ তেওঁলোকৰ নিজা সম্পত্তি নহয় বাবে তেওঁলোকক প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনাৰ আওতালৈ আনিব নোৱাৰিব। আমি এই সমস্যাৰ এক মৌলিক সমাধান সূত্ৰ বিচাৰি উলিয়াইছো। বাগিচা কৰ্তৃপক্ষই চাহ শ্ৰমিকসকলে বসবাস কৰা ভূমি দীঘদিনলৈ লীজত প্ৰদান কৰিলে ৰাজ্য চৰকাৰে তেওঁলোকক গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনাৰ সম পৰ্যায়ৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিব। আৱস্থণিতে আমি ১০ খন চাহ বাগিচাৰ প্ৰায় ৫০০০ পৰিয়ালৰ বাবে এই আঁচনি ৰূপায়ণ কৰি প্ৰয়োজনীয় সংশোধনীসহ

পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত ইয়াক সম্প্ৰসাৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিম। ইতিমধ্যে যাৰ পকীঘৰ আছে তেনে লোকে এই আঁচনিৰ অধীনত ১ লাখ টকা লাভ কৰিব যাতে তেওঁলোকৰ ঘৰটো মেৰামতি বা ঘৰটোৰ উন্নতি সাধন কৰিব পাৰে। মই এই উদ্দেশ্যে চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগৰ বাবে ৫০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিছো।

- ১১৫। এই আটাইবোৰ আঁচনি ৰূপায়ণ কৰিবৰ বাবে সংশ্লিষ্ট বিভাগসমূহত পৰ্যাপ্ত বাজেট আৱণ্টনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। অৱশ্যে ইয়াৰ বেছি ভাগ আঁচনি চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগৰ দ্বাৰা ৰূপায়িত হ'ব। এই বিভাগৰ বাজেট আৱণ্টন ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ ৮১ কোটিৰ পৰা ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১৭৩ কোটিলৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে।

VIII. কৃষক কল্যাণ আঁচনি

- ১১৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণত ১৮৯৪ চনৰ ২৮ জানুৱাৰীত পথৰঘাটৰ কৃষক বিদ্ৰোহৰ প্ৰসংগৰ উদ্ভূতিৰে মই উল্লেখ কৰিছিলো, কেনেদেৰে বৃত্তিত্ব স্বেৰাচাৰৰ বলি হৈ ভূমি কৰ বৃদ্ধিৰ প্ৰতিবাদ কৰিবলৈ গৈ ১৪০ গৰাকী সাহসী সেনানীয়ে পথৰঘাটৰ ডাক বাংলোৰ সন্মুখত আত্মবলি দিব লগা ঘটনাই আমাক শিহৰিত কৰে। আজিও তেওঁলোকৰ ত্যাগ, সাহস আৰু অন্যায়ৰ বিৰুদ্ধে কৰা প্ৰতিবাদে আমাক উদ্বৃদ্ধি কৰে আৰু আত্ম-বিশ্বাসী কৰি তোলে।
- ১১৭। এই মহান শ্বহীদসকলৰ দেশৰ প্ৰতি কৰা আত্ম-বলিদানৰ শ্ৰদ্ধাঙ্গলী হিচাপে কৃষিখণ্ডত আমি কেইবাখনো গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিৰ কাম আৰম্ভ কৰিম বুলি ঘোষণা কৰিছিলো।
- ১১৮। সেই প্ৰতিশ্ৰূতি ৰক্ষা কৰি পথৰঘাটৰ ঐতিহাসিক সেই ঘটনাৰ ১২৫ বছৰ উপলক্ষে আমি ২০১৯ চনৰ ২৮ জানুৱাৰীত ৰাজ্যৰ কৃষকসকলক বিভীষণ সকাহ দিবৰ বাবে ৩ খন আঁচনিৰ শুভাৰম্ভ কৰিছিলো। সেই ৩ খন আঁচনি ক্ৰমে ‘অসম কৃষক ঝণ সকাহ আঁচনি’, ‘অসম কৃষক ঝণ সাহায্য আঁচনি’ আৰু ‘অসম কৃষক উথান আঁচনি’। এই ৩ আঁচনিৰ জৰিয়তে কৃষকসকলে বেংক ঝণৰ ক্ষেত্ৰত ২৫% ৰাজ সাহায্য হিচাপে সৰ্বাধিক ২৫,০০০ টকালৈ ৰেহাইলাভ কৰিব। ৰাজ্যৰ কৃষকলৈ ২ লাখ টকা পৰ্যন্ত সূত ৰেহাই আৰু ঝণ পৰিশোধৰ বাবে ১০,০০০ টকাৰ এক কালিন নগদ উদগণি ধনৰাশি কিয়াণ ক্ৰেডিট কাৰ্ড যোগে প্ৰদান কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।
- ১১৯। ২০১৯-২০ বিভীষণ বৰ্ষৰ বাবে দুখনকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কৃষক আঁচনি ২০১৯ চনৰ ২৮ জানুৱাৰীত শুভাৰম্ভ কৰা হৈছে। কিয়াণ ক্ৰেডিট কাৰ্ডৰ বিপৰীতে লোৱা কৃষি ঝণৰ ক্ষেত্ৰত ২৫% ৰাজ সাহায্য হিচাপে সৰ্বাধিক ২৫,০০০ টকালৈ কৃষকসকলে ৰেহাই লাভ কৰিব পাৰিব। দ্বিতীয় আঁচনি যোগে ২ লাখ টকাৰ হুস্কালিন শস্য ঝণৰ ক্ষেত্ৰত সম্পূৰ্ণ সূত মাফ কৰা হৈছে।
- ১২০। ইয়াৰোপি ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত দিয়া প্ৰতিশ্ৰূতি অনুসৰি বিভি বিভাগৰ জৰিয়তে মুখ্যমন্ত্ৰী কৃষি চহ সঁজুলি যোজনাৰ অধীনত ২৫৭ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে। এই আঁচনিৰ জৰিয়তে ৫ লাখ কৃষকক ৫০০০ টকাকৈ প্ৰদান কৰি কৃষি কাৰ্যত অত্যাধুনিক বৈজ্ঞানিক সঁজুলিৰ ব্যৱহাৰেৰে উৎপাদন বৃদ্ধিত উদগণি দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। এই মাহৰ শেষৰ ফালেই এই ধনৰাশি কৃষকৰ বেংক একাউণ্টত জমা দিয়া হ'ব।

১২১। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বর্ষত ৬ লাখ কৃষকক 'মুখ্যমন্ত্রী কৃষি চহ সঁজুলি যোজনা'র অধীনত বৈজ্ঞানিক কৃষি আহিলা ব্যবহারের বাবে সামৰি লোৱা হ'ব।

১২২। সমানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ওপৰত উল্লেখিত তিনিওখন অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ৫৬০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিয়া হৈছে।

IX. নিয়োগ সৃষ্টি আৰু উদ্যমিতাৰ বাবে উদগানি

(i) **স্থানীয় যুৱক-যুৱতীৰ বাবে উদ্দীপনা আঁচনি**

(Incentive Scheme for the Employment of Local Youth- I-SELY)

১২৩। মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যৰ যুৱক-যুৱতীসকলৰ বাবে ভাৰতৰ প্ৰধান প্ৰধান চহৰসমূহৰ সমপৰ্যায়ৰ নিয়োগৰ সুবিধা সৃষ্টিৰ লক্ষ্যৰে বৰ্ষকেইটাত আমাৰ চৰকাৰে অসমত ব্যক্তিগত খণ্ডৰ উদ্যোগত প্ৰতিষ্ঠানৰ হকে কেইবাটাও সাহসী পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। তাৰে এডভাণ্টেজ আছামৰ দৰে কেতোৰ পদক্ষেপে উদ্যোগ খণ্ডৰ মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে আৰু বিনিয়োগ খণ্ডই আমাৰ এই পদক্ষেপবোৰৰ যথোচিত মূল্যায়ণ কৰা দেখা হৈছে। আমাৰ ৰাজ্যৰ সামাজিক-ৰাজনৈতিক অস্থিবতা সম্পর্কে থকা পূৰ্বৱৰ্তী ধাৰণা, ব্যক্তিগত উদোগ খণ্ডই এতিয়া পৰিত্যাগ কৰিছে আৰু অসমক তেওঁলোকৰ বিনিয়োগৰ লক্ষ্যস্থানৰূপে গ্ৰহণ কৰিবলৈ তেওঁলোক আগবঢ়িছে।

১২৪। অসমক বিনিয়োগৰ লক্ষ্যস্থানৰূপে গঢ়ি তোলাৰ বাবে উদ্যোগখণ্ডক ৰঙা দলিলা পৰি আদৰণি জনোৱাৰ সময়ত আমি এই কথাও নিশ্চিত কৰিব খোজো যে অসমৰ স্থানীয় যুৱক-যুৱতীসকলেই যাতে এনেদৰে সৃষ্টি হোৱা নিয়োগৰ সুবিধাসমূহৰ প্ৰথম অগ্ৰাধিকাৰ পায়। সন্তাৰ্য বিনিয়োগকাৰীসকলৰ ওপৰত জটিল বিধি বিধান আৰোপ কৰি আমি তেওঁলোকক নিৰুৎসাহ কৰাৰ পৰিৱৰ্তে তেওঁলোকক আমাৰ উন্নয়নমুখী কৰ্মসূচীৰ সৈতে জড়িত কৰিব বিচাৰো। সেইবাবে প্ৰতিগৰাকী স্থানীয় যুৱক-যুৱতী নিয়োগ কৰাৰ বিপৰীতে আমি তেওঁলোকক ১০ হাজাৰ টকা এক উদগনিমূলক সাহায্য দিয়াৰ কথা ঘোষণা কৰিছো। সহজ ভাষাত স্থানীয় যুৱক-যুৱতী একোগৰাকী নিয়োজিত কৰক আৰু ১০ হাজাৰ টকাৰ চৰকাৰী সাহায্য গ্ৰহণ কৰক।

১২৫। যিসমূহ উদ্যোগে পূৰ্ণ কালীন নিয়োগৰ সৈতে স্থানীয় যুৱক-যুৱতীলৈ কৰ্মচাৰী বীমা (ESI) অথবা প্ৰতিদেশ্ট ফাণু আগবঢ়ায় তেনেবোৰ উদ্যোগলৈ এনেদৰে নিযুক্ত প্ৰতিগৰাকী কৰ্মচাৰীৰ বিপৰীতে এই সাহায্য প্ৰদান কৰা হ'ব। ৰাজ্যৰ শ্ৰম বিভাগে উদ্যোগ আৰু বাণিজ্য বিভাগৰ সৈতে যুটীয়াভাৱে এই আঁচনিখনৰ ফলপ্ৰসূ ৰূপায়ণৰ বাবে নীতি-নিৰ্দেশনা প্ৰস্তুত কৰিব।

১২৬। এই আঁচনিখন ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ পৰাই আমি আৰম্ভ কৰিব বিচাৰো। এই আঁচনিয়ে যে অসমত কেৱত উদ্যোগ স্থাপনতহে উদগনি যোগাব এনে নহয়, অসমৰ প্ৰতিভাৱান যুৱক-যুৱতীসকলৰ বাবে নিয়োগ সৃষ্টিতো অৰিহণা যোগাব।

- ১২৭। এই I-SELY আঁচনিখন বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বর্ষ বাবে মই ১০০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিছো আৰু পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত আঁচনিখন সাফল্যৰ মূল্যায়ণ কৰি ইয়াক অধিক শক্তিশালী কৰি তোলাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সালসলনিৰো ব্যৱস্থা কৰা হ'ব।
- (ii) মুদ্ৰা যোজনা আৰু অন্যান্য সূক্ষ্ম, লঘু আৰু মজলীয়া উদ্যোগৰ বাবে উদগনিমূলক সাহায্য
- ১২৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, যদিও যুৱক-যুৱতীসকলৰ নিয়োগ সৃষ্টিৰ অৰ্থে আমি সৱল খোজ দিছো, তথাপি আমি বিচাৰো যে আমাৰ যুৱক-যুৱতীসকল নিয়োগ প্ৰাৰ্থী হোৱাতকৈ নিয়োগকৰ্তা হওক। আমি জানো যে উদ্যোগ স্থাপন বাটত থকা বহুবোৰ হেঙ্গাৰৰ ভিতৰত বিত্তীয় সমস্যা এক প্ৰধান হেঙ্গাৰ।
- ১২৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰধানমন্ত্ৰী মুদ্ৰা যোজনাৰ অধীনত সূক্ষ্ম আৰু লঘু উদ্যোগসমূহে শিশু, কিশোৰ আৰু তৰণ আদি বিকাশৰ ভিন ভিন পৰ্যায়ৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ১০ লাখ টকালৈকে ঝণ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। পোনপটীয়াকৈ ক'বলৈ গ'লৈ শিশু পৰ্যায়ৰ উদ্যোগে ৫০ হাজাৰ টকালৈকে, কিশোৰ পৰ্যায়ত ৫০ হাজাৰৰ পৰা ৫ লাখ টকালৈকে আৰু তৰণ পৰ্যায়ত ৫ লাখৰ পৰা ১০ লাখ টকালৈকে মুদ্ৰা যোজনাই ঝণ সুবিধা প্ৰদান কৰিছে। একেদৰে অন্যান্য আঁচনিৰ অধীনত বেংকসমূহেও লঘু আৰু মজলীয়া উদ্যোগসমূহলৈ ঝণ আগবঢ়াই আহিছে।
- ১৩০। মহোদয়, মই গৌৰবেৰে ক'ব পাৰো যে স্ব-নিয়োজন সৃষ্টি কৰাৰ সূক্ষ্ম আৰু লঘু উদ্যোগক উৎসাহিত কৰিবৰ বাবে আমাৰ যি প্ৰচেষ্টা, তাৰ ফলস্বৰূপে এই আঁচনিবোৰ অধীনৰ হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ ১২.৫৬ লাখৰ পৰা ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ১৭.১৩ লাখলৈ বৃদ্ধি পাইছে। একেদৰে আঁচনিসমূহৰ অধীনত আগবঢ়োৱা ঝণৰ পৰিমাণো ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ ৪,৮২৪.৫৪ কোটি টকাৰ পৰা ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ৬,৫৭০.৩২ কোটি টকালৈ বৃদ্ধি পাইছে।
- ১৩১। লঘু আৰু মজলীয়া খণ (MSE)ক উৎসাহিত কৰিবৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষত এনে এখন আঁচনিৰ পোষকতা কৰো য'ত প্ৰধানমন্ত্ৰী মুদ্ৰা যোজনাৰ অধীনত গ্ৰহণ কৰা আটাইবোৰ ঝণৰ মূলধনৰ ২০ শতাংশকৈ, সৰ্বাধিক ৫০ হাজাৰ টকা বেংকলৈ হস্তান্তৰ হ'ব। মই ভাৰো এনে এখন আঁচনিয়ে আমাৰ যুৱ উদ্যোগীসকললৈ অধিক ঝণ আগবঢ়োৱাৰ ক্ষেত্ৰত বেংকসমূহক উৎসাহিত কৰিব।
- ১৩২। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই এই আঁচনিৰ বাবে ৭৫ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো আৰু সফলতাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি এই আৱণ্টন বৃদ্ধি কৰাৰো আশা কৰিছো।

X. আপোনাৰ আপোন ঘৰ

- ১৩৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, এটা নিজা ঘৰৰ গৰাকী হ'ব পৰা কথাটো অতিশয় আনন্দদায়ক আৰু ই স্থায়িত্বৰ অনুভূতি প্ৰদান কৰে। প্ৰতিটো পৰিয়ালৰে এটা স্বপ্ন থাকে যে তেওঁলোকৰ এটা নিজা ঘৰ হওক। আমাৰ চৰকাৰে বিগত ২০১৬-১৭ বৰ্ষত ৰাজ্য চৰকাৰৰ অধীনস্থ কৰ্মচাৰীসকলৰ বাবে ৰাজসাহায্যযুক্ত ন্যূনতম সুদৃত আপোন ঘৰনামেৰে গৃহ ঝণৰ আঁচনি

এখন প্রর্তন করে। এই আঁচনিখনৰ জৰিয়তে এগৰাকী কৰ্মচাৰীয়ে ৩.৫ শতাংশ ৰাজ সাহায্যযুক্ত সুদৰ সহায়ত অতি কম সুত ভৱি ১৫ লাখ টকা পৰ্যন্ত গৃহঝণ লোৱাৰ সুবিধা লাভ কৰে। এনেদৰে মহিলা কৰ্মচাৰীয়ে মাত্ৰ ৫ শতাংশ আৰু পুৰুষ কৰ্মচাৰীয়ে কেৱল ৫.০৫ শতাংশ সুত প্ৰদান কৰিয়েই গৃহঝণ লাভ কৰাৰ দুৱাৰ মুকলি হ'ল।

১৩৪। আজি এই পৰিত্ব সদনৰ মজিয়াত ঘোষণা কৰিবলৈ পাই মই অত্যন্ত সুখী হৈছো যে বিগত দুটা বিহুীয় বৰ্ষত আলোচ্য আঁচনিখনৰ জৰিয়তে আমাৰ ১৯,২৬১ গৰাকী কৰ্মচাৰীয়ে সৰ্বমুঠ ২,২৮৮ কোটি টকাৰ গৃহঝণ লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হয়। আমি অহা ২০১৯-২০ বিহুীয় বৰ্ষত এই ঋণৰ পৰিসীমা বৃদ্ধি কৰি সেইসকল কৰ্মচাৰীকো সামৰিল'ব বিচাৰিছো যিসকলে আঁচনিখন প্ৰৱৰ্তন হোৱাৰ পুৰোহীন গৃহঝণ লৈছিল। তেওঁলোকৰ ঋণসমূহ আমি এই নতুন ঋণ আঁচনিৰ সৈতে একীকৰণ কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছো। আমি নিশ্চিত যে ৰাজ্যৰ হাজাৰ হাজাৰ কৰ্মচাৰীক ই যথেষ্ট আৰ্থিক সকাহ প্ৰদান কৰিব।

১৩৫। মহোদয়, এই আঁচনিখন প্ৰৱৰ্তন কৰাৰ সময়ত আমি সমাজৰ বিভিন্ন বৃত্তিত জড়িত লোকৰ পৰা আঁচনিখন তেওঁলোকলৈও প্ৰসাৰিত কৰাৰ অনুৰোধ পাইছিলো। সকলো নাগৰিককে এটা স্ব-গৃহ লাভৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিব পাৰিলে মই নিজকে অতি সৌভাগ্যৰান বুলি গণ্য কৰিব পাৰিলোহেতেন। কিন্তু বেংকৰ নিয়ম অনুসৰি কেৱল নিয়মিত উপাৰ্জন থকা ব্যক্তিয়েহে গৃহঝণ লাভ কৰিব পাৰে।

১৩৬। মহোদয়, এই বৰ্ষত অৱশ্যেত আমি এক সমিধান পাবলৈ সক্ষম হ'লো। মই ঘোষণা কৰিবলৈ পাই গৌৰৱান্বিত আৰু সন্তুষ্ট যে আপোনাৰ আপোন ঘৰ নামৰ আঁচনি এখন আমি অচিৰেই প্ৰৱৰ্তন কৰিম।

১৩৭। উক্ত আঁচনিৰ অধীনত ৪০ লাখ টকা পৰ্যন্ত গৃহঝণ ল'ব বিচৰা সকলো নাগৰিককে তেখেতসকলে ক্ৰয় কৰা প্ৰথমটো ঘৰৰ ক্ষেত্ৰত ২.৫ লাখ টকা ৰাজ সাহায্য দিয়া হ'ব। এই ধনৰাশি অসম চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা আগবঢ়োৱা হ'ব আৰু ঋণৰ ঘাৰতীয় কাৰ্য সম্পূৰ্ণ হ'লৈ এই ধনৰাশি প্ৰত্যক্ষভাৱে ঋণ আগবঢ়োৱা বেংকটোত থকা ঋণ গ্ৰহণকাৰী ব্যক্তিৰ একাউণ্টত জমা হ'ব। আঁচনিখনে তেনেবোৰ পৰিয়ালক সামৰিল'ব যিবোৰ পৰিয়ালৰ যোথ আয় ২০ লাখ পৰ্যন্ত। ২০১৯ চনৰ ১ এপ্ৰিলৰ দিনা আঁচনিখনৰ শুভাৰম্ভ কৰা হ'ব। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয় তথ্য, বেংকৰ সৈতে বুজাবুজিৰ চুক্তি, নিৰ্দেশাৱলী আদি যথা সময়ত ঘোষণা কৰা হ'ব।

১৩৮। এই আঁচনিখনৰ বাবে বাজেটত ৭৫ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

XI. অসম দৰ্শন

১৩৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰঙা নদী আৰু নীলা পাহাৰৰ এই ভূখণৰ নেসৰ্গিক শোভা, পৰম্পৰা আৰু কৃষ্ণিৰ বৈচিত্ৰ্য আৰু আভিজাত্য আৰু বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ হাঁহিয়ে সদায়ে কৰি আৰু সাহিত্যিক উদ্ভাসিত

কৰি আহিছে। ভূখণ্ডৰ সজীৱ সতেজ প্ৰাকৃতিক শোভা, বিশাল ৰক্ষাপুত্ৰ, ঐশ্বৰ্যময় সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰাৰ সম্পদেৰে অসমে বিশ্বখনক বহু কিবা-কিবি উপহাৰ দিবলৈ সক্ষম।

এইক্ষেত্ৰত প্ৰাকৃতিক শোভাৰে আশীৰ্বাদপুষ্ট স্থান প্ৰসিদ্ধ ধৰ্মস্থল আৰু ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ বিভিন্ন স্থানৰ উন্নয়ন আৰু প্ৰচাৰ কৰিবলৈ আমাৰ চৰকাৰে কাৰ্যব্যৱস্থা হাতত লৈছে। পৰ্যটন উন্নয়নৰ এনে পদক্ষেপে ৰাজ্যখনৰ আৰ্থ-সামাজিক দিশত সুদূৰ প্ৰসাৰী সুপ্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব বুলি আমি ভাবিছোঁ। এই উদ্দেশ্যে প্ৰস্তুত কৰা “অসম দৰ্শন” নামৰ আঁচনিখনত নিম্নোক্ত ব্যৱস্থাবোৰ সামৰি লোৱা হৈছেঁ :

- (ক) দেৱালয়সমূহলৈ বাৰ্ষিক অনুদান : ১৯৫৯ চনৰ Public Nature Act ৰ অধীনস্থ ধৰ্মীয় আৰু অনুদানযোগ্য অনুষ্ঠানৰ Assam State Acquisition of Lands দফাৰ ভিতৰত অসম চৰকাৰৰ হাতত বহুখনি ভূমি আছে। ধৰ্মীয় গুণবিশিষ্ট বহুতো অনুষ্ঠানলৈ বাৰ্ষিক অনুদান আগবঢ়াই আহা হৈছে। অৱশ্যে বছৰজোৱা সীমাসংখ্যাহীন দৰ্শনাৰ্থীৰে ভৰি থকা অনুষ্ঠানসমূহলৈ আগবঢ়োৱা বাৰ্ষিক অনুদান যথেষ্ট নহয়। এনে বহুতো নিধি তীৰ্থ্যাত্ৰীসকললৈ আন্তঃগাঁথনিৰ সা-সুবিধা দিবলৈ অক্ষম। আমি ঘোষণা কৰিবলৈ পাই সুখী হৈছোঁ যে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ পৰা আমাৰ চৰকাৰে প্ৰত্যেক ধৰ্মানুষ্ঠানলৈ ২ লাখ টকাৰ অনুদান আগবঢ়াব। লগতে, ধৰ্মানুষ্ঠানত CCTV কেমেৰা সংযোজন কৰিবলৈ ১ লাখ টকাৰ এককালীন অনুদান আগবঢ়োৱা হ'ব, যাতে অনুষ্ঠানৰ লগতে যাত্ৰীসকলৰো নিৰাপত্তা সুনিশ্চিত কৰিব পাৰি।
- (খ) প্ৰাকৃতিক শোভাৰে ভৰা আৰু বুৰঞ্জিপ্ৰসিদ্ধ স্থানৰ মূল আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন : অসমত এনে বহুতো প্ৰাকৃতিক শোভাৰে ভৰা আৰু ইতিহাসপ্ৰসিদ্ধ স্থান আছে যিবোৰ স্থান দৰ্শন কৰিবলৈ ভাৰত আৰু পৃথিবীৰ বিভিন্ন দেশৰ পৰা লক্ষ লক্ষ পৰ্যটকৰ আগমন ঘটে। এনে স্থানসমূহ আমাৰ স্থানীয় মানুহখনিৰ মাজত বনভোজ স্থলী হিচাপে আৰু প্ৰিয়জনৰ সৈতে ভাল লগা সময় অতিবাহিত কৰা ঠাই হিচাপে অতি জনপ্ৰিয়। কিন্তু যথোপযুক্ত পৰিৱেশৰ অভাৱৰ ফলত, বিশেষকৈ মহিলা আৰু বয়োজ্যেষ্ট লোকসকলে অসুবিধা অনুভৱ কৰে। আমাৰ চৰকাৰ এনে অসুবিধাসমূহ আঁতৰ কৰিবলৈ প্ৰতিজ্ঞাৰন্ত আৰু এনে পৰ্যটনস্থলীৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু পৰিৱেশৰ উন্নতি সাধন কৰিবলৈ আমি ৩০৫ টা স্থানৰ এক তালিকা প্ৰস্তুত কৰিছোঁ। আমাৰ অভিপ্ৰায় হ'ল এনে স্থানবোৰত মহিলা আৰু পুৰুষৰ বাবে গৃথক প্ৰসাধনাগাৰযুক্ত জিৰণী ঘৰ নিৰ্মাণ কৰা, পৰিষ্কাৰ খোৱাপানীৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা, আৱৰ্জনা নিষ্কাশণ ব্যৱস্থা স্থাপন কৰা ইত্যাদি। মই এই পৰিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছোঁ যে আমাৰ চৰকাৰে উক্ত উদ্দেশ্যসমূহ পূৰণ কৰিবলৈ প্ৰতিটো নিৰ্বাচিত স্থানৰ বাবে ৫০ লাখকৈ টকা আৱণ্টন দিয়াৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। এই আঁচনি পৰ্যটন বিভাগৰ দ্বাৰা কাৰ্য্যকৰী কৰা হ'ব আৰু মই ইয়াৰ বাবে ১৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছোঁ।
- (গ) তীৰ্থস্থানৰ প্ৰাথমিক আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নতি সাধন : অসম হিন্দু, ইছলাম, বৌদ্ধ, জৈন, শিখ আদি প্ৰদান ধৰ্মসমূহৰ অলেখ তীৰ্থস্থানেৰে পৰিপূৰ্ণ। এনে পৰিত্ৰ স্থানসমূহলৈ গোটেই বছৰ জুৰি তীৰ্থ্যাত্ৰীৰ সোঁত বৈ থাকে। বিশেষকৈ ধৰ্মীয় উৎসৱ-পাৰ্বণৰ দিনত এনে সোঁতে অধিক প্ৰাবল্য লাভ কৰে।

অৱশ্যে এনে বছতো স্থানত আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱে বৃহৎ প্ৰত্যাহ্বানৰ সৃষ্টি কৰে আৰু এনে সময়ত তীর্থ্যাত্ৰী আৰু পৰ্যটকসকল সম্পূৰ্ণ সুখ-আনন্দ লাভ কৰাৰ পৰা বঢ়িত হয়। এনে পৰিস্থিতিৰ লগত মোকাবিলা কৰিবলৈ আমি এনে স্থানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ সবলীকৰণ আৰু উন্নয়নৰ বাবে যাইতীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰি আমি এনে বিশেষভাৱে চিহ্নিত স্থানবোৰলৈ ১০ লাখকৈ অনুদান আগবঢ়াম আৰু সংশ্লিষ্ট জিলাৰ উপায়ুক্ত (অথবা প্ৰধান সচিব)ৰ জৰিয়তে আঁচনিখন কাৰ্য্যকৰী কৰা হ'ব আৰু ইয়াৰ বাবে মই ৰূপান্তৰণ আৰু উন্নয়ন বিভাগৰ বাজেটত প্ৰয়োজনীয় পুঁজি আছুতীয়াকৈ ৰাখিছোঁ।

(ঘ) দৰ্শনাৰ্থীৰ বাবে যাতায়াতৰ উন্নীতকৰণ : অধ্যক্ষ মহোদয়, “অসম দৰ্শন”ৰ চতুৰ্থ আৰু সন্তোষতঃ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশটো হ'ল আলোচ্য স্থানসমূহলৈ পথ যোগাযোগৰ উন্নতি সাধন। কেৱল এক শক্তিশালী পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা দৰ্শনাৰ্থীসকল পৰ্যটন, ঐতিহাসিক, ধৰ্মীয় আৰু আধ্যাত্মিক স্থানসমূহলৈ গমন কৰিব পাৰিব। সেইবাবে আমাৰ চৰকাৰে প্ৰসিদ্ধ স্থানসমূহলৈ পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ উন্নতি সাধন কৰাৰ উদ্দেশ্যে সকলো প্ৰচেষ্টা হাতত ল'বলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। গড়কাপ্তানী বিভাগে সমগ্ৰ কাৰ্য্যপন্থা হাতত ল'ব আৰু আমি এই উদ্দেশ্যে ১৫০ কোটি টকা আগবঢ়াম।

১৪০। মই অসম দৰ্শন আঁচনি ৰূপায়নৰ বাবে প্ৰথম পৰ্যায়ত ৩০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছোঁ আৰু ১০০৮ খন প্ৰসিদ্ধ স্থান সামৰি ল'বলৈ প্ৰস্তাৱ কৰিছোঁ। অসম দৰ্শনৰ বাবে নিৰ্বাচিত দেৱালয়, পৰ্যটন স্থল আৰু তাৰ্থস্থানসমূহ মোৰ বাজেট ভাষণত সন্নিৰিষ্ট কৰা হৈছে। সদস্যসকলে মোৰ এই কথাৰ নিশ্চয় সমৰ্থন কৰিব যে অসমৰ দৰে বিশাল ভৌগোলিক এলেকাৰ সকলো গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থানৰ সম্পূৰ্ণ তালিকা এখন এবাৰতে প্ৰস্তুত কৰাটো মোৰ বাবে সন্তুষ্ট নহয়। এয়া যিয়েইনহওক, সন্নিৰিষ্ট তালিকাখন আমাৰ জাতি-মাটি-ভেটিৰ হকে কাম কৰাৰ এক প্ৰতিফলন। নিশ্চয়কৈ পৰৱৰ্তী বৰ্ষবৰ্ষোৰত আমি এনে ঐতিহাসিক আৰু ধৰ্মীয় দৃষ্টিকোণেৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি বিবেচিত অধিক স্থান তালিকাভুক্ত কৰিব পাৰিম।

XII. অসম মালা

১৪১। অধ্যক্ষ মহোদয়, উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বাবে মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী ডাঙৰীয়াই ঘোষণা কৰা ‘পৰিবহনৰ যোগেদি পৰিৱৰ্তন’ মন্ত্ৰৰ প্ৰতিফলন ঘটাই বিগত দুৰ্বচৰত আমাৰ ৰাজ্যৰ পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ প্ৰভূত উন্নয়ন হৈছে। গতানুগতিক চিন্তাৰ উৰ্ধবৰ্লৈ গৈ, খণ্ড খণ্ডকৈ পথৰ নিৰ্মাণ-উন্নয়ন-মেৰামতি কৰাৰ পৰিৱৰ্তে আমি বৃহৎ আকাৰত পথ নিৰ্মাণৰ কাম কৰিব খোজোঁ।

১৪২। সেই অনুসাৰে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ৰাজ্যিক ঘাইপথ আৰু প্ৰধান জিলা পথসমূহক বাস্ত্ৰীয় ঘাইপথৰ দৰে উচ্চমান বিশিষ্ট কৰি নিৰ্মাণ কৰাৰ উপৰি দুয়োখন বৃহৎ নদীৰ ওপৰেৰে দলং নিৰ্মাণৰ বাবে অসম মালা নামৰ এখন ধৰজ্জাৰাহী আঁচনি আমি ঘোষণা কৰিছোঁ। এই আঁচনিৰ উদ্দেশ্য আঁচিল পথ যোগাযোগ উন্নত কৰা আৰু ভৌগোলিক দূৰত্ব হ্রাস কৰা।

- ১৪৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম মালাৰ অধীনত অনাগত তিনি বছৰৰ ভিতৰত ৫ হাজাৰ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ১০০০ কিলোমিটাৰ অতি উচ্চ মানসম্পন্ন আৰু দীৰ্ঘস্থায়ী পথ নিৰ্মাণৰ আমি স্বপ্ন দেখিছো আৰু পৰৱৰ্তী তিনি বছৰত আমাৰ পৰিকল্পনা অনুসৰি ৫০০ কোটি টকা, ২০০০ কোটি টকা আৰু ২৫০০ কোটি টকা ব্যয় কৰা হ'ব। সেয়ে হ'লৈ অসমৰ মূলধনী সম্পদ সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত আমি এক বৃহৎ সফলতা লাভ কৰিব পাৰিম।
- ১৪৪। এই সম্পকীয় প্ৰাবণ্তিৰ কাম-কাজ ইতিমধ্যে আৰম্ভ কৰা হৈছে আৰু বিজ্ঞানসম্মত অধ্যয়নৰ যোগেদি পথবোৰৰ তালিকা চূড়ান্ত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া চলি আছে। সমানীয় সদস্যসকলক এই সম্পকীয় পৰামৰ্শ দিবলৈ মই অনুৰোধ জনাও। সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে আমি ইতিমধ্যে ইয়াৰ ৰূপায়ণ আৰম্ভ কৰিছো।
- ১৪৫। আমি বিশ্বাস কৰো যে এই পদক্ষেপসমূহে ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনৈতিক ভিত্তি অতি মজবুত কৰি তোলাৰ লগে লগে অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ পথো প্ৰশস্ত কৰি তুলিব। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে অসম মালা আঁচনিত সেয়ে মই ৫০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো। এই প্ৰকল্পৰ ৰূপায়ণৰ অগ্রগতিক আমি অতি সুস্থিতভাৱে পৰ্যবেক্ষণ কৰিম আৰু কৰ্মক্ষেত্ৰত দেখিবলৈ পোৱা অগ্রগতিৰ সমান্তৰালকৈ আমি বাজেট আৱণ্টন বৃদ্ধি কৰিম।

XIII. লাচিত আৰু চিলাৰায় সেঁতু নিৰ্মাণ অভিযান

- ১৪৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, দুর্জেয় সাহসী দুজনকৈ অসম সন্তানক অসমৰ প্ৰতিজন শিশু-কিশোৰে বীৰপূজা কৰে আৰু নিজৰ আদৰ্শস্বৰূপে গ্ৰহণ কৰে। তেওঁলোক হৈছে বীৰ চিলাৰায় আৰু লাচিত বৰফুকন। এই দুই বীৰ সন্তান নিস্বার্থ দেশপ্ৰেম আৰু সমন্বয়ৰ অংশান প্ৰতিভু।
- ১৪৭। এই দুয়োগৰাকী কালজয়ী বীৰৰ স্মৃতি যুগমীয়া কৰিবৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে মহাবীৰ লাচিত আৰু চিলাৰায় সেঁতু নিৰ্মাণ আঁচনি নামেৰে এক অভিলাষী প্ৰকল্প হাতত লৈছে। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ ৰাজ্যখন প্ৰধানকৈ দুটা উপত্যকাৰে গঠিত — ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাক। তদুপৰি সমগ্ৰ ৰাজ্যখন এই দুই নদ-নদীৰ অসংখ্য উপনৈয়ে জালৰ দৰে আৱৰি বাখিছে। সেইবাবে আমাৰ ৰাজ্যৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থাত অসংখ্য দলঙ্গৰ প্ৰয়োজন আছে। অৱশ্যে আজিৰ ২১ শতিকাতো এই নৈসমূহৰ ওপৰত থকা দলঙ্গৰ বেছিভাগেই কাঠেৰে নিৰ্মিত হোৱা বাবে সেইসমূহৰ মেৰামতিৰ নামত এক বুজন পৰিমাণৰ ধন ব্যয় হয়। বাৰিষা কালত আৰু বানপানীৰ সময়ত এনে বহু দলং ভাগি যোগাযোগ ব্যৱস্থা ব্যাহত হোৱাৰো উদাহৰণ আছে। অসম সমগ্ৰ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ জীৱনৰেখাস্বৰূপ হোৱাৰ বাবে আৰু ভৌগোলিকভাৱে অসম এক স্পৰ্শকাতৰ অঞ্চলত অৱস্থিত হৈ থকাৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় সুৰক্ষাৰ দৃষ্টিকোণেৰেই হওক অথবা অৰ্থনৈতিক দৃষ্টিকোণেৰেই হওক অসমৰ বাবে পথ যোগাযোগ এক অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়।
- ১৪৮। ৰাজ্যৰ জনতাৰ জীৱন ধাৰাৰ ওপৰত এই দলংসমূহৰ অপৰিসীম প্ৰভাৱৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ চৰকাৰে এই কাঠৰ দলংসমূহক পকী দলঙ্গলৈ ৰূপান্তৰ কৰা কামটোক অগ্রাধিকাৰ

দিছে। সেইবাবেই ঘোরা দুটা বর্ষৰ বাজেটত এই আঁচনিখন অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাৰ এক অমূল্য ৰত্নৰূপে পৰিগণিত হৈ আহিছে। ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেট বজ্ঞতাত মই উল্লেখ কৰিছিলো যে ১০০০ খন কাঠৰ দলঙৰ পকীকৰণ কৰা হ'ব। এই ঘোষণা অনুযায়ী ২০১৭-১৮ বৰ্ষত গড়কাপ্টানি বিভাগে ২০৮ দলঙৰ নিৰ্মাণৰ আদেশ দিয়ে আৰু সেইবোৰ নিৰ্মাণৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত উপনীত হৈছে। পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত আমি বাকী থকা কাঠৰ দলংবোৰৰ এক বিজ্ঞানসম্মত অধ্যয়নৰ ব্যৱস্থা কৰো আৰু গড়কাপ্টানি পথত থকা ১১৩৪ খন কাঠৰ দলং চিনাক্ত কৰি উলিয়াও। এই দলঙসমূহৰ পকীকৰণৰ বাবে মহাবীৰ লাচিত আৰু চিলাৰায় সেঁতু নিৰ্মাণ অভিযান (MLCSNA) নামেৰে এক আঁচনি ঘোষণা কৰা হয় আৰু এই আঁচনিৰ অধীনত ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ১৩৬৫.৬৩ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ৩৯৬ খন দলঙৰ কামৰ মঞ্চুৰী দিয়া হয়। (৯১৭.৭৬ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ২৮৫ খন দলং নাবার্ডৰ অধীনত আৰু ৪৪৭.৮৭ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ১১১ খন দলং ৰাজ্যৰ নিজস্ব অগ্রাধিকাৰ উন্নয়ন আঁচনি SOPDৰ অধীনত মঞ্চুৰী দিয়া হৈছে।)

- ১৪৯। মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, বৰ্তমানলৈকে ২০১৭-১৮ আৰু ২০১৮-১৯ বিশ্বীয় বৰ্ষত আমি ৬০০ খন কাঠৰ দলঙৰ পকীকৰণৰ কাম আৰম্ভ কৰিছো। ইয়াৰ পিছত পকীকৰণ কৰিবলগীয়া ৭৩৮ খন কাঠৰ দলং বাকী আছে আৰু আহা দুটা বিশ্বীয় বৰ্ষৰ ভিতৰত এই কাম সম্পূৰ্ণ কৰাৰ আমি লক্ষ্য স্থিৰ কৰিছো। ২০১৯-২০ বিশ্বীয় বৰ্ষত ৪০০ খন এনে দলঙৰ কাম হাতত লোৱাৰ বাবে লক্ষ্য স্থিৰ কৰা হৈছে আৰু বাকী থকা ৩৩৮ খনৰ কাম ২০২০-২১ বিশ্বীয় বৰ্ষত হাতত লোৱা হ'ব।
- ১৫০। মহোদয়, এনে এক বৃহৎ আন্তঃগাঁথনিমূলক প্ৰকল্পৰ কামত এনেদৰে কেন্দ্ৰীভূত প্ৰচেষ্টা লোৱাৰ উদাহৰণ অসমৰ ইতিহাসত বিচাৰি পোৱা নাযায় আৰু ৰাজ্যৰ প্ৰতিখন কাঠৰ দলঙৰে পকীকৰণ কৰিবৰ বাবে আমি প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ। গ্ৰামাঞ্চল আৰু দূৰণীৰটীয়া অঞ্চলৰ পথ যোগাযোগ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত এই আঁচনিয়ে অৰিহণা যোগোৱাৰ উপৰি আমাৰ ৰাজ্যৰ অৰ্থনৈতিক প্ৰগতি আৰু বিকাশক ত্বাৰিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো সহায় কৰিব।
- ১৫১। ২০১৯-২০ বিশ্বীয় বৰ্ষত এই আঁচনিৰ বাবে মই ৩০০ কোটি টকা আৱণ্টন দিছো।

XIV. কৰ্কটৰোগ পৰিচৰ্যা : এক মহাব্যাধিৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰাম

- ১৫২। অধ্যক্ষ মহোদয়, ভাৰতীয় চিকিৎসা গৱেষণা পৰিষদৰ পৰিসংখ্যাই এই ভয়ংকৰ তথ্য স্পষ্ট কৰে যে অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত কৰ্কট ৰোগীৰ সংখ্যা দেশৰ ভিতৰতে সৰ্বাধিক।
- ১৫৩। দুৰ্ভাগ্যবশতঃ পূৰ্বৰ চৰকাৰসমূহে অসমত কৰ্কটৰোগজনিত মত্যৰ হাৰ কমাবলৈ বিশেষ ব্যৱস্থা লোৱা নাছিল। অসমত কৰ্কট ৰোগৰ সঠিক চিকিৎসা ব্যৱস্থাৰ অভাৱৰ বাবে ৰোগীৰ পৰিয়ালে তেওঁলোকৰ গাঁঠিৰ ধন ভাঙি মুৰাই, চেমাই আৰু দূৰ-দূৰণিৰ অন্যান্য মহানগৰীলৈ ৰোগীগৰাকীৰ চিকিৎসাৰ বাবে যাবলৈ বাধ্য হৈছিল।

অধ্যক্ষ মহোদয়, বাজ্যৰ কৰ্কট বোগীসকলৰ উন্নম চিকিৎসা বাজ্যখনৰ পৰিসীমাৰ ভিতৰতে সম্পৱ কৰাৰ আমাৰ এক দুৰ্বাৰ আকাংক্ষা আছে। বিগত ২০১৬ বৰ্ষৰ পৰা আমাৰ চৰকাৰে কৰ্কট বোগীকান্ত লোকসকলৈ চিকিৎসা সেৱা আৰু সাহায্য আগবঢ়াবলৈ বহুতো পদক্ষেপ হাতত লৈ আহিছে। গুৱাহাটীস্থ ৰাজ্যিক কৰ্কট প্ৰতিষ্ঠান এতিয়া কৰ্কট বোগ চিকিৎসাৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰলৈ পৰিণত হৈছে। অৱশ্যে এতিয়াও বাজ্যখনত কৰ্কট বোগীৰ সংখ্যা আৰু চিকিৎসা চাহিদাৰ লগত বিচনা আৰু সা-সুবিধাৰ মাজত ব্যাপক ব্যৱধান আছে।

- ১৫৪। আমাৰ বাবে ই অতি গৌৰৱৰ বিষয় যে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণত ঘোষণা কৰাৰ দৰে অসম চৰকাৰে ২০১৭ চনৰ ৩১ মাৰ্চ তাৰিখে টাটা ট্ৰান্সৰ লগত এক বুজাবুজিৰ চুক্তি সম্পাদন কৰে। সেই চুক্তিৰ মূল সংকল্প বা উদ্দেশ্য হ'ল — ৰাজ্যজুৰি কৰ্কটৰ ফলপ্ৰসূ সজাগতা সৃষ্টিৰ বাবে আহি প্ৰস্তুত আৰু প্ৰয়োগ কৰা, কৰ্কট বোগ প্ৰতিৰোধৰ বাবে আগতীয়া ব্যৱস্থা প্ৰহণ কৰা, আগতীয়াকৈ বোগৰ লক্ষণ ধৰা পেলোৱা, চিকিৎসা সেৱাৰ উন্নয়ন ঘটোৱা আৰু মৃত্যুক জয় কৰি নৱজীৱন লাভৰ হাৰ বৃদ্ধি কৰা আৰু অসমৰ শদিয়াৰ পৰা ধূৰুৰীলৈ থকা কৰ্কট বোগীসকলৈ তেখেতসকলৰ দুৱাবদলিত উপযুক্ত চিকিৎসা সেৱা প্ৰদান কৰা।
- ১৫৫। অসম কৰ্কট বোগ নিৰাময় ন্যাসে (Assam Cancer Care Foundation-ACCF) এটা ‘দফা ৮ কোম্পানী’ (Section 8 Company) গঠন কৰিছে য'ত অসম চৰকাৰ আৰু টাটা নিৰ্ধিৰ সমান সমান অংশীদাৰিত্ব থাকিব। এই পৰ্যন্ত আমি ৩৫০ কোটি টকাৰ প্ৰাক-অংশীদাৰিত্ব আগবঢ়াইছো আৰু চলিত বিভীয় বৰ্ষত আমি পুনৰ ১৫০ কোটি টকা আগবঢ়াম। টাটা নিৰ্ধিৱেও ACCFত প্ৰাক-অংশীদাৰিত্ব জমা দিছে।
- ১৫৬। ইয়াৰ লগতে, ৰাজ্যিক কৰ্কট প্ৰতিষ্ঠান, গুৱাহাটীৰ উন্নয়নকল্পে এক তিনি তৰপীয়া আহি প্ৰস্তুত কৰিছে আৰু ডিব্ৰুগড়ত প্ৰথম পৰ্যায়ৰ আৰু চৰকাৰী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়সমূহত দ্বিতীয় পৰ্যায়ৰ, জিলা চিকিৎসালয়বোৰত তৃতীয় পৰ্যায়ৰ সহযোগী কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে।
- ১৫৭। এই পৱিত্ৰ সদনৰ সন্মুখত মই ক'বলৈ পাই সুখী হৈছো যে ১৮ টা স্থানৰ ভূমি উন্ন কাৰ্যৰ বাবে সুবিধাজনক আৰু উপযুক্ত বুলি চিনাক্ত কৰা হৈছে আৰু হাস্পাতালৰ গৃহ নিৰ্মাণৰ কাম অচিৰেই আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- ১৫৮। সুনিৰ্দিষ্ট পৰিকল্পনাবে যথেষ্ট পৰিমাণৰ প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত মানৱ সম্পদৰ উন্নয়ন, সজাগতা আৰু বোগ প্ৰতিৰোধৰ আগতীয়া ব্যৱস্থাৰ বাবে আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নৰ কাম চলি আছে। আমি ইতিমধ্যে বোগীৰ আত্মৰ্যাদা সুৰক্ষিত কৰি তেওঁলোকৰ বিস্তৃত প্ৰয়োজনৰ বিষয়ে অৱগত হোৱা আৰু চিনাক্তকৰণ কৰিব পৰা উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত ১৩০ গৰাকী নাৰ্চক নিযুক্ত কৰিছে।
- ১৫৯। ইয়াৰ লগতে আমি কৰ্কট বোগৰ সৈতে জড়িত কাৰ্যালয়ী যেনে প্ৰাৰম্ভিক চিনাক্তকৰণ আগতীয়া প্ৰতিৰোধ ব্যৱস্থা, উপশামক ব্যৱস্থা আদি নিৰ্বাচিত কেন্দ্ৰত ইতিমধ্যে উপলব্ধ কৰাইছো। এনে সা-সুবিধা অন্যান্য স্থানলৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰাৰ আগতে উন্ন কেন্দ্ৰসমূহৰ ফলাফলসমূহ চোৱা-চিতা কৰি থকা হৈছে।

১৬০। অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰে প্ৰৱৰ্তন কৰা এনে জীৱন সলনি কৰা আঁচনিৰ উদাহৰণ, তাকো
ৰাজকোষৰ ওপৰত বোজা নপৰাকৈ ইমান কম সময়ৰ ভিতৰত সম্পন্ন কৰাৰ নজিৰ পূৰ্ব
৭০ টা বছৰত পাবলৈ নাই। মই ডাঠি ক'ব পাৰো যে এনে পথ প্ৰদৰ্শক কাৰ্য্যক্ৰমে কেৱল যে
ৰাজ্যৰ কৰ্কট ৰোগীসকলহে সকাহ দিব এনে নহয়, ই সমগ্ৰ উত্তৰ-পূব অঞ্চলটোৱ
ৰোগীসকলকো নৱ জীৱন প্ৰদান কৰিব।

১৬১। এই কাৰ্য্যপন্থা আগবঢ়াই নিবলৈ মই ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষৰ বাজেটত ২৫০ কোটি টকাৰ
আৱণ্টন দিছো।

XV. অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ উৰেৰীকৰণ

১৬২. অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে ৰাজ্যখনৰ পথ যোগাযোগ আৰু আন্তঃগাথনিৰ উন্নয়নৰ বাবে
গ্ৰহণ কৰা অতুলনীয় পদক্ষেপৰ এক ৰূপৰেখা দাঙি ধৰিলোঁ। অৱশ্যে আমি এই কথা উপেক্ষা
নকৰো যে কেৱল পথ যোগাযোগ আৰু আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নেই সৰ্বসাধাৰণৰ পৰিবহনৰ সকলো
প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ নকৰে। সুন্দৰ পথ যোগাযোগৰ লগতে বিশ্বাসযোগ্য, সুৰক্ষিত আৰু নিৰ্দ্বাৰিত
সময় সাপেক্ষ, কম ব্যয়ৰ ৰাজহৰা পৰিবহন সুবিধাৰ সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ বাবে সমানেই গুৰুত্বপূৰ্ণ।

১৬৩. সম্প্রতি অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ ৮০০ ৰো অধিক কাৰ্য্যক্ষম বাছ পৰিবহন ব্যৱস্থাই
জনসাধাৰণৰ প্ৰয়োজন এটা পৰ্যায়লৈ পূৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে যদিও জনতাৰ চাহিদা আৰু
যোগানৰ মাজত সদায় নিৰন্তৰ ব্যৱধান বাঢ়ি যোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। সম্প্রতি প্ৰতি ১ লাখ
ব্যক্তিৰ মাজত অসমত ও খনতকৈয়ো কম ৰাজহৰা পৰিবহন ব্যৱস্থাৰ বাছ উপলব্ধ থকাৰ বিপৰীতে
বাস্ত্ৰীয় পৰিসংখ্যাত ১ লাখ ব্যক্তিৰ মাজত ৪০ খন বাছ উপলব্ধ হৈ আছে।

১৬৪. অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমক অধিক সবল কৰাৰ বাবে আমি এক কৰ্ম প্ৰণালী উদ্ভাৱন কৰাৰ
লগতে নিগমৰ কাৰ্য্যকৰী ব্যয় হুস কৰিব লাগিব। দীৰ্ঘদিনীয়া এই মূল সমস্যাক সমাধান কৰিবলৈ
আমি এক নতুন দিকদৰ্শক আঁচনি প্ৰস্তুত কৰিছো। এই নতুন আঁচনিয়ে ৰাজহৰা পৰিবহন সেৱাৰ
প্ৰসাৰ ঘটোৱাৰ লগতে স্থানীয় উদ্যমী যুৱক-যুৱতীকো পৰিবহন উদ্যোগলৈ আকৰ্ষিত কৰিব।
এই প্ৰয়াসক আমি অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ উৰেৰীকৰণ নামেৰে নামকৰণ কৰিবলৈ
বিচাৰিছোঁ। আমি আশা কৰো যে এই পদক্ষেপে অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ ‘উৰেৰীকৰণ’
কৰি ব্যৱস্থাটোৱ সূচলতা আৰু দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিব। এই আঁচনিৰ জৰিয়তে নতুন উদ্যোগী, শুদ্ধ
ব্যৱসায়ী আৰু আত্ম-সহায়ক গোটসমূহক পৰিবহন উদ্যোগলৈ স্বাগতম জনাব বিচৰা হৈছে।
প্ৰথমাৰস্থাত পৰিবহন সেৱাত নতুন উদ্যোগীক আকৰ্ষিত কৰিবলৈ ২৫% পৰ্যন্ত বীজ ধন আগবঢ়োৱা
হ'ব। ইয়াৰে ১০% বীজধন ৰাজসাহায্য কৰিব আৰু বাকী থকা ১৫% ধন সূত বিহীন ঋণ হিচাপে
যোগান ধৰা হ'ব। ৫ বছৰৰ ভিতৰত এই ধনৰাশি পৰিশোধ কৰিব লাগিব।

১৬৫. অধ্যক্ষ মহোদয়, এই আঁচনিৰ জৰিয়তে আগন্তুক ৩ বছৰৰ ভিতৰত ৰাজ্যৰ ৰাজপথত আমি
১০০০ নতুন বাছৰ চলাচল আৰন্ত কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছোঁ। এই পৰিকল্পনা বাস্তৱায়িত হ'লৈ
ৰাজহৰা পৰিবহন ব্যৱস্থাত যাত্ৰীবাহী বাছৰ সংখ্যা বৰ্তমানৰ তুলনাত ও গুণলৈ বৃদ্ধি পাব।

১৬৬. অত্যধিক সম্পদ আহরণের বোজা লাঘৰ কৰি এতিয়া ব্যক্তিগত খণ্ডের সম্পদৰে পৰিবহনৰ এখন সূচল মধ্যে গঠন কৰাটোৱেই এই সময়ত অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ বাবে সময়ৰ দাবী আৰু কৰণীয়। মই আশাৰাদী এই ব্যৱস্থাই পৰিবহন খণ্ডটোৱে সামগ্ৰিক দৃশ্যপটটোকেই সলনি কৰি দিব। ব্যক্তিগত খণ্ডক যাত্ৰীবাহী বাছ চলাবলৈ দিয়া হ'ব যদিও যাত্ৰীৰ ওপৰত অতিৰিক্ত ভাড়াৰ বোজা যাতে নপৰে তাৰ প্ৰতি নিগমে লক্ষ্য বাখিব। সমগ্ৰ অসমৰ বাস্তাত ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ বাছৰ চলাচল উপলক্ষ কৰাবলৈ নিগমে কাৰ্যপ্ৰণালী যুগ্মত কৰিব। ব্যক্তিগত খণ্ডৰ সেৱা উপলক্ষকাৰীয়ে নিজ খুচীমতে বাছৰ যাত্ৰাপথ সলনি কৰিব নোৱাৰিব। অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমে তাৰ বাবে সহায়ক আৰু নিয়ামকৰ ভূমিকা পালন কৰিব।
১৬৭. ৰাজহৰা পৰিবহন সেৱাৰ মান উন্নত কৰিবলৈ বৰ্তমনে ৰাজ্যত থকা বাছ টাৰ্মিনাছসমূহৰ মান উন্নত কৰা হ'ব। বাছ টাৰ্মিনাছসমূহৰ সুবিধা প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বৃদ্ধি কৰা হ'ব।
১৬৮. অধ্যক্ষ মহোদয়, এই গুৰুত্বপূৰ্ণ নতুন আঁচনিখনৰ শুভাৰম্ভ কৰিবলৈ মই চলিত বাজেটত ৭০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন ঘোষণা কৰিছোঁ। এবাৰ এই আঁচনি শুভাৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে প্ৰয়োজন সাপেক্ষে পুঁজিৰ আৱণ্টন বৃদ্ধি কৰা হ'ব।

XVI. তেজস্বী নৱাধিতমস্তু শিক্ষা-আন্তঃগাঁথনি পুঁজি

[Tejasvi Navadhitamastu Edu-Infra Fund (TNETF)] :

বৃত্তিমুখী মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উন্নয়ন

- ১৬৯। ‘তেজস্বী নৱ-অধিতম-অস্ত’— উপনিষদত উল্লিখিত এই আপ্ত বাক্যফাকিৰ অৰ্থ হ'ল- ‘আমাৰ জ্ঞান প্ৰভাময় হৈ উঠক’। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে সদায়ে বিশ্বাস কৰি আহিছে যে উচ্চ শিক্ষাত কৰা বিনিয়োগেই হ'ল মানৰ সম্পদ উন্নয়নৰ সঁচাৰ-কাৰ্য আৰু ইয়ে দীৰ্ঘ সময়ৰ শেষত গণতান্ত্ৰিক উদ্দেশ্যত পৰিপৰ্কতা আনে। এই দৰ্শনতে মন কেন্দ্ৰীভূত কৰি মই ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ‘তেজস্বী নৱাধিতমস্তু শিক্ষা আন্তঃগাঁথনি পুঁজি’ আঁচনি প্ৰৱৰ্তন কৰিছিলো।
- ১৭০। এই সদনৰ সম্বলিত স্মৃতি সজীৱৰ কৰিবলৈ মই আকো উল্লেখ কৰিবলৈ বিচাৰিছোঁ যে আঁচনিখনৰ উদ্দেশ্য হ'ল ৰাজ্যখনৰ বৃত্তিমুখী মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সামুহিক উন্নয়ন যাৰ দ্বাৰা সমাজখনে বিজ্ঞান, কলা আৰু অন্যান্য ক্ষেত্ৰত নেতৃত্ব ল'ব পৰা মানৰ সম্পদ লাভ কৰিব পাৰে। মই ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেটত ৩১ খন বৃত্তিমুখী মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ক তেজস্বী নৱাধিতমস্তু পুঁজিৰ যোগেদি ৬৬৭ কোটি টকাৰ বাজেট মঞ্চুৰী দিছিলোঁ যি ধনৰাশি ৩ৰ পৰা ৪ বছৰৰ ভিতৰত ব্যয় কৰিব লগা আছিল।
- ১৭১। আজি মই এই পৰিত্ব সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছোঁ যে এই বিনিয়োগে উক্ত শিক্ষানুষ্ঠানসমূহে চমকপ্ৰদ ফলাফল প্ৰদান কৰিছে আৰু পুনৰ জাগৰণৰ লহৰ ইতিমধ্যে উঠিছে।
- ১৭২। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত অগ্ৰণী নিম্নোক্ত শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নৰ বাবে তৃতীয় পৰ্যায়ত ৩৬২ কোটি টকা আচুতিয়াকৈ বাখিছোঁ।

ক্রমিক নং	মহাবিদ্যালয় / বিশ্ববিদ্যালয়ৰ নাম	২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ধাৰ্য ধনৰাশি ভাৰতীয় টকাৰ হিচাপত (কোটি)
১	বড়োলেগু বিশ্ববিদ্যালয়	১০.০০
২	কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ বাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়	৮.০০
৩	কটন বিশ্ববিদ্যালয়	১০.০০
৪	কুমাৰ ভাস্কৰবৰ্মা সংস্কৃত বিশ্ববিদ্যালয়	৩.০০
৫	অসম অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়	১০.০০
৬	যোৰহাট অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়	১০.০০
৭	বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিশ্ববিদ্যালয়, অসম	৮.০০
৮	ভাৰতীয় তথ্য প্ৰযুক্তি প্রতিষ্ঠান, গুৱাহাটী	৬.০০
৯	যোৰহাট বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি প্রতিষ্ঠান	৫.০০
১০	বি. বি. ব্ৰহ্ম অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়	৫.০০
১১	লুইতকোঁৰ বৰুৱা বাজ্যিক সংগীত মহাবিদ্যালয়	১.০০
১২	চৰকাৰী কলা আৰু ভাস্কৰ্য মহাবিদ্যালয়	১.০০
১৩	গুৱাহাটী আয়ুৰ্বেদিক মহাবিদ্যালয়	১০.০০
১৪	হোমিআপোথিক চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, যোৰহাট	২.০০
১৫	হোমিআপোথিক চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, নগাঁও	২.০০
১৬	হোমিআপোথিক চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটী	২.০০
১৭	গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু হাস্পাতাল, অসম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু হাস্পাতাল আৰু শিলচৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু হাস্পাতাল	১৬৩.০০
১৮	তেজপুৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, বৰপেটা চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু যোৰহাট চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়	৮৭.০০
১৯	অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট	১০.০০
২০	পশু চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, খানপাৰা	৫.০০

১৭৩। একে উদ্যমেৰে আমি এই আঁচনিখন আন ৪ খন মহাবিদ্যালয়লৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰিব বিচাৰিছো। এই
মহাবিদ্যালয়কেইখন হ'ল- কোকৰাবাৰ চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়, হামৰেন চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়, ডিফু
চৰকাৰী মহাবিদ্যালয় আৰু কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ চৰকাৰী সংস্কৃত মহাবিদ্যালয়।

নতুন ঘোষণা

ক্রমিক নং	মহাবিদ্যালয় / বিশ্ববিদ্যালয়ৰ নাম	মুঠ বাজেট আরণ্টন ভাৰতীয় টকাৰ হিচাপত (কোটি)	২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ধাৰ্য ধনৰাশি ভাৰতীয় টকাৰ হিচাপত (কোটি)
১	কোকৰাবাৰ চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়	১০.০০	৩.০০
২	হামৰেন চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়	১০.০০	৩.০০
৩	ডিফু চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়	১০.০০	৩.০০
৪	কৃষকক্ষত সন্দিকৈ চৰকাৰী সংস্কৃত মহাবিদ্যালয়।	১০.০০	৩.০০

১৭৪। মই বিশ্বাস কৰোঁ যে, আগস্তক কেইটামান বছৰৰ ভিতৰত আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱ ক্ৰমশঃ হুস পাৰ
আৰু উচ্চ শিক্ষাৰ এইসমূহ উজ্জল নক্ষত্ৰ সঁচা অৰ্থত আধুনিক আৰু সময়ৰ সৈতে খোজ দিয়া
শক্তিৰ অধিকাৰী হৈ উঠিব। মই নিশ্চিত যে মাননীয় সদস্যসকলে উপলব্ধি কৰিব পাৰিব কিয় এই
গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিখনে অষ্টাদশ ধৰ্মজাবাহী আঁচনিৰ ভিতৰত প্ৰণিধানযোগ্যতা লাভ কৰিছে।

XVII. অসম আদৰ্শ গ্ৰাম যোজনা

- ১৭৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধীয়ে কৈছিল, “ভাৰতবৰ্ষৰ আত্মা ইয়াৰ গাঁৱতেই আছে”।
বিগত বাজেটত মাননীয় প্ৰধান মন্ত্ৰী শ্ৰীনৰেন্দ্ৰ মোড়ীৰ দ্বাৰা প্ৰতিতি সংসদ আদৰ্শ গ্ৰাম যোজনাৰ
দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত হৈ আমি ‘অসম আদৰ্শ গ্ৰাম যোজনা’ৰ ধাৰণা পোষণ কৰিছিলোঁ।
- ১৭৬। এই আঁচনিৰ অধীনত মই আলোকপাত কৰিছিলো যে ১২৬ টা বিধানসভা সমষ্টিৰ দুখনকৈ গাঁও
সকলো দিশৰ পৰা উদ্বাসিত কৰি আদৰ্শ গাঁও হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ প্ৰতিখন গাঁৱলৈ ৫ কোটি
টকাৰ আৱণ্টন দিয়া হ'ব।
- ১৭৭। এই আঁচনিৰ অধীনত চলিত আঁচনি আৰু কাৰ্যক্ৰম চলাই ৰাখি, প্ৰাথমিক সেৱাৰ ক্ষেত্ৰত নতুন
সম্ভাৱনাৰ সৃষ্টি কৰি, আৰ্থিক অসমতা হুসৰ জৰিয়তে আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন সাধন কৰি, মানৱ
সম্পদ উন্নয়ন বিস্তাৰিত কৰি আৰু জীৱন ধাৰণৰ মান উন্নত কৰি আমি আঁচনিৰ অধীনস্থ গাঁওসমূহৰ
তড়িৎ উন্নয়ন কৰিব বিচাৰিছোঁ।
- ১৭৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ উন্নত আহিলাৰে ক্ষেত্ৰভিত্তিক তথ্য সংগ্ৰহৰ দ্বাৰা প্ৰোজেক্ট এই
আঁচনিখন এক মৌলিক আঁচনিকপে পৰিগণিত হ'ব, এই তথ্যসমূহ ত্ৰিমূল পৰ্যায়ৰ প্ৰাথমিক
প্ৰয়োজনীয়তাৰ ওপৰত দৃষ্টি ৰাখি সংগ্ৰহ কৰা হ'ব। লগতে, অনুদান প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত যথোপযুক্ত
আৰু প্ৰকৃত নজৰ কেন্দ্ৰীভূত কৰিবলৈ যথাযোগ্য স্থানত বলিষ্ঠ ক্ষমতাসম্পন্ন কাৰ্যকাৰক থাকিব।
- ১৭৯। এই আঁচনিৰ প্ৰথম পৰ্যায়ত প্ৰৱেশ সম্বন্ধীয় সত্ৰিয়তাৰ ওপৰত দৃষ্টি নিৰন্দ থাকিব; সম্পদ আৰু
ক্ষমতাৰ সঠিক ব্যহাৰ সুনিশ্চিত কৰিবলৈ প্ৰণালীবদ্ধ আৰু প্ৰত্যয়জনক পৰিকল্পনা হাতত লোৱা
হ'ব। এক সময় নিৰ্বাপিত পদ্ধতিত পৰিয়াল আৰু গাঁওভিত্তিত আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা, গাঁৱৰ
নিজস্ব প্ৰয়োজনীয়তা, মানচিত্ৰ আৰু ভৌগোলিক অৱস্থিতি, গাঁওখনৰ সকলো প্ৰকাৰৰ আন্তঃগাঁথনি

আৰু সম্পদৰ ওপৰত এক বিস্তৃত জৰীপ চলোৱাৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে যাতে ব্যৱধান নিৰ্কপন, পৰিকল্পনা, আঁচনি প্ৰস্তুত আৰু প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ক হয়।

- ১৮০। আমি আঁচনিখন নিৰৱচিহ্নভাৱে চলাই নিবলে (UNDP)ৰ সৈতে কাম কৰি আছোঁ আৰু সংশ্লিষ্ট জিলাৰ জিলা পৰ্যায়ৰ বিষয়া, ক্ষেত্ৰ বিষয়া, বিভাগ, পঞ্চায়ত আদিৰ লগত একেলগে কাম কৰিবলৈ গাঁৱৰ লোককো নিযুক্ত কৰা হ'ব।
- ১৮১। আমি ২০১৮-১৯ বিস্তীয় বৰ্ষত ৰাজ্যৰ ২৬৯ খন গাঁও আদৰ্শ গাঁৱলৈ পৰ্যবসিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নিৰ্বাচিত কৰি উলিয়াবলৈ সক্ষম হওঁ আৰু সদ্যহতে আমি এনে প্ৰতিখন গাঁৱলৈ ৫০ লাখ টকাৰ প্ৰাৰম্ভিক অনুদান দিবলৈ যো-জা চলাইছোঁ।
- ১৮২। ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষত এনে প্ৰতিখন গাঁৱলৈ পুনৰ ৫০ লাখকৈ টকা মুকলি কৰি দিয়া হ'ব আৰু এনেদৰে মুঠ অনুদানৰ পৰিমাণ ১ কোটিলৈ বৃদ্ধি পাৰ যাতে উন্নয়নমূলক কাম-কাজে গতি লাভ কৰিব পাৰে। যেতিয়াই কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থাটো সুস্থিৰ হৈ পৰিব, তেতিয়াই প্ৰতিখন আদৰ্শ গাঁৱলৈ অতিৰিক্ত ৪ কোটি টকা আগবঢ়োৱা হ'ব।
- ১৮৩। মই নিশ্চিত যে এই সৃষ্টিশীল আঁচনিখনে প্ৰত্যেক বিধানসভা সমষ্টিতে উৎকৃষ্ট গাঁৱ (Villages of exellence) সৃষ্টি কৰিব আৰু ইয়াৰ সুপ্ৰভাৱ দাঁতি-কাষৰীয়া গাঁৱলৈয়ো সম্প্ৰসাৰিত হ'ব।
- ১৮৪। মই প্ৰতিখন গাঁৱলৈ ৫০ লাখকৈ টকা, সৰ্বমুঠ ১৩৬ কোটি টকা উক্ত আঁচনিৰ প্ৰৱৰ্তনৰ বাবে ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষৰ বাজেটত আৱণ্ডিত কৰিব বিচাৰিছোঁ। সন্মানীয় সদস্যসকলে এই মৌলিক আঁচনিত অস্তৰুক্ত হোৱা গাঁওসমূহৰ তালিকা এই বাজেটৰ পৰিশিষ্টত দেখিবলৈ পাৰ।

XVIII. উত্তৰণ : বিধানসভা সমষ্টি উন্নয়নৰ বাবে অসম চৰকাৰৰ ধৰজাৰাবাহী আঁচনি

- ১৮৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, এইখনিতে মই আমেৰিকাৰ প্ৰাক্তন ৰাষ্ট্ৰপতি ফ্ৰেঞ্চলিন ডি ৰজভেল্টৰ এয়াৰ উক্তি স্মৰণ কৰিব বিচাৰিছোঁ।

‘আমি পাহৰিলে নহ'ব যে চৰকাৰ আমিয়েই গঠন কৰিছোঁ, চৰকাৰ মানে কোনো বহিংজগতৰ প্ৰাণীয়ে আমাক শাসন কৰাটো গুৰুজায়। গণতন্ত্ৰত শাসক মানে ৰাষ্ট্ৰপতি নহয়, চিনেটৰ নহয়, কংগ্ৰেছ সদস্য অথবা চৰকাৰী বিষয়াও নহয় বৰং গণতন্ত্ৰত প্ৰকৃত শাসক হ'ল এই দেশৰ ভোটদাতাৰা বাইজ।’

- ১৮৬। এই সদন হৈছে গণতন্ত্ৰৰ মন্দিৰ। ৰাজ্যৰ জনতাই আমাক গণতন্ত্ৰৰ এই মন্দিৰলৈ নিৰ্বাচিত কৰি পঠিয়াইছে যাতে তেওঁলোকৰ স্বপ্ন আৰু আশা-আকাঙ্ক্ষাক আমি ডেউকা দিব পাৰো। মোৰ সন্মানীয় সতীৰ্থসকলৰ পৰা পোৱা পৰামৰ্শৰ ভিত্তিত আমি যোৱা বৰ্ষৰ বাজেটত ৫০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰি বিধানসভা সমষ্টিৰ উন্নয়নৰ বাবে অসম চৰকাৰৰ এখন ধৰজাৰাবাহী আঁচনি উত্তৰণ আৰন্ত কৰিছিলো।

- ১৮৭। সন্মানীয় সদস্যসকল নিশ্চয় এই কথাত একমত হ'ব যে এনেধৰণৰ এখন আঁচনি ৰূপায়ণৰ বাবে চৰকাৰৰ বাধ্যবাধকতা নাই, এইবাবেই যে উন্নয়নৰ নীতিবোৰ সাধাৰণতে শাসকীয়

দলে নিজৰ দলৰ সহায়ক হোৱাকৈ গ্ৰহণ কৰে। তৎসত্ত্বেও দল মত নিৰ্বিশেষে সকলো দলৰে বিধায়কৰ পৰামৰ্শ অনুসৰি প্ৰতি সমষ্টিত ১০ কোটি টকাৰ প্ৰকল্প স্থাপন কৰা এনে এখন আঁচনি ৰূপায়ণৰ যোগেদি আমি গণতান্ত্ৰিক প্ৰমূল্যৰ প্ৰতি আমাৰ আস্থাক পুনৰ প্ৰতীয়মান কৰিব খোজো।

- ১৮৮। এই সদনক এই কথা জনাবলৈ পাই মই অত্যন্ত গৌৰববোধ কৰিছে যে বৰ্তমানলৈকে আমি এনে ১০৩ টা প্ৰকল্পৰ প্ৰশাসনিক মঞ্চৰী প্ৰদান কৰিছো আৰু তাৰ ভিতৰত ৪৭ টা প্ৰকল্পৰ ৰূপায়ণৰ দায়িত্বত আছে গড়কাপ্টানি (পথ) আৰু ৬৬ টা প্ৰকল্পৰ ৰূপায়ণৰ দায়িত্বত আছে গড়কাপ্টানি (গৃহ আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ) বিভাগ। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত ১২৬ টা প্ৰকল্পৰ প্ৰতিটোৱেই যাতে মঞ্চৰী লাভ কৰে তাৰ বাবে আমি যত্নপৰ হৰ্ম। অৱশ্যে এই ক্ষেত্ৰত সেউজ ন্যায়াধীকৰণ আৰু পাৰিপার্শ্বিক মন্ত্রালয়ৰ হস্তক্ষেপ অথবা ভূমি ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কীয় বিষয়ৰ বাবে নিষ্পত্তি নোহোৱাকৈ থকা প্ৰকল্পৰ কথা সুকীয়া।
- ১৮৯। সমষ্টিসমূহত উত্তৰণ আঁচনিয়ে প্ৰভূত জনপ্ৰিয়তা অৱজন কৰিছে আৰু সমষ্টিটোৱ বিধায়কগৰাকী এই আঁচনি ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত হোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমি নিশ্চিত হৈছো যে উত্তৰণৰ অধীনত দলং, ক্ৰীড়াক্ষেত্ৰ, ৰাস্তা, পানী যোগান, নলা-নৰ্দমা আৰু পয়প্ৰণালী নিৰ্মাণ আদিৰ দৰে সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰকল্প নিৰ্বাচন কৰা হ'ব। এনেধৰণৰ দৃষ্টান্তমূলক প্ৰকল্প স্থাপনৰ দ্বাৰা সমষ্টিৰ জনগণক উৎকৃষ্ট সেৱা প্ৰদান কৰিছে যে বিধায়ক এগৰাকী চিৰবৰণীয় হৈ থাকে তাক দোহৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই ধৰ্বজ্ঞাবাহী আঁচনিখন ৰূপায়ণ কৰাৰ বাবে অতিৰিক্ত ১৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

প্ৰধান ঘোষণাসমূহ :

- ১৯০। মাননীয় সদস্যকলে নিশ্চয় লক্ষ্য কৰিছে যে যোৱা দুখন বাজেটত ‘অস্তাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালা’ৰ বিষয়ে বিৱৰি কোৱাৰ পিছত আমি কেইবাখনো গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনি ঘোষণা কৰাৰ এক পদক্ষেপ হাতত লৈছিলো। এই আঁচনিসমূহু ১৮টা ধৰ্বজ্ঞাবাহক আঁচনিৰ অন্তৰ্গতি নহ'লেও আছিল সমানেই তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। এই আঁচনিসমূহে এক আত্মবিশ্বাসী আৰু নৱজাগৰণৰ চেতনাৰে সমৃদ্ধ অসমক গঢ়ি তোলাৰ আমাৰ সংকলক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। এতিয়া, মই ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মূল ঘোষণাসমূহ সদৰী কৰিবলৈ আগবঢ়িছো।

I. আমি অসমীয়া : এক পদক্ষেপ

- ১৯১। অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰতি বছৰ বহু সংখ্যক অসমীয়াই, বিশেষকৈ যুৱ চামে দেশৰ বিভিন্ন মহানগৰ চহৰলৈ যায়। ইয়াৰ কিছুমান শিক্ষাৰ বাবে, কিছুসংখ্যক চিকিৎসাজনিত কাৰণত, আকৌ আন কেতোৰ লোক চাকৰি সংক্ৰান্তত বাহিৰলৈ যাব লগাত পৰে।

- ১৯২। নিজৰ ঘৰ আৰু পৰিয়ালৰ পৰা আঁতৰি থাকিবলগীয়া ৰাজ্যখনৰ এই বৃজনসংখ্যক লোকে চাকৰি হেৰওৱা, স্বাস্থ্যজনিত সমস্যা, আৱেগজনিত পৰিস্থিতি ইত্যাদিৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হয়। কিন্তু বৰ্তমান তেওঁলোকৰ সমস্যাসমূহ দাঙি ধৰিবলৈ বা সেইসমূহৰ পৰা সকাহ পোৱাৰ বাবে উক্ত অঞ্চলসমূহত কোনো সেৱা যোগানৰ ব্যৱস্থা নাই।
- ১৯৩। আমাৰ চৰকাৰ এই বিষয়টোক লৈ গভীৰভাৱে উদ্বিধ আৰু সেয়েহে বৃজনসংখ্যক অসমীয়াই বাস কৰা Tier 1 আৰু Tier 2 চহৰসমূহত একোজনকৈ কল্যাণ বিষয়া নিযুক্তি দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ প্ৰহণ কৰিছো। এই বিষয়াসকলে চিকিৎসাজনিত আপাতকালীন পৰিস্থিতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত প্ৰয়োজনীয় সাহায্য, যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী নতুন চহৰলৈ পত্ৰিবলৈ গৈছে তেওঁলোকক সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ লগতে তথা যিসকলে বিভিন্ন কাৰণত হঠাতে চাকৰি হেৰৱাবলগীয়া হৈছে তেওঁলোকক সাময়িক বিভীয় সাহায্য প্ৰদান কৰিব।
- ১৯৪। কল্যাণ বিষয়াৰ নিযুক্তিৰ দৰে বিষয়তে সীমাৰদ্ব নাথাকি আমি আন কেতবোৰ পদক্ষেপৰ কথাও ভাৰিছো। সেইমৰ্মে আমি এই চহৰসমূহত আমাৰ উৎসৱসমূহ আড়ম্বৰ্গৰ্ভভাৱে অনুষ্ঠিত কৰিব খুজিছোঁ। যাতে ইয়াৰ বাসিন্দাসকলৰ মাজত আমি এক আবেগিক সম্পর্ক গঢ়ি তুলিব পাৰো। বৃজনসংখ্যক অসমীয়াই বাস কৰা চহৰসমূহত আমি যথোপযুক্ত ভূমিৰ আবণ্টন পালে নামঘৰো স্থাপন কৰাৰ মানস কৰিছো।
- ১৯৫। ৰাজ্যখনৰ বাহিৰত থকা কোনো অসমীয়াৰ মৃত্যু হ'লে তাৎক্ষণিকভাৱে অহা-যোৱা আৰু বিভীয় সাহায্য আগবঢ়োৱা হ'ব।

- ১৯৬। এই মহানগৰবোৰত অসম চৰকাৰৰ কল্যাণ বিষয়াৰ কাৰ্যালয় স্থাপন তথা যথোচিত পুঁজিৰ আৱণ্টনৰ পদক্ষেপৰ যোগেদি তেনেবোৰ চহৰতো অসমীয়া সম্ভাটোৰ উপস্থিতি সৱল হ'ব বুলি মই আশা কৰো।

II. ভাষা গৌৰৰ আঁচনি

- ১৯৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়া অন্তৰৰ নিভৃত কোণৰ এক বিষয় লৈ এতিয়া মই আগবাঢ়িৰ খুজিছোঁ। এয়া আমাৰ ৰাজ্যখনৰ খিলঞ্জীয়া অধিকাৰ, ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ সংৰক্ষণ আৰু নিৰাপত্তাৰ সৈতে জড়িত।
- ১৯৮। আমাৰ চৰকাৰ মাত্ৰভাষাৰ লগতে অন্যান্য সকলো ভাষাৰ, দোৱানৰ সংৰক্ষণ আৰু বিকাশৰ বাবে গভীৰভাৱে দায়ৱদ্বাৰা ইয়াৰ বাবে আমি প্ৰয়োজনীয় উৎসাহ তথা সৃষ্টিশীল প্ৰতিষ্ঠানসমূহক উদগানি জগোৱাৰ পৰিৱেশ সৃষ্টিৰ দৰে বলিষ্ঠ পদক্ষেপ প্ৰহণ কৰিম।
- ১৯৯। ৰাজ্যখনৰ জনগোষ্ঠীয় ভাষাসমূহৰ সংৰক্ষণ তথা বিকাশৰ বাবে ভাষা গৌৰৰ আঁচনি আৰম্ভ কৰিবলৈ লৈছোঁ। এই আঁচনিৰ অধীনত আমি প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীয় ভাষাৰ গৱেষণাক লৈ

সহায় আগবঢ়াম। ইয়াৰ ভিতৰত ব্যাকৰণৰ প্ৰস্তুতি, গ্ৰন্থ প্ৰকাশ আৰু প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীয় ভাষাৰ অভিধান আৰু বিশ্বকোষ প্ৰণয়নো থাকিব। ইয়াৰ বাহিৰেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ শিক্ষাগত প্ৰয়োজনীয়তা পূৰ্ব কৰিবলৈ বিভিন্ন শিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন কৰা হ'ব। এয়া আমাৰ জনগোষ্ঠীয় ভাতৃ-ভগীসকলক তেওঁলোকৰ ভাষাৰ নিৰাপত্তা আৰু বিকাশক লৈ আশ্চৰ্ত কৰাৰ এক বৃহৎ পদক্ষেপৰূপে পৰিগণিত হ'ব। ইয়াৰ বাবে ভৈয়াম জনজাতি আৰু পিছপৰা শ্ৰেণী কল্যাণ বিভাগ (Welfare of Plain Tribes and Backward Classes Department)ৰ সৈতে মুঠ ১০০ কোটি টকাৰ ভিতৰত ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৫০ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

III. মহানগৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজি

২০০। অধ্যক্ষ মহোদয় ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেটত মই মহানগৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজি ঘোষণা কৰিছিলো। এই আঁচনিৰ লক্ষ্য আছিল গুৱাহাটীক বাদ দি ৬ খন মহানগৰীত আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন। তাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ২০১৮-১৯ বৰ্ষত মই এই আঁচনিখন মধ্যম স্তৰৰ চহৰবোৰলৈ, যাৰ জনসংখ্যা ৪০,০০০ বৰ্ধি অধিক তালৈ প্ৰসাৰিত কৰিছিলো। এতিয়ালৈকে ১৪৪.৮৭ কোটি টকাৰ বিনিয়োগেৰে ৩২ টা এনে প্ৰকল্প সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে।

২০১। এই বছৰত আমি এই CIDF আঁচনিক ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অঞ্চলসমূহলৈ প্ৰসাৰিত কৰিব খুজিছো। এয়া চৰকাৰৰ অগ্ৰাধিকাৰ আৰু এইমৰ্মে দীৰ্ঘদিন ধৰি অনুভৱ কৰি অহা সা-সুবিধা তিনিখন সুন্দৰ চহৰ — কোকৰাঘাৰ, ডিফু আৰু হাফলঙ্গলৈ আগবঢ়োৱা হৈছে। এই আঁচনিৰে আমি প্ৰতিখন চহৰলৈ ১০০ কোটিকৈ টকা আগবঢ়াবলৈ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ হৈ ৰৈছো। তিনিখন স্বায়ত্ত্বাস্বীত পৰিষদৰ সৈতে ঘনিষ্ঠ সহযোগিতাৰে নগৰ উন্নয়নৰ বিভাগে এই আঁচনি ৰূপায়ণ কৰিব।

২০২। স্বায়ত্ত্ব পৰিষদৰ অধীনত এই তিনিখন চহৰৰ পিছত CIDF-ক ২৩০০ কোটি টকালৈ বৃদ্ধি কৰা হ'ব। সেইমৰ্মে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ৩০০ কোটি টকা মই আৱণ্টন কৰিছো।

IV. ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰৰ কলা-কুশলী আৰু শিল্পীলৈ উদ্গনি

২০৩। মহোদয়, অসমেই হ'ল প্ৰাণৱস্ত আৰু অনন্য ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰৰ উদ্যোগৰ জন্মস্থান। বৰ্গময় তথা সদা বিকাশশীল ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰে আধুনিক প্ৰযুক্তিৰ কৌশলক ব্যৱহাৰ কৰাৰ লগতে অগণন জনতাক মনোৰঞ্জন যোগাই আহিছে।

২০৪। এনে থিয়েটাৰত অন্ততঃ পাঁচ বছৰ কটোৱা প্ৰতিজন শিল্পী আৰু কলা-কুশলীলৈ তেওঁলোকৰ প্ৰচেষ্টা আৰু বহুমুখীয়া অৱদানৰ কথালৈ লক্ষ্য ৰাখি ৫০,০০০ টকাকৈ আগবঢ়োৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছো। সাংস্কৃতিক বিভাগে এই আঁচনি কাৰ্যকৰণ কৰিব আৰু এই বাজেটত ৫ কোটি টকা ধন আৱণ্টন কৰিছো।

V. ২০০০ খেলুরে আৰু সাংস্কৃতিক কৰ্মালৈ এককালীন বিভায় সাহায্য

- ২০৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, হিমা দাস আৰু বীমা দাস অকল সমগ্র দেশৰ ঘৰে ঘৰে পৰিচিত নাম হৈয়ে থকা নাই। তেওঁলোকে ক্ৰীড়া আৰু চিনেমাৰ জগতত নিজৰ অসাধাৰণ সাফল্যৰে অসমক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে।
- ২০৬। বিশ্বৰ জগতত অসমক আত্মবিশ্বাসী আৰু প্ৰাণৰন্ত ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ অৱদান আৰু সফলতাক লৈ আমি সকলোৱে গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছো।
- ২০৭। আমি তেওঁলোকক লৈ উৎসাহী হৈ পৰাৰ সময়তে এই কথাও অনুভৱ কৰিছো যে আমাৰ এই ভূমিতেই এনেকুৱা বহু অন্যান্য প্ৰতিভা আমাৰ অগোচৰত থাকি যাব পাৰে। এই সুযোগতে ক্ৰীড়া আৰু সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰৰ তেনে কেতোৰ প্ৰতিভা যিসকলে আমাৰ ৰাজ্যলৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনিছে, সেইসকলক আন্তৰিক সম্বৰ্ধনা জনাবলৈ আগবঢ়িছো।
- ২০৮। এই প্ৰসংগত আমাৰ স্বীকৃতিৰ চানেকিৰপে এনেকুৱা মুঠ দুহাজাৰ গৰাকী ক্ৰীড়া আৰু শিল্পী তথা সাংস্কৃতিক কৰ্মীক তেওঁলোকৰ অৱদানৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ৫০ হাজাৰ টকাকৈ এককালীন সাহায্য আগবঢ়াবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছো। মই গভীৰভাৱে বিশ্বাস কৰো যে এইসকল লোকে আমাক ভৱিষ্যতেও গৌৱৰাহিত কৰি যাব আৰু তেওঁলোকৰ সাফল্যাহুই আমাক আনন্দিত কৰাৰ লগতে উৎসাহী কৰি তুলিব।

VI. গুৱাহাটীবাসীলৈ সম্পত্তি কৰ ৰেহাই

- ২০৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, গুৱাহাটী মহানগৰীত যোৱা কেইটা দশকত দ্রুত নগৰায়ণ আৰু আৱাসিক তথা ব্যৱসায়িক বিয়োল এষ্টেট প্ৰকল্প কেউফালে গঢ়ি উঠা আমি লক্ষ্য কৰিছো।
- ২১০। কিন্তু এই কথা অপ্রিয় সত্য যে GMDA অটোলিকা নিৰ্মাণৰ প্ৰয়োজনীয় নীতি-নিৰ্দেশনা পালন নকৰাকৈ বহু সংখ্যক আৱাসিক তথা ব্যৱসায়িক অটোলিকাৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। পৃথিবীৰ ভিতৰতে এক উল্লেখনীয় ভূকম্প প্ৰৱণ অঞ্চলৰপে চিহ্নিত গুৱাহাটীত এনে নিৰ্মাণে এই অটোলিকাৰ আৱাসী তথা চৰকাৰৰ বাবেও নিৰাপত্তাজনিত ভাৰুকি কঢ়িয়াই আনিছে। GMDA ৰ নীতি-নিৰ্দেশনা পালন নকৰা বাবেও এই আবাসগৃহ আৰু অটোলিকাসমূহ ভাঙ্গি দিয়াৰ আশংকা আছে। এই কথা এইখনিতে স্পষ্ট কৰি দিয়াৰ দৰকাৰ যে সদৌ গুৱাহাটীবাসীৰ সুৰক্ষাৰ কাৰণে মাষ্টাৰপ্লেন আৰু গৃহ নিৰ্মাণৰ নীতি-নিৰ্দেশনা মানি চলাৰ এক পৰিৱেশ তৈয়াৰ কৰিবলৈ চৰকাৰ দৃঢ় নিশ্চিত। অকল ইয়াৰ জৰিয়তেহে আমি এখন চমকপ্ৰদ আৰু কাৰ্যক্ষম মহানগৰ গঢ়ি তুলিব পাৰিম।
- ২১১। কিন্তু যাতে এখন সহানুভূতিশীল চৰকাৰ হিচাপে, আমি জানো কিদৰে মহানগৰবাসীয়ে নিজৰ উপাৰ্জনৰ এটা এটা টকাৰে সঞ্চয়ৰে এই আবাসগৃহ বা ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠান ক্ৰয় কৰিছে।

২১২। এই উদ্দেগজনক পরিস্থিতির অন্ত পেলাবলৈ চৰকাৰে গুৱাহাটীৰ স্থাবৰ সম্পত্তিৰ কৰদাতাসকলৈ এককালীন কৰ বেহাই ঘোষণা কৰিছে। নিৰ্মাণৰ ক্ষেত্ৰত বিসংগতি থকাসকলে স্বেচ্ছাই এই বিষয়ে সদৰী কৰিলৈ এককালীন কৰ দানৰ যোগেদি তাক নিয়মিতকৰণ কৰি ল'ব পাৰিব।

২১৩। যিবোৰ অট্টালিকা অগ্নি নিৰ্বাপন, পার্কিং ব্যৱস্থা আৰু দুর্যোগ প্ৰশমনৰ নীতি অনুসৰি নিৰ্মাণ কৰা হৈছে, সেইবোৰৰ ক্ষেত্ৰত এই এককালীন নিষ্পত্তি প্ৰযোজ্য হ'ব। মই আৱাসিক আৰু ব্যৱসায়িক স্থাবৰ সম্পত্তিৰ স্বত্ত্বাধিকাৰীসকলক এই নিষ্পত্তিৰ সুবিধা ল'বলৈ আহুন জনাইছো। নিৰ্ধাৰিত সময়ৰ ভিতৰত এই কৰ আদায় দিব নোৱাৰিলৈ এনেধৰণেৰে নীতি অনুসৰণ নকৰাকৈ নিৰ্মাণ কৰি উলিওৱা অট্টালিকা সমূহ ভাঙি পেলোৱাৰ বাহিৰে কৃত্পক্ষৰ হাতত অন্য দায়িত্ব নাথাকিব।

২১৪। GMDA এ চৰকাৰৰ পৰা যাবতীয় অনুমোদন লৈ এই বিষয়ত প্ৰয়োজনীয় নীতি-নিৰ্দেশনা প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াৰ আৰু সোনকালেই তাক বাজত্বা কৰা হ'ব।

VII. বটদ্বাৰা থানৰ পুনঃ সংৰক্ষণ

নমো হৰি নাৰায়ণ

ৰাম ৰাম ৰাম।

সৰ্ব ধৰ্ম শিৰোমণি

তুৱা গুণোনাম।

২১৫। সংক্ষাৰধৰ্মী ভক্তি আন্দোলনৰ জৰিয়তে বিভিন্ন সম্প্ৰদায়, জনগোষ্ঠীক একত্ৰিত কৰি মহাপুৰুষ শ্রীমন্ত শংকৰদেৱ ‘বৰ অসম জাতিক গঢ়’ দিয়ে। গুৰুজনাৰ মহা প্ৰয়াণৰ ৪৫০ বছৰৰ পিছতো বৰগীতৰ অনুপ্ৰেৰণা, অংকীয়া নাট ভাওনাৰ মৃচ্ছন্না আৰু সত্ৰীয়াৰ তাল-লয়ে আমাৰ হৃদয়ত খলকনি তুলি আহিছে।

২১৬। ১৪৬৮ চনত বটদ্বাৰাত অসমৰ প্ৰথমটো কীৰ্তনঘৰ স্থাপন কৰে। একশৰণ নামধৰ্মক লৈ আগুৱাই নিবলৈ আৰস্ত কৰে এই প্ৰচেষ্টাত গুৰুজনাই জাতি-বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলোকে একত্ৰিত কৰিছিল। তেখেতৰ শিষ্যসকলৰ সুবিধাৰ্থে চাৰি-হাটি, কীৰ্তন ঘৰ বা নামঘৰক লৈ মণিকূট আদি নিৰ্মাণ কৰিছিল। এই নিৰ্মাণ কাৰ্য যাক ‘শ্ৰীশ্রী বটদ্বাৰা থান’ বুলি জনা যায়, সেয়া ১৫০৯ চনত সম্পূৰ্ণ হৈ উঠে।

২১৭। যদিও এই পৱিত্ৰ পুণ্যভূমি গঢ়ি উঠা ৪২০ বছৰ পাৰ হৈ গ'ল, তথাপি এই পৱিত্ৰ পুণ্যভূমিয়ে শতিকাজুৰি সন্মুখীন হৈ অহা অৱহেলাৰ দৃশ্য এতিয়াও প্ৰকট। যথোপযুক্ত সংৰক্ষণৰ অভাৱত এই পুণ্যভূমি শ্ৰীশ্রী বটদ্বাৰা থান জহি-খহি গৈছে। আনকি সত্ৰ আৱণ্টিত ভূমিও বেদখলৰ

কৰলত পৰিচে, যিখিনি আমাৰ চৰকাৰে মুক্ত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। নিঃসন্দেহে এই পৰিত্ব থানখনক যথোপযুক্তভাৱে সংৰক্ষণ কৰি ইয়াৰ অতীতৰ গৌৰৱক ঘূৰাই আনিব লাগিব।

২১৮। ভাৰতৰ পুণ্যধামসমূহৰ ভিতৰত শ্ৰীশ্রী বটদ্বাৰা থানক অন্তৰ্ভুক্ত কৰিবলৈ আমি দৃঢ় সংকল্পবন্ধ। সেইমৰ্মে অহা ৩ বছৰত ১৫৫ কোটি টকাৰ আৱণ্টন কৰিবৰ বাবে মই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

VIII. গাঁওবুঢ়ালৈ মোবাইল ফোন

২১৯। সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসমৰ গাঁওসমূহত শান্তি থকা আৰু ভাতৃত্ববোধৰ ক্ষেত্ৰত গাঁওবুঢ়াসকলে মুখ্য ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। তেওঁলোকৰ এই ভূমিকাৰ প্ৰতি সন্মান জনাই ৰাজ্যখনৰ ৮০০০ৰো অধিক গাঁওবুঢ়াক আমি একোটাকৈ স্মাৰ্টফোন আগবঢ়াবলৈ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

২২০। এই স্মাৰ্টফোনে প্ৰবীণ গাঁওবাসীক জিলা প্ৰশাসনৰ সৈতে সম্পর্ক বক্ষা কৰাত সহায় কৰিব আৰু লগতে দুৰ্যোগ তথা সংকটৰ মুহূৰ্তত কাৰ্য কৰা যোগাযোগ স্থাপনত সহায়ক হ'ব।

২২১। ইয়াৰ বাবে মই ৪ কোটি টকা এই বছৰ বাজেটত বাখিছো।

২২২। স্মাৰ্টফোন প্ৰদানৰ বাহিৰেও এখন বিশেষজ্ঞ কমিটী গঠন কৰা হ'ব যাতে গাঁওবুঢ়াসকলৰ ভূমিকা পুনৰ নিৰ্ধাৰণ কৰিব পৰা যায় আৰু পৰিৱৰ্তিত সময়ৰ সৈতে সংগতি ৰাখি গাঁওবুঢ়াসকলৰ কাৰ্যালীক প্ৰাতিষ্ঠানিক ৰূপ দিব পৰা যায়।

IX. চৰাইদেও মৈদাম

২২৩। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ হ'ল চৰাইদেও মৈদাম। একে সময়তে এয়া ৰাজ্যখনৰ প্ৰত্নতাত্ত্বিক সম্পদো। এই সম্পদক ইতিমধ্যে ইউনেস্ক'ৰ বিশ্ব ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰিবলৈ দাবী উঠি আহিছে। আমাৰ চৰকাৰে এই ক্ষেত্ৰখনৰ গুৰুত্ব অনুধাৰণ কৰি আহিছে আৰু তাৰেই পৰিপ্ৰেক্ষিতত ইয়াৰ সংৰক্ষণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ গঢ়ি তোলা হ'ব আৰু ইয়াক ইউনেস্ক'ৰ বিশ্বঐতিহ্য ক্ষেত্ৰত ৰাপে স্বীকৃতি প্ৰাপ্তিৰ বাবেও পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হ'ব।

২২৪। এই গুৰুত্বপূৰ্ণ ঐতিহাসিক ক্ষেত্ৰখনৰ উন্নয়নৰ কাৰণে এই বাজেটত ২৫ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো। সংশ্লিষ্টসকলৰ সৈতে সমন্বয় বক্ষা কৰি সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমা বিভাগে এই আঁচনিক ৰূপায়ণ কৰিব।

X. মাজুলীৰ কাৰণে বিশেষ উন্নয়ন আঁচনি

২২৫। মহোদয়, এই পৰিত্ব সদনৰ সদস্যসকল নিশ্চয় অসমৰ ইতিহাস আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্যৰ ক্ষেত্ৰত মাজুলীয়ে যে এক বিশেষ স্থান অধিকাৰ কৰি আহিছে সেই সম্পর্কে অৱগত। প্ৰকৃতাৰ্থত

মাজুলী অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ প্রাণকেন্দ্ৰ। কিন্তু মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ প্ৰবল বানে দিনক দিনে এই দ্বীপটোক খহাই আনিছে। মাজুলীবাসীৰ বাবে ই আতংকৰ কাৰণ হৈ পৰিচে আৰু তেওঁলোকৰ মনত ই গভীৰ প্ৰভাৱ পেলাইছে।

- ২২৬। এই প্ৰত্যাহানৰ সন্মুখীন হ'বৰ বাবে আমি মাজুলীৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ হকে স্বাস্থ্য খণ্ড, শিক্ষা, জীৱন নিৰ্বাহ আৰু আন্তঃগাঁথনি সম্পর্কীয় কেইবাটাও আঁচনি প্ৰহণ কৰিছো। আমি মাজুলীৰ সাংস্কৃতিক পৰিচয় অক্ষুণ্ণ বখাৰ কথাটোক এই পদক্ষেপসমূহ প্ৰহণ কৰোতে বিশেষভাৱে মনত ৰাখিছো। ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় আঁচনিসমূহৰ কাৰ্য ব্যৱস্থাক শীঘ্ৰেই যুগুতাই উলিওৱা হ'ব আৰু মই এই পৰিৱ্ৰ সদনৰ সন্মানীয় সদস্যসকলৰ পৰা এই ক্ষেত্ৰত যাৱতীয় দিহা-পৰামৰ্শ বিচাৰিছো।
- ২২৭। সেই উদ্দেশ্যৰে মধ্যৰতীকালীন ১৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো। মহোদয়, মাজুলীৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ হকে এই বছৰৰ বাজেটত মই ৫০ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

XI. ৰাজ্যিক পৰ্যায়ত বৃহৎ দক্ষতা উন্নয়ন আঁচনি

- ২২৮। সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা বছৰ বাজেটত উল্লেখ কৰিছিলো যে ৰাজ্যখনৰ যুৱক-যুৱতীসকলক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত নিয়োজিত হ'ব পৰাকৈ প্ৰয়োজনীয় দক্ষতাৰ প্ৰশিক্ষণৰ আঁচনি চৰকাৰে লৈছে। সেইমৰ্মে ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি ৰাজ্যখনৰ ৫০ হাজাৰ যুৱকক প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰিছো।
- ২২৯। এই সফলতাৰে উদ্বৃদ্ধ হৈ আমি ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত আৰু ৫০ হাজাৰ গৰাকী যুৱক-যুৱতীক এনে দক্ষতা বিকাশৰ প্ৰশিক্ষণ দিবলৈ লক্ষ্য স্থিৰ কৰিছো।
- ২৩০। যোৱাটো বছৰ দৰে এইবাবো আমাৰ প্ৰচেষ্টা স্বামী বিবেকানন্দ যুৱ সৱলীকৰণ যোজনা (SVAYEM)ৰ সৈতে সংলগ্ন কৰা হ'ব যাতে প্ৰশিক্ষণৰ অন্তত নিয়োজনৰ সুবিধাৰ লগতে উদ্যমিতালৈ আকৰ্ষিত হৈ পৰে।
- ২৩১। মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস ৰাজ্যখনত উন্নয়নৰ বাবে এক প্ৰতিভাশীল সম্পদৰ সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত এই প্ৰচেষ্টাসমূহ উল্লেখনীয় হ'ব। ইয়াৰ জৰিয়তে উদ্যোগসমূহে অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ পথত ৰাজ্যখনক আগুৱাই নিব। এই উদ্দেশ্যেকে মই এই আঁচনিব বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৭৭ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

XII. ধৰ্মজ্যোতি আঁচনি

- ২৩২। অধ্যক্ষ মহোদয়, অসমীয়া সংস্কৃতি আৰু ঐতিহ্য জড়িত থকা পুণ্যধামলৈ ভ্ৰমণ কৰিব খোজাসকলক চৰকাৰে ৫০ শতাংশ সাহায্য আগবঢ়াই আহিছে। যোৱা কেইবাটাও বছৰ ধৰি আমি লক্ষ্য কৰিছো যে এনে পুণ্যধামৰ দৰ্শনাৰ্থে যোৱাসকলৰ ভিতৰত ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন গোষ্ঠী, সম্প্ৰদায়ৰ পৰা যোৱা লোকসকলৰ ভিতৰত গৱিষ্ঠসংখ্যকেই বয়স্ক।

২৩৩। এই মঠ-মন্দিরসমূহ দর্শনৰ বাবে যোৱা লোকৰ সংখ্যা যাতে অধিক বৃদ্ধি পায়, তাৰ প্রতি লক্ষ্য ৰাখি ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই সাহার্য পৰিমাণ ৭৫ শতাংশ লৈ বৃদ্ধি কৰাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছে আৰু তাৰ বাবে পৰ্যাপ্ত ধনৰাশি আৱণ্টন কৰা হৈছে।

XIII. কুমাৰ ভাস্কৰ বৰ্মন, চাওলুং চুকাফা আৰু মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ প্ৰতিমূৰ্তি

২৩৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, হাজাৰ বচৰো অধিক সময় গবকা বাজ্যখনে কেইবাগৰাকীও কিংবদন্তী শাসনকৰ্তাৰ অধীনত সময় পাৰ কৰিছে। ইয়াৰে ভিতৰত তিনিগৰাকী স্বনামধন্য শাসনকৰ্তা হ'ল কামৰূপৰ অধিপতি কুমাৰ ভাস্কৰ বৰ্মন, আহোম ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠাতা স্বৰ্গদেউ চাওলুং চুকাফা আৰু আনগৰাকী হ'ল অবিভক্ত কোচ ৰাজ্যৰ মহান নৃপতি মহাৰাজ নৰনাৰায়ণ।

২৩৫। জনগণৰ কল্যাণ আৰু সুশাসনৰ প্ৰতি আমি সদায়ে চেষ্টা কৰি অহাৰ লগতে এইসকল মহান শাসনকৰ্তাৰ স্মৃতিকো ঘৃণনীয়া কৰি ৰখাৰ মানসেৰে আমি অসম সচিবালয়ৰ চৌহদত কামৰূপৰ মহান শাসনকৰ্তা কুমাৰ ভাস্কৰ বৰ্মন, আহোমসকলৰ পথম স্বৰ্গদেউ চাওলুং চুকাফা আৰু কোচ নৃপতি মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ বিশাল প্ৰতিমূৰ্তি স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছো। এয়া, মই বিশ্বাস কৰো, অকল এইসকল মহৎ লোকৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা তৰ্পনেই নহ'ব, ই আমাৰ লগতে সমূহ কৰ্মচাৰীসকলকো সুশাসনৰ পথ অনুসৰণ কৰাৰ প্ৰেৰণা যোগাই থাকিব।

XIV. সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য সংৰক্ষণৰ প্ৰচেষ্টা

২৩৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, পৰিৱৰ্তমুখী অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত অসমে গ্ৰহণ কৰা শেহতীয়া বৃহৎ পদক্ষেপৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ চৰকাৰখনে এই কথা মনত ৰাখিছে যে শতিকাৰে পৰা অসমখন বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য আৰু ভিন ভিন জনগোষ্ঠীয় সংস্কৃতিৰ ভৰাল। আমি এই মহান ভূমিখণ্ডত জন্ম লাভ কৰিবলৈ পাই নিজকে আশীষধন্য বুলি বিবেচনা কৰিছো আৰু আমাৰ অমূল্য সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যক আগুৱাই নিবলৈ দৃঢ় সংকলনবদ্ধ হৈছো। আমাৰ উপলক্ষ্মি আৰু এইসকল বৰেণ্য ব্যক্তিৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাৰ চিনকপে এইখিনি পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগবঢ়িছো।

২৩৬.১ আহোম ৰাজবংশীয় ৪২ গৰাকী স্বৰ্গদেউৰ স্মৃতিত চৰাইদেউত স্বৰ্গদেউ চুকাফা
ক্ষেত্ৰ

২৩৬.২ আহোম ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠাতা তথা প্ৰথমগৰাকী স্বৰ্গদেউ চুকাফাৰ স্মৃতিত ডিঙ্গড়
বিশ্ববিদ্যালয়ত চুকাফা আসন

২৩৬.৩ ৰাজ্যখনৰ আন এগৰাকী উল্লেখনীয় শাসনকৰ্তা মটক ৰজা সৰ্বানন্দ সিংহৰ নামত
যাদুঘৰ স্থাপন

২৩৬.৪ মাজুলীত সতী ৰাধিকাৰ নামত সমন্বয় ক্ষেত্ৰ, শদিয়াত সাধনী সমন্বয় ক্ষেত্ৰ আৰু
বিহুৰীয়াত ভীমবৰ দেউৰী সমন্বয় ক্ষেত্ৰ স্থাপন কৰা হ'ব।

২৩৬.৫ উভৰ গুৱাহাটীত তেনদৰে স্থাপন হ'ব বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় সাংস্কৃতিক কলাক্ষেত্ৰ।

২৩৬.৬ চাওলুঁ চুকাফাই স্থাপন কৰা আহোম ৰাজ্যৰ দ্বিতীয়খন ৰাজধানী হাবুঙ্ক আন্তর্জাতিক গৱেষণা কেন্দ্ৰলৈ উন্নীত কৰা হ'ব।

XV. ধলা-শদিয়া আৰু বগীবিলৰ কমইন নাৱৰীয়া, হোটেল ব্যৱসায়ীলৈ সকাহ

২৩৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, ধলা-শদিয়া আৰু বগীবিল দলঙ্গৰ উন্মোচন ৰাজ্যখনৰ ক্ষেত্ৰত এক ঐতিহাসিক পৰিঘটনা। এই একেটা ঘটনা আমাৰ গৱিষ্ঠ সংখ্যকৰ বাবে গৌৰৱ আৰু আশীৰ্বাদ স্বৰূপ হ'লেও কিন্তু সংশ্লিষ্ট নাৱৰীয়া, হোটেলৰ গৰাকী আৰু উপাৰ্জনৰ উৎস হেৰওৱাসকলৰ বাবে এই দলং দুখনে দুৰ্ভাগ্য কঢ়িয়াই আনিছে।

২৩৮। আমাৰ চৰকাৰে এই দলং দুখনৰ ফলত ক্ষতিগ্রস্ত হোৱাসকলৰ দুখ-দুর্দশাক বুজি উঠিছে আৰু মৰ্মবেদনাৰ অংশীদাৰ হৈছে। এইসকল লোকে যাতে উপাৰ্জনৰ পৰা বঞ্চিত হ'ব নালাগো, তাৰ কথা মনত বাখি চৰকাৰে আভ্যন্তৰীণ জল, পৰিবহণ বিভাগৰ সহযোগত তেওঁলোকক বিকল্প উপাৰ্জনৰ উৎসৰে পুনঃসংস্থাপিত কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছে। এইবাবে প্ৰাৰম্ভিকভাৱে এই তাঁচনিৰ বাবে বাজেটত ৫ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

XVI. অসমীয়া পৰম্পৰাগত খেল-ধেমালৈলৈ উদগানি

২৩৯। মহোদয়, যোৱা দুটা বৰ্ষত, গুৱাহাটীকে ‘দেশৰ ক্ৰীড়া ৰাজধানী’ৰপে গঢ়ি তোলাৰ বীক্ষণেৰে আমাৰ চৰকাৰে ৰাজ্যখনত ক্ৰীড়া আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নীতকৰণৰ ক্ষেত্ৰত গভীৰভাৱে মনোনিৰেশ কৰিছে।

২৪০। ক্ৰীড়াৰ উন্নয়নৰ কাৰণে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে পৰম্পৰাগত জনপ্ৰিয় অসমীয়া খেল-ধেমালি যেনে — নাওখেল, কাঁড় খেল, কড়ি খেল, ঘিলা খেল, মাল যুঁজ আদিক উৎসাহিত কৰাৰ বাবেও পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হ'ব। ২০১৯-২০ ব সময়ছোৱাত আমি পৰম্পৰাগত ক্ৰীড়া সমাৰোহ অনষ্টিত কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছো। আৰু সেইমৰ্মে ২০১৯-২০ৰ বাজেটত পৰ্যাপ্ত ধনৰ আৱণ্টন কৰিছো।

XVII. কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগ আৰু অসম লোকসেৱা আয়োগ (UPSC/APSC)ৰ চাকৰি অভিলাষী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰশিক্ষণৰ সুবিধা

২৪১। মহোদয়, অসমৰ সকলো খিলঞ্জীয়া গোষ্ঠীৰ সামাজিক, অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ কাৰণে আমাৰ চৰকাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ। এই খিলঞ্জীয়া গোষ্ঠীসমূহৰ পৰা কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগ আৰু অসম লোকসেৱা আয়োগ (UPSC/APSC)ৰ চাকৰি অভিলাষী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰশিক্ষণৰ বাবে বিশেষ গুৰুত্ব চৰকাৰে দিছে।

২৪২। যোৱা বৰ্ষত, চাহগোষ্ঠীৰ পৰা কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগ আৰু অসম লোকসেৱা আয়োগ (UPSC/APSC)ৰ চাকৰি অভিলাষী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰশিক্ষণৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছিল।

মই এইবাব মৰাণ আৰু মটক জনগোষ্ঠীৰ ছা৤-ছাত্ৰীসকলক এনে প্ৰশিক্ষণৰ সুবিধা আগবঢ়াবলৈ পাই সুখী হৈছো।

২৪৩। এই উদ্দেশ্যেৰে বাজেটত পৰ্যাপ্ত ধনৰ আৱণ্টন কৰিছো।

XVIII. নতুন জিলা গঠন

২৪৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, ভাৰত যেতিয়া সাৰ্বভৌম গণৰাজ্যৰপে পৰিগণিত হ'ল তেতিয়া অসম মাত্ৰ ১৩ খন জিলাৰে গঠিত আছিল। অৱশ্যে যোৱা ৬৯ টা বচ্চৰত ৰাজ্যখনৰ ঘটনাক্ৰম আৰু অৰ্থনৈতিক কাম-কাজ দ্রুতগতিত বৃদ্ধি পালে। স্বাভাৱিকতে প্ৰশাসনীয় নিয়ন্ত্ৰণৰ কথাটো আগত ৰাখি সৰু সৰু জিলা গঠনৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিল।

২৪৫। এই প্ৰসংগত বৰ্তমানৰ ডিমা হাচাও জিলাৰ বৃহৎ পৰিসৰ আৰু ঠাই বিশেষে দুৰ্গম ভৌগোলিক পৰিস্থিতিৰ প্রতি লক্ষ্য ৰাখি ইয়াৰ বাসিন্দাসকলক চৰকাৰী সেৱা আগবঢ়োৱাটো কঠিন হৈ পৰাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এখন নতুন জিলা গঠনৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছো।

XIX. ৰাজ্যখনৰ হিতাধিকাৰীসকলৰ কাৰণে ডাটা হাব

২৪৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ এই বাজেট বন্ধুতাৰ এটা লক্ষণ আপুনি নিশ্চয় লক্ষ্য কৰিছো। সেয়া হ'ল দৰিদ্ৰ হিতাধিকাৰীসকলৰ বেংক একাউণ্টত পোনপটীয়াকৈ প্ৰত্যক্ষ লাভ হস্তান্তৰ (Direct Benefit Transfer-DBT)ৰ যোগেদি লাভ প্ৰদান। এই আঁচনিসমূহ রূপায়ণ কৰিবলৈ যাওতে আমি অনুভৱ কৰিছো যে এখন তথ্য প্ৰযুক্তি মৎও (IT platform) আৰু উমেহতীয়া তথ্য ভাণ্ডাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে যাৰ জৰিয়তে কেৱল প্ৰকৃত হিতাধিকাৰীসকলহে উপকৃত হ'ব পাৰে।

২৪৭। সেইবাবে ‘হিতাধিকাৰী ডাটা হাব’ এটা আৰম্ভ কৰিবলৈ আগবঢ়িছো। এই পদ্ধতিটো বিস্তীয় বিভাগৰ ভিতৰৰা হ'ব আৰু অন্যান্য বিভাগ যেনে — তথ্য প্ৰযুক্তি, পথঃগয়ত আৰু প্ৰামোদ্যয়ন, সমাজ কল্যাণ, স্বাস্থ্য আৰু শিক্ষা বিভাগৰ সৈতে সহযোগিতাবে এই প্ৰক্ৰিয়াক আগুৱাই নিয়া হ'ব।

XX. প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত বিদ্যুৎ যোগান, অতিৰিক্ত শ্ৰেণীকোঠা আৰু দেৱাল নিৰ্মাণ

২৪৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ শতাধিক বিদ্যালয়ত বিদ্যুৎ যোগান, দেৱাল নিৰ্মাণ আৰু অতিৰিক্ত শ্ৰেণী কোঠা নিৰ্মাণৰ দৰে প্ৰাথমিক সা-সুবিধাসমূহক লৈ নিজৰ উদ্বিঘাতক ব্যক্ত কৰি আহিছো। একেবাৰতে এই সা-সুবিধাসমূহৰ নিশ্চিতৰ বাবে মই বিশাল পৰিমাণৰ এক ধনৰাশি ধাৰ্য কৰিছো।

২৪৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, আপোনাক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাবে NABARD-এ ৪৩৮ কোটি টকা মণ্ডুৰী দিছে আৰু এই ধনেৰে উপৰিউক্ত কামবোৰ শীঘ্ৰে আৰম্ভ কৰা হ'ব।

২৫০। ২০১৮ বর্ষত আমি ৩৩ খন জিলার দ্বিতীয় শ্রেণীর পৰা নৱম শ্রেণীলৈকে সাঞ্চুরি ৩৬ লাখ ছাত্র-ছাত্রীৰে দ্বিতীয় পৰ্যায়ৰ গুগোৎসৱ সম্পন্ন কৰিছিলো। ইয়াৰ জৰিয়তে আমি ছাত্র-ছাত্রীসকলৰ গুণগত মান আৰু বিদ্যালয়সমূহ আন্তঃগাঁথনিক পৰ্যবেক্ষণ কৰাৰ লগতে কি কি অসুবিধা আছে আৰু সেইবোৰ কেনেদৰে দূৰ কৰিব লাগিব তাকো জানিব পাৰিছিলো। মই সুখী যে শিক্ষক, অভিভাৱক আৰু অন্যান্য জড়িত ব্যক্তিসকলৰ ক্ষেত্ৰত এই গুগোৎসৱৰ সদৰ্থক প্ৰভাৱ পেলাবলৈ সক্ষম হৈছে আৰু চৰকাৰী বিদ্যালয়সমূহৰ প্ৰতিও সকলোৰে দৃষ্টিভঙ্গী সলনি হৈছে। একে সময়তে ছাত্র-ছাত্রীসকলৰ শিক্ষা গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰতো গুণগত পৰিৱৰ্তনে দেখা দিচ্ছে।

২৫১। আমাৰ বিদ্যালয়সমূহত থকা আন্তঃগাঁথনিসমূহ উন্নীত কৰাৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বা বাজেটত মই ২১৯ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

XXI. গ্ৰামীণ অঞ্চলত ANM আৰু GNM লৈ উদগনি

২৫২। অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা কেইটামান বছৰত নৱজাতক আৰু মাত্ৰ মৃত্যুৰ হাৰ হাস পাই আহিছে। নৱজাতকৰ মৃত্যুৰ ক্ষেত্ৰত ২০০৬ চনত প্ৰতি ১০০০ টা নৱজাতকৰ বিপৰীতে এই সংখ্যা আছিল ৬৭টা। ২০১৬ চনত এই পৰিমাণ কমি আহি ৪৪ টা হৈছেহি। তেনেদৰে প্ৰসূতিৰ মৃত্যুৰ ক্ষেত্ৰত ২০০৬ চনত প্ৰতি ১০ হাজাৰ জন্মৰ ক্ষেত্ৰত ৪৮০ সংখ্যক মৃত্যু হোৱাৰ বিপৰীতে ২০১৬ চনত এই পৰিমাণ ২৩৭ হৈছেহি।

২৫৩। এয়া সন্তুষ্পৰ হৈছে আমাৰ চিকিৎসকসকল, ANM আৰু GNM কৰ্মীসকলে অসমৰ গ্ৰামাঞ্চলত আগবঢ়াই অহা আশাসুধীয়া প্ৰচেষ্টাৰ বাবে। আমাৰ চৰকাৰে এইসকল অবন্দিত নায়ক-নায়িকাক সন্মান জনাইছে।

২৫৪। তেওঁলোকৰ অৱদানৰ কথা মনত ৰাখি এইবাৰ প্ৰতিগ্ৰাকী GNM কৰ্মীলৈ মাহিলী ১৫০০ টকা আৰু ANM কৰ্মীলৈ ৭৫০ টকা প্ৰতি মাহে গ্ৰামীন ভাট্টাকগে আগবঢ়োৱা হৈছে। গ্ৰামাঞ্চলত চিকিৎসকসকলে যিধৰণেৰে ভাট্টা লাভ কৰি আহিছে সেই একেধৰণেৰে এইসকল কৰ্মীয়েও এতিয়াৰে মাহিলী ভাট্টা লাভ কৰিব।

XXII. থলুৱা মুছলমানৰ কাৰণে উন্নয়ন

২৫৫। বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত বিবাজ কৰা কৌটিকলীয়া ভাত্তৰ চানেকি হ'ল অসম। আমাৰ অনন্য সামাজিক গাঁথনিৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ হ'ল খিলঞ্চীয়া মুছলমানসকল। বাজ্যখনৰ সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত গৱিয়া, মৱিয়া, চৈয়দ, জোলা, উজনি, দেশী আদি থলুৱা মুছলমানসকলে এক বিশেষ ভূমিকা পালন কৰি আহিছে।

২৫৬। কিন্তু শেহতীয়াকৈ এইসকল লোকে পৰিচয়ৰ সংকটত ভুগিছে আৰু উন্নয়নৰ সু-ফলসমূহ

এই সম্প্রদায়টোরে লাভ করিব পৰা নাই। বাজ্য চৰকাৰখনে এই ক্ষেত্ৰত বিশেষ আঁচনি হাতত লৈ সম্প্রদায়টোৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ কাৰণে বিশেষ প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱাৰ সময় আহি পৰিছে।

২৫৭। ইয়াৰে প্ৰাৰম্ভিক পদক্ষেপকলপে চৰকাৰখনে খিলঞ্জীয়া মুছলমানসকলৰ সামাজিক-অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ মূল্যায়ন কৰিবৰ বাবে এক আৰ্থ সামাজিক জৰীপ কৰিব খুজিছে।

২৫৮। আমি খিলঞ্জীয়া মুছলমানসকলৰ সুবিধার্থে এক উন্নয়ন কৰ্প'ৰেচন স্থাপন কৰিম। এই কৰ্প'ৰেচনে খিলঞ্জীয়া মুছলমানসকলৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ কাৰণে বিভিন্নধৰণৰ আঁচনি গ্ৰহণ কৰিব। ইয়াৰ ভিতৰত স্ব-নিয়োজনৰ আঁচনি, বেংকৰ সৈতে সংযোজীকৰণ অন্তৰ্ভুক্ত হ'ব। চলিত বছৰত এই কৰ্প'ৰেচন গঠন হোৱাৰ লগে লগে মই ১০০ কোটি টকাৰ পুঁজি আৱণ্টন কৰিম যাতে বিভিন্নধৰণৰ উন্নয়নমূলক আৰু নিয়োজনকেন্দ্ৰিক কাম-কাজ আৰম্ভ কৰিব পৰা যায়।

XXIII. মেঘালয়ত অনুষ্ঠিত হ'বলগীয়া ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া, ২০২২ৰ বাবে সমৰ্থন-পুঁজি (Solidarity Fund)

২৫৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ সাতখন বাজ্যক সাত ভগী বুলি কোৱা হয় আৰু অসম তাৰে ভিতৰত বাইদেউৰ দৰে — যেন দায়িত্বশীলা জ্যোষ্ঠ ভগীহে। এই সদনৰ সদস্যৰূপে আমি ইতিমধ্যে অৱগত যে আমাৰ চুবুৰীয়া বাজ্য মেঘালয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া ২০২২ অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ আগবঢ়িছে।

২৬০। মহোদয়, ২০০৭ বৰ্ষত অসমে ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া অনুষ্ঠিত কৰিছিল আৰু সেইবাবে আমাৰ দৰে বাজ্য এখনে এনেকুৱা অঞ্চলৰ পৰা এনে এটা বৃহৎ সমাৰোহ আয়োজন কৰিবলৈ আগবঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত কি ধৰণৰ বিস্তীয় সমস্যা আৰু অন্যান্য অসুবিধাৰ সমূখীন হয় সেয়া ভালদৰে জানো। আমাৰ কেইবাখনো চুবুৰীয়া ভগী ৰাজ্যই ইতিমধ্যে মেঘালয়ত অনুষ্ঠিত হ'বলগীয়া এই ক্ৰীড়াক নিজৰ এক অনুষ্ঠান বুলি গণ্য কৰি সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছে। সেইবাবে আমিও একেলগে মেঘালয়লৈ সহায় আগবঢ়াব লাগে আৰু এই ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া সমাৰোহ যাতে সৰ্বোত্তম সমাৰোহ কৰপে পৰিগণিত হয় তাৰ বাবে শুভেচ্ছা যাচিব লাগে।

২৬১। এই কথাৰ সৈতে সংগতি ৰাখি তথা আমাৰ শুভেচ্ছাৰ চিনৰপে মেঘালয় চৰকাৰলৈ আমি ১০ কোটি টকাৰ এক সমৰ্থন পুঁজি আগবঢ়াব খুজিছো। এই বাজেটত আমি উক্ত ধনৰাশি এই বিষয়ৰ বাবে ধাৰ্য কৰিছো।

XXV. সদৰ্থক সমাজৰ বাবে উন্নয়নমূলক উদগনি (DIPES)

২৬২। অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা ৫০টা বছৰ ধৰি আমাৰ সমাজে বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰত্যাহানৰ সমূখীন হৈ আহিছে। এহাতেদি পৰ্যাপ্ত সুযোগ-সুবিধাৰ অভাৱ আৰু আনহাতেদি সন্ত্রাস তথা উগ্ৰবাদে

সমাজৰ উন্নয়নমুখী আশা-আকাংক্ষাক বাধাপ্রস্ত কৰি আহিছে। বিশেষকৈ তিনিচুকীয়া, চৰাইদেউ আৰু ডিৱিগড় অঞ্চলত এই বিষয়টো উদ্বেগজনক হৈ পৰিছে।

- ২৬৩। মহোদয়, পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা ধৰ্মজ্ঞাবাহী আঁচনিৰ আলোচনা প্ৰসংগত এই কথা স্পষ্ট কৰি দিছিলো যে অসমৰ খিলঞ্জীয়াসকলৰ নিয়োজন আৰু উন্নয়নৰ সা-সুবিধাসমূহ লাভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰথম অধিকাৰ তেওঁলোকৰেই আছে। এই ধাৰণাটোকে অধিক আগবঢ়াই নিবলৈ তিনিচুকীয়া, চৰাইদেউ আৰু ডিৱিগড় অঞ্চলত থকা যুৱক-যুৱতীসকলক সদৰ্থকভাৱে বিভিন্ন সুযোগৰ সৈতে পৰিচিত কৰাৰ প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱা হৈছে। এইখনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে এই কেউখন জিলাতে মৰাণ-মটক আদি খিলঞ্জীয়া জনগোষ্ঠীয়ে বাস কৰি আহিছে। এই আঁচনিসমূহৰ বাবে আৱণ্টিত পুঁজি এই জনগোষ্ঠীসমূহৰ কল্যাণৰ বাবে ব্যৱহাৰ হ'ব। তাৰ ভিতৰত থাকিব ক্ৰীড়া, দক্ষতা বিকাশ, জীৱন নিৰ্বাহ আৰু উদ্যমিতা লগতে প্ৰতিমূৰ্তি নিৰ্মাণ, ঐতিহাসিক ক্ষেত্ৰসমূহৰ সংৰক্ষণ, ঐতিহাসিক স্মাৰকচিহ্ন উন্নয়ন আদিৰ লগতে জড়িত প্ৰচেষ্টাৰ সৈতে এক আৱেগিক সম্পর্ক স্থাপন। এই আঁচনিসমূহ রূপায়ণ কৰিবলৈ যাওতে আমি এইসকল জনগোষ্ঠীৰ শীৰ্ষ ব্যক্তিসকলৰ সহায় ল'ব বিচাৰিম যাতে ইয়াত ব্যয় হোৱা প্ৰতিটো টকাই যথোপযুক্তভাৱে ব্যৱহাৰ হয়।
- ২৬৪। অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ এই আঁচনিৰ বাবে ইতিমধ্যে মই ৫০০ কোটি টকাৰ এক ধনৰাশি আৱণ্টন কৰিছো আৰু চলিত বাজেটত ১০০ টকাৰ ধনৰাশি ইয়াৰ বাবে আগবঢ়াইছো। এই আঁচনিৰ শুভাৰন্ত হোৱাৰ লগে লগে মই বাকী ৪০০ কোটি টকাৰ ধনৰাশি এই বিভৌয় বৰ্ষতে আগবঢ়াম।

XXV. ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অঞ্চললৈ বিশেষ সাহায্য

- ২৬৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, বড়োলেণ্ড টেৰিট'রিয়েল কাউন্সিল, বিটিচিলৈ আমাৰ দায়ৱদ্বতাৰ চিনৰাপে তিনিটা বছৰত ১০০০ কোটি টকাৰ এক ধনৰাশি আগবঢ়াবলৈ আমি দায়ৱদ্ব হৈছো। এই পৰিৱ্ৰ সদনত আমাৰ দায়ৱদ্বতাৰ এক খতিয়ানৰাপে জনাব খুজিছো যে ২০১৮-১৯ বিভৌয় বৰ্ষত আমি ইতিমধ্যে ৬০০ কোটি টকাৰ ধনৰাশি মুকলি কৰি দিছো। মই এই পৰিৱ্ৰ সদনক এই কথা জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে আমাৰ প্ৰতিজ্ঞাৰ সৈতে সংগতি ৰাখি ৩৮২.৭০ কোটি টকা ব্যয়েৰে কোকৰাবাৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় নিৰ্মাণৰ কাম আৰন্ত কৰিছো। এই বিভৌয় বৰ্ষতে আমি কেইবাটাও গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছো। এই পদক্ষেপৰ ভিতৰত কোকৰাবাৰত এখন ক্ৰীড়া মহাবিদ্যালয় আৰু চিৰাওত এখন বন বিদ্যালয় আৰন্ত কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছো।
- ২৬৬। আমাৰ দায়ৱদ্বতাক অধিক শক্তিশালী ৰূপত দাঙি ধৰিবলৈ আমি বিটিচিলৈ ৩০০ কোটি টকাৰ এক পুঁজি আগবঢ়াবলৈ মনস্ত কৰিছো। ইয়াৰ বাহিৰেও বিটিচি অঞ্চলত অতিৰিক্ত আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ বাবে আমি ৫০ কোটি টকাৰ এক সাহায্য আগবঢ়াইছো।

- ২৬৭। কাৰি আংলঙুৰ ক্ষেত্ৰত ২৬ টা স্বায়ত্তশাসিত পৰিযদৰ সমষ্টি প্ৰতিটোলৈ ১০ কোটি টকাৰ এক বিশেষ পুঁজি আগবঢ়োৱাৰ কথা দিছিলো। এই দিশত আমি ইতিমধ্যে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ১০০ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছো আৰু আমাৰ দায়ৱন্দ্বতাক পৰিপূৰ্ণ ৰূপত প্ৰতিফলিত কৰিবলৈ আমি ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১৬০ কোটি টকা মুকলি কৰি দিম। এইখনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে ডিফু চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ নিৰ্মাণ প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় হাস্পাতালখন কাৰ্যক্ষম হৈ উঠিব।
- ২৬৮। মহোদয়, এই পৰিত্ব সদনৰ সন্মানীয় সদস্য আৰু ডিমা হাছাওৰ বাসিন্দাসকলৰ নিশ্চয় মনত আছে যে ডিমা হাছাওক এক আৰ্হি জিলা (Model District) ৰূপে গঢ়ি তোলাৰ কথা মনত ৰাখি কেইবাটাও প্ৰকল্পৰ ঘোষণা কৰিছিলো। আমি ইতিমধ্যে উমৰাংছ'ত অসম অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়াসকলৰ বাবে এক অসামৰিক সেৱা একাডেমী প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ দিশত আগবঢ়িছো। উমৰাংছ'ৰ সৈতে পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ উন্নতকৰণৰ বাবে আমি পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিম।
- ২৬৯। মহোদয়, ৰাজহ বিনিময় আঁচনিৰ অধীনত APDCL -এ NEEPCO ৰ পৰা ৬ কোটি টকা ইয়াৰ অংশৰূপে লাভ কৰিছে। এই শক্তি প্ৰকল্পটো ডিমা হাছাও জিলাত অৱস্থিত। এই কথাটোৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি দৰমহা দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত নাটনি হোৱা ধনৰ জোৰা মাৰিবলৈ ২২ কোটি টকাৰ এক অতিৰিক্ত সাহায্য আমি আগবঢ়াবলৈ মানস কৰিছো। এই ক্ষেত্ৰত আমি আৰু কিছু কৰিব খুজিছো। কাৰি আংলঙুৰ ক্ষেত্ৰতো আমি ইয়াৰ স্বায়ত্তশাসিত পৰিযদৰ অন্তৰ্গত ২৬ টা সমষ্টিৰ অধীনৰ বিভিন্ন উন্নয়ন প্ৰকল্পৰ বাবে সমষ্টিয়ে প্ৰতি ১০ কোটি টকাৰ অতিৰিক্ত পুঁজি আহা তিনি বছৰৰ বাবে ধাৰ্য কৰিছো। আমি ইতিমধ্যে চলিত বাজেটত প্ৰাৰম্ভিকভাৱে ৮৭ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

XXVI. কৰ্মচাৰী-কল্যাণ আঁচনি

- ২৭০। অধ্যক্ষ মহোদয়, পূৰ্বতে পৰিত্ব সদনৰ মজিয়াত উখাপন কৰা প্ৰতিখন বাজেটতে মই কৰ্মচাৰী কল্যাণৰ পদক্ষেপ হিচাপে বিভিন্ন আঁচনি হাতত লৈছো। এখন আত্মবিশ্বাসশীল আৰু সমৃদ্ধ অসম গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ ৰাজ্যৰ কৰ্মচাৰীসকল গুৰুত্বপূৰ্ণ সহযোগী বুলি আমাৰ চৰকাৰে গভীৰভাৱে বিশ্বাস কৰে।
- ২৭১। মহোদয়, ইয়াত উপস্থিত থকা সকলোজনৰ জ্ঞাতাৰ্থে কি কি ধৰণৰ কৰ্মচাৰী কল্যাণ আঁচনি গ্ৰহণ কৰা হ'ল আৰু সেইবোৰৰ পৰা কেনেধৰণৰ লাভালাভ পোৱা গ'ল তাৰ কিছু কথা দাঙি ধৰিব খুজিছো।
- (ক) মহোদয়, ২০১৭-১৮ ৰ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰাৰ দৰে আমি সকলো কৰ্মচাৰীৰ বাবে সপ্তম দৰমহা আয়োগৰ প্ৰতিবেদন কাৰ্যকৰী কৰিলো। যোৱা বিত্তীয় বৰ্ষত সকলো বকেয়া আদায় দিয়া হ'ল।

- (খ) মই এই সদনক জনাব খোজো যে ২০১৭-১৮ বর্ষত ঘোষণা করা বিদ্যালক্ষ্মী আঁচনির অধীনত বাজ্যখনৰ ছাত্র-ছাত্রীক ৩০ কোটি টকাৰো অধিক শিক্ষাখণ বেংকসমূহে আগবঢ়ালে।
- (গ) ২০১৬-১৭ বর্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা আপোন ঘৰ আঁচনিৰ অধীনত ১৯২৬১ জন কৰ্মচাৰীক গৃহঝণ প্ৰদান কৰা হৈছে। এই খণৰ পৰিমাণ ২২৮৮ কোটি।
- (ঘ) ২০১৭-১৮ বাজেটত ঘোষণা কৰা অনুকম্পামূলক পৰিয়াল পেঞ্চন আঁচনিৰ অধীনত চাকৰিত থকা কোনো কৰ্মচাৰীৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁৰ পৰিয়াললৈ সম্পূৰ্ণ দৰমহা আগবঢ়োৱাৰ নিশ্চিতি প্ৰদান কৰিছিলো। সেইমৰে এই আঁচনিৰ জৰিয়তে ইতিমধ্যে ১০৮২ টা পৰিয়াল উপকৃত হৈছে।
- (ঙ) মহোদয়, ২০১৮-১৯ বাজেটত মই ঘোষণা কৰিছিলো যে বিভিন্ন ছ'চাইটি, ন্যাস আদিত কৰ্তব্যৰত ঠিকাভিত্তিক কৰ্মচাৰীসকলৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁলোকে ৫ লাখ টকাৰ বীমা লাভ কৰিব। মই সুখী যে এই আঁচনিৰ অধীনত NHM, SSA, RMSA দৰে ছ'চাইটিসমূহত কৰ্তব্যৰত হৈ থকা লোকসকলৰ পৰিয়ালসমূহ উপকৃত হৈছে।
- (চ) যোৱা বিভীয় বৰ্ষত মাষ্টাবোল, ফিক্সড পে / কেজুৱেল পেত থকা শ্রমিকসকলক এক নূনতম দৰমহা নিৰীখ দিয়াৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল। এই সিদ্ধান্তই AFRBM সময়ছোৱাৰ পূৰ্বে যোগদান কৰা ১২১০৬ জন শ্রমিকক উপকৃত কৰিব। তেওঁলোকে ১-১২-২০১৮ তাৰিখৰ পৰা ১৮১২৬ টকাকৈ লাভ কৰিব। এই উদ্দেশ্যৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ৰাজ্য চৰকাৰে প্ৰতি বছৰে ১৭৭ কোটি টকা পুঁজি ধাৰ্য কৰিবলৈ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ হৈছে।
- ২৭২। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকল, যি আমাৰ পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰচেষ্টাৰ অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ, সেইসকলৰ কল্যাণৰ কথাটো মনত ৰাখি মই অতিৰিক্ত এলানি আঁচনিৰ কথা ঘোষণা কৰিব খুজিছো।
- (ক) মহোদয়, মই আনন্দেৰে জনাব খোজো যে পূৰ্বতে উল্লেখ কৰাৰ দৰে এই বৰ্ষৰ পৰা আপোন ঘৰ আঁচনিৰ অধীনত সুত বেহাইৰ যি ব্যৱস্থা আছে সেয়া আপোন ঘৰ আঁচনিৰ পূৰ্বে যিসকল লোকে গৃহঝণ লৈছিল তেওঁলোকৰ বাবেও আগবঢ়াৰ খুজিছো। এই সিদ্ধান্তই বহুসংখ্যক চৰকাৰী কৰ্মচাৰীক উপকৃত কৰিব আৰু তেওঁলোকৰ খণ পৰিশোধৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষভাৱে সহায়ক হ'ব।
- (খ) দশৰ সকলো আগশাৰীৰ চিকিৎসালয়ত চিকিৎসা গ্ৰহণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এতিয়াৰে পৰা চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকলে নগদ ধনৰ লেনদেন নকৰাকৈ চিকিৎসা কৰিব পাৰিব। ইয়াৰ বাবে চৰকাৰে Cashless Health Assurance আঁচনি গ্ৰহণ কৰিব খুজিছে।
- (গ) মহোদয়, ভাৰত চৰকাৰৰ সিদ্ধান্ত সৈতে সংগতি ৰাখি ৰাষ্ট্ৰীয় পেঞ্চন আঁচনি (NPS) অধীনত NPS-Tier-I ৰ অন্তৰ্গত চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকলৰ বাধ্যতামূলক যোগদান ১০ শতাংশৰ পৰা ১৪ শতাংশলৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে। এই পদক্ষেপে ৰাজ্য চৰকাৰৰ লক্ষ্যাধিক কৰ্মচাৰীক উপকৃত কৰিব।

- (ঘ) এই পরিত্র সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে উচ্চ শিক্ষাব বাবে যিসকল ছাত্র-ছাত্রীয়ে জ্ঞান দীপিকা আঁচনিৰ অধীনত বেংকৰ পৰা ঝণ ল'ব তেওঁলোকক ৫০ হাজাৰকৈ টকাৰ এককালীন অনুদান দিয়া হ'ব। যিসকল চৰকাৰী কৰ্মচাৰীয়ে বিদ্যালক্ষ্মী আঁচনিৰ অধীনত ঝণ ল'ব নোখোজে তেওঁলোকে এই আঁচনিৰ অধীনত পাৰ পৰা ঝণৰ দ্বাৰা উপকৃত হ'ব।
- (ঙ) মহোদয়, বাজেটত ঘোষণা কৰা আপোনাৰ আপোন ঘৰ আঁচনিৰ অধীনত অসমৰ যিসকলে ঝণৰ বাবে আবেদন কৰে তেনে প্রতিজন নাগৰিককে গৃহঝণৰ ক্ষেত্ৰত সাহায্য আগবঢ়েৱা হ'ব। অৰ্থাৎ আপোন ঘৰ আঁচনিৰ অধীনত যিসকল চৰকাৰী কৰ্মচাৰীয়ে ঝণ ল'ব খোজা নাই তেওঁলোকে আপোনাৰ আপোন ঘৰ আঁচনিৰ সুবিধা লাভ কৰিব পাৰিব।

২৭৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকলৰ সুবিধার্থে কেতোৰ অতিৰিক্ত সংশোধনী চলিত বৰ্ষত আগবঢ়াৰ খুজিছো।

(ক) বেতন প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়া : বেতন প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়াৰ দিশত অধিক গতিশীলতা অৰ্জন কৰাৰ লক্ষ্যৰে স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে বেতন পত্ৰী, আয় খতিয়ান ইত্যাদিৰ প্ৰস্তুতি কৰ্মচাৰীসকলে এতিয়া সহজে ডাউনলোড কৰি বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয় কামত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিব।

(খ) পেঞ্চন প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়া : আমাৰ চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকলে যাতে অৱসৰৰ পিছত পেঞ্চনলৈ দীৰ্ঘদিন ধৰি অপেক্ষা কৰিব নালাগে আৰু অৱসৰৰ মাত্ৰ কেইদিনমানৰ পিছতে এই সুবিধা লাভ কৰিব পাৰে, সেই কথাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমি এক কাৰ্য ব্যৱস্থা যুগ্মতাই ল'বলৈ আগবঢ়াতিছো।

২৭৪। অৱশ্যে মই আমাৰ সকলো কৰ্মচাৰীক এই ক্ষেত্ৰত এক মুকলি আহ্বান জনাব খুজিছো। আমাৰ উন্নয়নমুখী যাত্রাত আমি আপোনালোকক সমান অংশীদাৰ বুলি গণ্য কৰিছো। সেয়েহে আপোনালোকেও কোনোথৰণৰ বাজনৈতিক কথা-বতৰাত জড়িত হৈ পৰাটো আমি বিচৰা নাই। যিকোনো ধৰণৰ আলোচনাৰ বাবে চৰকাৰৰ দুৱাৰ সদায়ে খোলা। আপোনাসবে এই সুযোগ বন্ধ কৰি নিদিয়াটোকে আমি বিচাৰিছো।

XXVII. বিদ্যালয়ত এটা বিষয়ৰপে অসমীয়াৰ অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ

২৭৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, আজিৰ এই বক্তৃতাত আমাৰ সংস্কৃতি আৰু ভাষাৰ সংৰক্ষণ আৰু উন্নয়নৰ বিভিন্ন দিশক সামৰি লৈছো। এইখনিতে মই এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় উথাপন কৰিব খুজিছো। সম্প্রতি আমাৰ বাজ্যখনত অধ্যয়ন কৰি থকা ছাত্র-ছাত্রীসকলে অসমীয়া ভাষা অধ্যয়ন কৰাটো বাধ্যতামূলক নহয়। আমি অনুভৱ কৰো যে নিজৰ মাতৃভাষা শিকাটো এগৰাকী শিশুৰ সামগ্ৰিক বিকাশৰ বাবে অপৰিহাৰ্য কথা। মাতৃভাষাত পার্গত হ'ব পাৰিলে শিশুটিৰ বহু ক্ষেত্ৰত সুবিধা হয়। ই শিশুক নিজৰ সংস্কৃতিৰ সৈতে পৰিচিত কৰি দিয়ে, বৌদ্ধিক

বিকাশ সুনির্ণিত কৰে আৰু অন্যান্য ভাষা শিকাৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ক হৈ উঠে। সেইমৰ্মে আমি নৰম আৰু দশম শ্ৰেণীত অসমীয়া ভাষাক আধুনিক ভাৰতীয় ভাষা হিচাপে নাইবা ঐচ্ছিক বিষয় হিচাপে শিকাৰ প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিছো। অৱশ্যে এই ক্ষেত্ৰত ষষ্ঠ অনুচ্ছেদৰ অঞ্চলসমূহ আৰু বৰাক উপত্যকাক ধৰা নাই। এই পদক্ষেপ অসমীয়া ভাষা প্ৰসাৱৰ ক্ষেত্ৰত নিঃসন্দেহে গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈ ৰ'ব।

XXVIII. শিক্ষা প্রতিষ্ঠানৰ প্ৰাদেশিকৰণৰ পদক্ষেপ

২৭৬। মহোদয়, মাননীয় উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ নিৰ্দেশ মৰ্মে আমাৰ চৰকাৰে অসম শিক্ষা (শিক্ষকৰ সেৱাৰ প্ৰাদেশিকীকৰণ আৰু শৈক্ষিক প্রতিষ্ঠানৰ পুনৰ্সংগঠন) আইন, ২০১৭ৰ অধীনত বাজ্যখনত চলি থকা ভেন্সাৰ শিক্ষানুষ্ঠান আৰু শিক্ষক কৰ্মচাৰীসকলক প্ৰাদেশিকৃত কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে।

২৭৭। জিলা আৰু বাজিয়ক পৰ্যায়ৰ পুনৰীক্ষণ সমিতিৰ পৰীক্ষাত উক্ত আইনৰ অধীনত ৩০৬ খন শিক্ষা প্রতিষ্ঠান আৰু উচ্চ শিক্ষা বিভাগৰ অধীনত ৪৫ খন শিক্ষানুষ্ঠানক ইতিমধ্যে চিনাক্ত কৰা হৈছে। প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগৰ পুনৰীক্ষণৰ পিছতে এই শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ প্ৰাদেশিকৰণৰ কামো অতি শীঘ্ৰে আৰম্ভ হ'ব।

পৰিত্ৰ সদনৰ সদস্যসকলে নিশ্চয় লক্ষ্য কৰিছে যে এই বছৰৰ বাজেটত আমি কেতোৰ বৃহৎ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছো। বাজ্যখনৰ উন্নয়নক এক নতুন পৰ্যায়লৈ লৈ যাবলৈ ১৮ খন ধৰজোবাহী আঁচনি আৰু অন্যান্য প্ৰধান ঘোষণাসমূহৰ জৰিয়তে আমি এক প্ৰচেষ্টা কৰিব বিচাৰিছো।

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, নিশ্চয় অৱগত আজি ঘোষণা কৰা প্ৰতিখন আঁচনিকেই বিভিন্ন বিভাগে ৰূপায়ণ কৰিব। সেই সমগ্ৰ প্ৰক্ৰিয়াটোৱ ক্ষেত্ৰত এই বিভাগসমূহৰেই আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা থাকিব। এতিয়া মূল আঁচনিসমূহৰ ঘোষণাৰ পিছত আমি বিভাগৰ কাম-কাজৰ প্ৰসংগলৈ আগবাঢ়িব খুজিছো।

I. এক্ট-ইষ্ট নীতি পরিকল্পনা (AEPA) বিভাগঃ
আমাৰ ভূ-কৌশলগত গুৰুত্বপূৰ্ণ লাভ আহৰণঃ

‘ভাৰতৰ পূবৰ নীতিৰ অৰ্থে পূবৰ কাৰণে কাম কৰা আৰু স্থিতিতাৰে কৰাটো এই চৰকাৰৰ
লক্ষ্য।’

শ্ৰীনৈনেন্দ্ৰ মোদী, ভাৰতৰ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী

- (২৭৮) মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ এই স্পষ্ট আৰু তীক্ষ্ণ আহুনৰ প্ৰতি সঁহাৰি জনাই আমাৰ চৰকাৰে
অগ্ৰগামী এক্ট-ইষ্ট নীতি ত্বাৰিত কৰিবলৈ ২০১৭ চনত এক্ট-ইষ্ট নীতি পৰিকল্পনা (AEPA)
বিভাগ স্থাপন কৰিছিল। প্ৰতিষ্ঠা হোৱাৰ কমসময়ৰ ভিতৰত ইয়াৰ লক্ষ্যত ইতিমধ্যে
পচুৰ প্ৰভাৱ পেলাবলৈ সক্ষম হৈছে। এই বিভাগত লাভ কৰা সফলতাৰ বিষয়ে মই কিছু
কথা উন্মুক্তিযোগ খুজিছো।
- (২৭৯) দক্ষিণ-পূব এছিয়ান অঞ্চলৰ সৈতে সংযোগ ব্যৱস্থা অধিক উন্নত কৰাৰ উদ্দেশ্যে উড়ান
(আন্তৰ্জাতিক) আঁচনিখনৰ অধীনত গুৱাহাটী তথা এছিয়ান আৰু বাংলাদেশ-ভূটান-
ভাৰত-নেপালৰ মুখ্য মহানগৰসমূহৰ মাজত পোনপটীয়া বিমান সেৱা প্ৰৱৰ্তন কৰা হ'ব।
- (২৮০) তদুপৰি বাংলাদেশৰ চিট্টাগং আৰু মংলাৰ বিমান বন্দৰত বিমান অৱতৰণত অনুমতি
সম্পৰ্কীয় এখন চুক্তি ভাৰত আৰু বাংলাদেশৰ মাজত স্বাক্ষৰিত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা
হৈছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাক নদীৰ খননৰ জৰিয়তে বাংলাদেশৰ বন্দৰলৈ দীৰ্ঘস্থায়ী
আভ্যন্তৰীণ জল পৰিবহণৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (২৮১) ২০১৭ চনত বাংলাদেশৰ সহকাৰী উচ্চায়ুক্তিৰ কাৰ্যালয় স্থাপন হোৱাৰ পিছত ২০১৮
চনত ভূটান চৰকাৰে গুৱাহাটীত বাণিজ্যিক দৃতাবাস স্থাপন কৰে।
- (২৮২) অসম আৰু প্ৰতিবেশী দেশসমূহৰ মাজত বাণিজ্য আৰু পৰ্যটনৰ বিকাশৰ উদ্দেশ্যে
এছিয়ান-বাংলাদেশ, ভূটান, ভাৰত আৰু নেপাল (BBIN) মহা বাণিজ্য সমিলন আৰু
মহা সাংস্কৃতিক সমিলনৰ আয়োজন কৰা হৈছে।
- (২৮৩) একেদৰে, থাইলেণ্ডৰ চিয়াং মাই প্ৰদেশৰ সৈতে অসমৰ ভগীৰ বাজ্যৰ মৰ্যাদাৰ বিষয়টোও
সাৰ্থক হোৱাৰ পথত।
- (২৮৪) ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত এই বিভাগে ASEAN আৰু BBIN অঞ্চলৰ সৈতে
আন্তঃগাঁথনিগত, অৰ্থনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক সংযোগ স্থাপন সম্পূৰ্ণ আৰু সু-সংহত
কৰি তোলাৰ বাবে দ্রুততাৰে কাম অব্যাহত ৰাখিব।
- (২৮৫) এই বিভাগৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মুঠ ২ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ
ৰাখিছো।

II. প্রশাসনীয় সংস্কার আৰু প্ৰশিক্ষণ বিভাগ : এক শক্তিশালী প্ৰশাসন ব্যৱস্থা গঠি তোলা

- (২৮৬) মহোদয়, ৰাজ্যিক অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়াসকলৰ বাবে এটা বিশ্বমানৰ প্ৰশিক্ষণ একাডেমী (World Class Training Academy) স্থাপন কৰিবলৈ মোৰ চৰকাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ আৰু ইয়াৰ বাবে ডিমা হাচাও স্বায়ত্ত্বাস্তীতি পৰিষদৰ দ্বাৰা উমৰাংচু হুন্দ (Lack)ৰ পাৰত ১০০০ বিঘা ভূমি আবণ্টন দিয়া হৈছে। ইয়াৰ নিৰ্মাণকাৰ্য এই বছৰতে আৰম্ভ হ'ব। ইয়াৰ বাবে প্ৰকল্প ব্যৱস্থাপনা পৰামৰ্শদাতা এগৰাকী নিয়োগ কৰা হৈছে আৰু আৱশ্যকীয় আন্তঃঁগাঁথনি গঠি তোলাৰ বাবে নিবিদা আহুন কৰা হৈছে।
- (২৮৭) অসম চৰকাৰৰ তৃতীয় আৰু চতুৰ্থ বৰ্গৰ কৰ্মচাৰীৰ বাবে মাজুলীত এটা প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰা হৈছে। এইবছৰ আমি শিলচৰ, বঙাইগাঁও আৰু গুৱাহাটীতো একোখনকৈ এনে প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান নিৰ্মাণৰ পদক্ষেপ হাতত ল'ম।
- (২৮৮) ৰাজ্য চৰকাৰৰ বিষয়াসকলে কৰা প্ৰশংসনীয় আৰু উদ্ভাৱনীমূলক কামৰ বাবে পুৰস্কাৰ আৰু স্বীকৃতি হিচাপে ১২ গৰাকী বিষয়াক ২০১৮ বৰ্ষত ৰাজছৰা সেৱাৰ উৎকৰ্ষতাৰ ‘মুখ্যমন্ত্ৰীৰ কৰ্মশৰীৰ বঁটা’ৰে পুৰস্কৃত কৰা হৈছিল।
- (২৮৯) কেবিনেটৰ জৰিয়তে অসম অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়াসকলৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ নীতি মণ্ডুৰ কৰা হৈছে। সুশৃংখল আৰু একেৰাহে চলোৱা প্ৰশিক্ষণে অসম অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়াসকলক ফলপ্ৰসূ প্ৰশাসনৰ কাৰণে আৱশ্যকীয় দক্ষতা আৰু জ্ঞানেৰে প্ৰস্তুত কৰি তুলিব।
- (২৯০) অসম ৰাজছৰা সেৱা অধিকাৰ আইন, ২০১২ৰ অধীনত অধিসূচিত সেৱা আগবঢ়োৱাৰ বাবে এটা প'টেল ব্যৱস্থা উন্নীত কৰা হৈছে। ইয়াৰ বাবে বিভিন্ন বিভাগৰ দ্বাৰা Business Process Re-engineering task সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে আৰু সেৱা প্ৰদান ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজনীয় পৰিৱৰ্তনৰ বাবে প্ৰচেষ্টা চলোৱা হৈছে।
- (২৯১) সকলো বিভাগৰ কাৰণে আমি এক ‘কৰ্ম অধ্যয়ন আৰু কৰ্ম শক্তি বিশ্লেষণ’ৰ ব্যৱস্থা হাতত ল'ম। এই ব্যৱস্থাই বিভিন্ন বিভাগৰ কামকাজৰ ক্ষেত্ৰত আমাক প্ৰয়োজন হোৱা পৰিবৰ্তনসমূহ বিজ্ঞানসন্মতভাৱে বিচাৰি উলিওৱাত আৰু পৰিৱৰ্তিত সময়ৰ লগত খাপ খোৱাকৈ এইবোৰক আগুৱাই নিয়াত আমাক সহায় কৰিব।
- (২৯২) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই বিভাগৰ বাবে মই মুঠ ৭৯ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

III. কৃষি বিভাগ :

সমৃদ্ধিৰ বুনিয়াদ

- (২৯৩) সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ ভাষণৰ পূৰ্বৰ অংশত মই বিভিন্ন কৃষক কল্যাণ আঁচনিব বিষয়ে আলোকপাত কৰিছিলো যিবোৰ ২০১৮-১৯ বিস্তীয় বৰ্ষত কৃষি খণ ব্যৱস্থাৰ উন্নতি সাধনৰ অৰ্থে প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল। আনহাতে, কৃষি বিকাশৰ কাৰণে বৈজ্ঞানিক

আহিলাপাতিৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে ‘মুখ্যমন্ত্ৰীৰ কৃষি সা-সঁজুলি আঁচনি’ৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছিলো। এই পদক্ষেপে যে কৃষকৰ আয় দুগুণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পেলাব, সেই সম্পর্কে মই সম্পূৰ্ণৰূপে বিশ্বাসী।

- (২৯৪) মই ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ কাৰণে বিভাগটোৱ আন কেতোৱ সফলতাৰ খতিয়ান আৰু পৰিকল্পনা উথাপন কৰিব বিচাৰো। এতিয়ালৈকে ১৩ লাখ কৃষকক ভূমি স্বাস্থ্যপত্ৰ প্ৰদান কৰা হৈছে, যাৰ বাবে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ১৪,৯৬ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছিল। এই বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাবেও আঁচনিখনৰ নামত ২৩,১৮ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।
- (২৯৫) কৃষকসকলক উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বিক্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত হোৱা দুৰ্দশাৰ পৰা পৰিব্ৰান্ত কৰাৰ লগতে তেওঁলোকৰ আয় বৃদ্ধি কৰাৰ উদ্দেশ্যে ভাৰত চৰকাৰে কৃষকৰ বাবে কল্যাণমুখী পদক্ষেপ হিচাপে বিভিন্ন শস্যৰ ন্যূনতম সমৰ্থন মূল্য বৃদ্ধি কৰিছে। এই পদক্ষেপক উৎসাহিত কৰাৰ বাবে ধান ক্ৰয়ৰ ব্যৱস্থা অধিক সুচল কৰিবলৈ অসম ৰাজ্যিক কৃষি বিপণন পৰিষদলৈ ঘূৰ্ণীয়মান পুঁজি হিচাপে মই ৫০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (২৯৬) অপ্রত্যাশিত দুৰ্যোগৰ ফলত শস্য ক্ষতিৰ সন্মুখীন হোৱা কৃষকসকলক বিত্তীয় সাহায্য যোগান ধৰাৰ উদ্দেশ্যে ৰাজ্যখনত প্ৰধানমন্ত্ৰী ফচল বীমা যোজনা ৰূপায়ণ কৰা হৈছে। অসমৰ ৮৫ শতাংশ কৃষক হ'ল ক্ষুদ্ৰ আৰু উপান্ত শ্ৰেণীৰ আৰু তেওঁলোকক বীমা আঁচনিৰে সামৰি লৈ তেওঁলোকৰ শস্যক সুৰক্ষা দিয়াৰ উদ্দেশ্যে ২০১৯-২০ বৰ্ষত বীমা কিস্তিৰ বাবে ৰাজসাহায্য আগবঢ়াবলৈ মই ৫৪ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (২৯৭) মুখ্যমন্ত্ৰী সমগ্ৰ গ্ৰাম্য উন্নয়ন যোজনাৰ অধীনত আমাৰ চৰকাৰে কৃষকসকলক ৩,৪৬৭ খন পাৰাৰ টিলাৰ আৰু ৬,৩৫০ খনতকৈ অধিকসংখ্যক ট্ৰেষ্ট্ৰ বিতৰণ কৰিছে, যাৰ দ্বাৰা ৰাজ্যখনত কৃষি উৎপাদন যথেষ্ট পৰিমাণে বৃদ্ধি হ'ব। তদুপৰি, আমি ৰাজ্যখনৰ সকলোৰোৰ ৰাজহ গাঁৱক সামৰি অতিৰিক্তভাৱে ২০,০০০ খন ট্ৰেষ্ট্ৰ বিতৰণ কৰিম।
- (২৯৮) আমাৰ কৃষকসকলক জলসিঞ্চনৰ যথাৰ্থ সুবিধা দিয়াৰ উদ্দেশ্যে গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজিৰ অধীনত তথা নাৰাৰ্ড (NABARD)ৰ বিত্তীয় সাহায্যৰে ৰাজ্যখনত ১ লাখ অগভীৰ নলীনাদ স্থাপন কৰাৰ পদক্ষেপ লোৱা হৈছে। এই উদ্দেশ্যে ১১০০০ সৌৰশক্তি চালিত, ৬০,০০০ ডিজেল চালিত আৰু ৩০,০০০ বিদ্যুৎ চালিত অগভীৰ নলীনাদ স্থাপনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।
- (২৯৯) ৰাজ্যখনৰ কৃষকসকলক উন্নতমানৰ বীজ যোগান ধৰাৰ উদ্দেশ্যে আমাৰ চৰকাৰে ভাৰত চৰকাৰৰ সহায়ত ৰাজ্যখনত ২৫ টা বীজ সংসাধন গোটৰ লগতে বীজ ভঁৰাল স্থাপনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে।

(৩০০) বজার নির্ভরশীল, জলবায়ু অনুকূল কৃষি উৎপাদন, কৃষি ব্যবসায় খণ্ডত বিনিয়োগৰ প্ৰসাৰ, কৃষি উদ্যমিতা বিকাশ, বজার সংক্ৰান্তীয় তথ্য আৰু ঋণ সংযোগ ব্যৱস্থাসহ দক্ষতাপূৰ্ণ বিপণন ব্যৱস্থাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি বিশ্বেকৰ সাহায্যৰে কৃষি আৰু কৃষি ব্যবসায় অৰ্থাৎ অসম কৃষি ব্যবসায় আৰু গ্ৰাম্য ৰূপান্তৰ প্ৰকল্প (APART) আৰম্ভ কৰা হৈছে। এই প্ৰকল্পৰ অধীনত আমি ইতিমধ্যে আন্তৰ্জাতিক ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান, ফিলিপাইনছ; আন্তৰ্জাতিক পশুধন গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান, কেনিয়া; আন্তৰ্জাতিক আলুকেন্দ্ৰ, পেঞ্চ; বিশ্ব শাক-পাচলি কেন্দ্ৰ, টাইৰান আৰু বিশ্ব মীন কেন্দ্ৰ, মালয়েছিয়াৰ সৈতে আন্তৰ্জাতিক সহযোগিতা গঢ়ি তুলিছো। এই প্ৰকল্পৰ বাবে ২০১৯-২০ বিশ্বীয় বৰ্ষত ১৫২.৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

(৩০১) ৰাজ্য চৰকাৰে বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ ধানৰ বীজৰ ওপৰত গৱেষণা চলাবৰ বাবে গুৱাহাটীৰ ওচৰত আন্তৰ্জাতিক ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ (IRRI) এটা আঞ্চলিক কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ বাবে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়ে ৰাজ্যখনত ধান খেতিৰ বিভিন্ন গৱেষণামূলক কাৰ্য্যকলাপক উৎসাহিত কৰিব।

(৩০২) মই বিভাগটোৰ বাবে ২০১৯-২০ বিশ্বীয় বৰ্ষত মুঠ ২,০২৩ কোটি টকাৰ বাজেট আবণ্টন দিছো।

IV. **সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু উন্নয়ন বিভাগ :**

আমাৰ ভূমি, আমাৰ সীমা, আমাৰ ভৱিষ্যতৰ সুৰক্ষা

(৩০৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, সীমান্ত অঞ্চলৰ বাসিন্দাসকলৰ মনত নিৰাপত্তাবোধ জগাই তোলাৰ লগতে আওহতীয়া অঞ্চলসমূহত উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ মাজত থকা বৃহৎ ব্যৱধান আঁতৰ কৰি বাইজৰ বিশেষ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ পূৰণৰ জৰিয়তে সৰ্বাংগীন বিকাশ সাধনেই হৈছে সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু উন্নয়ন বিভাগৰ লক্ষ্য।

(৩০৪) মহাশয়, সীমান্ত অঞ্চলৰ সংবেদনশীলতা আৰু স্পৰ্শকাতৰতাৰ বাবে বিভাগটোৰ কাম-কাজ বহুগণে বৃদ্ধি পোৱাৰ লগতে সীমান্ত সম্পৰ্কীয় বিষয়সমূহৰ গুৰুত্ব আৰু অগ্ৰাধিকাৰ বৃদ্ধি পাইছে। এই উদ্দেশ্যে সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু উন্নয়ন সঞ্চালকালয়ক পৰ্যায়-২ৰ পৰা পৰ্যায়-৩লৈ উন্নীতকৰণৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। ইয়াৰ বাবে কাৰিকৰী আৰু অকাৰিকৰীকে ধৰি ভালেসংখ্যক নতুন পদ সৃষ্টি কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

(৩০৫) তদুপৰি, ৰাজ্যখনৰ আন্তঃৰাজ্যিক আৰু আন্তৰ্জাতিক সীমান্ত অঞ্চলৰ বাবে বিভিন্ন কাৰ্য্যসূচী আৰু অঁচনিৰ দ্রুত ৰূপায়ণৰ অৰ্থে সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু উন্নয়ন সঞ্চালকালয়ৰ অধীনত ঘোৰহাট, শিলচৰ আৰু গোৱালপাবাত তিনিটা মাণ্ডলিক সঞ্চালকালয় স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।

- (৩০৬) সুগম পথ সংযোগৰ বিকাশ, সৌহার্দ্যপূর্ণ কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ, সীমাৰেখা জৰীপ (Baseline Surveys) সম্পন্ন আৰু আন্তঃৰাজ্যিক সীমান্তত ৭খন সীমান্ত প্ৰেশেন্টাৰ নিৰ্মাণৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ পুঁজিৰ আবণ্টন দিয়া হৈছে।
- (৩০৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৱ বাবে মই মুঠ ১০৫ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

V. পশুপালন আৰু পশুচিকিৎসা :

কৃষকৰ সম্পূৰক আয়

- (৩০৮) মহাশয়, বিগত বছৰসমূহত পশুপালন আৰু পশুচিকিৎসা বিভাগে নিজকে নতুন ৰূপত গঢ় দিয়াৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰি আহিছে আৰু এই খণ্ডটোৱ পুনৰুজ্জীৱিতকৰণ আৰু অধিক উন্নয়নৰ লক্ষ্যৰে উৎপাদনমুখী পৰিকল্পনা যুগ্মত কৰি উলিয়াইছে। এই পৰিকল্পনাৰ অধীনত (ক) হাঁহ-কুকুৰা পালন, (খ) গাহৰি পালন, (গ) গৰু-ম'হ পালন, (ঘ) ছাগলী পালন আৰু (ঙ) পশু-খাদ্য—এই খণ্ডসমূহৰ বাবে সমগ্ৰ ৰাজ্যখনত অঞ্চল বিশেষ লক্ষ্যসহ গুৰুত্বপূৰ্ণ নিৰ্দিষ্ট খণ্ডভিত্তিক নীতি আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- (৩০৯) “মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সমগ্ৰ গ্রাম্য উন্নয়ন যোজনাৰ” (CMMSGUY) অধীনত “অসম গাঁথীৰ, মাংস আৰু কণী অভিযান” (AMMEMS) লৈ প্ৰয়োজনীয় সাহায্য আগবঢ়োৱা হ'ব। ইয়াৰ বাবে ভৱিষ্যৎ কৰ্মপন্থা চূড়ান্ত কৰা হৈছে আৰু সন্তোষ্য পৰৱৰ্তী ৫ বছৰৰ বাবে হাঁহ-কুকুৰা পালন, গাহৰি পালন, গো-পালন, গাঁথীৰ আৰু কণী উৎপাদনৰ খণ্ডসমূহত উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে বেলেগা বেলেগা লক্ষ্য নিৰ্দ্ধাৰণসহ ইয়াক আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- (৩১০) তদুপৰি, প্ৰদৰ্শন কেন্দ্ৰ (Demonstration Centres) হিচাপে স্থাপন কৰা বিভাগীয় পাম, দুৰ্ঘ যোগান আঁচনি আৰু পালক তথা সম্প্ৰসাৰণ কৰ্মীৰ প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ অৰ্থে পৰিচালন দক্ষতা পুঁজি আৰু মানসম্পন্ন বিভীষণ প্ৰক্ৰিয়া (OEFSFP)ৰ অধীনত আমি ৫ কোটি টকাৰ পৰিচালন পুঁজি ধাৰ্য কৰিছো। এই ব্যৱস্থাই বিভিন্ন আঁচনি কাৰ্যকৰীকৰণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰশাসনিক অসুবিধাসমূহ দূৰ কৰিব।
- (৩১১) মহাশয়, অপ্রয়োজনীয় প্ৰক্ৰিয়াসমূহৰ দক্ষ সঞ্চালন আৰু আঁচনিসমূহৰ সঠিক পৰিচালনা ব্যৱস্থা তথা তৎকালীনভাৱে সঁহাৰি দিয়াটো সুনিশ্চিত কৰাৰ অৰ্থে বিভাগে ‘ধেনু’ (DHENU) নামৰ এটা সংহত প'টেল মুকলি কৰিব। MIS, সিদ্ধান্তৰ সহায়ক আৰু নিৰীক্ষণৰ বাবে ডেছৰ্ড, মোবাইল এপ, GIS প্ৰতিবেদন, ৰোগ চিনাত্তকৰণ আৰু প্ৰতিবেদন দাখিল আদিৰ লেখীয়া বিভিন্ন মডিউলসহ এটা সংহত চ'ফটৱেৰ এপ্লিকেচন হিচাপে ‘ধেনু’ স্থাপন কৰা হ'ব। এই ‘ধেনু’ প'টেলটো Information Network for Animal Productivity and Health (INAPH) আৰু উন্নৰ-পূৰ্ব আঞ্চলিক ৰোগ

নির্ণয় পরীক্ষাগার (NERDDL) ৰ লেখীয়া ভাৰত চৰকাৰৰ পঁচেলৰ লগতে সংযুক্ত হৈ থাকিব। এক ধাৰাবাহিক আঁচনি হিচাপে আৰম্ভ কৰিবলৈ ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ধেনুৰ বাবে ৩ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

- (৩১২) উপযুক্তভাৱে ৰোগ চিনাত্তকৰণ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ লগতে আমাৰ গৱেষণাগারসমূহত খাদ্য সুৰক্ষাৰ মানৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ প্ৰদানৰ ক্ষমতা নিশ্চিত কৰাৰ লক্ষ্যৰে আমি (ক) ইন্টিটিউট অব ভেটেৰিনাৰী বায়'লজিকেলক অত্যাধুনিক প্ৰযুক্তিসম্পন্ন বৃহৎ পৰিমাণৰ প্ৰতিবেধক উৎপাদক কেন্দ্ৰৰপে আধুনিকীকৰণ কৰিম, (খ) পশু স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ আৰু এন ই আৰ ডি ডি এল-ৰ উন্নতি সাধন কৰিম, তথা (গ) পশুখাদ্য পৰীক্ষাগারৰ আধুনিকীকৰণ কৰিম। ইয়াৰ বাবে আমি ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৩ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।
- (৩১৩) মহোদয়, উপৰোক্ত সকলো পদক্ষেপ তেতিয়াহে বাস্তৱায়িত হ'ব, যেতিয়া পৰ্যাপ্ত মানৰ সম্পদে সহযোগিতা আগবঢ়াৰ আৰু সেয়েহে আমি পশু চিকিৎসকসকলৰ বৰ্তমানে থকা খালী পদসমূহ পূৰণ কৰাটোত যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছো। অলপতে ১০৫ গৰাকী পশু চিকিৎসক আৰু ২২০ গৰাকী পশু চিকিৎসাৰ ক্ষেত্ৰে সহায়কক নিযুক্তি দিয়া হৈছে, যিসকলে প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত মানৰ সম্পদৰ অভাৱ পূৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত অৰিহণা আগবঢ়াৰ।
- (৩১৪) এইসমূহ সু-পৰিকল্পিত পদক্ষেপৰ জৰিয়তে আমি অহা কিছু বছৰৰ ভিতৰত এই খণ্টটোৱ যথেষ্ট পৰিৱৰ্তন সাধন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ম বুলি মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস আৰু মই এই বিভাগটোৱ বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত মুঠ ৫৫৯ কোটি টকাৰ বাজেট আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালো।

VI. সমবায় বিভাগ : একতাৰ বল

“কেৱল গ্ৰাম্য উদ্যোগসমূহৰ উন্নয়নৰ বাবেই নহয় বৰঞ্চ গাঁওবাসীৰ জৰিয়তে দলীয় প্ৰচেষ্টাৰ বিকাশৰ বাবেও সমবায় সমিতিসমূহ হৈছে আদৰ্শগত উপযুক্ত প্ৰতিষ্ঠান।”

—মহাআন্তা গান্ধী

- (৩১৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই পৰিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে অসম সমবায় মৰাপাট কলে বাস্তুীয় সমবায় উন্নয়ন নিগমৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা ৩২.৭১ কোটি টকা খণ্ডেৰে নগাঁও জিলাৰ বিহুবিত ৪৬.৭৩ কোটি টকা প্ৰকল্প ব্যয়েৰে দৈনিক ৩০ মেট্ৰিকটন উৎপাদন সামৰ্থ্যৰ এটা সংযুক্ত মৰাপাট কল স্থাপন কৰিব।
- (৩১৬) বিশিষ্ট সমবায় মান্যতা বঁটাৰ অধীনত উৎকৃষ্ট সমবায় সমিতিসমূহক পুৰস্কৃত কৰাৰ যোগেন্দি তেওঁলোকক উৎসাহিত কৰাৰ পদক্ষেপ অব্যাহত ৰাখি আমি ৬ টা বিভিন্ন শাখাত এনেধৰণৰ ১৮ খন সমবায় সমিতিলৈ বঁটা আগবঢ়াম।

- (৩১৭) দুঞ্ছ সমবায় সমিতিসমূহলৈ বিত্তীয় সাহায্যঃ বাজ্যখনত গাখীৰৰ উৎপাদন বঢ়াবৰ বাবে তেওঁলোকৰ আঁচনিসমূহ ৰূপায়ণ কৰিবলৈ দুৰ্বল আৰু অভাৱী দুঞ্ছ সমবায়সমূহলৈ বিত্তীয় সাহায্য হিচাপে মই ১৫ লাখ টকা পুঁজি আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।
- (৩১৮) সামগ্ৰী আৰু সেৱা লাভ কৰা, ধান কিনা, আৰ্দ্রতা জোখা যন্ত্ৰ কিনা, পৰিচালন ব্যয়ৰ বাবে আৰু আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত গাঁও পথওয়ত সমবায় সমিতিসমূহৰ ব্যৱসায়িক ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে আমি পৰিচালনা সংগ্ৰান্তীয় বাজসাহায্য আগবঢ়াম।
- (৩১৯) প্ৰশিক্ষিত পেছাদাৰী লোক উলিয়াবৰ বাবে এক বিশ্বাসক আন্তঃগাঁথনি সৃষ্টি কৰিবলৈ আৰু সমবায় সংস্থাসমূহৰ মাজত পেছাদাৰীত্বৰ ভাৱ গঢ়ি তুলিবলৈ মুখ্যমন্ত্ৰীৰ বিশেষ আঁচনিৰ অধীনত মই ৩.৩৩ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।
- (৩২০) খাদ্য-শস্য আৰু অন্যান্য উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ সংগ্ৰহ আৰু সংৰক্ষণৰ বাবে গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনি বৃদ্ধি কৰিবলৈ আৰু খাদ্য সামগ্ৰী সংগ্ৰহ আৰু সংৰক্ষণৰ বাবে পৰ্যাপ্ত গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনি গঢ়ি তুলিবলৈ গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজি (RIDGE)ৰ অধীনত মই ১৫ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো। তদুপৰি, গুদাম ঘৰৰ আন্তঃগাঁথনি সৃষ্টিৰ উদ্দেশ্যে সাহায্য অব্যাহত ৰাখিবলৈ WIF ৰ অধীনত মই ২৩.৬ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (৩২১) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ চনৰ বাবে ১৩৮ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

VII. সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমা বিভাগঃ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ সংৰক্ষণ

- (৩২২) মহোদয়, অসমৰ সংস্কৃতিয়ে আমাৰ মূল্যবোধ আৰু বিশ্বাসক সংজ্ঞায়িত কৰে যি আমাৰ বাজ্যখনৰ জনসাধাৰণৰ পৰিচয়ৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ। আমাৰ চহকী সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য হৈছে আমাৰ সমাজখনক একতাৰে বান্ধি ৰখাৰ এক অবিচ্ছেদ্য কাৰক। আমাৰ সাংস্কৃতিক ভেটি সুদৃঢ় কৰাৰ যোগেদিহে আমাৰ বাজ্যখনক অধিক গৌৰৱান্বিত কৰিব পৰা যাব। ইয়ে আমাৰ অসমৰ বণার্ট্য বৈচিত্ৰ্যক অধিক প্ৰাণৱস্তু কৰি তোলে।
- (৩২৩) সাংস্কৃতিক সংগ্ৰালকালয় অসমৰ অধীনত ২০১৯-২০ বৰ্ষত প্ৰধান অগ্ৰাধিকাৰৰ প্ৰস্তাৱসমূহ মই জনাৰ বিচাৰো।
- (ক) মহান মণিষী স্বামী বিবেকানন্দৰ নামত বৰাক উপত্যকাত সাংস্কৃতিক গৱেষণা কেন্দ্ৰ স্থাপন
  - (খ) শিৰসাগৰত আজান-পীৰ ক্ষেত্ৰ
  - (গ) গুৱাহাটীত বৃন্দাবনী বন্দ্ৰূৰ প্ৰদৰ্শন
  - (ঘ) সংগীতনাটক একাডেমী আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় নাট্য বিদ্যালয়ৰ আৰ্হিত বাজ্যিক নাট্য বিদ্যালয় স্থাপন

- (ঙ) ঢকুরাখানার মাত্রাবাট সাংস্কৃতিক প্রেক্ষাগৃহ স্থাপন
- (চ) বাঘর মুণ্ড, বিবছা মুণ্ড, বৃতন লহকৰ, অচুৎ লহকৰ আৰু পাৰ্বতী প্ৰসাদ বৰুৱাৰ প্ৰতিমূৰ্তি স্থাপন
- (ছ) কলকতাত থকা প্ৰয়াত সুধাকৰ্ণ ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ পূৰ্বৰ সম্পত্তিৰ সংৰক্ষণ
- (জ) উবিয়াৰ সম্বলপুৰত থকা সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজৰুৱাৰ বাসভৱনৰ সংৰক্ষণ আৰু উন্নয়ন
- (ঝ) বৰাক উপত্যকাত ভাষা শ্বহীদ স্মাৰক স্থাপন
- (এও) ধেমাজিৰ গোগামুখত পৰমানন্দ আৈতে নিকেতনত আবোতানি দিৰ্বি লোটা (Abotani Dirbi Lotta) নিৰ্মাণ
- (ট) গোৱালপাৰাত বৰীন্দ্ৰভৱনৰ আৰ্হিত প্ৰেক্ষাগৃহৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ
- (ঠ) ধুৰুৰীৰ গোলকগঞ্জত চিলাৰায় কলাকেন্দ্ৰ স্থাপন
- (ড) তিনিচুকীয়াৰ ধলা-শাদিয়াৰ ওচৰত ভাৰত বৰং ড° ভূপেন হাজৰিকা সমষ্টয় ক্ষেত্ৰ আৰু একতা ভৱন স্থাপন
- (ঢ) লখিমপুৰত বিহুৰীয়া প্ৰেক্ষাগৃহ নিৰ্মাণ
- (ত) ২০১৯-২০ নলবাৰীত নলবাৰী প্ৰেক্ষাগৃহ নিৰ্মাণ
- (৩২৪) সংগ্ৰহালয় সঞ্চালকালয়, অসম : সংগ্ৰহালয় হ'ল চহকী ঐতিহ্য আৰু সংস্কৃতিৰ ভঁৰাল। ইয়ে অতীতৰ চহকী ইতিহাসৰ লগত বৰ্তমানৰ সেঁতু হৈ ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মক অনুপ্ৰেৰণা যোগায়।
- (৩২৫) আমাৰ চহকী সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য সংৰক্ষণৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই তলত উল্লেখিত প্ৰস্তাৱসমূহ আগবঢ়াইছো (ক) যোৰহাট জিলা সংগ্ৰহালয়ৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ কৰাৰ বাবে ৩০ লাখ টকা, (খ) লখিমপুৰ আৰু মঙ্গলদৈত নতুন জিলা সংগ্ৰহালয় নিৰ্মাণৰ বাবে যথাক্রমে ৫০ লাখ আৰু ২২ লাখৰ পুঁজিৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।
- (৩২৬) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ সময়ছোৱাত পুথিভঁৰাল সেৱা সঞ্চালকালয় অসমৰ অধীনত বহুতো পদক্ষেপৰ পৰিকল্পনা হাতত লোৱা হৈছে। কলিয়াবৰত মহকুমা পুথিভঁৰাল স্থাপন কৰা হৈছে, আৰু নৱগঠিত জিলা দক্ষিণ শালমৰা, হোজাই, বিশ্বনাথ আৰু মাজুলীত মহকুমা পুথিভঁৰালসমূহ জিলা পুথিভঁৰাললৈ উন্নীত কৰাৰ বাবে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষটোত গুৱাহাটীত থকা নবীন চন্দ্ৰ বৰদলৈ পুথিভঁৰাল তথা লখিমপুৰ, মঙ্গলদৈ, নগাঁও, গোৱালপাৰা, তিনিচুকীয়া, গোলাঘাট, যোৰহাট শিৱসাগৰ, নলবাৰী, বৰপেটা, ধুৰুৰী, কৰিমগঞ্জ আৰু হোজাইত জিলা পুথিভঁৰালসমূহৰ উন্নীতকৰণ/আধুনিকীকৰণৰ কাম-কাজ হাতত লোৱা হ'ব। ২০১৯-২০ বৰ্ষত বঙাইগাঁৰত জিলা পুথিভঁৰাল আৰু তিতাবৰ তথা নাজিৰাত মহকুমা পুথিভঁৰাল স্থাপন কৰা হ'ব।
- (৩২৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে ইহলীলা সম্বৰণ কৰা মধুপুৰ সত্ৰ হৈছে অসমীয়া জাতিৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ ঐতিহ্য স্থলী। অৱশ্যে, এই স্থান

বর্তমান পশ্চিমবঙ্গের কোচবিহার জিলাত অরস্থিত আৰু ইয়াৰ উপযুক্ত চোৱাচিতাৰ অভাৱ পৰিলক্ষিত হেছে। সেয়েহে মধুপুৰ সত্ৰৰ নিয়মীয়া চোৱা-চিতা আৰু উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ বাবে আমি ১০ লাখ টকা প্ৰদান কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছো।

(৩২৮) সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমা বিভাগৰ কাম-কাজসমূহক আগুৱাই নিবলৈ মই বিভাগটোলৈ ২১২ কোটি টকাৰ বাজেট ব্যৱস্থাৰ প্ৰস্তাৱ কৰিলো।

VIII. শিক্ষা বিভাগ :

প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগঃ গুণগত শিক্ষাবে সামৰি নোলোৱাসকলক শিক্ষা প্ৰদান

- (৩২৯) মহোদয়, এই চৰকাৰৰ ধৰ্মজাবাহী পদক্ষেপ সমূহৰ ভিতৰত এক অন্যতম পদক্ষেপ হেছে গুণোৎসৱ। ই ছাত্র-ছাত্ৰী, শিক্ষক-শিক্ষিয়ত্বী, পিতৃ-মাতৃ - ইত্যাদিকো সামৰি লৈছে। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে বিদ্যালয়সমূহৰ শিক্ষাদানত সফলতা পৰিলক্ষিত হেছে। গুণোৎসৱ, ২০১৮ৰ দ্বিতীয় পৰ্যায় ৰাজ্যখনৰ ৩৩ খন জিলাত অনুষ্ঠিত হৈছিল। ই দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ পৰা নৱম শ্ৰেণীলৈ অধ্যয়নৰত প্ৰায় ৩৬ লাখ ছাত্র-ছাত্ৰীক সামৰি লৈছে। গুণোৎসৱৰ লক্ষ্যসমূহ হেছে - ছাত্র-ছাত্ৰীসকলে শিক্ষা সম্বন্ধীয় ক্ষেত্ৰত লাভ কৰা গুণগত সফলতাৰ পৰ্যায় নিৰ্বপণ, বিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনিক দিশ নিৰ্বপণ আৰু এই ক্ষেত্ৰত ধৰা পৰা বিসংগতি সম্পর্কে নিৰাময়মূলক ব্যৱস্থা প্ৰহণ আদি। গুণোৎসৱত এইদৰে বিভিন্ন দিশ নিৰ্বাপিত হোৱাৰ পিছত আন্তঃগাঁথনিগত অভাৱসমূহ পূৰণ কৰাৰ অৰ্থে অতিৰিক্ত শ্ৰেণীকোঠা, প্ৰস্তাৱগাৰ, দেৱাল ইত্যাদি নিৰ্মাণ কৰিবলৈ প্ৰহণ কৰা প্ৰচেষ্টাৰ বিষয়ে মই ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰিছো।
- (৩৩০) ২০১৯ - ২০ বৰ্ষত ৰাজ্যখনৰ আটাইকেইখন জিলাতে আমি তৃতীয় পৰ্যায়ৰ গুণোৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰিম আৰু আমাৰ বিশ্বাস যে আমি ইতিমধ্যে গুণোৎসৱ আৰম্ভ কৰাৰ সময়ৰে পৰা শিক্ষাদানৰ ক্ষেত্ৰত পৰ্যাপ্ত সফলতা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।
- (৩৩১) বাক্সা, চিৰাং, ওদালগুৰি আৰু কামৰূপ (মহানগৰ)ত ৪ খন ডায়েট (DIET) কে ধৰি নতুন বি এড মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ কাম আমি হাতত লৈছো। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা ১০ খন বি, এড মহাবিদ্যালয় স্থাপন আৰু চৰাইদেউ, হোজাই, পশ্চিম কাৰ্বি আংলং, দক্ষিণ শালমাৰা মানকাচৰ, মাজুলী আৰু বিশ্বনাথৰ লেখীয়া নতুনকৈ গঠন কৰা জিলা সমূহত ৬ খন ডায়েট (DIET) মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ কাম আমি হাতত লম। ইয়াৰোপৰি আমি ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত হামৰেণত এখন নতুন ‘ডায়েট’ আৰু এখন নতুন ‘বি এড’ মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰিম।
- (৩৩২) মহোদয়, ৰাজ্যিক পুলৰ ১১,৫৮২ গৰাকী শিক্ষকৰ দৰমহাৰ বাবে আমি ২৮০ কোটি

টকা ধার্য করিছো আৰু নতুন দৰমহা নীতি অনুযায়ী ৰাজ্যখনৰ ৩০,০৮৭ গৰাকী শিক্ষকৰ দৰমহাৰ বাবে ৪৮০ কোটি টকা ব্যয় কৰা হ'ব।

- (৩৩৩) শিক্ষকসকলৰ সঘন বদলিৰ ফলত যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল ভুক্তভোগী হ'বলগীয়া নহয়, সেই কথা নিশ্চিত কৰিবলৈ বিত্ত বিভাগে শিক্ষা বিভাগৰ সৈতে নিকট সমন্বয়ৰে শিক্ষকসকলৰ বাবে এখন স্বচ্ছ বদলিকৰণৰ নীতি ৰূপায়ণ কৰিব।
- (৩৩৪) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগৰ বাবে মই ৮,৪৪৪ কোটি টকা ধার্য কৰিছো।

মাধ্যমিক শিক্ষা বিভাগ : সামৰ্থ্যসহ সঁচাৰ কাৰ্য

- (৩৩৫) মহাশয়, জ্ঞান দীপিকা ধৰজাবাহী আঁচনিৰ অধীনত স্নাতক পৰ্যায়লৈ বিনামূলীয়া পাঠ্যপুঁথি যোগান, দশম শ্ৰেণীলৈ বিনামূলীয়া ইউনিফৰ্ম যোগান আৰু নামভৰ্তি মাচুল বেহাইকে ধৰি আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে হাতত লোৱা বিভিন্ন পদক্ষেপ সম্পর্কে মই ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰিছো।
- (৩৩৬) হাইস্কুল শিক্ষান্ত/অসম হাইমান্দ্রাছা পৰীক্ষাত ষ্টাৰ নম্বৰ আৰু ততোধিক নম্বৰ লাভ কৰা মেধাসম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত ‘আনন্দৰাম বৰুৱা বঁটা আঁচনি’ৰ অধীনত বিনামূলীয়া লেপটপ্ বিতৰণ অব্যাহত থাকিব। এইখন আঁচনিখনৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৫০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৩৩৭) বিদ্যালয়ৰ মাচুল আৰু বিদ্যালয়ৰ খৰচ এক যুক্তিসংগত পৰ্যায়লৈ হুস কৰাৰ উদ্দেশ্যে অসম চৰকাৰে নামভৰ্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি প্ৰতিখন বিদ্যালয়লৈ অতিৰিক্ত বিভিন্ন সাহায্য আগবঢ়াইছে। ইয়াৰ বাবে চলিত বিভিন্ন বৰ্ষত অসমৰ মুঠ ৩,৯৪৩খন বিদ্যালয়লৈ ইতিমধ্যে প্ৰশাসনিক মঞ্চুৰী হিচাপে ৯.১৩ কোটি টকা মোকলাই দিয়া হৈছে। এই বছৰ ১০(দহ)খন উন্নত ফলাফলৰ উচ্চ/উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ক একেৰাহে যোৱা তিনি বছৰত হাইস্কুল শিক্ষান্ত আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত ১০০ শতাংশ উন্নীৰ্ণৰ ফলাফল লাভ কৰাৰ বাবে ১ লাখ টকাকৈ নগদ ধন প্ৰশাসনিক অনুদান হিচাপে প্ৰদান কৰা হৈছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই আঁচনিখনৰ ৰূপায়ণৰ বাবে ১০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৩৩৮) দেখা গৈছে যে আমাৰ সৰহভাগ চৰকাৰী আৰু প্ৰাদেশীকৃত মাধ্যমিক তথা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত শ্ৰেণীকোঠাত পৰ্যাপ্ত আচবাব নথকাৰ ফলত যথেষ্ট আহুকালৰ সৃষ্টি হয়। সেয়েহে এটা নতুন পদক্ষেপ হিচাপে চৰকাৰে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৪,০০০খন চৰকাৰী/প্ৰাদেশীকৃত মাধ্যমিক তথা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ প্ৰতিখনলৈ ১ লাখ

টকার আচবাব যোগানৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। ২০১৯-২০ বিশ্বীয় বৰ্ষত ইয়াৰ বাবে ২ কোটি টকার আবণ্টন দিয়া হৈছে।

- (৩৩৯) আমাৰ চৰকাৰৰ এক মুখ্য গুৰুত্ব প্ৰদানৰ দিশ হৈছে কল্যাণী শিক্ষা আৰু বিদ্যালয় এৰা ছাত্ৰীৰ সংখ্যা হ্রাস কৰা। মাধ্যমিক পৰ্যায়ত ছাত্ৰীসকলৰ সবলীকৰণৰ উদ্দেশ্যে অসম চৰকাৰে বাজ্যখনৰ চৰকাৰী তথা প্ৰাদেশীকৃত উচ্চ/উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীসকললৈ দশম শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বিনামূলীয়া চাইকেল বিতৰণ কৰি আছে। যোৱা বছৰ ইয়াৰ অধীনত মুঠ ২,২৩,২৫৫ গৰাকী হিতাধিকাৰী ছাত্ৰীক সামৰি লোৱা হৈছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ বিনামূলীয়া চাইকেল প্ৰদানৰ বাবে থকা আমাৰ আঁচনিখন ২০১৯-২০ বৰ্ষতো অব্যাহত থাকিব।
- (৩৪০) আনুষ্ঠানিক শ্ৰেণীকোঠাৰ শিক্ষাদানৰ সৈতে এক উন্নত সংযোজন হিচাপে বাজ্যখনৰ ২৫০খন চৰকাৰী/প্ৰাদেশীকৃত উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত “টেলি-এডুকেশ্যন থ্ৰু ভাৰ্টুৱেল ক্লাচৰম” আঁচনিখন ৰূপায়ণ কৰি থকা হৈছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই আঁচনিখন নতুন কিছু বিদ্যালয়লৈ সম্প্ৰসাৰণ কৰাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৩৪১) মহাশয়, আমাৰ চৰকাৰে অনুধাৱন কৰে যে সৰ্বোত্তমপ্ৰকাৰৰ বিকাশ আৰু উন্নয়ন সাধনৰ বাবে শিক্ষা তথা পাঠ্যক্ৰম বহিৰ্ভূত অন্যান্য কাম-কাজ, দুয়োটাই যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ। প্ৰতিটো শিশুকে কৌশল আধাৰিত উত্তৰানীমূলক শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়াৰ বিশ্বজনীন জ্ঞান আহৰণৰ সুবিধা প্ৰদানৰ উদ্দেশ্যে আমি ৩২৪খন উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু ৬৫খন ছিনিয়ৰ চেকেণ্ডোৰী বিদ্যালয়ত ‘সপ্তধাৰা’ৰ সূচনা কৰিছো।
- (৩৪২) পূৰ্বৰ বছৰসমূহৰ দৰে ‘পৰীক্ষাৰ মাচুল ৰেহাই’ আঁচনিৰ অধীনত হাইস্কুল শিক্ষান্ত আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত অৱৰ্তীণ হ'লগীয়া সমাজৰ দুখীয়া শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পৰীক্ষাৰ মাচুল আৰু পৰীক্ষা কেন্দ্ৰৰ মাচুল ৰেহাই দিয়া হ'ব। ২০১৯-২০ বিশ্বীয় বৰ্ষত এই আঁচনিখন অব্যাহত ৰখাৰ বাবে ৩৫.৭ কোটি টকা বাজেটত প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।
- (৩৪৩) শিক্ষা বিভাগৰ পদক্ষেপসমূহ আগুৱাই নিবলৈ মই বিভাগটোৰ বাবে ৬,৩৫১ কোটি টকার বাজেট আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালো।

উচ্চ শিক্ষা বিভাগ :

- (৩৪৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইতিমধ্যে বাজ্যখনৰ উচ্চ শিক্ষাৰ দৃশ্যপট উন্নত কৰি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ক হোৱা তেজস্বী নৱধিতমন্ত্ৰ শিক্ষা আন্তঃগাঁথনি পুঁজি (TNEIF), জ্ঞানদীপিকা আৰু সংখ্যালঘু ছাত্ৰীসকললৈ জলপানি প্ৰদানৰ দৰে এলানি পদক্ষেপ সম্পর্কে উল্লেখ কৰিছো।

- (৩৪৫) ইয়ারোপৰি, ৰাজ্যখনৰ উচ্চ শিক্ষাব আন্তঃগাঁথনিগত উন্নয়ন সাধনৰ উদ্দেশ্যেৰে তলত দিয়া পদক্ষেপসমূহৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছেঃ-
- (ক) ডিগ্ৰিগড় বিশ্ববিদ্যালয়ত ছু-কা-ফা আসন
  - (খ) ডৰখানাত বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়
  - (গ) গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত দক্ষিণ এছীয় অধ্যয়ন কেন্দ্ৰ
  - (ঘ) দেশৰ আটাইবোৰ আগশাৰীৰ বিশ্ববিদ্যালয়ত শংকৰদেৱ আসন স্থাপন।
- (৩৪৬) ইয়ারোপৰি ৰাজ্যখনত প্ৰস্তুত প্ৰচাৰ আৰু প্ৰস্তুত অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঠি তোলাৰ উদ্দেশ্যেৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ সাহিত্য উৎসৱৰ প্ৰসাৱৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজিৰ আবণ্টন কৰা হৈছে।
- (৩৪৭) মহোদয়, বিগত বাজেটত দহখন নতুন আইন মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ ঘোষণা অনুসৰি আমাৰ চৰকাৰে এই দহখন নতুন আইন মহাবিদ্যালয়ৰ কাম-কাজ ক্ষীপ্ততাৰে সম্পূৰ্ণ কৰি পাঠদান আৰম্ভ কৰিবলৈ ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত প্ৰয়োজনীয় পুঁজিৰ আবণ্টন দিছে।
- (৩৪৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগটোলৈ মুঠ ২,৫৬৭ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।
- কাৰিকৰী শিক্ষা বিভাগ :**
- (৩৪৯) মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ উচ্চ শিক্ষাব প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ উন্নয়নৰ বাবে ‘তেজস্বী নৰধিতমস্ত শিক্ষা আন্তঃগাঁথনি অনুদান’ৰ অধীনত আমি হাতত লোৱা পদক্ষেপসমূহৰ বিষয়ে মই ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰিছো আৰু এইসমূহে ইতিমধ্যে উন্নত ফলাফল দেখুৱাবলৈ আৰম্ভ কৰিছে।
- (৩৫০) মহোদয়, কাৰিকৰী শিক্ষাব ৰাজ্যিক কাউণ্টিলখনৰ সংবৰ্ধন আৰু আধুনিকীকৰণ কৰাটো হৈছে সময়ৰ আহান আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত ইয়াৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজিৰ আবণ্টন দিয়া হৈছে।
- (৩৫১) মহোদয়, যিহেতু উত্তৰ-পূৰ্ব ভাৰত দক্ষিণ-পূৰ্ব এছিয়াৰ প্ৰৱেশদ্বাৰ হোৱাৰ পথত, সেয়ে আমি শৈক্ষিক প্ৰতিষ্ঠানসমূহ চুবুৰীয়া ৰাজ্য আৰু এচিয়ান দেশসমূহৰ পৰা অহা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে মুকলি কৰিব বিচাৰিছো। এই সন্দৰ্ভত ২০১৯-২০ বৰ্ষত উদ্যোগ লোৱা হ'ব।
- (৩৫২) ইয়ারোপৰি, অধ্যক্ষ মহোদয়, আমি এটা নতুন পদক্ষেপ আৰম্ভ কৰিবলৈ আগবঢ়িছো য'ত আমি আমাৰ সকলো অভিযান্ত্ৰিক আৰু পলিটেকনিক প্ৰতিষ্ঠানৰ ভৱন তথা সা-সৰঞ্জামসমূহৰ বীমাৰ ব্যৱস্থা কৰিম। একেদৰে আমি দুৰ্ভাগ্যজনক দুৰ্ঘটনাসমূহৰ পৰা অভিযান্ত্ৰিক আৰু পলিটেকনিক প্ৰতিষ্ঠানৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকে বীমাৰ দ্বাৰা সামৰি ল'ম।
- (৩৫৩) তাৰোপৰি, কাৰিকৰী শিক্ষাব সঞ্চালকালয়ৰ আধুনিকীকৰণ, ২৬খন পলিটেকনিক আৰু ৪খন নতুন অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়ৰ কাৰণে জল সংশোধন প্ৰকল্প স্থাপন, ২৬খন

পলিটেকনিক আৰু ৪খন নতুন অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়ৰ প্রতিটো বিভাগৰ বাবে
একোটাকৈ স্মাৰ্ট শ্ৰেণী কোঠাৰ ব্যৱস্থাৰ লগতে প্রতিটো কাৰিকৰী প্রতিষ্ঠানতে বাই-
ফাই সংযোগৰ ব্যৱস্থাৰ দৰে পদক্ষেপসমূহ অব্যাহত ৰখা হৈছে।

- (৩৫৪) ইয়াৰোপৰি আমি হামৰেণত এখন নতুন পলিটেকনিক স্থাপন কৰিম।
- (৩৫৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ কাৰণে মই ৪২২ কোটি টকা
আবণ্টন দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

IX. পৰিৱেশ আৰু বন বিভাগ : সেউজীয়া আৱৰণ বৃদ্ধি

- (৩৫৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, বনাঞ্চল হৈছে এই ৰাজ্যখনৰ এক অপৰিহাৰ্য অংগ আৰু ৰাজ্যখনৰ বাবে
ইয়াৰ অৰ্থনৈতিক গুৰুত্ব অপৰিসীম। সেয়ে আমি বনাঞ্চল সংৰক্ষণৰ বাবে বুজনসংখ্যক
প্ৰযুক্তিগত সমিবিষ্টতাৰে বিভাগটোৰ সক্ষমতা বৃদ্ধিৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো। ইয়াৰ উদ্দেশ্য হৈছে
অবিৰত নিৰীক্ষণৰ দ্বাৰা বনাঞ্চলৰ বেদখল ৰোধ, মানুহ আৰু বন্যপ্ৰাণীৰ সংঘাত নিবাৰণ
আৰু সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ লগতে বন্যপ্ৰাণীৰ অহা-যোৱা কৰা পথ নিৰ্দিষ্ট কৰা। এই কাৰ্যসূচীৰ
অধীনত ইউ এ ভি (ড্ৰ'ন), বিশেষ বাহন (ঐৰাবত) ক্ৰয়ৰ লগতে যোগাযোগৰ প্ৰযুক্তিসমূহৰ
সংস্থাপনক সামৰি লোৱা হ'ব, যিবোৰৰ দ্বাৰা বহিঃযোগাযোগ উন্নত হোৱাৰ লগতে বনাঞ্চল
আৰু বন্যপ্ৰাণী ধৰংস ৰোধ কৰাত সহায়ক হ'ব। মই ষ্টার্ট আপ বাজেটত ৫ কোটি টকা
আবণ্টন দিছো।
- (৩৫৭) মহোদয়, সেউজীয়া আৱৰণ বৃদ্ধি আৰু বায়ুৰোধক ব্যৱস্থাৰ প্ৰতৰ্নৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে
২৪ কোটি টকাৰ পৰিকল্পিত ব্যয়েৰে অসমৰ বাস্তীয় ঘাইপথৰ মুঠ ১,০০০ কিলোমিটাৰ
দৈৰ্ঘ্যৰ দুয়োকায়ে বৃক্ষৰোপনৰ এক অভিলাষী কাৰ্যসূচী হাতত লৈছে, যিটো ২০১৯-২০
বিহুৰ বৰ্ষত ৰূপায়ণ কৰা হ'ব।
- (৩৫৮) ৰাজ্যখনৰ পৰ্যটনৰ সম্ভাৱনীয়তা বৃদ্ধি কৰাৰ অৰ্থে বহু খলপীয়া বন উন্নয়ন নিগমৰ অধীনত
এটা পৰিৱেশ পৰ্যটন শাখা অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে প্ৰস্তাৱ থহণ কৰিছো। ১
কোটি টকাৰ মূলধন প্ৰদান কৰি বাজেটত এই নিগমৰ বাবে ১০ কোটি টকাৰ কৰ্তৃত্বপ্রাপ্ত
অংশীদাৰী মূলধন আবণ্টন দিয়া হৈছে।
- (৩৫৯) ২০১৯-২০ বিহুৰ বৰ্ষত আমি কাজলগাঁৰত এখন ফৰেষ্ট স্কুল স্থাপন কৰিম আৰু ইয়াৰ
প্ৰাথমিক কাম-কাজৰ বাবে ৩ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।
- (৩৬০) মই এই বিভাগটোৰ বাবে এই বাজেটত মুঠ ৭১৪ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

X. আবকারী বিভাগ

বলরৎকরণ আৰু নিয়োজিতকৰণ

- (৩৬১) সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এক প্রধান ৰাজহ উপাৰ্জনকাৰী বিভাগ হিচাপে ৰাজহ বিভাগে সৰ্বোচ্চ পৰিমাণৰ ৰাজহ আহৰণ আৰু ৰাজহ ফাঁকিৰ সুৰক্ষা দূৰ কৰাৰ বাবে নিজৰ কামকাজৰ পুনৰীক্ষণ কৰাৰ উদ্দেশ্যে বহুসংখ্যক পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। ২০১৭-১৮ বিত্তীয় বৰ্ষত বিভাগটোৱে সংগ্ৰহ কৰা আবকারী ৰাজহৰ পৰিমাণ আছিল ১১১৭.৬৫ কোটি টকা, যিটো ইয়াৰ পূৰ্বৰ বছৰৰ তুলনাত ১৫১.৩২ কোটি টকা অধিক।
- (৩৬২) বিগত বাজেট ভাষণত কৰা ঘোষণা অনুসৰি পুৰণি দেশীয় মদৰ মহল ব্যৱস্থাৰ ঠাইত এক অধিক বিজ্ঞানসম্মত ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে, য'ত বটলিং প্লাটসমূহৰ জৰিয়তে দেশীয় মদৰ বটলিং কৰা হয়। চৰকাৰে ইতিমধ্যে এক নতুন দেশীয় সুৰা নীতিৰ জাননী জাৰি কৰিছে যি এক স্বচ্ছ, আধুনিক আৰু বিজ্ঞানসম্মত পদ্ধতিৰ জৰিয়তে ভাৰতত নিৰ্মিত বিদেশী সুৰাৰ পৰ্যায়ত দেশীয় সুৰালৈ এক সংস্কাৰ আনিছে। এই নীতিয়ে আবকারী ৰাজহ সংগ্ৰহ ত্বৰান্বিত কৰাৰ সমান্বালভাৱে জনস্বাস্থ্যও উন্নীত কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।
- (৩৬৩) বিভাগটোৱে বিশ্ববেংকৰ সাহায্যপ্ৰাপ্ত অসম ৰাজ্যিক ৰাজহৰা বিস্ত প্ৰাতিষ্ঠানিক সংস্কাৰ (এছপায়াৰ) প্ৰকল্পৰ অধীনত ইয়াৰ সকলো প্ৰধান কামকাজৰ বাবে এক ই- প্ৰশাসন ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন কৰিবলৈ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে।
- (৩৬৪) ইয়াৰ উপৰি, বিভাগটোৱে আবকারী অনলাইন প'টেল (www.excise.assam.gov.in) আৰন্ত কৰিছে আৰু ৰাজহ সংগ্ৰহ অনুজ্ঞাপত্ৰ আৰু পাৰপত্ৰ, লাইচেঞ্চ, ৰেণ্ড লেবেল পঞ্জীয়ন আদি সকলো প্ৰক্ৰিয়া অনলাইন আৰু সম্পূৰ্ণৰূপে ডিজিটেল কৰি তুলিছে।
- (৩৬৫) বটলসমূহৰ উপযুক্ত নিৰীক্ষণ সুনিশ্চিতকৰণৰ বাবে বিভাগে সুৰাৰ বটলত বাৰকোড সন্নিবিষ্ট হ'ল'গ্ৰাফিক লেবেল লগোৱাৰ বাবেও ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে।
- (৩৬৬) কেতোৰ বিশেষ অপৰাধক জামিনবিহীন কৰি আৰু এনে অপৰাধৰ কঠোৰ শাস্তি প্ৰদানৰ ব্যৱস্থা কৰি বিভাগটোৱে আবকারী আইনৰ বহুতো সংশোধন ঘটাইছে যিয়ে এনে ঘটনাত জড়িত স্বভাৱগত অপৰাধীসকলক নিৰ্বৎসাহিতকৰণৰ কাম কৰিব।
- (৩৬৭) চৰকাৰৰ দ্বাৰা হাতত লোৱা পদক্ষেপসমূহে সুফল দিবলৈ আৰন্ত কৰিছে আৰু বিভিন্ন সংস্কাৰমূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰ পিচত ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৰাজহ সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত বিভাগে অধিক বিকাশ লাভ কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

(৩৬৮) আবকারী বিভাগে লোৱা পদক্ষেপসমূহৰ বাবে মই বাজেটত ৯০ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XI. মীন বিভাগ : স্ব-নিৰ্ভৰশীলতাই লক্ষ্য

(৩৬৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, মাছ অসমৰ সৰহসংখ্যক পৰিয়ালৰ খাদ্যৰ এবিধ গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাদান হোৱা হেতুকে ইয়াৰ চাহিদা ক্ৰমান্বয়ে বৃদ্ধি পাই আহিছে।

(৩৭০) মৎস্য উৎপাদনৰ বাবে জলজ উৎসৰ সন্তোষনীয়তাৰ ক্ষেত্ৰত বাজ্যখন অতি চহকী। কিন্তু সৰ্বাধিক সামৰ্থ্য আহৰণ কৰিবলৈ এতিয়াও বাকী। অধ্যক্ষ মহোদয়, এই খণ্ডৰ গুৰুত্ব বিবেচনা কৰি, বিশেষকৈ গ্ৰামীণ জীৱিকাৰ বাবে, বাজ্যখনৰ মৎস্য খণ্ডৰ সামগ্ৰিক বিকাশৰ অৰ্থে সন্তোষৰ সকলো সমৰ্থন আগবঢ়োৱাত আৰু আমি প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ধৰ্বজাৰাহী কাৰ্যসূচী ‘নীল বিপ্লৱ’ আৰু আন বিভিন্ন আঁচনিৰ জৰিয়তে আমাৰ এই প্ৰচেষ্টাক উদ্বোধনৰ সমৰ্থন কৰা কাৰ্য অকল বাজ্যখনৰ বাবেই নহয়, দেশৰ বাবেও গুৰুত্বপূৰ্ণ।

(৩৭১) বাজ্যখনৰ ৯০ শতাংশতকৈও অধিক লোকে মাছক খাদ্য হিচাপে গ্ৰহণ কৰি ইয়াৰ বৃহৎ চাহিদাৰ বৃদ্ধি কৰিছে। আনহাতে, প্ৰয়োজনীয় প্ৰাথমিক পুঁজি বিনিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত অধিক সংখ্যক মৎস্যপালক আৰ্থিকভাৱে পিছপৰা। এনেবোৰ মৎস্যপালকক সাহায্য প্ৰদান আৰু মাছৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় পৃষ্ঠপোষকতাৰ আঁচনি ‘নীল বিপ্লৱ’ৰ ছত্ৰছায়াৰ অধীনত বিভিন্ন আঁচনিৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

(৩৭২) নতুন পুখুৰী খননৰ দ্বাৰা গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন আৰু মৎস্য উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে বাজ্য চৰকাৰে ‘ঘৰে ঘৰে পুখুৰী ঘৰে ঘৰে মাছ’ নামৰ এখন গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিৰ সূচনা কৰে আৰু ইয়াৰ বাবে RIDFৰ অধীনত মই ৩০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

(৩৭৩) বাজ্যখনৰ মীন জীৱ-বৈচিত্ৰ সংৰক্ষণ কৰাৰ লক্ষ্য ৰাখি অসমৰ মীন মহাবিদ্যালয় আৰু মীন বিভাগক জড়িত কৰি থলুৱা মাছৰ বাবে বৈজ্ঞানিক সংৰক্ষণ কাৰ্যসূচী (SCoPIF) হিচাপে সমগ্ৰ অসমৰ থলুৱা প্ৰজাতিৰ মাছৰ এটা তথ্য ভাণ্ডাৰ আৰু Gene Bank সম্বন্ধীয় এখন ডাইৰেক্টৰী প্ৰস্তুত কৰা হ'ব। নিৰ্দিষ্ট প্ৰজাতিৰ মাছৰ বাবে স্থানীয় পৰিৱেশ উপযোগী হোৱাকৈ মানবিশিষ্ট প্ৰযুক্তি বিকাশৰ এটি বৈজ্ঞানিক কমনীতি গ্ৰহণেৰে এই পদক্ষেপ হাতত লোৱা হ'ব। ইয়াৰ বাবে পৰীক্ষামূলক আৰু প্ৰাকৃতিক মাছৰ আৱাসস্থল উভয়কে সামৰি লোৱা হ'ব। আঁচনিখন অব্যাহত ৰখাৰ বাবে মই চলিত বৰ্ষৰ বাজেটত প্ৰয়োজনীয় পুঁজিৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

(৩৭৪) এইটো অনুভৱ কৰা হৈছে যে বাজ্যখনত মৎস্য খণ্টোৰ সামগ্ৰিক উন্নয়ন সাধনৰ অৰ্থে সহায়কাৰী সংস্থাসমূহৰ বিকাশ অতিশয় গুৰুত্বপূৰ্ণ। অসম মীন উন্নয়ন নিগম লিমিটেড হৈছে মীন বিভাগৰ অধীনস্থ এক অন্যতম সংস্থা। এই নিগমে কেইবাবছৰ ধৰি বিলসমূহৰ উন্নয়নৰ হকে কাম কৰি আছে আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা বাজ্যখনত মীন উন্নয়নৰ দিশত বৰঙণি

আগবঢ়াই আহিছে। নতুনকৈ আৰষ্ট কৰিবলৈ বিচৰা ‘অসম মীন কৰ্ম বাহিনী’ৰ লগতে আমি ৰাজ্যখনৰ মীন উন্নয়নৰ বাবে ১০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

- (৩৭৫) সমবায় বিভাগৰ অধীনত থকা আচাম এপেক্ষা কো-অপাৰেটিভ ফিছ মাৰ্কেটিং এণ্ড প্ৰ'চেচিং ফেডাৰেশ্বন লিমিটেড (FISHFED)ৰ প্ৰশাসনিক নিয়ন্ত্ৰণ অলপতে মীন বিভাগলৈ হস্তান্তৰ কৰা হৈছে। ফিছফেড(FISHFED) এ মাছমৰীয়া সম্প্ৰদায়ৰ আৰ্থ-সামাজিক উন্নয়নৰ বাবে তেওঁলোকক সহায় কৰিবলৈ প্ৰাথমিক মীন সমবায় সমিতিৰ জৰিয়তে প্ৰধানকৈ কাৰ কৰি আছে। ফিছফেডক সবল কৰাৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই পৰ্যাপ্ত পুঁজি ধাৰ্য কৰিছো।
- (৩৭৬) তদুপৰি, মীন বিভাগৰ বাবে মই ১১৯ কোটি টকা ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XII. খাদ্য, অসামৰিক যোগান আৰু গ্ৰাহক পৰিক্ৰমা বিভাগ : দুখীয়া উপকৃত হ'বই লাগিব

- (৩৭৭) মহোদয়, মই ইতিমধ্যে ব্যয়সাধ্য পৰিপুষ্টি আৰু পুষ্টিসাধন আহাৰৰ সাহায্য যোজনা (ANNA) সম্পর্কে কৈছো, যিখন আমাৰ অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ লক্ষ্য। এই আঁচনিখনৰ লক্ষ্য খাদ্য নিৰাপত্তা নিশ্চিত কৰা আৰু এই ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে। আমি প্ৰতি কেজি চাউল ১ টকাত যোগান ধৰিম যিয়ে অসমৰ ৫৩ লাখ আৰু ২.২৬ কোটি নাগৰিকৰ পৰিয়ালক উপকৃত কৰিব। তদুপৰি, আমি চাহ বাগিচাৰ ৪ লাখ পৰিয়ালৰ ২০ লাখ সদস্যৰ প্ৰত্যেকলৈ বিনামূলীয়া চাউল লগত অতিৰিক্তভাৱে ২ কেজি চেনি যোগান ধৰিম।
- (৩৭৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিগত বৰ্ষত আমি গ্ৰাম্য উদ্যোগীৰ দ্বাৰা চালিতপৰিৱেশ উপযোগী ই-বিক্লাৰ জৰিয়তে ৰাজহন্তা বিতৰণ ব্যৱস্থাৰ বহিৰ্ভূত অত্যাৱশ্যকীয় সামগ্ৰীৰ প্ৰাহকে দুৱাৰডলিতে পাৰ বুলি ঘোষণা কৰিছিলো। এই উদ্যোগীৰ বাছনি কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰষ্ট হৈছে। অসম চৰকাৰে ভাম্যমাণ ‘আমাৰ দোকান’ আঁচনিখন সোনকালে আৰষ্ট কৰিব।
- (৩৭৯) চৰকাৰৰ ধৰজাবাহী আঁচনি ‘উজ্জলা যোজনা’ৰ হিতাধিকাৰীৰ বাবে আমি প্ৰতিটো পৰিয়াললৈ ১,০০০ টকাৰ ৰাজসাহায্য যোগান ধৰিছো আৰু এই পদক্ষেপে আঁচনিখনৰ দ্রুত ৰূপায়ণত সহায় কৰিছো। এই আঁচনিখনৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত আমি ১৪১ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।
- (৩৮০) বিভাগটোৱ বাবে মই ১২৫২ কোটি টকাৰ বাজেট আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XIII. সাধাৰণ প্ৰশাসনঃ প্ৰশাসনৰ কেন্দ্ৰ

- (৩৮১) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইতিমধ্যে দেশৰ বিভিন্ন স্থানত কৰ্মৰত অসমীয়া যুৱক-যুৱতীসকলৰ মাজত যোগসূত্ৰ স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত ‘আমি অসমীয়া’ নামৰ এখন বাটকটীয়া আঁচনিৰ কথা উল্লেখ কৰিছিলো। এই আঁচনিখনে দেশৰ বিভিন্ন স্থানত থকা অসম ভৱনসমূহৰ সা-সুবিধাৰ বিস্তাৰ আৰু ৰূপান্তৰৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে অসম ভৱনসমূহক সৌহার্দ্যপূৰ্ণ কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিব। একেদৰে পুণে, চণ্ডীগড়, হায়দৰাবাদ, কোচি, থিবৱনন্তপুৰম, ভূপাল, জয়পুৰ, আহমেদাবাদ আৰু ভূৱনেশ্বৰত নতুন অসম ভৱন স্থাপনৰ বাবে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- (৩৮২) মই ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে ৭০৬ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XIV. গুৱাহাটী উন্নয়ন বিভাগ : দুৱাৰদলিয়ে ইয়াৰ প্ৰাপ্য পাবই লাগিব

- (৩৮৩) মহোদয়, আমি ঘোষণা কৰিছিলো যে, ৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজধানী অঞ্চলৰ লেখীয়াকৈ অসম ৰাজ্যিক ৰাজধানী অঞ্চল উন্নয়ন প্ৰাধিকৰণ স্থাপন কৰা হ'ব। ইয়াৰ পৰিচালন ব্যৱস্থাৰ প্ৰাতিষ্ঠানিক কাঠামো শক্তিশালী কৰিবলৈ ২০১৯-২০ বিস্তীয় বৰ্ষত আমি ১০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।
- (৩৮৪) ৰাস্তাৰ বিজুলীবাতিসমূহৰ প্ৰতিস্থাপন আৰু মেৰামতিৰ বাবে আমি ১৮০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো। তদুপৰি চান্দমাৰী আৰু গুৱাহাটী ক্লাৰ সংযোগী ‘এলিভেটেড ক'রিড'ৰ (elevated corridor), এম আৰ টি এছ (MRTS) গুৱাহাটী আৰু ইউ এম টি এ (UMTA) গঠন, তিনিটা মালগাড়ী আস্থান আৰু জালুকবাৰী, খানাপাৰা, বাইহাটা চাৰিআলি আৰু আমিনগাঁও ইত্যাদি ৰাজস্বৰা বাছ আস্থানৰ উন্নীতকৰণকে ধৰি আমি বহুকেইখন আঁচনি আৰম্ভ কৰিম। ইয়াৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজি বাজেটত ধাৰ্য কৰিছো।
- (৩৮৫) ২০১৯-২০ চনৰ বাজেটত এই বিভাগটোলৈ মই ৭০৬ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XV. হস্তান্ত, বন্দৰ আৰু ৰেচম বিভাগ : বয়নেই ভবিষ্যৎ

- (৩৮৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ দুখীয়া শিপিনীসকলৰ বহনক্ষম অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ বাবে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ‘শিপিনী অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন’ (Economic upliftment of weaver) নামৰ এখন আঁচনি ঘোষণা কৰা হৈছিল। ইয়াৰ অধীনত ২০ গৰাকী শিপিনীৰে গঠিত একোটা গোট হিচাপে মুঠ ১০০টা গোট বাছনি কৰা হৈছিল। এনেধৰণৰ ৩০০ টা গোট সামৰি ২০১৯-২০ বৰ্ষত মই এই আঁচনিখন অব্যাহত ৰাখিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰিছো আৰু ইয়াৰ বাবে ১৫ কোটি টকা আৱণ্টন দিয়া হৈছে।

- (৩৮৭) মাজুলীর বৰণ চিতাদৰ গাঁও আৰু ডিৱগড় জিলাৰ মৰাণৰ তেলীয়াপথাৰত ‘হস্তান্ত আদৰ্শ গাঁও’ স্থাপন কৰিবলৈ আৰু ঢকুৱাখনা (মুগাৰ বাবে), ডিমৌ (মুগাৰ বাবে) তথা বিহালী, দুখনৈ আৰু মৰিগাঁও (এৰীৰ বাবে)ত ‘ৰেচম আদৰ্শ গাঁও’ স্থাপন কৰাৰ অৰ্থে মই যথাক্রমে ৮ কোটি টকা আৰু ০.৯৫ কোটি টকা আৱণ্টন দিছো।
- (৩৮৮) মহোদয়, উপাৰ্জন বৃদ্ধিৰ বাবে ঘৰতে থকা অৰ্থনৈতিক ভাৱে দুৰ্বল শিপিনীসকলক শক্তিশালী কৰিবলৈ আৰু তেওঁলোকৰ পুৰণি তাঁতশালতে উৎপাদন বढ়াবলৈ আমি বিচাৰো। এই ক্ষেত্ৰত লক্ষ্য নিৰ্দাৰিত শিপিনীসকললৈ নতুন উন্নত তাঁতশাল আগবঢ়োৱা হ'ব।
- (৩৮৯) তদুপৰি, মহিলা হিতাধিকাৰীসকলৰ উৎপাদন তথা উপাৰ্জন বৃদ্ধি কৰিবলৈ বিভিন্ন বৈজ্ঞানিক সা-সঁজুলি ক্ৰয়ৰ বাবে ৫০০ গৰাকী প্ৰগতিশীল মহিলা ৰেচম পালক (নুনী আৰু এৰী)লৈ সাহায্য আগবঢ়োৱা হ'ব।
- (৩৯০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ৩৫৩ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XVI. স্বাস্থ্য আৰু পৰিয়াল কল্যাণ বিভাগ : গুণগত মানৰ সৈতে বদ্ধিৰ পৰিসৱৰ বাবে যাত্রা অব্যাহত

- (৩৯১) অধ্যক্ষ মহোদয়, অটল অমৃত অভিযান আৰু অসম কেঞ্চাৰ কেয়াৰ ফাউণ্ডেশ্যন নামৰ ধৰ্মজাৰাহী আঁচনি দুখনৰ বিষয়ে মোৰ ভাষণৰ প্ৰাৰম্ভিক অংশত মই ইতিমধ্যেই আলোকপাত কৰিছো।
- (৩৯২) ২০১৮-১৯ বিহুীয় বৰ্ষৰ বাজেট ঘোষণা অনুসৰি ধূবুৰী, নগাঁও, উত্তৰ লখিমপুৰ আৰু ডিফুত নিৰ্মাণ কৰিবলৈ লোৱা ৩খন নতুন চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয়ৰ নিৰ্মাণকাৰ্য অব্যাহত আছে।
- (৩৯৩) তদুপৰি ডিফুত অসম পাৰ্বত্য চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান আৰু নগাঁও চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, ধূবুৰী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু উত্তৰ লখিমপুৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ নিৰ্মাণকাৰ্য সন্তোষজনকভাৱে আগবঢ়াচিছে। ইয়াৰ কাম-কাজ ২০১৯-২০ বিহুীয় বৰ্ষৰ ভিতৰতে সম্পূৰ্ণ হ'ব বুলি আশা কৰা হৈছে।
- (৩৯৪) তদুপৰি, নলবাৰী, তিনিচুকীয়া আৰু কোকৰাবাৰত ৩খন নতুন চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয়ৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য চলিত বৰ্ষত আৰম্ভ হোৱাৰ লগতে কৰিমগঞ্জত এখন নতুন চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় নিৰ্মাণৰ প্ৰাথমিক কাম-কাজ কৰিবলৈ লোৱা হৈছে।
- (৩৯৫) আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন, দক্ষ কৰ্মচাৰী নিযুক্তি আৰু অত্যাধুনিক সা-সঁজুলি স্থাপনেৰে অসমৰ আটাইকেইখন চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতিসাধনত অগ্ৰাধিকাৰ প্ৰদান কৰা হৈছে। ফখৰুন্দিন আলি আহমেদ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত ইতিমধ্যে

এটা নতুন ১.৫ টি এম আৰ আই মেচিন কাৰ্যক্ষম হোৱাৰ লগতে ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেট ঘোষণা অনুসৰি গুৱাহাটীৰ ৰাজ্যিক কেন্দ্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠানত পেট-এম আৰ আই, তেজপুৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত ১.৫ টি এম আৰ আই মেচিন, ডিব্ৰুগড়ৰ অসম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত ১২৮ শ্লাইচ চিটি স্কেন মেচিন, গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত ৩ টি এম আৰ আই আৰু ১২৮ শ্লাইচ চিটি স্কেন মেচিন, গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত আৰু যোৰহাট চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত নতুন Cath Lab হ'ল ক্ৰয় কৰি স্থাপন কৰিবলৈ লোৱা কেতোৰ অত্যাধিক সা-সৰঞ্জাম।

- (৩৯৬) ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ঘোষণামৰ্মে ৭ম দৰমহা আয়োগৰ পৰামৰ্শ অনুযায়ী মেডিকেল প্ৰতিষ্ঠানৰ শিক্ষকসকললৈ বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ দৰমহা গাঁথনি এই সপ্তালকালয়ৰ অধীনত মুকলি কৰি দিয়া হৈছে।
- (৩৯৭) ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা অনুযায়ী অমৃত কাৰ্ড থকা ৰেগীসকললৈ নগদবিহীন সুবিধাকে ধৰি অভাৱগতসকললৈ আটল অমৃত অভিযানৰ অধীনত সকলো চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয়সমূহত সুলভ মূল্যৰ হাৰত দৰৱ যোগান ধৰিবলৈ অমৃত ফাৰ্মাচী মুকলি কৰা হৈছে।
- (৩৯৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম যোগ প্ৰকল্প (পৰ্যায়-১)ৰ অধীনত বাজ্যখনত ১০০ টা নিৰ্বাচিত উন্নয়ন খণ্ডত ১০০ টা যোগকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছে। বাকী থকা উন্নয়ন খণ্ডসমূহ ইতিমধ্যে চিনাত্তকৰণ কৰা হৈছে আৰু যোগ কেন্দ্ৰসমূহ সোনকালে স্থাপন কৰা হ'ব।
- (৩৯৯) মহাশয়, ৰাইজৰ বৃহত্তৰ স্বাৰ্থৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অসম চৰকাৰে প্ৰতিখন জিলাত চৰকাৰী খ্লাড বেংক স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত অসম চৰকাৰে বিশ্বনাথ, মাজুলী, কাছাৰ, বাঙ্গা, চিৰাং, কামৰূপ আৰু ওদালগুৰি- এই সাতখন জিলাত ৭ টা খ্লাড বেংক স্থাপনৰ বাবে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে আৰু এই খ্লাড বেংক সমূহ ২০১৯ চনৰ মাৰ্চ মাহৰ ভিতৰত কাৰ্যকৰী হ'ব।
- (৪০০) মহোদয়, স্বাস্থ্য আৰু পৰিয়াল কল্যাণ বিভাগে গহপুৰত এখন নতুন জি এন এম (GNM) আৰু পেৰামেডিকেল প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন কৰিব। তদুপৰি, আমি বোকাজানত ১০০ বিচ্ছান্যুক্ত এখন নতুন চিকিৎসালয় নিৰ্মাণ কৰিব। আমি দুধনৈত এখন নতুন আয়ুৰ্বেদিক কলেজো স্থাপন কৰিব।
- (৪০১) ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্য মিচনৰ অধীনত জিলা চিকিৎসালয় নিৰ্মাণৰ কাৰণে আমি যথেষ্ট পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছো আৰু বৰ্তমানে সেইবিলাক ৰূপায়ণৰ কাম চলি আছে। এই পদক্ষেপসমূহৰ মুঠ ব্যয় প্ৰায় ১৪০ কোটি টকা। চৰাইদেউ জিলাৰ সোণাৰি মহকুমা অসামৰিক চিকিৎসালয় (SDCH) খন উন্নীতৰকণৰ কামত বৰ্থখনি সফলতা লাভ কৰিছো। মাজুলী জিলাৰ

গড়মূৰৰ ১০০ খন বিচ্ছাযুক্ত জিলা চিকিৎসালয়ৰ উন্নীতকৰণৰ কাম আমি সম্প্রতি আৰম্ভ কৰিছো আৰু (ক) পশ্চিম কাৰ্বি আংলং জিলাৰ হামৰেণ মহকুমা অসামৰিক চিকিৎসালয়খনক জিলা চিকিৎসালয়লৈ, (খ) দক্ষিণ শালমৰা জিলাৰ হাতশিঙ্গিমাৰী মহকুমা অসামৰিক চিকিৎসালয়ক জিলা চিকিৎসালয়লৈ ৰূপান্তৰিত কৰাৰ কামো আৰম্ভ কৰিছো। তদুপৰি, বিশ্বনাথ জিলাত বৰ্তমানৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি মহকুমা অসামৰিক চিকিৎসালয়ক জিলা চিকিৎসালয়লৈ উন্নীতকৰণ আৰু হোজাই জিলাৰ ২০০ খন বিচ্ছাযুক্ত জিলা চিকিৎসালয়খনৰ নিৰ্মাণৰ পদক্ষেপ হাতত লৈছো।

- (৪০২) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই বিভাগটোৱ বাবে মই মুঠ ৬৬৮৪ কোটি টকাৰ আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XVII. পাৰ্বত্য অঞ্চল বিভাগ : উন্নীতকৰণৰ দান

- (৪০৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্য চৰকাৰৰ ন'ডেল (Nodal) বিভাগ হিচাপে পাৰ্বত্য অঞ্চল বিভাগে কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ (KAAC) আৰু উন্নৰ কাছাৰ পাৰ্বত্য স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ (NCHAC) ক পৰিচালনা কৰি আছে। অসমৰ পাৰ্বত্য অঞ্চলসমূহত স্থায়ী শান্তি আৰু ঐক্য সুনিশ্চিত কৰিবলৈ এই অঞ্চলৰ সৰ্বাংগীণ আৰ্থ-সামাজিক বিকাশ আৰু বহনক্ষম উন্নয়নৰ প্ৰতি বৰ্তমানৰ চৰকাৰখন প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ। উন্নয়নৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে দুয়োখন স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদক শক্তিশালী কৰিছে।
- (৪০৪) মহাশয়, উজনি দীঘলপাণি বিশ্বনাথ পথাৰ গাঁৱত আৰ চি চি ডামৰ নিৰ্মাণকাৰ্য, ৰংখাং উন্নয়ন খণ্ডৰ অধীনত ৰংহাং ৰংবঙ্গত কাৰ্বি পৰম্পৰাগত সাংস্কৃতিক প্ৰেক্ষাগৃহৰ নিৰ্মাণকাৰ্য, কাজিৰঙাৰ প্ৰৱেশস্থানত বাগৰি টুৰিষ্ট ল'জ'ৰ নিৰ্মাণকাৰ্য আৰু খেৰনি এছ এইচ চি চৌহদত চিকিৎসা বিষয়া আৰু অন্যান্য কৰ্মচাৰীৰ চৰকাৰী আৱাসগৃহকে ধৰি সামূহিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ (৩০ খন বিচ্ছাযুক্ত আদৰ্শ হাস্পাতাল)ৰ নিৰ্মাণকাৰ্য সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিছে।
- (৪০৫) এইটো উল্লেখ কৰিব পাৰি যে ডিফুত ৰংখেলন পি ডল্লিউ এছ এছ আৰু চি ই এম বাংলাৰ নিৰ্মাণকাৰ্য আৰু কাৰ্বি আংলং জিলাত ১১৪ খন এ আই বি পি আঁচনি ৰূপায়ণৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে।
- (৪০৬) তদুপৰি, অসমৰ পাৰ্বত্য এলেকাসমূহৰ ক্ষেত্ৰত আৰ এম এছ এ-ৰ অধীনত কাৰ্বি আংলং জিলাৰ ভকছঙ্গত ১০০ খন বিচ্ছাযুক্ত ছাত্ৰীনিবাসৰ নিৰ্মাণকাৰ্য আৰু ডিমা-হাচাও জিলাৰ হাফলং অসামৰিক হাস্পাতাল চৌহদত জি এন এম প্ৰশিক্ষণ বিদ্যালয় আৰু ছাত্ৰাবাসৰ নিৰ্মাণকাৰ্য হৈছে আন কিছুমান উল্লেখযোগ্য সফলতা। শেষত, কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ আৰু উন্নৰ কাছাৰ পাৰ্বত্য স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ দুয়োখনে প্ৰধানমন্ত্ৰী উজালা যোজনা ৰূপায়ণৰ কাম হাতত লৈছে।
- (৪০৭) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই এই বিভাগৰ বাবে মুঠ ২২৮৭ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XVIII. গৃহ আৰু ৰাজনৈতিক বিভাগ : অসমৰ সুৰক্ষা

- (৪০৮) মহাশয়, সহাবিপূর্ণ ভাবমূল্তি গঢ় দিয়াৰ অৰ্থে আৰক্ষী থানাৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়ন অভিযান প্ৰকল্প (MOITRI) ৰ অধীনত ৭৩ খন আৰক্ষী থানাৰ বাবে ১৫০ কোটি টকা অনুমোদনৰ প্ৰস্তাৱ দিয়া হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি ৭৬ খন আৰক্ষী থানা নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰিম।
- (৪০৯) মহাশয়, ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা চাইবাৰড'ম (Cyberdome)ৰ কাম ভালদৰে চলি আছে আৰু আমি অলপতে ইয়াৰ সদৰ কাৰ্যালয় উদ্বোধন কৰিছো।
- (৪১০) গুৱাহাটী চাইবাৰড'মে Apex Cyber Crime Coordination Centre হিচাপে কাম কৰিব আৰু জিলা সদৰত প্ৰস্তাৱিত চাইবাৰ আৰক্ষী থানাসহ চাইবাৰ চিকিৎসিটী, চাইবাৰ ফ'ৰেনচিক, ডিজিটেল ডাটা এনালাইচিচ আৰু ছ'চিয়েল মিডিয়া নিৰীক্ষণৰ সৈতে সমন্বয় সাধন কৰিব আৰু চাইবাৰ স্পেচ সুৰক্ষাত নিৰীক্ষণ কৰিব।
- (৪১১) আমাৰ চৰকাৰে ৩৫ খন চাইবাৰ অপৰাধী আৰক্ষী থানা স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছে। ইয়াৰে প্ৰতিখন আৰক্ষী জিলাত এখনকৈ এনেধৰণৰ থানা স্থাপন কৰা হ'ব। চাইবাৰড'ম প্ৰকল্প আৰু ৩৫ খন চাইবাৰ আৰক্ষী থানাৰ বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৪০.৮৪ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিবলৈ মই প্ৰস্তাৱ কৰিছো।
- (৪১২) মহাশয়, অহা বিত্তীয় বৰ্ষত এই প্ৰকল্পৰ অধীনত এটা বৃহৎ তথ্য বিশ্লেষণৰ সুবিধা গঢ়ি তোলা হ'ব। যিটো কৃত্ৰিম চোৰাংচোৱা প্ৰযুক্তিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হ'ব। ই হ'ব আমাৰ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী ডাঙৰীয়াৰ সপোনৰ অংশ হিচাপে ‘Predictive Policing’ৰ বাবে এক ভৱিষ্যত সম্বন্ধীয় পদক্ষেপ।
- (৪১৩) আমাৰ চৰকাৰে ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাজেটত ধৰা পুঁজিৰে পথৰ দুঃঢ়না হুস কৰাৰ অৰ্থে গুৱাহাটী আৰু অন্যান্য দহখন জিলাত আধুনিক ট্ৰেফিক চিগনেল চিষ্টেম গঢ়ি তুলিবলৈ প্ৰস্তাৱ লৈছে। প্ৰযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত লাভ কৰা অগ্ৰগতিৰ লগত সংগতি ৰাখি বৰ্তমানৰ কাগজৰ চালানৰ ঠাইত কামৰূপ (ম) আৰু অসমৰ অন্যান্য জিলাসমূহত আমি ‘ই-চালান’ ব্যৱস্থা অব্যাহত ৰাখিম।
- (৪১৪) মহাশয়, ৪৮,০০০ গৰাকীতকৈ অধিক কনিষ্ঠবল আৰু হাবিলদাৰে অসমৰ শাস্তি-শৃংখলা বক্ষাৰ কামত নিষ্পাৰ্থ সেৱা আগবঢ়াই আছে আৰু তেওঁলোক হৈছে অসম আৰক্ষীৰ মেৰুদণ্ডস্বৰূপ। এগৰাকী আৰক্ষীৰ লোক তেওঁৰ কৰ্মসূলীত ২৪ ঘণ্টাই ব্যস্ত হৈ থাকিব লগা হয়। সেয়েহে তেখেতসকলক চৰকাৰী আৱাসগৃহৰ প্ৰয়োজন হয়। আৰক্ষীৰ বাবে আৱাসগৃহৰ সুবিধা উপলব্ধ কৰাৰ অৰ্থে আমাৰ চৰকাৰে ‘আৰক্ষী আৱাস যোজনা’-ৰ প্ৰস্তাৱ লৈছে আৰু প্ৰথম পৰ্যায়ত ১০০০টা আৱাসগৃহ নিৰ্মাণ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত মই ১৭০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

- (৪১৫) মহাশয়, আত্মসমর্পনকাৰী আৰু অভিযান স্থগিতকৰণৰ অধীনত থকা কেডাৰৰ পুনৰ সংস্থাপনৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰে এনে যুৱক-যুৱতীসকলৈ প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰাৰ অৰ্থে 'স্বারলম্বন' নামৰ এখন আঁচনি আৰম্ভ কৰিছে যাতে তেওঁলোকে স্ব-নিয়োজনৰ পথ বাচি লৈ ভালদৰে জীৱন নিৰ্বাহ কৰিব পাৰে। এতিয়ালোকে এনেধৰণৰ ১৮০০ গৰাকী কেডাৰৰ বাবে দক্ষতা বিকাশৰ প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী আৰম্ভ কৰা হৈছে আৰু আমি সন্ত্রাসপ্ৰণ স্পৰ্শকাতৰ এলেকাৰ ৩০,০০০ গৰাকী নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীক প্ৰশিক্ষণ প্ৰদানৰ পৰিকল্পনা কৰিছোঁ।
- (৪১৬) তদুপৰি, মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সমগ্ৰ গ্ৰাম্য উন্নয়ন যোজনাৰ অধীনত সন্ত্রাসপ্ৰণ গাঁৱক সামৰি লোৱাৰ অৰ্থে ৰাজ্যখনৰ ৩১ খন জিলাত ২৪৯ খন এনে গাঁও চিনাক্ত কৰি আন এক অভিলাষী পদক্ষেপ হাতত লোৱা হৈছে। এই পদক্ষেপৰ জৰিয়তে বিদ্ৰোহাত্মক কাৰ্যকলাপৰ মূল কাৰণটো দূৰীকৰণত সহায়ক হ'ব আৰু উৎপাদনশীলতাৰ লগত জড়িত নিয়োগ সৃষ্টি সহায় কৰিব।
- (৪১৭) মহাশয়, অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত ২৮ টা নতুন অগ্ৰি নিৰ্বাপন আৰু জৰুৰীকালীন সেৱা কেন্দ্ৰৰ গৃহ প্ৰকল্পৰ নিৰ্মাণৰ কাম হাতত লোৱা হৈছে। ইয়াৰে ৫ টা গৃহৰ নিৰ্মাণকাৰ্য সম্পূৰ্ণ হৈছে আৰু বাকী থকা ২৩ টা গৃহৰ নিৰ্মাণকাৰ্য অলপতে সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিব বুলি আশা কৰা হৈছে।
- (৪১৮) তদুপৰি, হামৰেন, মাইবং, কালাইন আৰু মানকাচাৰত ৪ টা নতুন অগ্ৰি নিৰ্বাপন আৰু জৰুৰীকালীন সেৱা আৰম্ভ কৰাৰ বাবে অলপতে অনুমোদন লাভ কৰা হৈছে।
- (৪১৯) মহাশয়, গাঁওৰক্ষী বাহিনীৰ বৰঙণিক স্বীকৃতি প্ৰদান কৰিবলৈ আৰু তেওঁলোকৰ কাম-কাজক শক্তিশালী কৰাৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি তেওঁলোকক চাইকেল যোগান ধৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছোঁ।
- (৪২০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ৬৩০৬ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছোঁ।

XIX. অসম চুক্তি ৰূপায়ণ বিভাগ :

- (৪২১) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অ'টি আই চৌহদত থকা অসম চুক্তি ৰূপায়ণ বিভাগৰ নৱনিৰ্মিত কাৰ্যালয়ত পুথিভৰাল তথা আৰ্কাইভৰ লগতে দৃশ্য-শ্ৰব্য সুবিধাসহ সভাকক্ষ নিৰ্মাণ, শব্দ-পোহৰৰ অনুষ্ঠানৰ ব্যৱস্থাৰ বাবে আৰু ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন স্থানত থকা শ্বহীদ বেদী আৰু স্মাৰকসমূহৰ সংৰক্ষণৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজি ধাৰ্য কৰা হৈছে।
- (৪২২) মহোদয়, ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত অসম আন্দোলনৰ ইতিহাস (১৯৭৯-৮৫) সম্পর্কীয় এখন গ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৪২৩) ইয়াৰোপৰি, বৰ্তমানে আব্যাহত থকা আঁচনিসমূহৰ সবলীকৰণৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজিৰ আবণ্টন কৰা হৈছে।

XX. উদ্যোগ আৰু বাণিজ্য বিভাগ : সর্বাংগীণ বিকাশ সৃষ্টি

- (৪২৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে উদ্যোগ নিৰ্ভৰ উন্নয়নক উৎসাহিত কৰাৰ অৰ্থে ৰাজ্যখনক এখন বিনিয়োগৰ লক্ষ্যস্থান হিচাপে প্ৰসাৰ সাধিবলৈ ২০১৮ চনৰ ৩ আৰু ৪ ফেব্ৰুৱাৰীত ‘এডভাঞ্টেজ আসাম, বিশ্ব বিনিয়োগকাৰী সমিলন’ অনুষ্ঠিত কৰিছিল। প্ৰথম এডভাঞ্টেজ আসাম, বিশ্ব বিনিয়োগকাৰী সমিলনে এক গতি প্ৰদান কৰাৰ পাছত ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ সময়ছোৱাত ইয়াৰ দ্বিতীয় সংক্ৰণৰ আয়োজন কৰাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ বাবে বাজেটত পৰ্যাপ্ত পুঁজি আছুতীয়াকৈ বখা হৈছে।
- (৪২৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিগত বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণত আমাৰ হস্তশিল্পীসকলক ব্যৱসায়িক ভাৱে লাভাপ্তি কৰাৰ উদ্দেশ্যে আমাৰ উদ্যোগ বিভাগে হস্তশিল্প উদ্যোগক পুনৰুজ্জীৱিত কৰাৰ কাৰণে এক নিৰ্দেশনা প্ৰস্তুত কৰিব বুলি মই ঘোষণা কৰিছিলো। ইয়াত মই আমাৰ সৰ্থেবাৰীৰ কাঁহ উদ্যোগৰ প্ৰসঙ্গত বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰো যে আমি হস্তশিল্পীসকলৰ বাবে বিগত বছৰত আৰ্থিক সাহায্য প্ৰদান কৰিছিলো। পূৰ্বতে প্ৰদান কৰা খণ অনুদান হিচাপে গণ্য কৰি আমাৰ চৰকাৰে সৰ্থেবাৰীৰ কাঁহ শিল্পৰ গোটসমূহক অধিক সহায় কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। চলিত বৰ্ষৰ বাজেটত এই আঁচনিৰ কাৰণে মই ৫ কোটি টকা আবণ্টন দিছো।
- (৪২৬) মহোদয়, আজি মই এই সুযোগতে কেতোৰ উল্লেখনীয় পদক্ষেপৰ ৰূপৰেখা দাঙি ধৰিব খুজিছো, যিয়ে অসমৰ তেল উদ্যোগক লক্ষ্য আৰু অভিলাষৰ এক উচ্চ পৰ্যায়লৈ লৈ যাব। ২০১৯ চনৰ ১৬ জানুৱাৰীত ভাৰত চৰকাৰৰ অৰ্থনৈতিক পৰিক্ৰমা কেবিনেটে (CCEA) নুমলীগড় তেল শোধনাগাৰৰ বৰ্তমানৰ ৩ MMTPA ক্ষমতাৰ বিপৰীতে ৯ MMTPA ৰ লেখীয়া এক ব্যাপক সম্প্ৰসাৰণত অনুমোদন দিছে। নুমলীগড়লৈ ২২৫৯৪ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে বৰ্দ্ধিত ক্ষমতাৰ জোৰা মাৰিবলৈ এই শোধনাগাৰলৈ অসংশোধিত খাৰৱা তেল আমদানি কৰাৰ বাবে পাৰাদীপ বন্দৰৰ পৰা নুমলীগড় শোধনাগাৰলৈ এটা নতুন পাইপ লাইন বহুওৱা হ'ব। এই কামৰ বাবে ১০২০ কোটি টকাৰ অনুমোদন দিয়া হৈছে। এইটো আমাৰ ৰাজ্যত সৰ্ববৃহৎ বিনিয়োগ হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। শোধনাগাৰটোৱ বৰ্দ্ধিত ক্ষমতাই অসমীয়া যুৱক-যুৱতীসকলৰ বাবে শতাধিক কৰ্মসংস্থাপনৰ সৃষ্টি কৰিব আৰু এই পাইপ লাইনে এই ভূবেষ্টিত ৰাজ্য অসমক পাৰাদীপ বন্দৰৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষভাৱে সংযোগ কৰিব। অসমৰ অৰ্থনৈতিক প্ৰগতি নিশ্চিতভাৱে ত্ৰাণাপ্তি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা এনে পদক্ষেপৰ বাবে মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্ৰীনৈনেন্দ্ৰ মোদীজীক আমি আমাৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

- (৪২৭) মহাশয়, ভাৰত চৰকাৰৰ ‘ষ্টার্ট আপ ইণ্ডিয়া’ কাৰ্যসূচীৰ পৰিপূৰকতাৰ বাবে আমি অসমৰ ষ্টার্ট আপ নীতি, ২০১৭ ৰূপায়ণ কৰিছো, যাৰ জৰিয়তে যোগ্য ষ্টার্ট আপলৈ বিভৌয় আৰু অনাবিভৌয় ব্যৱস্থা উপলব্ধ কৰা হৈছে। ইয়াৰ বাবে গুৱাহাটীত ৰাজ্য চৰকাৰৰ এটা ইনকিউবেশ্বন কেন্দ্ৰ (The NEST) স্থাপন কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ কাৰ্যকৰীকৰণৰ বাবে আই আই এম, কলকাতা ইন্ভেশ্বন পাৰ্ক (IIMCIP)ৰ সৈতে এখন বুজাবুজিৰ চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰা হৈছে যিখনে উদ্যোগীসকলক উৎসাহ যোগাব।
- (৪২৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিগত বছৰ কেইটাত ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন খণ্ডত বৃহৎ সংখ্যক সুক্ষ্ম, ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া উদ্যোগ (MSME) স্থাপিত হৈছে আৰু এই MSME গোটসমূহক উদগনি যোগাবৰ বাবে ৰাজ্যখনৰ শ্ৰেষ্ঠ উদ্যোগীসকলৰ সন্মানাৰ্থে এটা ৰাজ্যিক বঁটা প্ৰৱৰ্তনৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৪২৯) তদুপৰি, বেল, স্তুল আৰু জল পথসমূহৰ জৰিয়তে পৰিবহণ কৰা সামগ্ৰীসমূহৰ পৰিবহণৰ সা-সুবিধা প্ৰদানেৰে বাণিজ্যিক বিকাশ সম্ভাৱনাময় কৰি তোলাৰ বাবে NHIDCL সহায়ত যোগীযোগাত এটা মাল্টি মডেল লজিস্টিক পাৰ্ক (MMLP) স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ বৰ্খা হৈছে। অশোক কাগজ কলৰ স্থানত এই প্ৰকল্প নিৰ্মাণ কৰা হ'ব আৰু এই প্ৰকল্পত অসম চৰকাৰ হ'ব যৌথ প্ৰচেষ্টাৰ অন্যতম অংশীদাৰ।
- (৪৩০) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিশ্ব মানৰ পৰীক্ষা, উৎপাদন আৰু সা-সুবিধাৰ মান সম্প্ৰসাৰণৰ বাবে ৪৭ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ছিপাবাৰত এখন ঔষধি উদ্যান স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। ইয়ে ঔষধৰ বজাৰ সামৰ্থ্য বৃদ্ধি, অৰ্থনৈতিক মাত্ৰাৰ জৰিয়তে মূল্য হ্ৰাস আৰু ব্যক্তিগত বিনিয়োগ আকৰ্ষণ কৰি তুলিব।
- (৪৩১) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৩১৯ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXI. তথ্য আৰু জনসংযোগ বিভাগ :

- (৪৩২) অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ পূৰ্বৰ বাজেটত মিডিয়া ফেল'শ্বিপ, সাংবাদিকৰ বাবে পেঞ্চন আঁচনি, মিডিয়া ট্ৰাষ্ট, সংবাদ মাধ্যমৰ বাবে শুভেচ্ছামূলক ভ্ৰমণ, সাংবাদিকৰ চিকিৎসা কল্যাণ আঁচনি, সাংবাদিকৰ পৰিয়াল কল্যাণ আঁচনি আদি বহুকেইখন আঁচনিৰ কথা ঘোষণা কৰা হৈছিল। মই সন্মানীয় সদনক অৱগত কৰিব বিচাৰো যে এই আঁচনিসমূহৰ ব্যৱস্থাৱলী অনুসৰি হিতাধিকাৰীসকল উপকৃত হোৱাকৈ প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে।
- (৪৩৩) এই প্ৰচেষ্টাক অধিক গতিশীল কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে ২০ গৰাকী জ্যেষ্ঠ সাংবাদিকৰ বাবে ৫০,০০০ টকাৰ এককালীন সাহায্য প্ৰদান কৰাৰ বাবে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে।

- (৪৩৪) ২০১৯-২০ বর্ষতো আমি এই আঁচনি আৰু কাৰ্যসূচীসমূহলৈ আগবঢ়োৱা সাহায্য অব্যাহত ৰাখিম।
- (৪৩৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই এই বিভাগৰ বাবে ৭৫ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XXII. তথ্য আৰু প্ৰযুক্তি :

ডিজিটেল প্ৰযুক্তিৰ উত্তৰণ

‘তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু যুৱক-যুৱতীসকল হৈছে ভাৰতৰ দুই প্ৰধান সম্পদ’

—শ্ৰীনৰেন্দ্ৰ মোদী, ভাৰতৰ সম্মানীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী

- (৪৩৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ প্ৰযুক্তিগত দৃশ্যপট উন্নীতকৰণৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে কেইবাখনো উন্নৰণনীমূলক আঁচনি বা প্ৰকল্প আৰম্ভ কৰিছে। এনে এখন উল্লেখযোগ্য আঁচনি হৈছে বনগড়া গাঁৱত এক বৈদ্যুতিন পদ্ধতিৰ আৰ্হি আৰু নিৰ্মাণ গোট (ESDM) গঢ়ি তোলা। ২০১৯-২০ বৰ্ষত ই কাৰ্যক্ষম হৈ উঠিব বুলি আশা কৰা হৈছে।
- (৪৩৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰী ৱেব চাইট, প'টেল, এপ্লিকেশ্বন আৰু ডাটাবেচ চাৰ্ভাৰ আদি আৰম্ভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এক একক সমাধান প্ৰৱৰ্তনৰ জৰিয়তে ৰাজ্য চৰকাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ পূৰ্বাৰ পৰাকৈ ২০১৯ চনৰ অক্টোবৰৰ ভিতৰত এটা অত্যাধুনিক তথ্য কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হ'ব।
- (৪৩৮) মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষিত পদক্ষেপ অনুসৰি ৰাজ্যখনত এখন প্ৰযুক্তিগত গাঁও স্থাপনৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ভিতৰৱা অঞ্চলৰ উদ্যোগী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক নতুন প্ৰযুক্তিসমূহৰ বিষয়ে অৱগত কৰাত আৰু গ্ৰামাঞ্চলৰ যুৱক-যুৱতীসকলৰ সামৰ্থ সৃষ্টি ই সহায়ক হ'ব।
- (৪৩৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ তথ্য প্ৰযুক্তি আন্তঃগাঁথনিৰ শ্ৰীবৃন্দিৰ বাবেও পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত আছে অসম ফাইবাৰ নেট প্ৰকল্পৰ অধীনত ৰাজ্যখনৰ চুক কোন সামৰি ফাইবাৰ অপটিক কেবল সংযোগৰ ব্যৱস্থা কৰা। তদুপৰি, বিশ্ব বেংকৰ পুঁজিৰে হাতত লোৱা অসম নাগৰিককেন্দ্ৰিক সেৱা প্ৰদান প্ৰকল্পৰ অধীনত পৰৱৰ্তী ৫ বছৰত ৰাজহৰা সুবিধা প্ৰদান কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত এক ৰূপায়ণ সহযোগী হোৱাৰ বাবেও আমি প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছো। এই প্ৰকল্পই অসম জন সেৱাৰ অধিকাৰ আইনৰ অধীনত সেৱা প্ৰদান ব্যৱস্থা অধিক ফলপ্ৰসূ কৰি তুলিব।
- (৪৪০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগলৈ ২৪ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XXIII. জলসিথ্নন বিভাগ :

- (৪৪১) অধ্যক্ষ মহোদয়, কৃষি উৎপাদনত পানী অপরিহার্য আৰু কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ উৎপাদন বৃদ্ধি ই গুৰুত্বপূৰ্ণ মূলধন। জলসিথ্নন বিভাগে ২০১৮ চনৰ মাৰ্চলৈকে ৬ষ্ঠ অনুসূচী অঞ্চলক সামৰি মূল্যাংকণ কৰা ২৭ লাখ হেক্টেৰ মুঠ জলসিথ্ননৰ সম্ভাৱনীয়তা থকা ভূমিৰ বিপৰীতে ৯.৯৬ লাখ হেক্টেৰ ভূমিত জলসিথ্ননৰ সম্ভাৱনীয়তা সৃষ্টি কৰিছে।
- (৪৪২) মহোদয়, ক্ষুদ্র জলসিথ্নন খণ্ডৰ অধীনত ২৮খন (৪৮ পট্ট) সৌৰ শক্তি চালিত মজলীয়া গভীৰ নলী-নাদ (MDTW) আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা হৈছে আৰু আন ১০০খন সৌৰ শক্তি চালিত মজলীয়া গভীৰ নলী-নাদ (MDTW) আঁচনি ৰূপায়ণৰ বাবে প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৪৪৩) তদুপৰি, মহোদয়, এই খণ্ডৰ গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰি পৃষ্ঠ আৰু উন্নোলিত জলসিথ্ননৰ লগতে বঙ্গীয়া, জালুকবাৰী, ধৰ্মপুৰ, টিংখং আদিত আমি গভীৰ নলীনাদ আঁচনি হাতত ল'ম। ইয়াৰ প্ৰাৰম্ভিক কামৰ বাবে মই বাজেটত ৪০ কোটি টকা আছুতীয়াকৈ ৰাখিছো।
- (৪৪৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে এই বিভাগটোলৈ সৰ্বমুঠ ১০০৩ কোটি টকা আৱণ্টন দিয়াৰ বাবে মই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XXIV. ন্যায়িক বিভাগ : আইনৰ শাসন

- (৪৪৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিগত কেইবছৰমানৰ ভিতৰত আমাৰ ৰাজ্যখনৰ ন্যায়পালিকাই উল্লেখযোগ্য প্ৰগতি লাভ কৰিছে। ইয়ে ন্যায়পালিকাই সকলোৰে বাবে ন্যায় নিশ্চিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ন্যায়পালিকালৈ আমাৰ চৰকাৰৰ পূৰ্ণ সহযোগিতাৰ কথাকে সূচায়। অধ্যক্ষ মহোদয়, নাৰীৰ বিৰুদ্ধে সংঘটিত বৰ্দ্ধিত অপৰাধমূলক ঘটনাৱলী সম্পর্কে আমাৰ চৰকাৰ অতি সচেতন আৰু আমি এই ভাৰুকিৰ বিৰুদ্ধে যুঁজ দিবলৈ সংকল্পবদ্ধ। নাৰী আৰু শিশুৰ বিৰুদ্ধে সংঘটিত অপৰাধসমূহৰ বিচাৰৰ অৰ্থে আমাৰ চৰকাৰে ৩৩ খন ফাষ্ট ট্ৰেক আদালত (প্ৰতিথন জিলাত এখনকৈ) স্থাপন কৰাৰ কথা ঘোষণা কৰিবলৈ পাই আনন্দিত হৈছো।
- (৪৪৬) মহোদয়, বিভিন্ন পৰ্যায়ত মুঠ ৩৭ খন অনুমোদিত আদালত আছে। যিবোৰ আন্তঃগাঁথনিমূলক স্থানৰ অভাৱৰ বাবে এতিয়াও কাৰ্য্যকৰী হোৱা নাই। ৰাজ্য চৰকাৰে এই ৩৭ খন আদালতলৈ আন্তঃগাঁথনি আৰু স্থানৰ ব্যৱস্থা কৰিব যাতে এই আদালতবিলাকে অতি শীঘ্ৰে কাৰ্য্যকৰ হৈ উঠে।
- (৪৪৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৱ কাৰণে মুঠ ৫৪৯ কোটি টকাৰ আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXV. শ্ৰমিক কল্যাণ বিভাগ : আমাৰ মুখ্য অগ্ৰাধিকাৰ

- (৪৪৮) মোৰ ভাষণৰ প্ৰাৰম্ভিক অংশত উদ্যোগসমূহত স্থানীয় যুৱক-যুৱতীসকলক নিযুক্তি দিয়াৰ বাবে ঘোষণা কৰাৰ বিষয়ে ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰিছো। বিভাগে এই আঁচনিখন ২০১৯-২০

বৰ্ষত সম্পূর্ণ আন্তৰিকতাৰে ৰূপায়ণ কৰিব। আমি নিয়ন্ত্ৰণকাৰী বিভাগৰ পৰা বিৰত হৈ সুবিধা সৃষ্টিকাৰীৰ ভূমিকা পালন কৰিম।

- (৪৪৯) মহোদয়, আমি এটা কাৰখনা তথ্য পদ্ধতি (Factory Information System) প্রতিষ্ঠা কৰিম যিটোৱে বিভাগটোৰ কাম-কাজসমূহ আধুনিকীকৰণ কৰাত সহায় কৰিব।
- (৪৫০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ কাৰণে মই সৰ্বমুঠ ৮৪ কোটি টকা আবণ্টন দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXVI. বিধায়নী বিভাগ : বিবাদৰ নিষ্পত্তি, ন্যায় প্ৰদান

- (৪৫১) অধ্যক্ষ মহোদয়, পৰিবৰ্তিত সময়ৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ২০১৮-২০১৯ বৰ্ষত ১৩ টা সংশোধনী আৰু ১৬ খন নতুন আইন গৃহীত কৰা হৈছিল।
- (৪৫২) অসম ৰাজ্যিক আইন সেৱা প্ৰাধিকৰণ (ASLSA)ৰ মধ্যস্থতাত আৰু এই প্ৰাধিকৰণৰ পৰামৰ্শ অনুসৰি জিলা আইন সেৱা প্ৰাধিকৰণে অনুসূচিত জাতি, অনুসূচিত জনজাতি, মহিলা, শিশু, বিশেষভাৱে সক্ষম, মানৱ সৰবৰাহত পীড়িত আদি অসমৰ মুঠ ৮,১৬৪ গৰাকী লোকলৈ আইনী সাহায্য প্ৰদান কৰা হৈছে।
- (৪৫৩) মহাশয়, দৰৎ, নলবাৰী, তিনিচুকীয়া, শোণিতপুৰ, কাছাৰ আৰু ধেমাজি জিলাত বিকল্প বিবাদ নিষ্পত্তি (ADR) কেন্দ্ৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছে আৰু বঙাইগাঁও, গোলাঘাট, যোৰহাট, ডিব্ৰগড়, কোকৰাবাৰ আৰু বৰপেটা জিলাতো ADR কেন্দ্ৰ নিৰ্মাণ কৰি থকা হৈছে। এই কেন্দ্ৰসমূহে বিবাদসমূহৰ নিষ্পত্তিৰ বাবে এটা বিকল্প কাৰ্যপ্ৰণালী সৃষ্টি কৰাৰ লগতে আদালতসমূহৰ ওপৰত থকা হেঁচা হুস কৰিব।
- (৪৫৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিভাগৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১৪ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXVII. খনি আৰু খনিজ সম্পদ বিভাগ : প্ৰকৃতিৰ দান

- (৪৫৫) ভূ-তত্ত্ব আৰু খনি সঞ্চালকালয়ে গ্ৰহণ কৰা পদক্ষেপৰ ফলস্বৰূপে খাৰৰা তেল, প্ৰাকৃতিক গেছ, কয়লা আৰু চূণশিলৰ পৰা সংগ্ৰহীত ৰ'য়েল্টিৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনে লাভ কৰা ৰাজহৰ পৰিমাণ উল্লেখযোগ্যভাৱে বৃদ্ধি পাইছে। ২০১৭-১৮ বৰ্ষত সংগ্ৰহীত ৰ'য়েল্টিৰ পৰিমাণ আছিল ১৯০১.১২ কোটি টকা আৰু ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ নৱেম্বৰ মাহলৈ এই পৰিমাণ হৈছে ১৭৯৭.৮৭ কোটি টকা।
- (৪৫৬) খনি আৰু খনিজ সম্পদ (উন্নয়ণ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ) আইন (MMDR Act,2015) অনুসৰি অসমৰ ৩০ খন জিলাত District Mineral Foundations (DMF) Trust নামৰ এটা অ-লাভজনক নিধি গঠন কৰা হৈছে। প্ৰধানমন্ত্ৰী খনিজ ক্ষেত্ৰ কল্যাণ যোজনাৰ অধীনত

খননৰ লগত জড়িত কাম-কাজৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত পৰিয়াল/এলেকাৰ স্বার্থ আৰু কল্যাণৰ বাবে কাম কৰাটোৱে হৈছেইয়াৰ উদ্দেশ্যে। এই খণ্ডটোত আমি বিনিয়োগ অব্যাহত ৰাখিম, কিয়নো ইয়াত ৰাজহ আহৰণৰ প্রচুৰ সম্ভাৱনীয়তা আৰু সুযোগ আছে।

- (৪৫৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ২৬ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXVIII. পঞ্চায়ত আৰু গ্রামোন্নয়ন বিভাগ : সমৃদ্ধিশালী গ্রামাঞ্চল

- (৪৫৮) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ লগতে বিভাগটোৱে অন্যতম গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা ক্ষেত্ৰ হৈছে ৰাজ্যখনৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ সংৰক্ষণৰ অৰ্থে প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ ব্যৱস্থাপনা। ভাৰতীয় মহাকাশ গৱেষণা সংস্থাৰ সহায়েৰে ২.৩০ লাখতকৈয়ো অধিক সম্পদৰ জিআ'-টেগিং কৰি ৰাজহৰাকৈ উপলব্ধ কৰোৱা হৈছে। মহিলাৰ অংশগ্ৰহণৰ হাৰ ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ৩৮.৫১ শতাংশৰ পৰা ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ৪০.৪১ শতাংশলৈ (২০১৮-১৯ বৰ্ষলৈ) বৃদ্ধি পাইছে।
- (৪৫৯) সমগ্ৰ দেশতে পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থা সবল কৰি তুলিবলৈ আৰস্ত কৰা এখন অন্যতম আঁচনি হৈছে ৰাষ্ট্ৰীয় গ্রাম স্বৰাজ অভিযান। বৰ্তমান এটা ৰাজ্যিক পঞ্চায়ত সম্পদ কেন্দ্ৰৰ লগতে এছ আই পি আৰ ডিৰ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ নথকা জিলাসমূহত ১১ (এঘাৰ) টা জিলা পঞ্চায়ত সম্পদ কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছে।
- (৪৬০) চলিত বিস্তীয় বৰ্ষত অসম চৰকাৰে নিবনুৱা যুৱক-যুৱতী, মহিলা আৰু কৃষকসকলক বেংকৰ ঋণ তথা চৰকাৰী ৰাজসাহায্যৰে স্বনিয়োজন প্ৰদান কৰিবলৈ ‘আটল আত্মসংস্থাপন যোজনা’ নামেৰে এখন নতুন আঁচনি আৰস্ত কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছে। চলিত বিস্তীয় বৰ্ষত প্ৰতিষ্ঠানটোৱে ৯৯০ গৰাকী লোকলৈ চৰকাৰী ৰাজসাহায্যযুক্ত বেংক ঋণ প্ৰদানৰ বাবে প্ৰস্তাৱ দিছে।
- (৪৬১) অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰধানমন্ত্ৰী আৰাস যোজনা-গ্ৰামীণৰ ১৬০১৯ গৰাকী ভূমিহীন হিতাধিকাৰীলৈ ভূমি ক্ৰয়ৰ বাবে বিস্তীয় সহায় হিচাপে প্ৰতিগৰাকী হিতাধিকাৰী (নতুন)লৈ ৫০,০০০ টকা প্ৰদানৰ বাবে ৮০.১০ কোটি টকাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ভূমিহীন হিতাধিকাৰীসকললৈ আৰণ্টিত প্ৰধানমন্ত্ৰী আৰাস যোজনা-গ্ৰামীণৰ গৃহসমূহৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰাৰ লগতে পুঁজিৰ সম্পূৰ্ণ ব্যৱহাৰৰ বাবে এই আঁচনিখনৰ প্ৰয়োজন।
- (৪৬২) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগটোলৈ মুঠ ৬০৩২ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XIX. কৰ্মচাৰী বিভাগ : ভৱিষ্যতৰ বাবে সততে প্ৰস্তুত এদল কৰ্মীৰ সৃষ্টি কৰা

- (৪৬৩) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম লোক সেৱা আয়োগ আৰু অসম ভূমি ও ৰাজহ সেৱাৰ অধীনত ক্ৰমে ৯৫ গৰাকী অসম অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়া আৰু ৬০ গৰাকী অসম ভূমি

ও ৰাজহ সেৱা (ALRS) ৰ বিষয়াক নিযুক্তি দিয়া হৈছে। অসম অসমাবিক সেৱাৰ কনিষ্ঠ বৰ্গৰ ৯২ টা পদ সৃষ্টি কৰা হৈছে।

- (৪৬৪) ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ কাৰণে মই মুঠ ১৯ কোটি টকাৰ বাজেট আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXX. শক্তি বিভাগঃ সৰ্বাংগীণ বিকাশ ত্ৰাণিতকৰণ

- (৪৬৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ পূৰ্বৰ বাজেট ভাষণত দিয়া প্ৰতিশ্ৰূতি অনুসৰি পূৰ্বৰ বিশেষ শুল্কৰ বিপৰীতে মূল্যানুসাৰে ৫ শতাংশ হাৰত বিদ্যুৎ শুল্ক আৰোপ কৰাৰ উদ্দেশ্যে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ অসম বিধানসভাৰ শৰৎকালীন অধিবেশনত অসম বিদ্যুৎ শুল্ক আইন, ১৯৬৪ সংশোধন ঘটোৱা হৈছে। হিচাপৰ ধৰণৰ এই পৰিৱৰ্তনে অসম ৰাজ্যিক বিদ্যুৎ পৰিষদৰ কৰ্মচাৰী পেঞ্চন পুঁজি বিনিয়োগ নিধিক আঞ্চনিকৰণশীল হৈ উঠাৰ বাট প্ৰশস্ত কৰিব। মই ৫০০ কোটি টকাৰ এককালীন সাহায্য আগবঢ়োৱাৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো যি এই পেঞ্চননিধিক ইয়াৰ পৰিশোধেয় বাধ্যবাধকতা জোৱা মৰাৰ পিছত এক কৰ্পাৰ গঠনত সহায় কৰিব।
- (৪৬৬) বৰ্তমান শক্তি বিভাগত বহুতো পুৰণি ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ আছে যাৰ ফলত শক্তি খণ্ডত কাৰ্যক্ষমতা হ্ৰাস পোৱাৰ লগতে মেৰামতি আৰু বক্ষণাৱেক্ষণত অধিক ব্যয় হয়। আমাৰ চৰকাৰে এই পুৰণি ট্ৰেন্সফৰ্মাৰবোৰ সলনি কৰি নতুন ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ সংস্থাপনৰ বাবে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। তদুপৰি এচিয়ান ডেভেল'পমেণ্ট বেংকে (ADB) আমাৰ চৰকাৰক শক্তি উৎপাদন, বৰ্পান্তৰকৰণ আৰু বিতৰণ ব্যৱস্থাৰ উন্নতিৰ অৰ্থে সাহায্য আগবঢ়াইছে।
- (৪৬৭) এছীয় উন্নয়নী বেংকৰ আঁচনিৰ অধীনত সমগ্ৰ ১৯ টা বিদ্যুৎ মণ্ডলৰ বাবে কাম-কাজ হাতত লোৱাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে। সেইসমূহ হৈছে নতুন ১৯৬ টা ৩৩x১১ কে ভি উপকেন্দ্ৰ, ৩,৯৫৮ আৱৰ্ত কিলো মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ নতুন ৩৩ কে ভি লাইন আৰু ৫৩,৫৯৮ আৱৰ্ত কিলো মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ নতুন ১১ কে ভি লাইন। তদুপৰি অসম বিদ্যুৎ বিতৰণ কোম্পানী পৰিসীমিতৰ সকলো বিদ্যুৎ মণ্ডলৰ বাবে মুঠ ১,১৪০ টা স্থানত ৫ আৰু ১০ কে ভি এ বিতৰণ ট্ৰেন্সফৰ্মাৰসহ হাই ভল্টেজ বিতৰণ ব্যৱস্থা (HVDS)ৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে। ৪১০ কোটি টকাৰ পুঁজিৰে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে প্ৰথম পৰ্যায়ৰ আৰু তৃতীয় পৰ্যায়ৰ ৮ লাখ স্মাৰ্ট মিটাৰ ক্ৰয়ৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। CAPEX আৰু RESCO ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে আৱাসিক সামাজিক আৰু প্ৰাতিষ্ঠানিক খণ্ডত ৰাজসাহায্য ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে ১০ মেগাৱাট সৰ্বমুঠ সমৰ্থৰ গ্ৰীড সংযোগী ৰুফটপ সৌৰশক্তি প্ৰকল্প ৰূপায়ণ কৰা হ'ব।
- (৪৬৮) তদুপৰি অকামিলা হৈ পৰা পুৰণি শক্তি বিতৰণ ট্ৰেন্সফৰ্মাৰবোৰ সলনি কৰাৰ বাবে আমি ১০০ কোটি টকা আগবঢ়াইছো।
- (৪৬৯) ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ১৮৭৭ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXXI. মুদ্রণ আৰু লেখন সামগ্ৰী বিভাগ

- (৪৭০) অধ্যক্ষ মহোদয়, মুদ্রণ আৰু লেখন সামগ্ৰী বিভাগে ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন বিভাগৰ ছপা কাম-কাজৰ ব্যৱস্থা কৰে। বিভাগটোৱে বিভিন্ন অনুসূচী আৰু অনুসূচী বহিৰ্ভূত প্ৰপত্ৰ, বেলট পেপাৰ, বিধান সভাৰ বিভিন্ন নথি-পত্ৰ আদিকে ধৰি বিভিন্ন গোপনীয় নথি ছপা কৰে। মুদ্রণ আৰু লেখন সামগ্ৰী সঞ্চালকালয়ে ৰাজ্য চৰকাৰৰ বিভাগসমূহ, অসম সচিবালয়, উচ্চ ন্যায়ালয় আৰু নিম্ন আদালত আদিলৈ তেওঁলোকৰ প্ৰয়োজন অনুসৰি বিভিন্ন লেখন সামগ্ৰী আৰু প্ৰপত্ৰ যোগান ধৰে।
- (৪৭১) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে SFPD ৰ অধীনত সাধাৰণ কামকাজৰ বাবে ১.২১ কোটি টকা আৰু যন্ত্ৰ সামগ্ৰী ক্ৰয়ৰ বাবে ১.৬৯ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৪৭২) বিভাগটোৱে অধীনত অসম চৰকাৰী ছপাশাল আৰু ইয়াৰ শাখাসমূহক আধুনিক ডিজিটেল ছপা প্ৰযুক্তিৰে সু-সজ্জিত কৰা হ'ব, যিয়ে চৰকাৰৰ জৰুৰী আৰু সময় নিৰ্দ্বাৰিত কামকাজসমূহ সুচাৰুৰূপে সম্পৰ্ক কৰাত সহায় কৰিব।
- (৪৭৩) এই বিভাগটোৱে বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৫৩ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ বাখিছো।

XXXII. জনস্বাস্থ্য কাৰিকৰী বিভাগ : নিৰ্মল পানী, নিৰ্মল অসম :

- (৪৭৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ বহুতো চহৰত খোৱা পানী এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যা সম্পর্কত আমি অৱগত। জনস্বাস্থ্য কাৰিকৰী বিভাগ, অসমে নিৰাপদ খোৱাপানীৰ যোগান আৰু অসমৰ থাম্য এলেকাত অনাময় ব্যৱস্থাৰ সুবিধাৰ বাবে অসম চৰকাৰৰ নডেল বিভাগ হিচাপে কাম কৰি আহিছে।
- (৪৭৫) মহোদয়, আহিবলগীয়া বিস্তীয় বৰ্ষত আমি ১০০ ডিজেল চালিত আঁচনিক সৌৰ শক্তি চালিত আঁচনিলৈ ৰূপান্তৰ কৰিম। এই উদ্দেশ্যে আমি ২৫ কোটি টকা নিৰ্দ্বাৰণ কৰিছো।
- (৪৭৬) ইয়াৰোপিৰি, বিশুদ্ধ খোৱা পানী, স্বল মহাবিদ্যালয়, পুথিভঁৰালত যোগান আৰু সামুহিক ব্যৱহাৰৰ বাবে আৰ্চেনিক আৰু ফ্ৰেইড নিষ্কাষণ বহনযোগ্য প্ৰকল্পৰ যোগান ধৰা হ'ব। এই আঁচনিৰ বাবে মই ৩৭.৫০ কোটি টকা আবণ্টন দিছো।
- (৪৭৭) আৰ্চেনিক আৰু ফ্ৰেইড সমস্যাৰ নিৰাময়ৰ বাবে চৰকাৰে সৰ্বোচ্চ অগ্ৰাধিকাৰ দিছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ ভিতৰত অসমৰ ৩৮০খন আৰ্চেনিক প্ৰভাৱাত্মিত আৰাসিক এলেকা আৰু ৭খন ফ্ৰেইড প্ৰভাৱাত্মিত আৰাসিক এলেকাত এই সমস্যা নিৰাময়ৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে। আৰ্চেনিক প্ৰভাৱাত্মিত আৰাসিক এলেকাৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১১৭খন ভূমি উৎস ভিত্তিক (Surface Source based) পাইপ যোগে পানী যোগান আঁচনি হাতত লোৱা হ'ব।
- (৪৭৮) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগৰ বাবে ২২৭৪ কোটি টকা আবণ্টন দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXXIII. গড়কাপ্তানি (গৃহ আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাই পথ) বিভাগ : শক্তিশালী ৰাষ্ট্ৰ নিৰ্মাণৰ বাবে সবল আন্তঃগাঁথনি :

- (৪৭৯) সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে এই কথা উপলব্ধি কৰে যে এক উন্নত যোগাযোগ ব্যৱস্থাই কৃষি, উদ্যান শস্য, শিক্ষা, স্বাস্থ্য আদিৰ দৰে আন আন খণ্ডৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশ বহু পৰিমাণে ত্বরিত কৰে। এই কথা মনত ৰাখি ৰাজ্য চৰকাৰে ভাৰত চৰকাৰৰ প্ৰয়োজনীয় সাহায্যৰে ৰাজ্যখনৰ বহুতো গুৰুত্বপূৰ্ণ পথৰ উন্নীতকৰণ আৰু বহুকেইটা নতুন ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ নিৰ্মাণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে।
- (৪৮০) ইষ্ট রেষ্ট কৰিড'ৰ উপৰিও প্ৰায় ৩৩৩ কি. মি দৈৰ্ঘ্যৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ চাৰিলেনকৰণৰ কাম যথেষ্টখনি আগবঢ়িছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰত ৬খন নতুন দলঙ্গৰ বিস্তৃত প্ৰকল্প প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুতিৰ কাম চলি আছে।
- (৪৮১) ৰাজ্য চৰকাৰে ৰাজ্যৰ নিজা পুঁজিৰ পৰা অসমৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাই পথসমূহৰ মেৰামতিৰ বাবে প্ৰায় ৮০ কোটি টকা বিনিয়োগ কৰিছে।
- (৪৮২) মহাশয়, খিলং আৰু চেন্নাইত আছাম হাউচৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ হৈছে। দিল্লী, কলকাতা (ছল্ট লেক) আৰু মুম্বাইত আছাম হাউচৰ নিৰ্মাণ প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিছে আৰু ভেল'ৰত নিৰ্মাণৰত আছাম হাউচৰ কামো প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হৈছে। বাংগালুৰুত অসম ভৱনৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য সন্তোষজনকভাৱে আগবঢ়িছে।
- (৪৮৩) মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে নদীদীপি মাজুলীৰ গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰি নদীদীপটোৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নৰ ব্যৱস্থা লৈছে। এই উদ্দেশ্যে পূৰ্ণাংগ কাৰ্যালয় চৌহদ আৰু আবাসিক ভৱন নিৰ্মাণৰ কাম চলাই থকা হৈছে।
- (৪৮৪) ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ৫৫৯ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XXXIV. গড়কাপ্তানি (পথ) বিভাগ

অসমক সংযোগ কৰি

- (৪৮৫) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অন্যান্য খণ্ডত আৰ্থিক আৰু বিত্তীয় বিকাশক সহায় আগবঢ়াৰ পৰাকৈ এটা শক্তিশালী আৰু বহনক্ষম পথ আন্তঃগাঁথনি গঢ়ি তোলাটো চৰকাৰখনৰ এটা প্ৰধান অংগীকাৰ। সেয়েহে, অসমৰ পথ খণ্ডক পুঁজি বিনিয়োগৰ এক অন্যতম অগ্রাধিকাৰ অঞ্চল হিচাপে চিনাক্ত কৰা হৈছে। ৰাইজৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অসমত গড়কাপ্তানি বিভাগৰ পথ সংযোগীকৰণৰ কামৰ প্ৰসাৰিত হৈ আছে। তাৰ ফলস্বৰূপে, উন্নয়ন আৰু মেৰামতিৰ কাৰণে পুঁজিৰ প্ৰয়োজনীয়তাও ক্ষিপ্রতাৰে বৃদ্ধি পাইছে। অসম চৰকাৰে ভাৰত চৰকাৰ, নাৰাৰ্ড আৰু আমাৰ নিজস্ব সম্পদেৰে যথেষ্ট পৰিমাণৰ ধনৰাশি আহৰণ কৰিছে।

- (৪৮৬) গুরাহাটীত ব্রহ্মপুত্র উত্তর পাব আৰু দক্ষিণ পাৰ মাজত অৰ্থনৈতিক কামকাজ বৃদ্ধি কৰাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰায় ২২০০ কোটি টকাৰ ব্যয়ৰে New Development Bank ৰ অধীনত ব্রহ্মপুত্ৰ নদীৰ ওপৰত এখন ৬ লেনযুক্ত দলং নিৰ্মাণৰ বাবে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। মই পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই সুখী যে ২০১৯ চনৰ ৯ ফেব্ৰুৱাৰীত মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে এই বৃহৎ প্ৰকল্পৰ আধাৰশিলা স্থান কৰিব।
- (৪৮৭) পথৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু মেৰামতিৰ বাবে বিগত তিনি বছৰত ২০০০ কোটিতকৈও অধিক টকা বিনিয়োগ কৰাৰ পিছত বাজ্যৰ নিজস্ব সম্পদৰ অধীনত আমি ভালেসংখ্যক নতুন মুখ্য প্ৰকল্প গ্ৰহণ কৰিছো। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত পথ আৰু দলং নিৰ্মাণৰ কামকাজৰ বাবে ৪৬৫৭ কোটি টকা মঞ্চুৰ কৰা হৈছে, যিয়ে অসমৰ পথ খণ্ডৰ আমুল পৰিবৰ্তন সাধন কৰিব।
- (৪৮৮) মহোদয়, প্ৰধানমন্ত্ৰী গ্ৰাম চড়ক যোজনাৰ সুফলৰ উপৰিও আমি গ্ৰহণ কৰা অতিৰিক্ত পদক্ষেপৰ ফলত গাঁও পথসমূহৰ ৰূপান্তৰৰ ছবিৰ কথা মই উল্লেখ কৰিব খুজিছো। আমি আমাৰ নিজস্ব সম্পদৰ জৰিয়তে Inter-locking Concrete Paved Blocks ৰ সৈতে গাঁও পথসমূহৰ নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰিছো, যিয়ে আমাৰ কিছুমান ভিতৰৰা অঞ্চলৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থা অধিক সুচল আৰু দীৰ্ঘস্থায়ী কৰিব। আমি এইবছৰত প্ৰধানমন্ত্ৰী গ্ৰাম চড়ক যোজনাৰ অধীনত গড়ে প্ৰতিদিনে ৬ কিলোমিটাৰ হিচাপত ইতিমধ্যে ১৮০০ কিলোমিটাৰতকৈ অধিক পথৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ কৰিছো আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত ইয়াৰ দুগুণ নিৰ্মাণৰ লক্ষ্য নিৰ্দাৰণ কৰা হৈছে। প্ৰধানমন্ত্ৰী গ্ৰাম্য চড়ক যোজনাৰ অধীনত কেন্দ্ৰীয় আৰু বাজ্য চৰকাৰৰ পুঁজিৰ অংশীদাৰিত্বৰ অনুপাত যদিও ৯০%১০, অসম চৰকাৰে গ্ৰাম্য পথ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ বাবে এই আঁচনিৰ বাবে প্ৰায় ২৩ শতাংশ অৰ্থাৎ ২২২৪.২৫ কোটি টকাৰ পুঁজিৰ যোগান ধৰিছে। সেয়েতে এইফ্রেত কাৰ্যতঃ পুঁজি অংশীদাৰিত্বৰ অনুপাত হৈছেগৈ ৭৭%২৩। ইয়ে বাজ্যখনৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰখনৰ দায়বদ্ধতা আৰু দৃঢ়তাকে প্ৰতিফলিত কৰে।
- (৪৮৯) পলাশবাৰী আৰু শুৱালকুছিৰ মাজত সংযোগ স্থাপন কৰি ব্রহ্মপুত্ৰ নদীৰ ওপৰত আন এখন দলং নিৰ্মাণৰ বাবে প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ NESIDS আঁচনিখনৰ অধীনত যোৰহাটৰ ন-আলিত ভাৰত চৰকাৰে ৬৭.৭৫৬৭ কোটি টকাত অনুমোদন জনাইছে।
- (৪৯০) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই বিভাগটোৱ বাবে মই মুঠ ৬২৬৯ কোটি টকা আবণ্টন দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXXV. ৰাজহ আৰু দুর্যোগ ব্যৱস্থাপনা বিভাগ

দেশ আৰু জনসাধাৰণৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা

- (৪৯১) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনত ভূমিলেখ্য ব্যৱস্থাপনা উন্নীত কৰাৰ বাবে নিশ্চিত ব্যৱস্থাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি এইক্ষেত্ৰত জনসাধাৰণক হাৰাশাস্তিৰ পৰা মুক্ত কৰাৰ অৰ্থে ভূমিলেখ্যৰ বিশ্বাসযোগ্য, সময়োচিত আৰু বিবাদহীন উন্নীতকৰণ তদাবক কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে ইতিমধ্যে ৱেৱ ভিত্তিক (web based) সংহত ভূমিলেখ্য ব্যৱস্থাপনা পদ্ধতি (ILRMS) প্ৰৱৰ্তন কৰিছে।
- (৪৯২) মহোদয়, পঞ্জীয়ন কাৰ্যালয়সমূহৰ দক্ষতা বৃদ্ধিৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে মুঠ ৭৭ টা কাৰ্যালয়ৰ ভিতৰত ৪৭ টা পঞ্জীয়ন কাৰ্যালয়ত E-stamping ব্যৱস্থাৰ প্ৰৱৰ্তন কৰিছে। বাকী ৩০ টা কাৰ্যালয়ত সোনকালে E-stamping ৰ ব্যৱস্থাৰ আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- (৪৯৩) অসমত ভূমি বন্দৰন্তীৰ ইতিহাস অধ্যয়নৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে 'Discovery of Assam' নামৰ এটা প্ৰকল্প আৰম্ভ কৰিছে আৰু Omeo Kumar Das Institute of Social Change and Development ক এই দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হৈছে। প্ৰতিশ্বানটোৱে প্ৰাৰম্ভিক প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিছে আৰু ক্ষেত্ৰভিত্তিক অধ্যয়নৰ কাম ইতিমধ্যে আৰম্ভ হৈছে।
- (৪৯৪) আমি অসমত বৰ্তমানলৈকে জৰীপ নকৰা ১০৩০ খন গাঁৱত জৰীপকাৰ্য চলোৱাৰ প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছোঁ। এই গাঁওসমূহৰ জৰীপকাৰ্য সমাপ্ত হোৱাৰ পিচত কেইবা লাখো খিলঞ্জীয়া পৰিয়ালক ভূমিৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰিব পৰা যাব।
- (৪৯৫) যেতিয়া আমি অসমত ভূমি ৰাজহৰ বিষয়ে চিন্তা কৰো, তেতিয়া আমাৰ গাঁওবুড়া আৰু মৌজাদাৰসকলৰ কথা মনলৈ আহে। এইসকলে অসমৰ জনসাধাৰণলৈ আগবঢ়োৱা সেৱাক আমাৰ চৰকাৰে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰে আৰু ০১-০১-২০১৮ চনৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ গাঁওবুড়াসকলৰ মাহিলি পাৰিতোষিক ৪,২০০ টকাৰ পৰা ৬,৫০০ টকালৈ (মোটামোটি) বৃদ্ধি কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে।
- (৪৯৬) আমাৰ চৰকাৰে বৰ্তমানে ৰাজ্যখনত সক্ৰিয় হৈ থকা সত্ৰসমূহৰ চূড়ান্ত তালিকা (অসম পুৰাতাত্ত্বিক সংগ্ৰহালয় আৰু জিলাসমূহে কৰা জৰীপৰ ভিত্তিত) প্ৰস্তুত কৰাৰ বাবে নতুন পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। এই ব্যৱস্থাই সত্ৰসমূহৰ বৰ্তমান অৱস্থা সম্পর্কে চৰকাৰক সম্যকভাৱে অৱগত কৰাত সহায় কৰিব।
- (৪৯৭) মহোদয়, ভূমি জৰীপ ব্যৱস্থাৰ আধুনিকীকৰণৰ উদ্দেশ্যে আমাৰ চৰকাৰে ETS, DGPS আদিৰ দৰে আধুনিক জৰীপ সৰঞ্জামৰ ব্যৱহাৰ আৰম্ভ কৰিছে। এই ব্যৱস্থাই ৰাজ্যখনত ভূমি জৰীপ মূল্যাংকন দ্রুত আৰু সঠিক কৰি তুলিব। এই উদ্দেশ্যে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১৫৬৩.০৬ লাখ টকাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।

- (৪৯৮) আমাৰ চৰকাৰে ৰাজ্যখনত দুর্যোগ ব্যৱস্থাপনাৰ প্ৰাতিষ্ঠানিক পদ্ধতি শক্তিশালী কৰাৰ দিশত অবিৰতভাৱে কাম কৰি আছে। এই পদক্ষেপৰ ফলস্বৰূপে বৰ্তমান অসমত ৰাজ্যিক দুর্যোগ ব্যৱস্থাপনা সংস্থা সম্পূৰ্ণৰূপে কাৰ্যকৰী হৈছে। আনহাতে ৩৩ খন জিলাত জিলা দুর্যোগ ব্যৱস্থাপনা কৰ্তৃপক্ষ সম্পূৰ্ণৰূপে কাৰ্যকৰী হৈছে।
- (৪৯৯) মই ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৱ বাবে মুঠ ১৯৮৫ কোটি টকাৰ আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXXVI. বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিভাগ : প্ৰযুক্তি কৰ্মৰ প্ৰতি মানুহক আগ্ৰহান্বিত কৰা

- (৫০০) অধ্যক্ষ মহোদয় ৰাজ্যখনৰ প্ৰতিটো চুকে-কোনে বিজ্ঞানৰ উন্নতি সাধনৰ বাবে চৰকাৰে ২৩ টা জিলা বিজ্ঞান ক্ষেত্ৰ স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। এই ২৩ খন জিলাৰ ভিতৰত ৯ খন জিলা ক্ৰমে- বাক্সা, বিশ্বনাথ, চৰাইদেউ, ধুবুৰী, ডিৰগড়, গোৱালপুৰা, হাইলাকান্দি, হোজাই আৰু দক্ষিণ শালমৰা-মানকাছাৰে অসম বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি পৰিৱেশ পৰিষদলৈ (ASTEC) ভূমি হস্তান্তৰ কৰিছে। ইয়াৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য অচিৰেই আৰম্ভ হ'ব।
- (৫০১) বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তি, উত্তৰণ আৰু জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰত বিদ্যার্থী সমাজ আৰু সৰ্বসাধাৰণৰ মাজত যথেষ্ট পৰিমাণে আগ্ৰহ বৃদ্ধি পোৱাৰ ফলস্বৰূপে ২১৯ টা খণ্ড পৰ্যায়ৰ আৰ্যভট্ট বিজ্ঞান কেন্দ্ৰই ভাল ফল প্ৰদান কৰিছে। এই গতি অব্যাহত ৰাখিবলৈ ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পুঁজিৰ আৱণ্টন কৰা হৈছে।
- (৫০২) মাজুলী, কলিয়াবৰ, আমিনগাঁও, বঙাইগাঁও, ডিফু আৰু শিলচৰত আৰু ৬ টা নতুন তাৰকাগৃহ স্থাপনৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে।
- (৫০৩) এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই মুঠ ৩০ কোটি টকা আৱণ্টন দিছো।

XXXVII. সচিবালয় প্ৰশাসন বিভাগ : সেৱাই আমাৰ মূলমন্ত্ৰ

- (৫০৪) সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, কাৰ্যালয় স্বয়ংক্ৰিয়কৰণৰ জৰিয়তে প্ৰশাসনৰ দক্ষতা বৰ্দ্ধনি বৃদ্ধি কৰিব পাৰি। এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ চৰকাৰে ইতিমধ্যে ফাইল পৰিচালনা ব্যৱস্থা (ই-অফিচ) ৰূপায়ণ কৰিছে আৰু ই-প্ৰস্তুতিৰ অধীনত ৱেবচাইটসমূহৰ মানসম্পন্ন কৰাৰ কাম হাতত লোৱা হৈছে। সচিবালয়ৰ সকলো বিভাগতে ফাইল পৰিচালনা ব্যৱস্থা (ই-অফিচ)ৰ সফল ৰূপায়ণৰ পিছত এই ব্যৱস্থা এতিয়া সকলো সঞ্চালকালয়, আয়ুক্তালয় আৰু জিলা কাৰ্যালয়সমূহলৈ সম্প্ৰসাৰণৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।
- (৫০৫) মহাশয়, বিষয়া, কৰ্মচাৰী আৰু দৰ্শনাৰ্থীসকলৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি দিব্যাংগসকললৈ ৰেম্প আৰু শৌচালয়ৰ লেখীয়া প্ৰয়োজনীয় সা-সুবিধা প্ৰদান কৰাৰ অৰ্থে আমাৰ চৰকাৰে এটা বিশেষ যতন গোটা স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। মহিলা জ্যেষ্ঠ নাগৰিকৰ

বাবে আদর্শ শৌচালয় নির্মাণ, সচিবালয়ৰ কৰ্মচাৰীৰ বাবে বাছৰ ব্যৱস্থা, স্তনপান কৰাই থকা মাত্ৰৰ বাবে জিৰণি কোঠা, জনতা ভৱনত কৰ্মৰত মহিলাসকলৰ শিশুৰ বাবে যতন গৃহ নিৰ্মাণ আৰু হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত ভাল ফলাফল দেখুওৱা কৰ্মচাৰীসকলৰ সন্তানসকলক সম্বৰ্দ্ধনা জনোৱা হ'ব। বিশেষ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকক এ পি এছ চি, ইউ পি এছ চি ইত্যাদি পৰীক্ষাব বাবে বিনামূলীয়া প্ৰশিক্ষণ দিয়া হ'ব। অৱসৰপ্রাপ্ত কৰ্মচাৰীসকলক সম্বৰ্দ্ধনা জনোৱা হ'ব।

- (৫০৬) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই বিভাগৰ বাবে মই ৩৩৫ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XXXVIII. দক্ষতা, নিয়োগ আৰু উদ্যমিতা বিভাগঃ

- (৫০৭) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ নেতৃত্বত দক্ষতা, নিয়োগ আৰু উদ্যমিতা বিভাগ (SEED) প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছে। এই বিভাগৰ অধীনত অসমৰ একেবাৰে ভিতৰজ্বা অঞ্চলত থকা যুৱকসকলৈ যুগ্মতাই ৰখা উন্নত মানৰ দক্ষতাৰ প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা প্ৰহণৰ অৰ্থে অসম দক্ষতা বিকাশ মিছন (ASDM) সৃষ্টি কৰা হৈছে।
- (৫০৮) ASDMৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি, ৰাজ্যিক বাজেটেৰে বিভিন্ন বৃত্তিৰ ১.৫ লাখ যুৱকৰ দক্ষতা আগবঢ়াই নিয়াৰ বাবে মিছনক দায়িত্ব দিয়া হৈছে। ৫০,০০০ গৰাকী প্ৰার্থীক প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ বাবে ‘পদনিযুক্তি সংযোগ দক্ষতা প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী (PLSTP)’ৰ অধীনত বৰ্তমান ৰাজ্যখনৰ ৪৭৪ টা প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ ১৯৩ টা প্ৰশিক্ষণ সংস্থাক তালিকাভুক্ত কৰিছে।
- (৫০৯) মহাশয়, ASDMয়ে PMKVY ২.০ ৰ অধীনত ১৮,০০০ গৰাকী প্ৰার্থীক প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ বাবে ৮০ টা প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰৰ সৈতে ৩৩ টা প্ৰশিক্ষণ সংস্থাক তালিকাভুক্ত কৰিছে। অনুসুচিত জাতিৰ উন্নয়নৰ বাবে কাম কৰিবলৈ ASDMয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় অনুসুচিত জাতিৰ বিত্ত আৰু উন্নয়ন নিগম (NSFDC)ৰ সৈতে এখন বুজাবুজিৰ চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰিছে।
- (৫১০) দেশৰ যুৱকসকলক দক্ষ কৰি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত মাননীয় প্ৰধান মন্ত্ৰী আৰু মাননীয় মুখ্য মন্ত্ৰীৰ সপোন বাস্তৱায়িত কৰিবলৈ বিভাগে এখন দক্ষ নগৰ (Skill City) স্থাপন কৰাৰ কাম কৰি আছে। এই স্থায়ী নগৰখন মঙ্গলদৈত স্থাপন কৰা হ'ব আৰু প্ৰতিষ্ঠানখনে প্ৰতি বছৰে বিভিন্ন বৃত্তিৰ ১০,০০০ গৰাকী যুৱকক দক্ষ কৰি তুলিব।
- (৫১১) আই টি আই আসনৰ সংখ্যাৰ বৃদ্ধিৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় দক্ষতা নীতিৰ আৰ্হিত আই টি আইসমূহত অতিৰিক্ত খেপ (Shift) প্ৰৱৰ্তনৰে বছৰি অধিক আসন অন্তৰ্ভুক্ত কৰি আই টি আইসমূহত পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ প্ৰশিক্ষণৰ লক্ষ্যৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৫১২) এই বিভাগৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ৩৪১ কোটি টকাৰ আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XXXIX. সমাজ কল্যাণ বিভাগ : সংস্কারতেই আছে আচল চাবিকাঠি

- (৫১৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইতিমধ্যে সার্বজনীন সামাজিক সুবক্ষা প্রদানৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ অভিলাখৰ কথা ব্যক্ত কৰিছো আৰু সমাজ কল্যাণ বিভাগ হ'ল এই কাৰ্যাৱলীৰ হৃদপিণ্ড।
- (৫১৪) বিভিন্ন সামাজিক সুবক্ষাৰ নিৰ্দ্বাৰিত আঁচনিৰ ওপৰত বয়োজ্যেষ্ঠ আৰু জ্যেষ্ঠ নাগাৰিকসকলৰ মাজত সচেতনতা সৃষ্টি আৰু সুবিধা উপলব্ধ কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে সমাজ কল্যাণ আৰু অন্যান্য বিভাগৰ অধীনত “চেতনা” নামেৰে এখন আঁচনি প্ৰৱৰ্তন কৰিছে। আমি দিব্যাংগজনৰ সামাজিক সুবক্ষাৰ বাবে বহুতো উদ্যোগ গ্ৰহণ কৰিছো।
- (৫১৫) ইয়াৰোপৰি মানসিকভাৱে বাধাগ্ৰস্ত আমাৰ ভাতৃ-ভগীৰ বাবে যিবিলাক স্বেচ্ছাসেৱী সংগঠনে কাম কৰি আছে তেওঁলোকলৈ সাহায্য আগবঢ়োৱা হ'ব।
- (৫১৬) অসমৰ শিশুসকলৰ কল্যাণৰ বাবে আমি বহুতো উদ্যোগ লৈছো আৰু ইয়াৰ ভিতৰত আইনৰ সৈতে শিশুৰ সংঘাত আদিৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট পঁজি আবণ্টন দিয়া হৈছে।
- (৫১৭) মই এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত মুঠ ২৩৬৩ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XL. ভূমি সংৰক্ষণ বিভাগ

সাৰ্বাংগীণ বিকাশৰ বাবে অৱক্ষয়প্ৰাপ্ত এলেকাৰ সংৰক্ষণ

- (৫১৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, অসমত প্ৰাথমিকভাৱে অৱক্ষয়প্ৰাপ্ত জলাশয়সমূহ পুনৰুদ্ধাৰ কৰাৰ যথেষ্ট থল আছে। হিতাধিকাৰী পৰ্যায়ত মীনপালন আৰু ক্ষুদ্ৰ পশুধন উন্নয়ন আঁচনি ৰূপায়ণৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বৰ্ষত জলাশয় পুনৰুদ্ধাৰ সম্পৰ্কীয় কাম আৰম্ভ কৰিবলৈ আমি বিচাৰিছো।
- (৫১৯) মহাশয়, জল আবন্ধকৰণ আৰু কৃষি ভূমিৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ অৰ্থে এতলীয়া বান্ধ, বৃত্তাকাৰ বান্ধ, ধেনুভেৰীয়া বান্ধ, নলাবান্ধ, গাইড বান্ধ নিৰ্মাণ ইত্যাদিৰ লেখীয়া বিভিন্ন পদক্ষেপ হাতত লোৱা হ'ব।
- (৫২০) তদুপৰি, পৃষ্ঠীয় জল আৰু বৰষুণৰ পানী সংৰক্ষণ কৰিবলৈ বিভিন্ন আৰ চি চি ড্ৰপ স্পিল রে গাঁথনি নিৰ্মাণ কৰা হ'ব আৰু এই পানী প্ৰতিকূল বতৰত কৃষিভূমিত জলসিঞ্চন হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব।
- (৫২১) মহাশয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত জলচেছদ পৰিচালনা প্ৰকল্পৰ চতুৰ্থ বেটচটো সম্পূৰ্ণ কৰাৰ লক্ষ্য লোৱা হৈছে। যিটোয়ে বৰষুণৰ পানী ব্যৱহাৰ কৰি কৰা কৃষি আৰু পতিত মাটিৰ উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায় কৰিব।

(৫২২) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বর্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ২২২ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XLI. ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগ : এক উদ্যম এক দল

(৫২৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, গুৱাহাটীক দেশৰ ক্ৰীড়াৰ ৰাজধানী আৰু অসমক এক ক্ৰীড়া কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ প্ৰতি থকা মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সপোনক সাকাৰ ৰূপ দিয়াৰ বাবে আসম চৰকাৰৰ ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ।

(৫২৪) এই লক্ষ্যৰে অসম চৰকাৰৰ ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগে ক্ৰীড়াৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়নৰ বাবে তথা সমগ্ৰ ক্ৰীড়া ব্যৱস্থাটোত এক পদ্ধতিগত পৰিৱৰ্তন অনাৰ আৰ্থে অসম চৰকাৰৰ ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগে সমন্বিত ক্ৰীড়া নীতি যুগ্মত কৰিছে আৰু ইয়াক অধিসূচিত কৰিছে।

(৫২৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, অসমক ভাৰতৰ ক্ৰীড়া কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সপোনৰ লগত সংগতি ৰাখি আৰু সকলো ক্ৰীড়া শাখাতে যুৱক-যুৱতী সকলক তেওঁলোকৰ দক্ষতা আৰু সামৰ্থ বৃদ্ধিৰ বাবে সাহায্য আগবঢ়োৱাৰ আৰ্থে ২০১৯ বৰ্ষত ছয়টা অলিম্পিক ক্ৰীড়া শাখাত অৱৰ্জন ভোগেশ্বৰ বৰুৱাৰ নামত এখন অত্যাধুনিক ক্ৰীড়া একাডেমী স্থাপনৰ কাম ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগে আৰম্ভ কৰিব আৰু অলিম্পিক ক্ৰীড়া শাখাসমূহত ব্যক্তিগত অংশীদাৰিত্বৰ দ্বাৰা ক্ৰীড়া একাডেমী স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিব।

(৫২৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগে ২০১৮ চনৰ ২৬ বৰ্ষ পৰা ৩০ নবেষ্বৰলৈ দিচ্পুৰৰ ভোগেশ্বৰী ফুকননী ইন্দোৰ ষ্টেডিয়ামত ভাৰোতলন শাখাত ৬৪ সংখ্যক নেশ্যনেল স্কুল গেমছ, ২০১৮-১৯ ৰ ২৬ বৰ্ষ পৰা ৩০ নবেষ্বৰ, ২০১৮ লৈ গুৱাহাটীৰ পল্টনবজাৰৰ ভাৰতীয় ক্ৰীড়া প্ৰাধিকৰণৰ ক্ৰীড়া প্ৰাংগণত বক্সিং (১৭ বছৰৰ অনুৰ্ধৰ ল'ৰা আৰু ছোৱালী) প্ৰতিযোগিতা সফলতাৰে অনুষ্ঠিত কৰিছে। এই প্ৰতিযোগিতাসমূহত দেশৰ বিভিন্ন ৰাজ্য/কেন্দ্ৰীয়শাসিত অঞ্চলৰ ১৩০০ ৰো অধিক ক্ৰীড়াবিদ আৰু কৰ্মকৰ্তাৰ অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। এই বিভাগটোৱে ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰখনত অসাধাৰণ প্ৰদৰ্শন আগবঢ়োৱা ক্ৰীড়াবিদ/সংস্থা/কাৰিকৰী কৰ্মকৰ্তাৰসকললৈ ১৯৮৩ চনৰ পৰা ক্ৰীড়া পেঞ্চন প্ৰদান কৰি আছে।

(৫২৭) অসমক ভাৰতৰ ক্ৰীড়া কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ মাননীয় মুখ্য মন্ত্ৰীৰ সপোনৰ লগত সংগতি ৰাখি ৰাজ্যখনত ক্ৰীড়াৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়ন সাধনৰ আৰ্থে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগে কিছুসংখ্যক নতুন আঁচনি হাতত লবলৈ প্ৰস্তাৱ লৈছে। সেইবোৰ হ'ল- (ক) মহিলাসকলৰ মাজত খেল আৰু ক্ৰীড়াৰ প্ৰসাৰ আৰু জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণৰ সা-সুবিধা আৰু ক্ৰীড়া প্ৰতিভাৰ সন্ধানৰ আৰ্থে মুখ্য মন্ত্ৰীৰ মহিলা ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতা, ২০১৯, (খ) অলিম্পিক ক্ৰীড়া শাখাসমূহত স্কুলীয়া শিক্ষাক উৎসাহিত কৰিবলৈ নুতন

ক্রীড়া প্রতিভাসমূহক চিনাত্ত করি উলিওৱা। (গ) গুৱাহাটীক এখন ক্রীড়াৰ ৰাজধানী হিচাপে প্ৰক্ষেপ কৰিবলৈ আৰু ‘এক্ট ইষ্ট পলিচি’ ৰ লগত সংগতি ৰাখি ক্রীড়া পৰ্যটনক উৎসাহিত কৰাৰ অৰ্থে আচিয়ান দেশসমূহৰ মাজত আচিয়ান ফুটবল প্রতিযোগিতা, (ঘ) স্থায়ী জিলা ক্রীড়া কাৰ্যালয়ৰ (প্ৰথম পৰ্যায়ত ৮ টা কাৰ্যালয়) নিৰ্মাণ আৰু কাৰ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন আৰু বিভাগৰ প্ৰধান ক্ষেত্ৰীয় বিষয়া কৰ্মচাৰীসকলৰ অহা যোৱাৰ সুবিধাৰ বাবে জিলা ক্রীড়া বিষয়াসকললৈ (৩৩ খন জিলা) ঘান-বাহন প্ৰদান।

- (৫২৮) মহোদয়, কোকৰাবাৰ হৈছে ক্রীড়া প্রতিভাৰ মূল কেন্দ্ৰ। ক্রীড়া প্রতিভাক আৰু অধিক উজলাই তোলাৰ বাবে আমি জিলাখনত এখন ক্রীড়া মহাবিদ্যালয় নিৰ্মাণ কৰাৰ বিষয়ে ঘোষণা কৰিবলৈ পাই নই আনন্দিত হৈছো।
- (৫২৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত মই এই বিভাগৰ বাবে মুঠ ১৭৭ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XLII. চাহ জনজাতি বিভাগ

- (৫৩০) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিভাগে সাক্ষৰতাৰ দিশত গ্ৰহণ কৰা প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ হিচাপে ২০১৯ বৰ্ষৰ ৬ জানুৱাৰীৰ পৰা ৯ জানুৱাৰীলৈ ৰোকাখাত ‘সেউজ গ্ৰহণেলা’ নামেৰে পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে চাহ জনজাতি গ্ৰহণেলাৰ আয়োজন কৰে। চাহ জনজাতি সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকলৰ মাজত অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঢ়ি তুলিবলৈ আৰু পুঁথি প্ৰকাশৰ বাবে বিক্রীয় সাহায্য প্ৰদানৰ জৰিয়তে এই সম্প্ৰদায়ৰ সাহিত্যিকসকলক আমন্ত্ৰণ জনোৱাৰ অৰ্থে এই আঁচনিখন ২০১৯-২০ বৰ্ষত পুনৰ হাতত লোৱা হ'ব।
- (৫৩১) মহাশয়, বিভাগে শোণিতপুৰ জিলাৰ ৰঙাপাৰাত, তিনিচুকীয়া জিলাৰ চোটা টিংৰাইত ফুটবল একাডেমী আৰু চৰাইদেউ জিলাৰ সোণাৰিত থকা-খেলাৰ সুবিধাৰে সকলো আধুনিক সা-সুবিধা থকা এখন আৰ্চাৰী একাডেমী নিৰ্মাণৰ পদক্ষেপ হাতত লৈছে।
- (৫৩২) মহাশয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ধাৰ্য কৰা অনুসৰি ৰাজ্যখনৰ ১০ টা স্থানত কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত কৰাৰ প্ৰস্তাৱৰে এখন ৰাজ্যিক পৰ্যায়ৰ চাহ জনজাতি সাংস্কৃতিক মহোৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰা হ'ব। এই সম্প্ৰদায়ৰ বিভিন্ন পৰম্পৰা তথা সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যক প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ আৰু অসমৰ অন্যান্য জনগোষ্ঠীৰ সৈতে সমন্বয় স্থাপন কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৫৩৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, চাহ জনজাতি সম্প্ৰদায়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ জলপানি আগবঢ়োৱাৰ বাবে থকা নিয়মীয়া আঁচনিৰ উপৰি চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগে এই সম্প্ৰদায়ৰ যুৱক-যুৱতীসকলক ব্যাপকভাৱে সামৰি আৰু পূৰ্বৰ ৩ মাহ সময়ৰ পৰা ৬ মাহ সময়লৈ বৃদ্ধি কৰি এক বিশেষ প্ৰশিক্ষণ কাষ্যসূচী হাতত লৈছে, যাতে এই যুৱক-যুৱতীসকলে অসামৰিক সেৱাৰ পৰীক্ষাসমূহত অৱতীৰ্ণ হ'ব পাৰে। ২০১৮ চনৰ ১০ নৱেম্বৰত গুৱাহাটীৰ

খানাপাবাস্থিত অসম প্রশাসনীয় পদাধিকারী মহাবিদ্যালয়ত অসমৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে এই কাৰ্যসূচী উদ্বোধন কৰিছিল আৰু তাত উপস্থিত থকা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক তেওঁলোকৰ লক্ষ্যত উপনীত হ'বলৈ উৎসাহ ঘোষাইছিল।

- (৫৩৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, চাহ বাগিচাৰ যুৱক-যুৱতীসকলক আত্মনিয়োজনৰ সুবিধা প্ৰদান কৰাৰ অৰ্থে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত অট' ভান, পিক-আপ ভান (৪ চকীয়া) বিতৰণৰ এখন আঁচনিৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছিল। ২০১৯-২০ বৰ্ষতো এই আঁচনিখন অব্যাহত ৰখা হ'ব যাতে অধিকসংখ্যক যুৱক-যুৱতীক উপকৃত কৰি তেওঁলোকৰ বাবে স্ব-নিয়োজনৰ অধিক সা-সুবিধাৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা যায়।
- (৫৩৫) মহাশয়, আত্মসহায়ক গোটসমূহৰ জৰিয়তে সামুহিকভাৱে আত্মনিৰ্ভৰশীলতা আৰু বিভিন্ন অন্তৰ্ভুক্তিৰ স্বীকৃতিস্বৰূপে চাহ জনজাতি সম্প্ৰদায়ৰ ১০০০ টা মহিলা আত্মসহায়ক গোটলৈ ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ২৫০০০ টকাকৈ এককালীন অনুদান প্ৰদানৰ কথা ঘোষণা কৰা হৈছিল। এই আঁচনিখন ২০১৯-২০ বৰ্ষতো অব্যাহত থাকিব।
- (৫৩৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে এই বিভাগৰ কাৰণে মই ১৭৩ কোটি টকা আবণ্টন দিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XLIII. পৰ্যটন বিভাগ : অতুলনীয় অসম

- (৫৩৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইতিমধ্যে অসম দৰ্শন আঁচনিখনৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছো, যিথন আঁচনি ৰাজ্যখনৰ প্ৰধান পদক্ষেপসমূহৰ ভিতৰত অন্যতম। এই আঁচনিখনৰ ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰত পৰ্যটন বিভাগে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব।
- (৫৩৮) আমাৰ চৰকাৰ পৰ্যটন খণ্ডৰ উন্নয়নৰ প্ৰতি সম্পূৰ্ণ দায়বদ্ধ। নিয়োগ সৃষ্টি, দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণ আৰু মানৱ সম্পদৰ বিকাশৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত পৰ্যটন খণ্ডই গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়াব পাৰে। আমাৰ চৰকাৰে পৰ্যটনস্থলীসমূহৰ বৈশিষ্ট্যক প্ৰতিফলিত কৰি বিজ্ঞাপন সফলতাৰে প্ৰচাৰ কৰিছে। ইয়াৰ বাবে পৰ্যায়ক্ৰমে প্ৰয়োজনীয় আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন সাধনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে আৰু ইয়ে সমগ্ৰ বিশ্বত প্ৰতিশ্ৰুতিপূৰ্ণ পৰ্যটনস্থলী হিচাপে অসমৰ ভাৰমূর্তি উজ্জ্বল কৰাত সহায় কৰিছে।
- (৫৩৯) মহাশয়, আমাৰ চৰকাৰখন শাসনত অধিষ্ঠিত হোৱাৰে পৰা অসমক পৰ্যটনৰ মানচিত্ৰত প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ প্ৰবলভাৱে ৱ্ৰেণ্টিংৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। তাৰ ভিতৰত আছে - আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় 'ৰোড শ্ৰ', মেলা, উৎসৱ আদিত অংশগ্ৰহণ, বিমান ৱ্ৰেণ্টিং, টিভি বিজ্ঞাপনৰ প্ৰয়োজনা আৰু প্ৰচাৰ, প্ৰচাৰ সম্বন্ধীয় সামগ্ৰী ছপা কৰাৰ লগতে চিৰাংত অনুষ্ঠিত হোৱা দিজিং মহোৎসৱৰ দৰে থলুৱা সাংস্কৃতিক আৰু পৰ্যটন মহোৎসৱৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰা আদি। এই ব্যৱস্থাৰ ফলত অসম সম্পর্কে বৃহৎ কৌতুহলৰ সৃষ্টি হৈছে আৰু আকৰ্ষণীয়

পর্যটনথলী হিচাপে পরিগণিত হৈছে। মই সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে অসমক
এক অতুলনীয় পর্যটনস্থলী হিচাপে গঢ়ি তোলাত আমাৰ বিনিয়োগে সুফল দিবলৈ
আৰস্ত কৰিছে।

- (৫৪০) অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা পদক্ষেপসমূহৰ ফলস্বৰূপে যোৱা ২ টা
বছৰত পৰ্যটকৰ সংখ্যা লক্ষ্যণীয়ভাৱে বৃদ্ধি পাইছে। এই সময়চোৱাত ঘৰৱা পৰ্যটকৰ
সংখ্যা ৫৭,১৩,১৫৬ ৰ পৰা ৫৯,৩৪,৭৯১ গৰাকীলৈ আৰু বিদেশী পৰ্যটকৰ সংখ্যা
২৮,৪১৯ৰ পৰা ৩১,৭৩৯ গৰাকীলৈ বৃদ্ধি পাইছে।
- (৫৪১) পৰ্যটনস্থলীসমূহৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নৰ জৰিয়তে পৰ্যটকসকলক অধিক আকৰ্ষিত কৰাৰ
স্থল আছে। ইয়াৰ বাবে অতিৰিক্ত বাজেট সমৰ্থনেৰে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰো প্ৰয়োজন
আছে। আমাৰ চৰকাৰে ‘অতুলনীয় অসম’ শীৰ্ষক প্ৰচাৰ অভিযান অব্যাহত ৰখাৰ বাবে
এই বাজেটত গুৰুত্ব দিছে। এই ব্যৱস্থাই অসমক আৰু উচ্চ স্তৰলৈ লৈ যোৱাত সহায়
কৰিব।
- (৫৪২) অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে হাতত লোৱা ‘পুণ্য ধাম যাত্ৰা’ আঁচনিখন সকলোৱে
আন্তৰিকতাৰে আদৰি লৈছে আৰু আমি সফলতাৰে প্ৰায় ২,৭০০ গৰাকী তীৰ্থযাত্ৰীক
পুৰী, বৃন্দাবন, আজমীৰ শ্বৰীফ, বৈষ্ণে দেৱী মন্দিৰ আদিলৈ পঠিয়াইছো। আঁচনিখনৰ
জনপ্ৰিয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমি এই বৰ্ষতো আঁচনিখন অব্যাহত ৰাখিবলৈ সিদ্ধান্ত
লৈছো।
- (৫৪৩) মহাশয়, ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যটকৰ মাজত ঘৰৱা আতিথ্য গ্ৰহণ (Homestay)
ৰ বৰ্দ্ধিত চাহিদাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আৰু স্থানীয় যুৱকসকলৰ জীৱিকা অৰ্জনৰ বাট মুকলি
কৰাৰ অৰ্থে পৰ্যটন বিভাগৰ ‘আমাৰ আলহী’ নামৰ ধৰজাৰাহী আঁচনিখনে সুফল
দিবলৈ আৰস্ত কৰিছে।
- (৫৪৪) তদুপৰি, নতুন আৰু ইতিমধ্যে থকা পৰ্যটন থলীসমূহত আন্তঃগাঁথনি সৃষ্টি আৰু পৰ্যটকৰ
বাবে থকা সা-সুবিধাসমূহৰ উন্নয়ন হৈছে বৰ্তমান সময়ৰ আহান। সেয়ে পৰ্যটনথলী
সংযোগী পথৰ উন্নীতকৰণ, পৰ্যটকৰ বাবে বৰ্তমানে উপলব্ধ সা-সুবিধাসমূহ উন্নত কৰা,
নতুন পৰ্যটক লজ নিৰ্মাণ, ৰাইজৰ বাবে সুবিধাজনক আন্তঃগাঁথনি নিৰ্মাণ আদিৰ বাবে
আমাৰ চৰকাৰে প্ৰস্তাৱ লৈছে। ইয়াৰ বাবে মই প্ৰয়োজনীয় বাজেটৰ আবণ্টন দিছো।
- (৫৪৫) মহাশয়, ৰাজ্যখনৰ পৰ্যটন খণ্ডৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ বাবে এটা উৎসৱীত মনোভাৱৰ
পৰ্যটন উন্নয়ন পৰিকল্পনা যুগ্মত কৰা হৈছে। মহাশয়, আমি জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো
যে অসমৰ পৰ্যটন খণ্ডটোৱ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ বাবে এই প্ৰকল্প ব্ৰহ্মায়ণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত
আৰ্থিক সহায় আগবঢ়াবলৈ কেইবাটাও বহুস্থৰীয় সংস্থাই আগ্রহ প্ৰকাশ কৰিছে।

- (৫৪৬) মহাশয়, আতিথ্য খণ্ডত পেছাদারিত্ব অনা আৰু অধিক কৰ্মসংস্থাপনৰ সুবিধা সৃষ্টিৰ বাবে পৰ্যটকৰ পথ প্ৰদৰ্শক (Guide), গাড়ীচালক আৰু উদ্যোগীৰ লেখীয়া সেৱা প্ৰদানকাৰীসকলৰ দক্ষতা বৃদ্ধি আৰু প্ৰশিক্ষণৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিবলৈ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে। তদুপৰি, শিক্ষিত নিবনুৱা ঘূৰকসকলক পৰ্যটন সেৱা প্ৰদানকাৰী হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাত উদগনি যোগাবলৈ পৰ্যটন বাহন আৰু অন্যান্য পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ বাবে উদগনিমূলক আঁচনি আৰম্ভ কৰা হ'ব যাৰ বাবে চৰকাৰে ৩০ কোটি টকা আছুতীয়াকৈ ৰখাৰ প্ৰস্তাৱ লৈছে।
- (৫৪৭) ৰাজ্যখনত পৰ্যটনৰ বিকাশ অধিক ত্ৰৰান্বিত কৰাৰ উদ্দেশ্যে কাজিৰঙাত এটা হেলিপেড নিৰ্মাণৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। এই আন্তঃগাঁথনি সৃষ্টিয়ে পৰ্যটকৰ আগমনত বিভিন্ন ধৰণে সহায় কৰাৰ লগতে আমাৰ ৰাজকোষ সমৃদ্ধ কৰি অৰ্থনৈতিক প্ৰগতিত অৱিহণা যোগাব।
- (৫৪৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই বিভাগটোৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত মুঠ ২১৮ কোটি টকা আৱণ্টন দিয়াৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XLIV. ৰূপান্তৰ আৰু উন্নয়ন বিভাগঃ ৰূপান্তৰিত অসম

- (৫৪৯) মহোদয়, ভাৰতৰ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে ২০১৮ চনৰ জানুৱাৰী মাহত কিছুমান পিচপৰা জিলাৰ দ্রুত আৰু ফলপ্ৰসূ ৰূপান্তৰৰ লক্ষ্যৰে “সন্তোৱনাপূৰ্ণ জিলাসমূহৰ ৰূপান্তৰ” নামৰ কাৰ্যসূচীখন আৰম্ভ কৰিছিল। অসমৰ ৭খন জিলা যথাক্রমে দৰং, বৰপেটা, ধূবুৰী, গোৱালপাড়া, বাঙ্গা, ওদালগুৰি আৰু হাইলাকান্দিত এই আঁচনিখন ৰূপায়ণ কৰাৰ বাবে ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে। ২০১৯-২০ বিক্রীয় বৰ্ষত এই জিলাসমূহৰ উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ বাবে উৎসৱিত পুঁজি (Dedicated fund) হিচাবে ৫,০০০ লাখ টকাৰ বাজেট ব্যৱস্থা ৰখা হৈছে।
- (৫৫০) অপৰিশোধেয় কেন্দ্ৰীয় পুঁজিৰ উৎস (NLCP) ড'নাৰ মন্ত্ৰালয়ে অসমৰ বাবে ৪৮০৩.৪৫ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ৬৫৩ খন আঁচনিত অনুমোদন জনাইছে (পেকেজসমূহক ধৰি)। মন্ত্ৰালয়ে ৩৩১৮.৬১ কোটি টকা (৪ ফেব্ৰুৱাৰী ২০১৯ লৈ) মুকলি কৰি দিয়াৰ বিপৰীতে অসমে ২৮৮৭.১৬ কোটি টকা (৮৭ শতাংশ) ব্যৱহাৰ কৰিছে। ৬৫৩ টা প্ৰকল্পৰ ভিতৰত ৪১৯ টা প্ৰকল্প সম্পূৰ্ণ হৈছে আৰু ২৩৪ টাৰ কাম চলি আছে। চলি থকা প্ৰকল্পসমূহ ৰূপায়ণৰ বিভিন্ন পয়োৱাত আছে। ড'নাৰ মন্ত্ৰালয়ে ৭ টা নতুন প্ৰকল্প ৮৬.৬২ কোটি টকা ব্যয়ত অনুমোদন জনাইছে। এই সকলো প্ৰকল্পই KAATC পেকেজৰ অধীনত। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত (৪ ফেব্ৰুৱাৰী ২০১৯ লৈ) ড'নাৰ মন্ত্ৰালয়ে ৯৪.২৩ কোটি টকা নতুন আৰু পুৰণি দুয়োটা প্ৰকল্পৰ বাবে মুকলি কৰিছে। পুঁজিৰ পূৰ্ণ ব্যৱহাৰ আৰু প্ৰকল্প সম্পূৰ্ণ কৰাৰ বাবে সকলো ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

- (৫৫১) বড়োলেগু স্বায়ত্ত শাসিত পরিষদ (BTC) র বাবে অর্থনৈতিক পেকেজ : বি টি চিৰ বাবে ২০০৪-০৫ বৰ্ষত ৫০০ কোটি টকাৰ অর্থনৈতিক পেকেজ আগবঢ়োৱা হৈছিল আৰু এই পেকেজৰ অধীনত ৪২ টা প্ৰকল্প লোৱা হৈছিল। উত্তৰ-পূৰ্ব উন্নয়ন (DONER) মন্ত্রালয়ে এই প্ৰকল্পসমূহৰ বাবে ৪৭.১১ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে। এই সকলো প্ৰকল্পৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে। আনহাতে ২০০৭-০৮ বৰ্ষত বি টি চি৲ে ২৫০ কোটি টকাৰ অতিৰিক্ত পুঁজি আগবঢ়োৱা হৈছিল আৰু মন্ত্রালয়ে এই পেকেজৰ অধীনত ২১ টা প্ৰকল্প অনুমোদন কৰি ২৪৫.৮৩ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে। ইতিমধ্যে ৬৫৩.৮২ কোটি টকা ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ ড'নাৰ মন্ত্রালয়লৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছে।
- (৫৫২) কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্ত শাসিত পরিষদলৈ পেকেজ : ড'নাৰ মন্ত্রালয়েৰ পৰিচালনাত ২০১৫ চনৰ ২৫ নৱেম্বৰত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ, অসম চৰকাৰ আৰু ইউ পি ডি এছৰ মাজত স্বাক্ষৰিত হোৱা নিষ্পত্তিকৰণ চুক্তিৰ আধাৰত ৩৫০ কোটি টকা (প্ৰতি বছৰে ৭০ কোটি টকাকৈ)ৰ এক বিশেষ অর্থনৈতিক পেকেজ ঘোষণা কৰা হৈছে। এই পেকেজৰ অধীনত মন্ত্রালয়ে ১৮ টা প্ৰকল্প অনুমোদন কৰি ৪২.৬৪ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে।
- (৫৫৩) ডিমা হাচাও স্বায়ত্ত শাসিত আঞ্চলিক পরিষদলৈ পেকেজ : ৮/১০/২০১২ ত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ, অসম চৰকাৰ আৰু ডিমা হালম ডাওগাহৰ মাজত স্বাক্ষৰিত এখন ত্ৰিপাক্ষিক নিষ্পত্তিকৰণ চুক্তি অনুসৰি ডিমা হাচাও জিলাত তৃনমূল পৰ্যায়লৈ ক্ষমতা হস্তান্তৰৰ বাবে সময় নিৰ্দিত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিবলৈ আৰু সকলো পৰ্যায়তে উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ বাবে সামৰ্থ বৃদ্ধি কৰিবলৈ পাঁচ বছৰৰ বাবে ৪০ কোটি টকাৰ ব্যবস্থাৰে ২০১২-১৩ বৰ্ষত ২০০ কোটি টকাৰ এক বিশেষ অর্থনৈতিক পেকেজ ঘোষণা কৰা হৈছে। এই পেকেজৰ অধীনত ১০ টা প্ৰকল্পত অনুমোদন দিয়া হৈছে আৰু মন্ত্রালয়ে ৬০.৬০ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে।
- (৫৫৪) উত্তৰ পূৰ্ব বিশেষ আন্তঃগাঁথনিক উন্নয়ন আঁচনি (NESIDS) : পানী যোগান, শক্তি, যোগাযোগ, পৰ্যটনৰ প্ৰসাৰৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰকল্প আৰু শিক্ষা তথা স্বাস্থ্যৰ প্ৰাথমিক তথা মাধ্যমিকৰ লেখীয়া কেতবোৰ নিৰ্দিষ্ট খণ্ডত থকা আন্তঃগাঁথনিমূলক ব্যৱধান পূৰণ কৰাৰ লক্ষ্যৰে উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল উন্নয়ন মন্ত্রালয়ে ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ পৰা ২০১৯-২০ বৰ্ষলৈ উত্তৰ পূৰ্ব বিশেষ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন আঁচনি নামৰ এখন নতুন আঁচনি প্ৰৱৰ্তন কৰিছে। এই আঁচনিৰ অধীনত ২০ কোটি টকা আৰু ইয়াতকৈ অধিক প্ৰাক্কলিত ব্যয়ৰে বিভিন্ন প্ৰকল্প বিবেচনা কৰা হ'ব। উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল উন্নয়ন মন্ত্রালয়ে ৭৭ কোটি টকাৰ প্ৰাক্কলিত ব্যয়ৰে এটা প্ৰকল্পত অনুমোদন জনাইছে। এই প্ৰকল্পটো হ'ল যোৰহাট চহৰত নিৰ্মাণ কৰিবলৈ লোৱা তিনিলেনযুক্ত ৰোড অ'ভাৰতীজ, যিখন যোৰহাট তিতাবৰ গৰক্ষা পথ (ন-আলি)ৰ এল চি গেট নং এছ টি-৫৮ৰ ঠাইত নিৰ্মাণ কৰা হ'ব।

(৫৫৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বর্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ৩৬৩২ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XLV. পৰিবহন বিভাগ

ঘাইপথ, নদীপথ আৰু অন্যান্য যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ সংযোগীকৰণ

- (৫৫৬) মহোদয়, মোৰ ভাষণৰ আৰম্ভণিৰ অংশত ইতিমধ্যে মই ১০০০ খন নতুন বাছৰ অন্তভুক্তিৰ বিষয়ে কৰা আমাৰ বৃহৎ ঘোষণা সম্পর্কে উল্লেখ কৰিছো।
- (৫৫৭) নাগৰিককেন্দ্ৰিক সেৱা সম্পৰ্কীয় সকলোবোৰ বিষয় সুচাৰুভাবে সম্পন্ন কৰাৰ বাবে আমি ব্যৱস্থা লৈছো। নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ ভিতৰত দক্ষতাৰে নাগৰিককেন্দ্ৰিক সেৱা প্ৰদান সুনিশ্চিত কৰাৰ অৰ্থে অন-লাইনযোগে যান-বাহন পঞ্জীয়ন তথা ড্ৰাইভিং লাইচেন্স প্ৰদানৰ বাবে online Web based and Cloud enabled 'Vahan' 4.0 and 'Sarathi' 4.0 ছফটৱেৰ সম্পৰ্কীয় আঁচনিখন যুগ্মত কৰা হৈছিল। মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত আমাৰ লক্ষ্য হৈছে আটাইবোৰ জিলা সামৰি লোৱা।
- (৫৫৮) মহোদয়, জলপথসমূহ হ'ল আমাৰ অৰ্থনৈতিক সমৃদ্ধিৰ মূল চালিকা শক্তি আৰু এই সম্পদৰ অধিক কাৰ্য্যকৰী ব্যৱহাৰৰ বাবে ২০১৯ চনৰ মে' মাহৰ পৰা গুৱাহাটী আৰু উত্তৰ গুৱাহাটীৰ মাজত নদী টেক্সি হিচাপে চলাচল কৰাৰ বাবে ২ খন FRP মাৰ নাও (Catamaran) ক্ৰয়ৰ বিষয়টো চূড়ান্ত কৰা হৈছে।
- (৫৫৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ জাহাজ মন্ত্ৰালয়ে ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাক নদীৰ ওপৰত বিভিন্ন ফেৰী সেৱাৰ আস্থান উন্নয়নৰ বাবে ৫৬ টা নতুন ভাসমান (Floating) আস্থানৰ বাবে অনুমোদন জনাইছে আৰু এই অনুসৰি ২০২০-২১ চনৰ ভিতৰত কামকাজ সম্পূৰ্ণ কৰাৰ লক্ষ্যৰে চৰকাৰী ই-প'টেলৰ জৰিয়তে আমি নিবিদা প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিছো।
- (৫৬০) তদুপৰি অসমত আভ্যন্তৰীণ জল পৰিবহণ খণ্ডৰ সামগ্ৰিক উন্নয়ন আৰু এই পৰিবহণ ব্যৱস্থাক আধুনিক সা-সৰঞ্জামেৰে সজিত কৰাৰ বাবে বিজ্ঞানসম্মত পদ্ধতি অৱলম্বন কৰি বিশ্ববেংকৰ সাহায্যপ্ৰাপ্ত এক প্ৰকল্প ৰূপায়ণ কৰি থকা হৈছে।
- (৫৬১) মহোদয়, অসম চৰকাৰে বৰ্তমানে থকা বিমান বন্দৰ আৰু নতুন বিমান বন্দৰসমূহৰ উন্নয়নৰ বাবে গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। আন্তৰ্জাতিক লোকপ্ৰিয় গোপীনাথ বৰদলৈ বিমান বন্দৰ, ডিব্ৰুগড় আৰু লখিমপুৰ (লীলাবাৰী) বিমান বন্দৰৰ উন্নয়নৰ বাবে অতিৰিক্ত ভূমি অধিগ্ৰহণ কৰা হৈছে। অসম চৰকাৰৰ অনুৰোধৰ প্ৰতি সঁহাৰি জনাই কেন্দ্ৰীয় অসমৰিক বিমান পৰিবহণ মন্ত্ৰালয়ে উড়ান আন্তৰ্জাতিক আঁচনিৰ অধীনত অসমৰ বাবে দুটা আন্তৰ্জাতিক আকাশ মার্গত অনুমোদন জনাইছে। গুৱাহাটী-ঢাকা-গুৱাহাটী আৰু গুৱাহাটী-

বেংকক-গুরাহাটী —এই দুটা আন্তর্জাতিক আকাশমার্গ অতি শীঘ্ৰে কাৰ্য্যকৰী হ'ব।

- (৫৬২) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ ৰাজস্থাৱ পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ মুখ্য বাহক অসম ৰাজ্যিক পৰিবহণ নিগমে কেইবাটাও গুৰুত্বপূৰ্ণ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন প্ৰকল্প আৰম্ভ কৰিছে। ইয়াৰ ভিতৰত আছে— গুৱাহাটীৰ খানাপাৰাত মিনি ISBT নিৰ্মাণ, মাজুলীত বাছ আস্থান ভৱনৰ উন্নয়ন আৰু তেজপূৰ্বত ISBT ৰ নিৰ্মাণ তথা বাছ আস্থান ভৱনৰ উন্নয়ন।
- (৫৬৩) তদুপৰি অসম ৰাজ্যিক পৰিবহণ নিগমে ট্ৰেইলেল ৱেবছাইটৰ সৈতে সহযোগিতা কৰি অনলাইন টিকট বুকিং ব্যৱস্থা আৰম্ভ কৰিছে। ইয়াৰ উপৰিও ভল্ভো বাছৰ প্ৰৱৰ্তনৰ লগতে গুৱাহাটীত বাছৰ প্ৰৱেশ সুচল আৰু যানজাঁট হুস কৰাৰ উদ্দেশ্যে জালুকবাৰীত এটা মিনিবাছ আস্থান নিৰ্মাণৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৫৬৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৱ বাবে মই ৬১১ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XLVI. নগৰ উন্নয়ন বিভাগ

নতুন দিগন্তৰ সূচনা

- (৫৬৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, সুস্থ নগৰ উন্নয়নৰ বাবে পয়ঃপ্ৰণালী এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ উপায়। ৰাজ্যখনত নলাৰ এক বৃহৎ অংশই হৈছে কেঁচা আৰু উদং। অসমৰ সাধাৰণ অঞ্চলৰ নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহৰ নলা-নৰ্দমাৰ ব্যৱস্থাটোৱ উন্নয়ন সাধনৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বৰ্ষত এনেবোৰ নলা-নৰ্দমাৰ নিৰ্মাণ/উন্নয়নৰ বাবে ৫০ কোটি টকা প্ৰদান কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৫৬৬) ইয়াৰোপৰি জৰুৰীকালীন পৰিস্থিতিৰ মোকাবিলা কৰিবলৈ নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহৰ সামৰ্থ বৃদ্ধিৰ অৰ্থে সেইসমূহক আধুনিক সা-সঁজুলি, যন্ত্ৰ আৰু যান-বাহনেৰে সম্পূৰ্ণ প্ৰস্তুত কৰি তুলিবৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত অসমৰ সাধাৰণ অঞ্চলৰ নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহলৈ জৰুৰীকালীন পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হ'ব পৰা সা-সঁজুলি ক্ৰয়ৰ বাবে ১০ কোটি টকা প্ৰদানৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৫৬৭) মহোদয়, নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহৰ সাধাৰণ অঞ্চলত Pavers Block পথ নিৰ্মাণৰ কাৰণে মই ১৫০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (৫৬৮) তদুপৰি, স্থানীয় নগৰ নিকায়সমূহৰ সাধাৰণ অঞ্চলত High Mast Street Light স্থাপন কৰাৰ বাবে মই ৬১ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (৫৬৯) মহোদয়, নাগৰিকসকললৈ নিৰাপদ খোৱাপানী যোগান ধৰাৰ বাবে নগৰ পানী যোগান এটা প্ৰধান ব্যৱস্থা। নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহৰ পানী যোগান ব্যৱস্থাটোক উন্নত কৰি

তোলাৰ অর্থে ২০১৯-২০ বৰ্ষত প্ৰথম পৰ্যায়ত পানীৰ চৰম নাটনি থকা নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহক সামৰি ল'বলৈ পানী যোগান আঁচনিৰ বাবে ১০,০০০ লাখ টকাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।

- (৫৭০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগটোলৈ মুঠ ১৬২৭ কোটি টকা আবণ্টনৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালো।

XLVII. জল সম্পদ : বান নিয়ন্ত্ৰণ

- (৫৭১) অধ্যক্ষ মহোদয়, NABARD RIDF XXIV ৰ অধীনত ২০১৮-১৯ বিভৌয় বৰ্ষত ১০০ কোটি টকাৰে ৪৯ খন আঁচনিত অনুমোদন জনোৱা হৈছে। এই আঁচনিসমূহৰ বাবে প্ৰশাসনিক অনুমোদন প্ৰক্ৰিয়া চলাই থকা হৈছে। এই আঁচনিসমূহ ৰূপায়ণৰ বাবে অচিৰেই পদক্ষেপ লোৱা হ'ব।
- (৫৭২) তদুপৰি, মাজুলীৰ বান আৰু গৰাখনীয়াৰ স্থায়ী সমাধানৰ বাবে গঠিত বিশেষজ্ঞ কমিটিৰ প্ৰতিবেদন কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ হাতত ইতিমধ্যে দাখিল কৰা হৈছে আৰু বিষয়টো পঞ্চদশ বিভৌয় আয়োগৰ ভ্ৰমণৰ সময়ত পুনৰ উত্থাপন কৰা হয়। মাজুলীত মাণ্ডলিক কাৰ্যালয় আৰু অতিথিশালাৰ নিৰ্মাণকে ধৰি শুইজ গেট আৰু অন্যান্য নিৰ্মাণৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ১৪.৪৭৪২ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ বখা হৈছে। একেদৰে মাজুলীত মটৰ লাঞ্চ (Motor Launch) যোগান ধৰাৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটৰ অধীনত ইতিমধ্যে ধনৰ আবণ্টন দিয়া হৈছে।
- (৫৭৩) ‘ছিগনেচাৰ’ প্ৰকল্প ৰূপায়ণৰ দ্বাৰা কলং নদীৰ পুনৰুজ্জীৱিতকৰণৰ অর্থে ২০১৯-২০ বিভৌয় বৰ্ষৰ বাজেটত ১৬.৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।
- (৫৭৪) বাহ্যিকভাৱে সাহায্যপ্ৰাপ্ত প্ৰকল্প (EAP) ৰ বাবে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ১৬৬.৭৩ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছিল। জল সম্পদ বিভাগৰ অধীনত FREMAA ৰ দ্বাৰা এচিয়ান ডেভেল'পমেণ্ট বেংকৰ ঋণ সাহায্যৰে গ্ৰহণ কৰা AIFRBERM প্ৰকল্পৰ Tranche-I অংশ ইতিমধ্যে সম্পূৰ্ণ কৰি তোলা হৈছে আৰু Tranche-II অংশৰ বাবে যোৱা ১৩-১২-২০১৯ তাৰিখে ঋণ বন্দৰস্তীত স্বাক্ষৰ কৰা হৈছে। ইয়াৰ কাম ইতিমধ্যে আৰন্ত কৰা হৈছে। EAPৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ৩৬২.৯৫ কোটি ধাৰ্য কৰা হৈছে।
- (৫৭৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম সু-সংহত নদীপাৰ ব্যৱস্থাপনা প্ৰকল্প (AIRBMP) ৰূপায়ণৰ বাবে বিশ্ব বেংক মিছনে এতিয়ালৈকে ভিন্নমুখী পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। এই উদ্দেশ্যে অৰ্থনৈতিক পৰিক্ৰমা বিভাগে অলপতে ৪,৮০০ কোটি টকাৰ অনুমোদন জনাইছে।
- (৫৭৬) তদুপৰি, অসম জল সম্পদ গৱেষণা আৰু ব্যৱস্থাপনা প্ৰতিষ্ঠান (AWRMI) ৰ অধীনত প্ৰশিক্ষণ আৰু গৱেষণাৰ সা-সুবিধাবোৰ শক্তিশালী আৰু উন্নীতকৰণৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ১ কোটি টকা বখা হৈছে।

(৫৭৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই ১০৬৬ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালো।

XLVIII. সংখ্যালঘু কল্যাণ আৰু উন্নয়ন বিভাগ : সর্বাঞ্চক উন্নয়নৰ পথত

- (৫৭৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, সংখ্যালঘু কল্যাণ আৰু উন্নয়ন বিভাগ হ'ল—অসমৰ ভাষিক সংখ্যালঘু আৰু চৰ-চাপৰি অঞ্চলত বসবাস কৰা লোকসকলকে ধৰি সংখ্যালঘুসকলৰ বিভিন্ন বিষয়সমূহ চোৱা-চিতা কৰা প্ৰশাসনিক বিভাগ। পিচপৰা অধিসূচিত ধৰ্মীয় সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায় (ভাষিক সংখ্যালঘুকে ধৰি) আৰু চৰ অঞ্চলত বসবাস কৰা লোকসকলৰ কল্যাণৰ বাবে এই বিভাগে কাৰ্যসূচী যুগ্মত আৰু ৰাপায়ণ কৰে। মূল সুতিৰ সৈতে এই সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকলক একাত্ম কৰাৰ লক্ষ্য আগত ৰাখি এই কাৰ্যসূচীসমূহ যুগ্মত কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত বৃত্তিধাৰী গোটা আৰু মহিলাসকলক বিশেষভাৱে অগ্ৰাধিকাৰ প্ৰদান কৰাৰ বিষয়টোৰ প্ৰতি গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হয়।
- (৫৭৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত মই বিভাগটোৰ বাবে মুঠ ২২৫ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XLIX. তৈয়াৰ জনজাতি আৰু পিচপৰা শ্ৰেণীৰ কল্যাণ বিভাগ :

আবিৰত সহায় : সকলো বাধা নেওচি

- (৫৮০) অসমৰ বাবেৰহনীয়া ঐতিহ্য আৰু ইয়াৰ স্পন্দনশীলতা ইয়াত বসবাস কৰা জনজাতি আৰু অন্যান্য সম্প্ৰদায়সমূহৰ নৃগোষ্ঠীয় আৰু পৰম্পৰাগত ৰীতি-নীতিৰ মাজত বিদ্যমান। ৰাজ্যখনৰ ৭০ টাতকৈ অধিক জনজাতিৰ মাজত থকা শক্তিশালী ভাতৃত্ববোধ তথা মানৱীয় বান্ধোন হৈছে আমাৰ মূল্যবান সম্পদ আৰু আমাৰ চৰকাৰেও ইয়াক আপদাল কৰি ৰখাত যত্ন সহকাৰে সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়াই আহিছে।
- (৫৮১) মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণত ৬ খন স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ (MAC, RHAC, TAC, SKAC, TKAC, DAC)-ৰ অধীনত বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ উন্নয়নৰ বাবে ২৫৭.২৯ কোটি টকা আবণ্টন দিয়া হৈছিল আৰু এই বছৰ ২০১৯-২০ বৰ্ষত ইয়াৰ বাবে ২৭৪.২২ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৫৮২) একেদৰে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত এই সম্প্ৰদায়সমূহৰ আৰ্থ সামাজিক বিকাশৰ বাবে ৩১ খন উন্নয়ন পৰিষদৰ জৰিয়তে ৯.৩০ কোটি টকা আবণ্টন দিয়া হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১০.৮৯ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।
- (৫৮৩) ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত ৰাজ্যৰ নিজা অগ্ৰাধিকাৰপ্ৰাপ্ত উন্নয়ন পুঁজিৰ অধীনত ৬১০.৭১ কোটি টকা আবণ্টন দিয়া হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত ষষ্ঠ অনুসূচীৰ বি টি এ ডি এলেকাৰ উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ বাবে ৬৪৩.৭৯ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।

- (৫৮৪) মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে জনজাতি উপ-পৰিকল্পনাৰ (TSP) জৰিয়তে জনজাতি অঞ্চলৰ উন্নয়নৰ বাবে বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে আৰু অনুসূচিত জাতি উপ-পৰিকল্পনাৰ (SCSP) জৰিয়তে অনুসূচিত জাতিৰ লোকসকলক উপকৃত কৰিছে। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত যথাক্রমে জনজাতি উপ-পৰিকল্পনা আৰু অনুসূচিত জাতি উপ-পৰিকল্পনাৰ অধীনত বিশেষ উন্নয়নমূলক আঁচনিৰ বাবে ৮০.০৮ কোটি টকা আৰু ১৮৬.৯৫ কোটি টকা আবণ্টন দিয়া হৈছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষত জনজাতি উপ-পৰিকল্পনাৰ অধীনত ৮২.৬৭ কোটি টকা আৰু অনুসূচিত জাতি উপ-পৰিকল্পনাৰ অধীনত ১৯৭.০৭ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।
- (৫৮৫) মহোদয়, মিচিং স্বায়ত্ত্ব শাসিত পৰিষদ আৰু ৰাভা হাছং স্বায়ত্ত্ব শাসিত পৰিষদৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ বাবে মই আবণ্টিত ধনৰ সৈতে অতিৰিক্তভাৱে ২৫ কোটি টকাৰ বিশেষ অনুদানৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালো।
- (৫৮৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিভাগটোৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত মুঠ ৪২১২ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

দ্বিতীয় খণ্ড

বাজেট আৰু ব্যয় :

অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজন্মৰা বিভীয় ব্যৱস্থাপনা সংস্কাৰৰ তিনিটা স্তৰৰ অধীনত আৰম্ভ কৰা পদ্ধতিগত ৰূপান্তৰৰ বাবে থকা আমাৰ পৰিকল্পনা সম্পর্কে মই ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত বাখ্যা কৰিছিলো। এই পৰিৱ্ৰ সদনত আজি মই জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে আমাৰ সংস্কাৰ যাত্ৰাত আমি উল্লেখযোগ্য ক্ষেত্ৰসমূহ সামৰি লৈছো।

- (১) মহাশয়, বিগত বিভীয় বৰ্ষত আমি হাতত লোৱা বিভিন্ন বাজেট সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন সংস্কাৰমূলক পদক্ষেপৰ বিষয়ে মই সদনক অৱগত কৰিবলৈ বিচাৰিছো।
- (ক) আমি বিভিন্ন বিভাগত ইউনিচেফ (UNICEF) ৰ সহযোগত "Inclusive Budget Cell" নামেৰে এটা পৃথক কোষ গঠন কৰিছো। ইয়াৰ উদ্দেশ্য হৈছে শিশু, লিংগ আৰু দিব্যাংগৰ লেখীয়া সমাজৰ নিৰ্বাচিত শ্ৰেণীৰ বাবে সম্পদৰ পৰিকল্পনা তথা বাজেট ব্যৱস্থাৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান। এই পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰাৰ ফলত বাজেটৰ লগত জড়িত বিষয়াসকলৰ সামৰ্থ্য উল্লেখযোগ্য ভাৱে বৃদ্ধি পাব বুলি আশা হৈছে। এই পদক্ষেপৰ ফলত এই শ্ৰেণীৰ লোকসকলে সন্তুষ্টি হোৱা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ মোকাবিলা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ কাৰ্যসূচী প্ৰস্তুত কৰাত সফল হ'ব পৰা যাব।
- (খ) বাজেটখন নাগৰিকসকলৰ বাবে অধিক বুজিব পৰা বিধৰ কৰি তুলিবলৈ আমি বাজেটৰ তথ্যসমূহ এখন "মুকলি প্ৰ-পত্ৰ (Open format)" ত প্ৰকাশ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছো, যিয়ে ইয়াক শিক্ষাৰ লগত জড়িত ব্যক্তি, গৱেষক আৰু সমাজৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ লোকৰ ওচৰত উপলব্ধ কৰাৰ। এই পদক্ষেপে দেশৰ আগশাৰীৰ বাজ্যসমূহৰ সৈতে আমাৰ ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন খণ্ডত ধৰা বাজেট আবণ্টনৰ নিৰ্ধাৰিত লক্ষ্য স্থিৰ কৰাত আমাক সহায় কৰিব।
- (গ) অংশগ্ৰহণমূলক বাজেট : মহাশয়, বিগত দুটা বছৰত বিভিন্ন সভা-সমিতিৰ জৰিয়তে নাগৰিকসকলৰ পৰা আমি বাজেট সম্পৰ্কীয় পৰামৰ্শ বিচাৰিছো আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা

বাজেট প্রক্রিয়াটো যথেষ্ট অংশগ্রহণমূলক করিবলৈ সক্ষম হৈছো। মই জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে আমাৰ এই প্ৰয়াসৰ স্বীকৃতিস্বৰূপে মই Transparency Internationalৰ শেহতীয়া প্ৰতিবেদন অনুসৰি এই ক্ষেত্ৰত অসমক দেশৰ ভিতৰতে আটাইতকৈ শ্ৰেষ্ঠ ৰাজ্য হিচাপে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰা হৈছে। এই বছৰ ৰাইজৰ পৰা ৩,০০০ কৈ অধিক পৰামৰ্শ লাভ কৰি আমি অভূতপূৰ্ব সঁহাৰি পাৰলৈ সক্ষম হৈছো। এই পৰামৰ্শসমূহ ভালদৰে পৰীক্ষা কৰি চোৱা হৈছে আৰু এইবোৰৰ বৰ্ষকেইটাই কৃষি, পৰ্যটন, কৃষি, শিক্ষা, স্বাস্থ্য সেৱা, খাদ্য ইত্যাদিৰ লেখীয়া খণ্ডসমূহৰ বিভিন্ন গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিৰ ৰূপ লৈছে। মহাশয়, এই বৰ্ষত স্বচ্ছতা আৰু অংশগ্রহণমূলক বাজেটৰ কথা বিবেচনা কৰি ৰাইজৰ পৰা লাভ কৰা মতামত আৰু পৰামৰ্শসমূহ অনুসৰণ কৰিবলৈ বিত্ত বিভাগৰ ভিতৰতে আমি এটা “অংশগ্রহণমূলক বাজেট কোষ” গঠন কৰিম।

- (২) মহাশয়, পুঁজি ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ পলমকৈ দাখিল কৰাটো এটা সমস্যা হিচাপে দেখা দিছে, যিটো মহাগাণনিকৰ কাৰ্যালয়ে তেওঁলোকৰ হিচাপ পৰীক্ষাৰ প্ৰতিবেদনত বাবে বাবে উনুকিয়াই আহিছে। দাখিল কৰিবলৈ বাকী থকা পুঁজি ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰৰ সংখ্যা হ্রাস কৰিবলৈ আমি দৃঢ় পদক্ষেপ হাতত লৈছো আৰু মহাগাণনিকৰ শেহতীয়া প্ৰতিবেদন অনুসৰি অসমত ১৮ হেজাৰতকৈ অধিক (২০১৬-১৭বৰ্ষত) পুঁজি ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত কেৱল ৫৭৭ খন পুঁজি ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰহে এতিয়াও দাখিল কৰিবলৈ বাকী আছে, যিবোৰৰ বেছিসংখ্যকেই বিধায়কৰ স্থানীয় এলেকা উন্নয়ন পুঁজি সম্পৰ্কীয়। সন্মানীয় সদস্যসকলক এই বিষয়টো গুৰুত্ব সহকাৰে গ্ৰহণ কৰিবলৈ মই আহুন জনাইছো আৰু দাখিল কৰিবলৈ বাকী থকা পুঁজি ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰৰ সংখ্যা নোহোৱা কৰিবলৈ আমাৰ চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা পদক্ষেপৰ প্ৰতি সহায় আগবঢ়াবলৈ আটাইকে অনুৰোধ জনালো।
- (৩) **বিত্তীয় ঘাটি ৩:** মহাশয়, মই জনাবলৈ বিচাৰো যে ব্যয়ৰ নিয়ন্ত্ৰণ তথা ৰাজহ বৃদ্ধিৰ ক্ষেত্ৰত আমি প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱা সত্ত্বেও সপ্তম দৰমহা আয়োগৰ পৰামৰ্শৱলী ৰূপায়ণ কৰা হেতুকে ৰাজহ ঘাটিৰ হাৰ কিছু বৃদ্ধি হৈ ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ ২.৪ শতাংশৰ পৰা ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ৩.২ শতাংশ হৈছিল। মহাশয়, আপোনালোকে এই কথা অনুধাৰণ কৰিব যে এই ঘাটি আছিল অৱশ্য্যান্তৰী আৰু ক্ষণস্থায়ী, কিয়নো ৰাজহ ব্যয় কৰ্তন আৰু খণ যুক্তিসংগতকৰণৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা আমাৰ প্ৰচেষ্টাই ২০১৮-১৯ আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত বিত্তীয় ঘাটি ৩% মুঠ ঘৰৱা উৎপাদনৰ ভিতৰতে ৰখাত সহায় কৰিব।
- ৪) **ৰাজহৰা ক্ৰয়ৰ সংস্কাৰ :** মোৰ সতীৰ্থসকলে নিশ্চয় একমত হ'ব যে ৰাজহৰা ক্ৰয় হৈছে স্বচ্ছ ব্যয় ব্যৱহাৰৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ এক অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ। অসম ৰাজহৰা ক্ৰয় বিধি ২০১৭ গৃহীত হোৱাৰ পিছত আমি এতিয়া অসম ৰাজহৰা ক্ৰয় নিয়মাৱলীৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰিছো। ইয়াৰ অধীনত অলপতে বিভিন্ন নিয়মসমূহ অধিসূচিত কৰিম। অহা বিত্তীয় বৰ্ষৰ পৰা এই আইনখন ৰূপায়ণ কৰিম।
- ৫) **তথ্য প্ৰযুক্তি স্বয়ংক্ৰিয়কৰণৰ দিশত পদক্ষেপ :** মহাশয়, বিগত বৰ্ষত এই পৱিত্ৰ সদনত

অনলাইনযোগে চিলিং ব্যবস্থাপনা, বিলসমূহৰ অনলাইনযোগে কৰা প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ লেখীয়া আমি গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন বিস্তীয় প্ৰক্ৰিয়া স্বয়ংক্ৰিয়কৰণ পদক্ষেপৰ বিষয়ে মই উল্লেখ কৰিছিলো, যিয়ে পুঁজি মুকলি কৰি দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজন হোৱা সময় উল্লেখযোগ্যভাৱে হ্ৰাস কৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত এই বছৰ আমি লাভ কৰা অন্যান্য সফলতা সম্পর্কে মই সদনক অৱগত কৰিবলৈ বিচাৰিছো।

- ক) অনলাইনযোগে প্ৰশাসনীয় আৰু বিস্তীয় মঞ্জুৰী ১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা অনুসৰি প্ৰশাসনীয় অনুমোদন আৰু বিস্তীয় মঞ্জুৰিৰ প্ৰক্ৰিয়াটো আমি অনলাইন কৰিছো, যিয়ে বাজেট কাৰ্য্যকৰীকৰণৰ প্ৰক্ৰিয়াটো সহজ কৰি তোলাৰ লগতে সমগ্ৰ ৰাজ্যখনতে সৃষ্টি হোৱা মুঠ দেয়ক সম্পর্কে এখন স্পষ্ট ছবি দাঙি ধৰে।
- খ) জি আৰ এ এছ (গৱৰ্নমেণ্ট ৰিচিপ্তি একাউণ্টিং চিষ্টেম) : এই বছৰ জি আৰ এ এছ (Government Receipts Accounting System)-ৰ জৰিয়তে আমি চৰকাৰী প্ৰাপ্তি সংগ্ৰহৰ প্ৰক্ৰিয়াটো অনলাইন কৰিছো যিয়ে কৰ পৰিশোধকাৰীসকলৰ কৰ প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়াটো সহজ কৰি তোলাৰ লগতে চৌৰ্বৃত্তি হ্ৰাস কৰাটো সহায় কৰিব।
- ৬) মহাশয়, ভাৰত চৰকাৰে আৰম্ভ কৰা Government e-Marketplace (GeM) Portal ৰ বিষয়ে আপোনালোক নিশ্চয় অৱগত। GeM ৰ সৈতে বুজাবুজিৰ চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰা প্ৰথম ৰাজ্যসমূহৰ ভিতৰত অসম আছিল অন্যতম। চলিত বিস্তীয় বৰ্তত ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন বিভাগে GeM ৰ পৰা ১০০ কোটি টকাৰ সামগ্ৰী আৰু সেৱা লাভ কৰিছে।

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এই অৰ্থৱৰহ পদক্ষেপসমূহৰ জৰিয়তে এখন 'দুৰ্নীতিমুক্ত অসম'ৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে অহোপুৰুষার্থ কৰি আছে।

ৰাজহ সৃষ্টি :

মহোদয়, বিগত ৩ বছৰৰ দৰে এই বছৰো মই ৰাজহ বৃদ্ধিৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছো। মোৰ ভাষণত ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰাৰ দৰে সমন্বিত আৰু ঐক্যবদ্ধ প্ৰচেষ্টাবে অভিযান আকাৰে লোৱা কাৰ্যসূচীৰ মাধ্যমেৰে ৰাজ্যখনৰ নিজা সম্পদসমূহৰ যথাসন্তোষ ব্যৱহাৰৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে 'ReSTART ASSAM' মন্ত্ৰেৰে আগবঢ়াতিৰ বিচাৰিছে।

- (১) আমাৰ চৰকাৰে সম্পদ আহৰণ আৰু ইয়াৰ বৃদ্ধিৰ ওপৰত যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। এইক্ষেত্ৰত আমাৰ প্ৰয়াসক অধিক আগুৱাই নিয়াৰ উদ্দেশ্যে আমাৰ চৰকাৰে এটা অত্যাধুনিক ডাটা বিশ্লেষণ কেন্দ্ৰ (Data Analytics Centre of Excellence, CoE) স্থাপন কৰিব যিয়ে ৰাজহ অপচয় বোধ কৰাত গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়াব। অত্যাধুনিক ডাটা বিশ্লেষণ

কেন্দ্র (Data Analytic CoE) বিভাগৰ আওতাতে স্থাপন কৰা হ'ব আৰু বিভাৗ বাণিজ্যিক কৰা আৰু আৱকাৰীৰ বাবে উমেহতীয়া মৎস্থ হিচাপে থাকিব। এই কেন্দ্ৰটোলৈ অন্য বিভাগ/নিগম যেনে এপিডিচিএল, উদ্যোগ আৰু বাণিজ্য, ৰাজহ বিভাগ আদিয়ে তথ্য আগবঢ়াৰ আৰু ৰাজহ আৰু ব্যয় প্ৰক্ষেপণ আৰু সন্তোষ কৰ ফাঁকি সম্পর্কত বিশ্লেষণ আগবঢ়াৰলৈ কেন্দ্ৰটোক সহায় কৰিব।

২) বাণিজ্যিক কৰ সংগ্ৰহ আৰু তাৰ আলোকপাত :

- ক) মহাশয়, মই কৰলৈ বিচাৰো যে বিগত ২০১৭-১৮ বিভীয় বৰ্ষত কৰ বিভগে ১২,০৫৫.৮৭ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছিল, যিটো পূৰ্বৰত্তী বৰ্ষত সংগৃহীত ১০,২৯৩.৭৫ কোটি টকাতকৈ কৈ ১৭ শতাংশ অধিক। এই বিভাগটোৱে ২০১৮ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহলৈকে ১০,১২৭.০৮ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছে। যোৱা বৰ্ষত এই একে সময়ত ৰাজহ সংগ্ৰহৰ পৰিমাণ আছিল ৮,৮৭১.৮৭ কোটি টকা। ইয়াৰ বৃদ্ধিৰ হাৰ হ'ল প্ৰতিবছৰে ১৪%। তদুপৰি, ৫ বিধ পেট্ৰলিয়ামজাত সামগ্ৰীৰ পৰা সংগৃহীত ৰাজহৰ পৰিমাণ বিগত বৰ্ষত সংগৃহীত ৩,৫১০.৪৩ কোটি টকাৰ তুলনাত ২৫ শতাংশ বৃদ্ধি পাইছে।
- খ) অধ্যক্ষ মহোদয়, এখন ৰাজ্যৰ পৰা আন এখন ৰাজ্যলৈ সামগ্ৰী পৰিবহণৰ বাবে 'ই-ৱিল' ব্যৱস্থা ২০১৮ৰ ১ এপ্ৰিলৰ পৰা কাৰ্য্যকৰী হোৱাকৈ প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে। ৰাজ্যৰ ভিতৰতে সামগ্ৰী পৰিবহণৰ বাবে অন্তঃৰাজ্যিক বিলৰ ব্যৱস্থা ২০১৮ চনৰ ১৬ মে'ৰ পৰা কাৰ্য্যকৰী হোৱাকৈ বাধ্যতামূলক কৰা হৈছে। ই-ৱিল ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তনে দীৰ্ঘ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰা ট্ৰাক আৰু অন্যান্য বাহনৰ ভ্ৰমণৰ সময় কমেও এক পঞ্চমাংশ হাস কৰিছে। তদুপৰি, সামগ্ৰী পৰিবহণৰ বাবে ৫০ হাজাৰ টকাতকৈ অধিক মূল্যৰ ই-ৱিলৰ আৱশ্যকতাই মাল পৰিবহণ ব্যৱস্থাটো সহজ কৰি তুলিছে আৰু সমগ্ৰ প্ৰক্ৰিয়াটোলৈ স্বচ্ছতা কঢ়িয়াই আনিছে।
- গ) সামগ্ৰী ৰপ্তানিৰ বাবে ধন ঘূৰাই দিয়া আৰু কৰদাতাসকলে অতিৰিক্তভাৱে জমা কৰা ধন ঘূৰাই দিয়া কাৰ্য্য ক্ষিপ্র কৰাৰ অৰ্থে ৰাজ্যখনত “বিশেষ ধন ঘূৰাই দিয়া পয়েক” অনুষ্ঠিত কৰা হৈছে। জি এছ টি ব্যৱস্থাৰ অধীনত উদ্যোগসমূহে প্ৰথমতে জি এছ টি প্ৰদান কৰিবলগীয়া হয় আৰু তাৰ পিছত এই ধন পৰিশোধৰ বাবে বিচাৰে, কিয়নো জি এছ টি ব্যৱস্থাৰ অধীনত এই ধৰণৰ বেহাইৰ ব্যৱস্থা নাই। ইতিমধ্যে প্ৰদান কৰা ৰাজ্যিক সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰা পৰিশোধ কৰিবলৈ ৰাজ্যখনত এলেকা ভিত্তিক ঔদ্যোগিক উদগানিমূলক ব্যৱস্থাৰ অধীনত Assam Industries (Tax re-imbursement Scheme for Eligible Units, 2017) যুগ্মত কৰা হৈছে। জি এছ টি ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তনৰ পিছত ইতিমধ্যে পৰিশোধ কৰা ৰাজ্যিক জি এছ টিৰ ক্ষতিপূৰণৰ বাবে এনেধৰণৰ এলেকা ভিত্তিক ঔদ্যোগিক কৰ পৰিশোধ আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা প্ৰথমশাৰীৰ ৰাজ্যসমূহৰ ভিতৰত অসম অন্যতম। আনকি জি এছ টি ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তনৰ পিছত স্থাপন কৰা এটা

নতুন উদ্যোগিক গোট কর পরিশোধৰ বাবে যোগ্য বিবেচিত হৈছে। এই আঁচনিৰ অধীনত যোগ্য উদ্যোগসমূহলৈ এতিয়ালৈকে ২২৮.৫৯ কোটি টকাৰ বাজিয়ক জি এছ টি পৰিশোধ কৰা হৈছে।

- ঘ) মহোদয়, এই পৱিত্র সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে অন্যান্য কৰাৰোপন আইনৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা ধনৰ উপৰিও জি এছ টিৰ অধীনত অসমে প্ৰতিমাহে ৬০০ কোটিতকে অধিক টকা আৰু মূল্য সংযোজিত কৰৰ অধীনত ৬ বিধ সামগ্ৰীৰ পৰা প্ৰতিমাহে প্ৰায় ৪০০ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছে আৰু জি এছ টি সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত বাজহ আহৰণৰ এক ইতিবাচক ধাৰা পৰিলক্ষিত হৈছে।
- ৩) আবকাৰী সংস্কাৰ আৰু বাজহ আহৰণ : অধ্যক্ষ মহোদয়, আবকাৰী বাজহ বৃদ্ধিৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে হাতত লোৱা বিভিন্ন পদক্ষেপ সম্পর্কে মই চমুকৈ অৱগত কৰিম আৰু আহিৰ লগা বছৰটোৰ বাবে হাতত লোৱা কাম-কাজ সম্পর্কে উল্লেখ কৰিম।
- ক) ২০১৭-১৮ বৰ্ষত আবকাৰী বিভাগে ১১১৭.৬৪ কোটি টকাৰ বাজহ সংগ্ৰহ কৰিছিল, যিটো পূৰ্বৰত্তী বৰ্ষৰ বাজহ সংগ্ৰহতকে ১৬.৬৫ শতাংশ বেছি। এইবছৰ বিভাগে ১৩০০ কোটি টকা সংগ্ৰহৰ লক্ষ্য লৈছে আৰু ২০১৮ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহলৈ বিভাগে ১০৯৩.৬৭ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছে। মোৰ বিশ্বাস যে বিভাগে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ লক্ষ্য নিৰ্দ্বাৰিত বাজহৰ পৰিমাণ অতিক্ৰম কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।
- খ) চৰকাৰে এক নতুন দেশীয় সুৰা নীতি অধিসূচিত কৰিছে, যিটোৱে ভাৰতত প্ৰস্তুত কৰা বিদেশী সুৰাৰ আৰ্হিত অধিক স্বচ্ছ, আধুনিক আৰু বিজ্ঞানসম্মত ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে সংস্কাৰ সাধন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব। এই নতুন নীতিয়ে আবকাৰী বাজহৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি ঘটাব আৰু সমাজৰ হিতসাধন কৰিব।
- গ) বিভাগে আবকাৰী অনলাইন প'টেল www.assamexcise.in আৰম্ভ কৰিছে আৰু বাজহ সংগ্ৰহ, অনুজ্ঞাপত্ৰ আৰু প্ৰৱেশপত্ৰ, লাইচেঞ্চ, ৰেণু আৰু লেবেল পঞ্জীয়ন সম্পর্কীয় সকলো তথ্য অনলাইন আৰু ডিজিটেল কৰা হৈছে।
- ৪) পৰিবহণ বিভাগৰ পৰা বাজহ : অধ্যক্ষ মহোদয়, বাজহ বৃদ্ধিৰ বাবে পৰিবহণ বিভাগে হাতত লোৱা বিভিন্ন পদক্ষেপৰ বিয়য়ে মই সদনক অৱগত কৰাৰ বিচাৰিছো।
- ক) ফেন্সি/চইচ বেজিস্ট্ৰেচন মাৰ্কৰ ক্ষেত্ৰত নিলাম ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে আৰু এ এম ভি বিধি, ২০০৩ৰ সংশোধনেৰে সৈতে এইক্ষেত্ৰত বাজপত্ৰিত অধিসূচনা জাৰি কৰা হৈছে। কণ্ট্ৰুল অনুজ্ঞাপত্ৰ, ডুপ্লিকেট ড্ৰাইভিং লাইচেঞ্চ, যান-বাহন ব্যৱসায়ীৰ বাণিজ্য অনুজ্ঞাপত্ৰ, এজেন্টৰ অনুজ্ঞাপত্ৰ, ডীলাৰৰ স্থানলৈ আহিলে যান-বাহনৰ পৰিদৰ্শন মাচুলৰ গাঁথনি সংশোধন, নতুন আহিৰ যান-বাহনৰ পঞ্জীয়ন অনুমতিৰ বাবে অসম মটৰ যান-বাহন বিধি, ২০০৩ৰ কেতোৰ নিয়মাৱলী সংশোধন ঘটোৱা হৈছে।

- খ) ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বর্ষত (ডিচেম্বর, ২০১৮ পর্যন্ত) যান-বাহনৰ পৰা সংগৃহীত
ৰাজহ হিচাপে ৫২৫.৩৬ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে, যিটো বিগত বৰ্ষৰ একে
সময়তকৈ ঘথেষ্ট বেছি।
- (৫) পৰিৱেশ আৰু বন বিভাগৰ পৰা ৰাজহ : মহোদয়, বনভূমিৰ সুৰক্ষা সুনিশ্চিত কৰাৰ
সমান্তৰালভাৱে পৰিৱেশ আৰু বন বিভাগে আমাৰ ৰাজহ সংগ্ৰহ বৃদ্ধিৰ বাবেও বিভিন্ন
পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে।
- ক) বনাঞ্চল বহিৰ্ভূত অঞ্চলৰ ৫৫টা মহল স্বচ্ছতাৰে 'ই' নিলামৰ যোগেদি বিক্ৰী কৰাৰ
ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে আৰু এই কাম অতি সোনকালে সম্পূৰ্ণ হ'ব। তদুপৰি, 'y'
অনুসূচীৰ অন্তৰ্ভুক্ত খনিজ পদাৰ্থসমূহ খননৰ বাবে বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্ভুক্ত ২৯টা এলেকা
ইতিমধ্যে চিনাক্ত কৰা হৈছে আৰু এই প্ৰক্ৰিয়া বিভিন্ন পৰ্যায়ত আছে।
- খ) চৰকাৰে অসম ক্ষুদ্ৰ খনিজ পদাৰ্থ অনুমোদন নীতি, ২০১৩খনৰ অলপতে সংশোধন
কৰিছে আৰু ডেৰণ্গণ ব'য়েল্টি মাচুল আৰোপেৰে পট্টা থকা ভূমিৰ পৰা ক্ষুদ্ৰ খনিজ
পদাৰ্থ বিক্ৰীৰ বাবে ভূমিৰ গৰাকীক অনুমতি প্ৰদান কৰা হৈছে। ইয়াৰ উপৰি; ক্ষুদ্ৰ
খনিজ পদাৰ্থৰ নিম্নগামী যোগানৰ জোৱা মাৰিবলৈ নিৰ্দ্বাৰিত মূল্যতকৈ অধিক হাৰৰ
মূল্যত মহলদাৰক অতিৰিক্ত মহল আবণ্টন দিবলৈও অনুমতি দিয়া হৈছে।
- গ) কাজিৰঙা, মানস, নামেৰী, ডিৰু-ছৈখোৱা আৰু ওৰাঙৰ দৰে মুখ্য সুৰক্ষিত অঞ্চলসমূহলৈ
অহা দৰ্শনাৰ্থীসকলৰ বাবে পৰিৱেশ পৰ্যটন গঢ়ি তুলি বন্য প্ৰাণী কোষত ৰাজহ সৃষ্টি
কৰা হৈছে। অসমৰ সংৰক্ষিত অঞ্চলৰ পৰ্যটন ক্ষেত্ৰৰ লগত বন্যপ্ৰাণী অঞ্চল বহিৰ্ভূত
পৰ্যটন থলীসমূহ লগ লগাই একগোটকৰণৰ জৰিয়তে ৰাজহ আহৰণ বৃদ্ধি কৰা হ'ব।
- (৬) ক্ষুদ্ৰ চাহ খেতিয়ক আৰু চাহ উদ্যোগলৈ উদগনি : মহোদয় মোৰ পূৰ্বৰ বাজেট ভাষণসমূহত
মই পৰ্যায়ক্ৰমে ভূমিৰ উপকৰৰ হাৰ কমাই আহিছো আৰু যোৱা বিত্তীয় বৰ্ষত এই উপকৰ
বিলুপ্ত কৰা হৈছে। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বজাৰত থকা তীৰ প্ৰতিযোগিতা আৰু অন্যান্য বিভিন্ন
কাৰকৰ বাবে অসমৰ চাহ উদ্যোগটোত মন্দাৱস্থাই বিবাজ কৰিছে। সেয়ে অসমৰ চাহ
উদ্যোগটোৰ পৰিবৰ্দ্ধন আৰু পুনৰুজ্জীৱিতকৰণাৰ্থে মই অসম কৰাৰোপন (নিৰ্দিষ্ট কৰা
মাটিত) আইন, ১৯৯০ { Assam Taxation (on Specified Land) Act, 1990}ৰ অধীনত
সেউজীয়া চাহপাতত আৰোপ কৰা আৰু আদায় দিবলগা কৰ ব্যৱস্থাটো চলিত ২০১৯
চনৰ ১জানুৱাৰীৰ পৰা ২০২১ চনৰ ৩১ ডিচেম্বৰলৈ কাৰ্য্যকৰী হোৱাকৈ তিনি বছৰৰ বাবে
স্থগিত ৰাখিছো।
- (৭) **প্ৰস্তাৱিত কৰ ৰেহাই :** সমানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বছৰৰ বাবে মোৰ কোনো নতুন
কৰ প্ৰস্তাৱ নাই কিন্তু এতিয়ালৈকে কৰা যোৗণাসমূহৰ উপৰিও মই কিছু অতিৰিক্ত কৰ
ৰেহাইৰ ব্যৱস্থা উপস্থাপন কৰিব বিচাৰিছো।

- ক) সামগ্রী আৰু সেৱাকৰৰ অধীনত পঞ্জীয়নৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰাৰম্ভিক সীমাৰ পৰিমাণ সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ বাজ্যসমূহৰ বাবে ২০ লাখ টকা আৰু অসমকে ধৰি বিশেষ শ্ৰেণীৰ বাজ্যসমূহৰ বাবে তুলনামূলকভাৱে কম কৰ ব্যৱস্থাৰ প্ৰতি লক্ষ্য বাখি ১০ লাখ টকা নিৰ্দ্বাৰণ কৰা হৈছিল। উপাস্ত আৰু ক্ষুদ্ৰ কৰদাতাসকলক কৰ দায়বদ্ধতাকে ধৰি কৰ প্ৰদানৰ বোজাৰ পৰা সকাহ দিয়াৰ উদ্দেশ্যে অসমে জি এছ টি পৰিষদৰ অনুমোদন সাপেক্ষে ২০১৯ চনৰ ১ ফেব্ৰুৱাৰীৰ পৰা কাৰ্য্যকৰী হোৱাকৈ এই সীমা ২০ লাখ টকালৈ বৃদ্ধি কৰিছে।
- খ) আমাৰ চৰকাৰখনে সদায়ে ক্ষুদ্ৰ আৰু উপাস্ত ব্যৱসায়ীসকলৰ কাষত থিয় দি আহিছে। জি এছ টি পৰিষদে এতিয়া সামগ্রী যোগানকাৰীসকলৰ বাবে সামগ্রী আৰু সেৱাকৰৰ অধীনত পঞ্জীয়নৰ প্ৰাৰম্ভিক সীমা সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ বাজ্যসমূহৰ বাবে ৪০ লাখ টকা নিৰ্দ্বাৰণ কৰিছে আৰু বিশেষ শ্ৰেণীৰ বাজ্যসমূহক পূৰ্বৰ ২০ লাখ টকাৰ সীমা অব্যাহত ৰখা অথবা নতুন প্ৰাৰম্ভিক সীমা ৪০ লাখ টকা গ্ৰহণ কৰা —এই দুয়োটাৰ মাজত যিকোনো এটা বাছি লোৱাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিছে। আমাৰ চৰকাৰে সেয়েহে ক্ষুদ্ৰ আৰু উপাস্ত কৰদাতাসকলক অধিক সকাহ প্ৰদান কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে আৰু এই উদ্দেশ্যেৰে মই সামগ্রী আৰু সেৱাকৰৰ অধীনত সামগ্রী যোগানৰ বাবে পঞ্জীয়নৰ প্ৰাৰম্ভিক সীমা ৪০ লাখ টকালৈ বৃদ্ধিৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো। অৱশ্যে সেৱা প্ৰদানকাৰীসকলৰ বাবে এই সীমা পূৰ্বৰ দৰে ২০ লাখ টকাই থাকিব।
- গ) সংহত আঁচনিৰ (Composition Scheme) সুবিধা ল'বৰ বাবে বাৰ্ষিক ব্যৱসায়ৰ পৰিমাণ ১.৫ কোটি টকালৈ বৃদ্ধিৰ বাবেও মই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো। ই অতি ক্ষুদ্ৰ, ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া উদ্যোগ খণ্ডৰ বাবে কৰৰ বোজাও হুস কৰিব। উপৰোক্ত দুয়োটা সিদ্ধান্তই ২০১৯ চনৰ ১ এপ্ৰিলৰ পৰা কাৰ্য্যকৰী হ'ব। এই পদক্ষেপসমূহৰ ফলত ৰাজ্য চৰকাৰে নিশ্চিতভাৱে কিছু পৰিমাণৰ বাজহ হেৰুৱাব, কিন্তু ই ক্ষুদ্ৰ কৰদাতাসকল আৰু অতি ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া উদ্যোগ খণ্ডক যথেষ্ট সকাহ প্ৰদান কৰিব যাৰ ফলত তেওঁলৈকে হয়তো কৰ গাঁথনিৰ বাহিৰতে ৰ'ব অথবা কৰ প্ৰদানৰ বোজা হুস পাৰ। ২০২২ চনৰ জুন মাহলৈকে সামগ্রী আৰু সেৱাকৰৰ বাবদ পাৰ লগা ক্ষতিপূৰণৰ পৰ্যাপ্ততাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত বাজ্যখনে কিছু পৰিমাণৰ বাজহ লোকচান বহন কৰিব পাৰিব। যিহেতু কৰ বিভাগৰ বিষয়াসকলে এতিয়া বৃহৎ কৰদাতাসকলৰ ওপৰত পূৰ্ণ শক্তিৰে মনোনিৰেশ কৰিব পাৰিব, সেই কথা বিবেচনা কৰি বৃহৎ কৰদাতাসকলক সূক্ষ্মভাৱে নিৰীক্ষণৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনে অধিক ৰাজহ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব বুলি মই আশাৰাদী।

বাজেট প্রাক্কলন

অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এতিয়া ২০১৯-২০ বিভীয় বর্ষৰ বাবে বাজেট প্রাক্কলন উথাপন কৰিব খুজিছো। প্রতি বছৰে অসম বিভীয় দায়বদ্ধতা আৰু বাজেট পৰিচালনা আইন, ২০০৫ অনুসৰি ৰাজ্য চৰকাৰৰ পঞ্চবাৰ্ষিক মধ্যকালীন বিভীয় পৰিকল্পনা আৰু প্ৰাসংগিক ধাৰাসমূহৰ আধাৰত দাখিল কৰিবলগীয়া পৰিৱৰ্বণো পৰিত্ব সদনত দাখিল কৰি আহিছে। এই ক্ষেত্ৰত আপুনি জানি আনন্দিত হ'ব যে আমি ৰাজ্যিক অৰ্থনীতিৰ এটি সামগ্ৰিক আভাস, ৰাজ্যিক বিভীয় আৰু ৰাজস্ব শংসোধন আদি অন্তৰ্ভুক্ত কৰি এই বিৱৰণী উন্নীত কৰাৰ চেষ্টা কৰিছো।

২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ৰাজ্যৰ একত্ৰীকৃত নিধিৰ মুঠ ৯৮৩০৯.০৫কোটি টকা প্ৰাপ্তি প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে। তাৰে ৮৩১৪৭.৯৯কোটি টকা ৰাজহ শিতানত আৰু বাকী থকা ১৫১৯১.০৬ কোটি টকা মূলধন শিতানত। বিভিন্ন উৎসৰ পৰা অহা একত্ৰীকৃত নিধিৰ আনুমানিক প্ৰাপ্তিৰ হিচাপ তালিকা ১ নং তালিকাত দেখুওৱা হৈছে। ৰাজস্বৰা শিতানত ১৯৬৫৪২.০৮কোটি টকা আৰু উপ-নিমিত্ত পুঁজিৰ ১০০ কোটি টকা আদায়ৰ পাছত সৰ্বমুঠ আদায়ৰ পৰিমাণ হ'ব ২৯৪৯৮১.১৩কোটি টকা। ইয়াৰ বিপৰীতে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৰাজ্যখনৰ একত্ৰীকৃত নিধিৰ পৰা সৰ্বমুঠ ব্যয়ৰ পৰিমাণ ৯৯৪১৮.৯১কোটি টকা বুলি অনুমান কৰা হৈছে। ইয়াৰে ৰাজহ শিতানত ৭৯৭৪২.২৬কোটি টকা আৰু মূলধন শিতানত ১৯৬৭৬.৬৫কোটি টকা। ২০১৯-২০ বৰ্ষত একত্ৰীকৃত নিধিৰ মঞ্চুৰি অনুযায়ী ব্যয়সমূহৰ প্রাক্কলন তালিকা নং -২ ত দেখুওৱা হৈছে। ৰাজস্বৰা শিতানত হোৱা ব্যয়ৰ ১৯৪৮৫৫.৪২কোটি টকা আৰু উপ-নিমিত্ত পুঁজিৰ ১০০ কোটি টকাকে ধৰি বছৰটোৰ সৰ্বমুঠ প্রাক্কলিত ব্যয়ৰ পৰিমাণ হ'ব ২৯৪৩৭৪.৩৩ কোটি টকা। একেদৰে বছৰটোত হোৱা প্রাক্কলিত লেন-দেনৰ বাবদ আনুমানিক ৬০৬.৮০ কোটি টকা ৰাহি হ'ব। ইয়াৰ লগত বছৰটোৰ আৰম্ভণিৰ ঘাটি ১৭৯৯.৮৪কোটি টকাৰ হিচাপ মিলালে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ শেষলৈ বাজেট ঘাটিৰ পৰিমাণ ১১৯৩.০৮কোটি টকা হ'বগৈ।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ আজিৰ ভাষণত মই আমাৰ সমাজ জীৱনৰ প্ৰায় প্ৰতিটো দিশকে চুই যোৱাৰ প্ৰয়াস কৰিছো। আমাৰ সামুহিক পৰিচয়— আমাৰ সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰা— আমাৰ ইতিহাস আৰু ভৌগোলিক অৱস্থা— আমাৰ শেহতীয়া সফলতাসমূহ— আমাৰ আশা আৰু প্ৰত্যাশা— আমাৰ সপোন আৰু সাফল্য— সম্প্ৰসাৰণ আৰু বিশেষকৈ একত্ৰীকৰণৰ বাবে থকা আমাৰ প্ৰয়াসক এই বাজেটৰ যোগোদি ৰাইজৰ সন্মুখত উপস্থাপন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছো বুলি ভাবিছো।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমি নিশ্চিতভাৱে বহুৰ আগুৱাই আহিলো, কিন্তু জিৰণি লোৱাৰ সময় এতিয়াও অহা নাই। আমি সফলতাৰ এক উৰ্ধ্বমুখী ধাৰা সৃষ্টি কৰিব বিচাৰিছো। আমি আমাৰ ৰাজ্যখনক এক নতুন উচ্চতাত আৰোহণ কৰাৰ বিচাৰিছো— দেশৰ শ্ৰেষ্ঠতম ৫ খন

ৰাজ্যৰ মাজত স্থান দিব খুজিছো। মই জানো যে এই পথ ইমান মসৃণ নহয়, উচ্চাৰোহণৰ প্রতিটো ঢাপ পিছল আৰু থিয়। সি যি নহওক, তাৰ বাবে আমি সাজু। আমি আমাৰ আঁচনিসমূহ অধিক সূক্ষ্মভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিব লাগিব, খৰচ কৰা প্রতিটো টকাৰ বিপৰীতে হোৱা কামৰ মান আমি প্রতিটো স্তৰতে পৰীক্ষা কৰিব লাগিব আৰু আমি প্রহণ কৰা প্রতিটো সিদ্ধান্তৰ ক্ষেত্ৰতে আমাৰ জনগণৰ কল্যাণৰ কথা মনত ৰাখিব লাগিব।

অধ্যক্ষ মহোদয়, বাজেট প্ৰস্তুত প্ৰক্ৰিয়া আৰু ইয়াৰ ৰূপায়ণ হৈছে আমাৰ সামূহিক প্ৰয়াস। সদনৰ ভিতৰে-বাহিৰে ইয়াত উপস্থিত থকা আমি প্রতিজনেই আগুৱাই আহিব লাগিব আৰু আজি ঘোষণা কৰা সৰু-বৰ প্ৰতিখন আঁচনিৰে কাৰ্য্যকৰী ৰূপায়ণ সুনিশ্চিত কৰিব লাগিব।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ ভাষণৰ আৰম্ভণিতে আমাৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ ভৱিষ্যদৰ্শনৰ বিষয়ে মই উল্লেখ কৰিছিলো। তেওঁৰ সবল নেতৃত্বত অসমে উত্তৰণৰ পথত ধাৰমান হৈছে আৰু এই বাজেটখনে আমাৰ বাবে সফলতাৰ শিখৰ বগোৱাৰ বাট মুকলি কৰিছে। আমাৰ পৰিচয়, সম্পদ আৰু অধিকাৰসমূহ মাঠেোঁ তেতিয়াহে সুৰক্ষিত হ'ব, যেতিয়া আমি অৰ্থনৈতিকভাৱে সবল হ'ম। অসমৰ দৰে এখন বহুস্তৰীয় আৰু সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ সমাজৰ প্ৰতিগ্ৰাকী প্ৰকৃত নাগৰিকেই যাতে উন্নয়ন আৰু বিকাশৰ এই যাত্ৰাৰ সহযাত্ৰী হ'ব পাৰে, সেয়া আমি সুনিশ্চিত কৰিব লাগিব। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মোৰ বাজেট ভাষণ সামৰিবলৈ লোৱা প্ৰাক্মুহূৰ্তত অতি বিনয়েৰে মই পুনৰৱাৰ এখন সুজলা-সুফলা-শস্য-শ্যামলা অসম গঢ়াৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধতাৰ কথা দোহাৰিব খুজিছো। তাকে কৰিবলৈ যাওঁতে উচ্চ-নীচ, ধনী-দুখীয়া আৰু জাতি-ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে সকলোকে একতাৰ ডোলেৰে বান্ধি আৰু বৰ অসমৰ ধাৰণাক প্ৰতিষ্ঠিত কৰি আমাৰ ভৱিষ্যত সম্পর্কে আশাৰাদী মনোভাৱ সৃষ্টিৰ প্ৰয়াস কৰিছো। আমি সেইখন স্পন্দিত আৰু প্ৰাণৱন্ত অসম গঢ়ি তুলিব লাগিব, যাৰ বাবে আমাৰ অগ্ৰজসকলে যুঁজ দি আহিছিল আৰু নিজৰ জীৱন পৰ্যন্ত উৎসৰ্গ কৰিছিল।

অসমৰ প্ৰতিগ্ৰাকী নাগৰিকেই যোৱা আটে বছৰে আমাৰ চৰকাৰৰ কাম-কাজত অক্লান্তভাৱে সহযোগিতা আগবঢ়াই আহিছে আৰু এক ৰূপান্তৰিত অসমৰ শুভাৰম্ভণি ইতিমধ্যেই দৃশ্যমান হৈছে। আমাৰ চৰকাৰৰ সদিচ্ছা আৰু নিষ্ঠা সন্দেহাতীতভাৱে স্পষ্ট। আমাৰ জনতা জনাদৰ্নস্বৰূপ অসমৰ প্ৰতিগ্ৰাকী নাগৰিকৰ পৰা আজি মই আশীৰ্বাদ বিচাৰিছো যাতে এখন সবল আৰু সজীৱ অসমৰ সপোনক বাস্তৱ ৰূপ দিয়াত আমি সফল হওঁ।

জয় আই অসম

জয়হিন্দ

TABLE-1

Component	Amount (Rs. in Crore)	% of Total
State Tax Revenue	17994.15	18.30
Non-Tax Revenue	8531.65	8.68
Share of Central Taxes	34374.20	34.95
Centrally Sponsored Schemes	18182.34	18.49
Finance Commission Grants	2441.26	2.48
Other Transfer/Grants to States with Legislature	1624.39	1.65
Public Debt	14142.73	14.38
Recoveries of Loans & Advances	1048.33	1.07
Total	98339.05	100

Where Rupee Comes From

Source	Percentage
Share of Central Taxes	34.95%
State Tax Revenue	18.30%
Non-Tax Revenue	8.68%
Public Debt	14.38%
Centrally Sponsored Schemes	18.49%
Other Transfer/Grants to States with Legislature	1.65%
Finance Commission Grants	2.48%
Recoveries of Loans & Advances	1.07%

TABLE - 2
Estimates of Grantwise outflows from the Consolidated Fund &
a part of the Public Account of the State during 2019-2020

Grant No/ Appropriation	Title of Demand/ Appropriation	Voted	Charged	Amount in Rupees
				Total
C1	Public Service Commission	Revenue 0.00	177568000.00	177568000.00
C2	Head of State	Revenue 0.00	104058000.00	104058000.00
PD	Public Debt And Servicing Of Debt	Revenue Capital 0.00 0.00	50729634000.00 41091278000.00	50729634000.00 41091278000.00
1	State Legislature	Revenue Capital 930159000.00 608839000.00	10760000.00 0.00	940919000.00 608839000.00
2	Council of Ministers	Revenue 129080000.00	0.00	129080000.00
3	Administration of Justice	Revenue Capital 3530787000.00 1372000000.00	740306000.00 0.00	4271093000.00 1372000000.00
4	Elections	Revenue Capital 1323448000.00 280000000.00	0.00 0.00	1323448000.00 280000000.00
5	Sales Tax & Other Tax	Revenue Capital 6305984000.00 188466000.00	0.00 0.00	6305984000.00 188466000.00
6	Land Revenue	Revenue Capital 4800116000.00 60000000.00	0.00 0.00	4800116000.00 60000000.00
7	Stamps and Registration	Revenue 3514751000.00	0.00	3514751000.00
8	Excise & Prohibition	Revenue Capital 893091000.00 10000000.00	0.00 0.00	893091000.00 10000000.00
9	Transport Services	Revenue Capital 3400708000.00 2712491000.00	0.00 0.00	3400708000.00 2712491000.00
10	Other Fiscal Service	Revenue 34380000.00	0.00	34380000.00
11	Secretariat & Attached offices	Revenue Capital 11407074000.00 506000000.00	0.00 0.00	11407074000.00 506000000.00
12	District Administration	Revenue Capital 5535586000.00 752000000.00	0.00 0.00	5535586000.00 752000000.00
13	Treasury & Accounts Administration	Revenue Capital 1346611000.00 257500000.00	0.00 0.00	1346611000.00 257500000.00
14	Police	Revenue Capital 56568887000.00 1735001000.00	25685000.00 0.00	56594572000.00 1735001000.00
15	Jails	Revenue Capital 1132846000.00 232114000.00	6010000.00 0.00	1138856000.00 232114000.00
16	Printing & Stationery	Revenue Capital 505916000.00 29000000.00	0.00 0.00	505916000.00 29000000.00
17	Administrative and Functional Buildings	Revenue Capital 3028450000.00 877500000.00	0.00 0.00	3028450000.00 877500000.00
18	Fire Services	Revenue Capital 1531642000.00 285000000.00	1000.00 0.00	1531643000.00 285000000.00
19	Vigilance Commission & Others	Revenue Capital 3757222000.00 200000000.00	0.00 0.00	3757222000.00 200000000.00
20	Other Administrative Services (Civil Defence & Home Guards)	Revenue Capital 2896374000.00 22719000.00	0.00 0.00	2896374000.00 22719000.00
21	Guest Houses, Government Hostels	Revenue 758620000.00	0.00	758620000.00
22	Administrative Training	Revenue 168944000.00	0.00	168944000.00
23	Pension	Revenue 89563122000.00	0.00	89563122000.00
24	Aid Materials	Revenue 100000.00	0.00	100000.00
25	Miscellaneous General Services & Others	Revenue 21122336000.00	0.00	21122336000.00
26	Education (Higher)	Revenue 28654212000.00	0.00	28654212000.00
		Capital 1190000000.00	0.00	1190000000.00

27	Art & Culture	Revenue	1072606000.00	0.00	1072606000.00
		Capital	1091534000.00	0.00	1091534000.00
28	State Archives	Revenue	21871000.00	0.00	21871000.00
		Capital	1200000.00	0.00	1200000.00
29	Medical & Public Health	Revenue	60312080000.00	13800000.00	60325880000.00
		Capital	6515454000.00	0.00	6515454000.00
30	Water Supply & Sanitation	Revenue	6955060000.00	0.00	6955060000.00
		Capital	15785300000.00	0.00	15785300000.00
31	Urban Development (Town & Country Planning)	Revenue	4387617000.00	0.00	4387617000.00
32	Housing Schemes	Revenue	16000000.00	0.00	16000000.00
33	Residential Buildings	Revenue	44885000.00	0.00	44885000.00
		Capital	40000000.00	0.00	40000000.00
34	Urban Development -Municipal Administration	Revenue	11833163000.00	0.00	11833163000.00
		Capital	41800000.00	0.00	41800000.00
35	Information and Publicity	Revenue	755543000.00	0.00	755543000.00
36	Labour and Employment	Revenue	4021676000.00	0.00	4021676000.00
		Capital	240394000.00	0.00	240394000.00
37	Food Storage & Warehousing	Revenue	12198156000.00	0.00	12198156000.00
		Capital	97930000.00	0.00	97930000.00
38	Welfare of SC/ST & OBC	Revenue	11489819000.00	0.00	11489819000.00
		Capital	1417460000.00	0.00	1417460000.00
39	Social Security, Welfare and Nutrition	Revenue	23631045000.00	0.00	23631045000.00
		Capital	2200000.00	0.00	2200000.00
40	Social Security & Welfare (Freedom Fighter)	Revenue	838490000.00	0.00	838490000.00
41	Natural Calamities	Revenue	11294022000.00	0.00	11294022000.00
42	Other Social Services	Revenue	2226315000.00	0.00	2226315000.00
		Capital	28000000.00	0.00	28000000.00
43	Co-operation	Revenue	991013000.00	0.00	991013000.00
		Capital	398300000.00	0.00	398300000.00
44	North Eastern Council Scheme	Revenue	20000000.00	0.00	20000000.00
		Capital	27587349000.00	0.00	27587349000.00
45	Census, Survey & Statistics	Revenue	680782000.00	0.00	680782000.00
		Capital	30000000.00	0.00	30000000.00
46	Weights & Measures	Revenue	219463000.00	0.00	219463000.00
		Capital	8809000.00	0.00	8809000.00
47	Trade Adviser	Revenue	13778000.00	0.00	13778000.00
48	Agriculture	Revenue	17746883000.00	0.00	17746883000.00
		Capital	1913900000.00	0.00	1913900000.00
49	Irrigation	Revenue	5902741000.00	0.00	5902741000.00
		Capital	4127350000.00	0.00	4127350000.00
50	Other Special Area Programmes	Revenue	67334000.00	0.00	67334000.00
		Capital	987010000.00	0.00	987010000.00
51	Soil & Water Conservation	Revenue	1353640000.00	0.00	1353640000.00
		Capital	872200000.00	0.00	872200000.00
52	Animal Husbandry	Revenue	4914732000.00	5000000.00	4919732000.00
		Capital	411125000.00	0.00	411125000.00
53	Dairy Development	Revenue	252906000.00	0.00	252906000.00
		Capital	10998000.00	0.00	10998000.00
54	Fisheries	Revenue	838617000.00	0.00	838617000.00
		Capital	346599000.00	0.00	346599000.00
55	Forestry & Wildlife	Revenue	6951686000.00	0.00	6951686000.00
		Capital	196001000.00	0.00	196001000.00
56	Rural Development (Panchayat)	Revenue	28138502000.00	2661000.00	28141163000.00
57	Rural Development	Revenue	32181910000.00	0.00	32181910000.00

58	Industries	Revenue	1091303000.00	0.00	1091303000.00
		Capital	1291896000.00	0.00	1291896000.00
59	Village & Small Industries Sericulture and Weaving	Revenue	3380548000.00	0.00	3380548000.00
		Capital	152300000.00	0.00	152300000.00
60	Cottage Industries	Revenue	808062000.00	0.00	808062000.00
		Capital	5000000.00	0.00	5000000.00
61	Mines & Minerals	Revenue	247317000.00	0.00	247317000.00
		Capital	15800000.00	0.00	15800000.00
62	Power (Electricity)	Revenue	11602341000.00	0.00	11602341000.00
		Capital	7169800000.00	0.00	7169800000.00
63	Water Resources	Revenue	3950583000.00	0.00	3950583000.00
		Capital	6716711000.00	0.00	6716711000.00
64	Roads & Bridges	Revenue	13372138000.00	0.00	13372138000.00
		Capital	50932417000.00	0.00	50932417000.00
65	Tourism	Revenue	593876000.00	0.00	593876000.00
		Capital	1593400000.00	0.00	1593400000.00
66	Compensation & Assignment To Local Bodies & Panchayat Raj Institutions	Revenue	4860675000.00	0.00	4860675000.00
67	Horticulture	Revenue	520845000.00	0.00	520845000.00
		Capital	50000000.00	0.00	50000000.00
68	Loans to Govt. Servant etc	Capital	4000.00	0.00	4000.00
69	Scientific Services & Research	Revenue	243705000.00	0.00	243705000.00
		Capital	61500000.00	0.00	61500000.00
70	Hill Areas	Revenue	123939000.00	0.00	123939000.00
		Capital	54000000.00	0.00	54000000.00
71	Education (Elementary, Scy. Etc.)	Revenue	145334883000.00	0.00	145334883000.00
		Capital	2643214000.00	0.00	2643214000.00
72	Social Security & Welfare	Revenue	200200000.00	0.00	200200000.00
73	Urban Development (GDD)	Revenue	3394999000.00	0.00	3394999000.00
		Capital	4828705000.00	0.00	4828705000.00
74	Sports & Youth Welfare	Revenue	1432246000.00	0.00	1432246000.00
		Capital	343622000.00	0.00	343622000.00
75	Information Technology	Revenue	234684000.00	0.00	234684000.00
		Capital	10000000.00	0.00	10000000.00
76	Karbi-Anglong Autonomous Council	Revenue	13420107000.00	0.00	13420107000.00
		Capital	1440800000.00	0.00	1440800000.00
77	N.C. Hills Autonomous Council	Revenue	6890502000.00	0.00	6890502000.00
		Capital	940688000.00	0.00	940688000.00
78	Bodoland Territorial Council	Revenue	29691374000.00	0.00	29691374000.00
		Capital	1265829000.00	0.00	1265829000.00
	Total	Revenue	745607108000.00	51815483000.00	797422591000.00
		Capital	155675229000.00	41091278000.00	196766507000.00
	Grand Total		901282337000.00	92906761000.00	994189098000.00

TABLE-3

		Abstract of Transactions			
		(Rs. in crores)			
		Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	Budget Estimates
		2017-18	2018-19	2018-19	2019-20
		[1]	[2]	[3]	[4]
A. RECEIPTS					
I	Consolidated Fund	62582.72	90673.42	106441.94	98339.05
	Revenue Account	54130.94	74118.50	89854.30	83147.99
	Capital Account	8451.78	16554.92	16587.64	15191.06
II	Contingency Fund	50.00	100.00	100.00	100.00
III	Public Account	175496.51	290914.85	183070.98	196542.08
Total (I + II + III)		238129.23	381688.27	289612.92	294981.13
B. EXPENDITURE					
I	Consolidated Fund	65436.452	90269.92	108490.35	99418.91
	Revenue Account	55480.94	71329.37	82004.81	79742.26
	Capital Account	9955.51	18940.55	26485.54	19676.65
II	Contingency Fund		100.00	100.00	100.00
III	Public Account	172290.88	290318.35	183003.39	194855.42
Total (I + II + III)		237727.33	380688.27	291593.74	294374.33
C. TRANSACTIONS DURING THE YEAR					
	Surplus (+)	401.90	1000.00		606.80
	Deficit (-)			-1980.82	
D. OPENING BALANCE					
	Surplus (+)			180.98	
	Deficit (-)	-220.92	-3149.04		-1799.84
E. CLOSING BALANCE					
	Surplus (+)	180.98			
	Deficit (-)		-2149.04	-1799.84	-1193.04

পরিশিষ্ট

পরিশিষ্ট-ক : অসম দর্শন

উপাদান-১ : দেৱালয়সমূহলৈ বাৰ্ষিক ভাত্তা

ক্রমিক নম্বৰ	জিলা	ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানসমূহৰ নাম সত্ৰ/ মন্দিৰ/ দেৱালয়	চলিত বাৰ্ষিক ভাত্তা (টকা হিচাপত)	প্ৰস্তাৱিত বাৰ্ষিক ভাত্তা (টকা হিচাপত)
১	বৰপেটা	শ্ৰীশ্ৰীপৰি হৰেশ্বৰ দেৱালয়	১৮,২০৮	২,১৮,২০৮
২		শ্ৰীশ্ৰীপাট্বাটসী সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩	বঙাইগাঁও	শ্ৰীশ্ৰীৰঘূনাথ বিগ্ৰহ	১২,০০০	২,১২,০০০
৪	কাছাৰ	শ্ৰীশ্ৰীনিমাতাকালীদেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫		শ্ৰীশ্ৰীজয়কালী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬		শ্ৰীশ্ৰীশ্যামসুন্দৰদেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৭		শ্ৰীশ্ৰীনৰসিংহ বিগ্ৰহ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮		শ্ৰীশ্ৰীমহাপ্ৰভু মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯		শ্ৰীশ্ৰীসিদ্ধেশ্বৰ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০		শ্ৰীশ্ৰীৰাধা মাধৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১		শ্ৰীশ্ৰীপঞ্চনন মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২	দৰং	শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়াগোসাঁই দেৱালয়	৪,০৩৮	২,০৪,০৩৮
১৩		শ্ৰীশ্ৰীকদেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪		শ্ৰীশ্ৰীমূৰ্বা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৫		শ্ৰীশ্ৰীতাম্রেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৬		শ্ৰীশ্ৰীকদেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৭		শ্ৰীশ্ৰীমুক্তেশ্বৰী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৮	ধূৰূৰী	শ্ৰীশ্ৰীআলোকজ্ঞাৰি মহামায়া মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
২০		শ্ৰীশ্ৰীছৰচল ধাম (ৰাম ৰাই কুটি সত্ৰ)	৮,৭৯০	২,০৮,৭৯০
২১		শ্ৰীশ্ৰীঅষ্টভূজা গোপীনাথ জিউ মন্দিৰ	৭,৫০০	২,০৭,৫০০
২২		শ্ৰীশ্ৰীগণেশ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
২৩	গোৱালপারা	শ্ৰীশ্ৰীমায়াম'ৰা দিনজয় সত্ৰ	২৫,১৮৪	২,২৫,১৮৪
২৪		শ্ৰীশ্ৰীজয়ভূম কামাখ্যাৰাবী শিৰ মন্দিৰ,	৩,০০০	২,০৩,০০০
২৫		শ্ৰীশ্ৰীটুক্ৰেশ্বৰী মন্দিৰ	১২,০০০	২,১২,০০০
২৬		শ্ৰীশ্ৰীসূৰ্য পাহাৰ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
২৭		শ্ৰীশ্ৰীলক্ষ্মীপুৰ শিৱ মন্দিৰ	৮,৯৮০	২,০৮,৯৮০
২৮	হাটোকান্দি	শ্ৰীশ্ৰীকামাখ্যা থান দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
২৯		শ্ৰীশ্ৰীগোপাল গোৱিন্দ জীউৰ আশ্ৰম	৩৮,৯৭৬	২,৩৮,৯৭৬
৩০		শ্ৰীশ্ৰীকমলাবী সত্ৰ	১,৬২,৪১৮	৩,৬২,৪১৮
৩১	যোৰহাট	শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়ীগোসাঁই মন্দিৰ নেঘেৰিটিং শিৱ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
			৩,০০০	২,০৩,০০০

৩২		শ্রীশ্রীগুরোশ্বর দেৱালয়	৯,৯৭৬	২,০৯,৯৭৬
৩৩		শ্রীশ্রীচত্রাকাৰ দেৱালয়	১৬,৮৭২	২,১৬,৮৭২
৩৪	কামৰূপ (মহানগৰ)	শ্রীশ্রীবশিষ্ঠ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩৫		শ্রীশ্রীনৗৰগঢ় দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩৬		শ্রীশ্রী কামাখ্যা দেৱালয়	৭,০০০	২,০৩,০০০
৩৭		শ্রীশ্রীউগ্রতাৰা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩৮		শ্রীশ্রীগাঙুনাথ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩৯	কামৰূপ	শ্রীশ্রীজয়ন্তী কালী বিগ্রহ	৩,৩১,৬৩৬	৫,৩১,৬৩৬
৪০		শ্রীশ্রীকুৰ্ম মাধৰ দেৱালয়	২৪,৬৪০	২,২৪,৬৪০
৪১		শ্রীশ্রীদীপ্তেশ্বৰী দেৱালয়	৮৮,৭৭৮	২,৮৮,৭৭৮
৪২		শ্রীশ্রীকলীয়া ঠাকুৰ বিগ্রহ	২৯,৩১৬	২,২৯,৩১৬
৪৩		শ্রীশ্রীমদ্বন কামদেৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৪৪		শ্রীশ্রীমদ্বন মোহন ঠাকুৰ বিগ্রহ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৪৫		শ্রীশ্রী শ্রীহটী সত্ৰ	২৫,৮৪০	২,২৫,৮৪০
৪৬		শ্রীশ্রীবালি সত্ৰ	১১,৬৫০	২,১১,৬৫০
৪৭		শ্রীশ্রীধৰেশ্বৰ দেৱালয়	২৩,৭০২	২,২৩,৭০২
৪৮		শ্রীশ্রীগোপেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৪৯		শ্রীশ্রীচমৰীয়া সত্ৰ	১৪,০০০	২,১৪,০০০
৫০		শ্রীশ্রীপিংঘেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫১		শ্রীশ্রীবৃত্তামাধৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫২		শ্রীশ্রীখটিয়ামাৰি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫৩		শ্রীশ্রীভিপ্লেশ্বৰী দেৱালয়	৮,৮৯৬	২,০৮,৮৯৬
৫৪		শ্রীশ্রীআমতোলা সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫৫		শ্রীশ্রীমালেবাৰী সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫৬		শ্রীশ্রীহটী সত্ৰ	৬,৬৯৮	২,০৩,৩৪৯
৫৭		শ্রীশ্রীচিত্রাকান্দি মছজিদ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫৮		শ্রীশ্রী উমানন্দ মন্দিৰ	১১,৯১৪	২,১১,৯১৪
৫৯		শ্রীশ্রীচন্দ্ৰশেখৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬০		শ্রীশ্রীৰংদ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬১		শ্রীশ্রীদীপ্তেশ্বৰী দেৱালয়	৮,৭১২	২,০৮,৭১২
৬২		শ্রীশ্রীমণি কৰ্ণেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৩		শ্রীশ্রীমাধৰ দেৱালয়	২৮,১০৬	২,২৮,১০৬
৬৪		শ্রীশ্রীকেডাৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৫		শ্রীশ্রীজয় দুর্গা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৬		শ্রীশ্রীকমলেশ্বৰ দেৱালয়	৯,৯৬৮	২,০৩,০০০
৬৭		শ্রীশ্রীবাসুদেৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৮		শ্রীশ্রীসিদ্ধেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৯		শ্রীশ্রীআশ্বিবাগেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৭০		শ্রীশ্রীষ্টেশ্বৰহটী সত্ৰ	১০,৪৬৬	২,১০,৪৬৬
৭১		শ্রীশ্রীহয়গীৰ মাধৰ দেৱালয়	৭০,২৬৮	২,৭০,২৬৮
৭২		শ্রীশ্রীজনার্দন দেৱালয়	২১,২৪২	২,২১,২৪২
৭৩		শ্রীশ্রীচন্দিকা দেৱালয়	৮,৯৩০	২,০৮,৯৩০
৭৪		শ্রীশ্রীঅশ্বকান্ত দেৱালয়	৮,৭৩৬	২,০৮,৭৩৬

৭৫	করিমগঞ্জ	শ্রীশ্রীকান্টিলাল জীউ আখবা	৭,৯৪০	২,০৭,৯৪০
৭৬		শ্রীশ্রীআচিমা চিনিওৰ মাদ্রাজা	৮,৪৯৮	২,০৮,৪৯৮
৭৭		শ্রীশ্রীমদ্বন মহন দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৭৮	কোকৰাবাৰ	শ্রীশ্রীবৃটি ঠাকুৰাণি মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৭৯		শ্রীশ্রীমহামায়া মন্দিৰ, গৌৰিপুৰ	১৬,০০০	২,১৬,০০০
৮০	লখিমপুৰ	শ্রীশ্রীশ্রুপুৰা সত্ৰ	৫৩,২৯০	২,৫৩,২৯০
৮১		শ্রীশ্রীসজ্জাহী সত্ৰ	২,৮৭,৪৯০	৮,৮৭,৪৯০
৮২		শ্রীশ্রীবৰ এলেগ্রী সত্ৰ	১,৯২,০৬০	৩,৯২,০৬০
৮৩		শ্রীশ্রীহাহাৰি দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৪		শ্রীশ্রীনিল দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৫		শ্রীশ্রীফুলবাৰী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৬		শ্রীশ্রীপঞ্চন দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৭		শ্রীশ্রীবটাবাটী দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৮	মাজুলী	শ্রীশ্রীদক্ষিণপাট সত্ৰ	৪২,১৬,২৩০	৪৪,১৬,২৩০
৮৯		শ্রীশ্রীবেঙ্গোআটি সত্ৰ	১৯,৯১,২৭০	২১,৯১,২৭০
৯১		শ্রীশ্রীভোগপুৰ সত্ৰ	২১,৫৩৬	২,২১,৫৩৬
৯২		শ্রীশ্রীউত্তৰ কমলাবাৰী সত্ৰ	১,১৪,৩৫০	৩,১৪,৩৫০
৯৩		শ্রীশ্রীচামগুৰি সত্ৰ	৫,১২৮	২,০৫,১২৮
৯০		শ্রীশ্রীগড়মূৰ সত্ৰ	৩,০০,৮৮৮	৫,০০,৮৮৮
৯৪	নগাঁও	শ্রীশ্রীদুলাল মাধৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৫		শ্রীশ্রীচপাতল সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৬		শ্রীশ্রীতামুলী সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৭		শ্রীশ্রীপুণিয়া সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৮		শ্রীশ্রীবৃঢ়াৰাম সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৯		শ্রীশ্রীবটদ্বা সত্ৰ (বৰহিছা)	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০০		শ্রীবটদ্বা সত্ৰ (সৰহিছা)	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০১		শ্রীশ্রীবটদ্বা সত্ৰ (লালুঙ গাঁও)	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০২		শ্রীশ্রীকদল (সৰৰাৰী) সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৩		শ্রীশ্রীকষ্টুৰা আটি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৪		শ্রীশ্রীমাদাতাৰি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৫		শ্রীশ্রীবটদ্বা সত্ৰ (বৰভেটি)	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৬		শ্রীশ্রীবটদ্বা বালি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৭		শ্রীশ্রীমাদাতাৰি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৮		শ্রীশ্রীআন্ধিকানাথ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৯		শ্রীশ্রীকামাখ্যা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১০		শ্রীশ্রীনিদিকেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১১		শ্রীশ্রীসদাশিৰ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১২		শ্রীশ্রীনৃসিংহ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১৩		শ্রীশ্রীচিত্ৰ শংকৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১৪		শ্রীশ্রীহাতীমূৰা মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১৫		শ্রীশ্রীকলীয়া গোসাই সত্ৰ	৩৮,৫২৬	২,৩৮,৫২৬
১১৬		শ্রীশ্রীশ্যামৰাই দেৱালয়	১৪,২৪৮	২,১৪,২৪৮
১১৭		শ্রীশ্রীবাসুদেৱ দেৱালয়	১৬,৮১০	২,১৬,৮১০

১১৮	নলবারী	শ্রীশ্রীবায়েশ্বরী দেৱালয়	১২,০৩৬	২,১২,০৩৬
১১৯		শ্রীশ্রীদিহাৰগুৰি দেৱালয়	৬,১৯৮	২,০৬,১৯৮
১২০		শ্রীশ্রীখুদিয়া সত্র	২৬,২৯৬	২,২৬,২৯৬
১২১		শ্রীশ্রীবাগেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২২		শ্রীশ্রীবিলেশ্বৰ দেৱালয়	২০,৬৩৮	২,২০,৬৩৮
১২৩		শ্রীশ্রীবাজিলেচা কালি মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৪	শিৰসাগৰ	শ্রীশ্রী শিৰ দ'ল দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৫		শ্রীশ্রীবিষ্ণু দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৬		শ্রীশ্রীদেৱী দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৭		শ্রীশ্রীবঙ্গনাথ দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৮	শোণিতপুৰ	শ্রীশ্রীমহাভৈৰব দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৯		শ্রীশ্রীহেঙ্গলেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩০		শ্রীশ্রীসূৰ্য মাধৰ দেৱালয়	৬,৮৫২	২,০৬,৮৫২
১৩১		শ্রীশ্রীউমা দেৱালয়	৮,৮৯৪	২,০৮,৮৯৪
১৩২		শ্রীশ্রীকমলেশ্বৰ দেৱালয়	৯,৯৬৮	২,০৯,৯৬৮
১৩৩		শ্রীশ্রীবানেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৪		শ্রীশ্রীদুলাল মাধৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৫		শ্রীশ্রীযোগেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৬		শ্রীশ্রীমাধৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৭		শ্রীশ্রীবৃটাগোসাই থান	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৮		শ্রীশ্রীবৃটীগোসানী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৯		শ্রীশ্রীভৎসা মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪০		শ্রীশ্রীফুলবাৰী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪১		শ্রীশ্রীধেন্দাই দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪২		শ্রীশ্রীচণ্ডী দেৱালয়	৯,৯৯৪	২,০৯,৯৯৪
১৪৩		শ্রীশ্রীপূৰ্বশংকৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪৪		শ্রীশ্রীৰংকেশ্বৰ দেৱালয়	৫,৪৯৪	২,০৫,৪৯৪
১৪৫		শ্রীশ্রীহলেশ্বৰ দেৱালয়	৬৮,৭২৪	২,৬৮,৭২৪
১৪৬		শ্রীশ্রীভৈৰবী দেৱালয়	৬১,১২০	২,৬১,১২০
১৪৭		শ্রীশ্রীমুক্তিনাথ দেৱালয়	৫,৭৯৪	২,০৫,৭৯৪
১৪৮		শ্রীশ্রীসৌভাগ্য মাধৰ দেৱালয়	১৬,১৫২	২,১৬,১৫২
১৪৯		শ্রীশ্রীগুপ্তেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৫০		শ্রীশ্রীনিজ বৰগাঁও সত্ৰ	২৪,৫০০	২,২৪,৫০০
১৫১		শ্রীশ্রীনাগশংকৰ দেৱালয়	২০,৬২৮	২,২০,৬২৮
১৫২		শ্রীশ্রীটিংগেশ্বৰ দেৱালয়	৩৯,৮৪৬	২,৩৯,৮৪৬
১৫৩		শ্রীশ্রীবিশ্বনাথ দেৱালয়	১,২৪,৮৩৬	৩,২৪,৮৩৬
১৫৪		শ্রীশ্রীকল্যাণী দেৱালয়	৬,১৮২	২,০৬,১৮২
১৫৫		শ্রীশ্রীবৰদ'ল দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৫৬		শ্রীশ্রীভৈৰব পাদ দেৱালয়	২৭,০৬০	২,২৭,০৬০
১৫৭		শ্রীশ্রীবদ্রপদ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৫৮		শ্রীশ্রীনন্দীকেশ্বৰ দেৱালয়	১৭,১৩৪	২,১৭,১৩৪
১৫৯	ওদালগুৰি	শ্রীশ্রীষ্টিশ্বৰ দেউলপুৰ	৫,৪৮৪	২,০৫,৪৮৪
১৬০		শ্রীশ্রীনলখমৰা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
		সর্বমুঠ	৯১,০২,৭৩০	৮,১০,৮৮,৮১৩

পরিশিষ্ট-ক : অসম দর্শন
উপাদান-৩ : ধর্মীয় স্থানসমূহত বুনিয়াদী আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন

ক্রমিক নং	জিলা	ঐতিহাসিক গুৰুত্ব থকা আৰু প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যপূৰ্ণ পর্যটনস্থলীৰ নাম
১	বাক্সা	১ বাগানপারা বাথৌ মন্দিৰ
		২ বাগানপারা দুর্গা মন্দিৰ, বাগানপারা
		৩ বাগানপারা জ্যোতি আশ্রম আৰু ব্ৰহ্মামন্দিৰ, বাগানপারা
		৪ বৰবাৰী বাথৌ থান ধনবিল, বৰবাৰী
		৫ বাথৌ ধাম, আঠিয়াবাৰী
		৬ ভোগপারা দেউল সত্ৰ, মুছলপুৰ
		৭ ভোটেগোৱা দেউল সত্ৰ, জালাহ, ছিমলা
		৮ গৰালি ভোলানাথ শিৰ ধাম দোলাজনী, সৰুপেটা
		৯ কচুবাৰী গৰথীয়া সভা, তামোলপুৰ
		১০ জয় হৰি পিতৰ থান, সাথিকুছি
		১১ কক্লাবাৰী দেউল সত্ৰ, জালাহ, ছিমলা
		১২ কলীয়া গোঁসাই মন্দিৰ, হাৰিভাঙ্গা
		১৩ কুজীদেওৰ দেৱালয়, আঞ্চলী, জালাহ, ছিমলা
		১৪ পুনিয়া সত্ৰ, পুনিয়া, তামোলপুৰ
		১৫ সন্ধ্যাসী শিৰ ধাম, বাদুলীপারা, ছিমলা
		১৬ চেপাতল সত্ৰ, চেপাতল, তামোলপুৰ
		১৭ সিনহা, তামোলপুৰ
		১৮ শ্ৰীপুৰ দেৱালয়, চৰিপুৰ দেউল, শ্ৰীপুৰ মেদাঘাট
২	বৰপেটা	১ বহুৰি সত্ৰ, চেঙা
		২ বৰপেটা সত্ৰ
		৩ বাসুদেৱ দেৱালয়
		৪ ভৱানীপুৰ সত্ৰ
		৫ ভে঳া চাহনুৰ চাহ দেৱান দৰগাহ
		৬ বিষুণ্পুৰ দুর্গা মন্দিৰ
		৭ বুঢ়াগোহাটীৰ থান
		৮ দক্ষেশ্বৰ দেৱালয়, চেঙা
		৯ চৈয়দ চাহনুৰ দেওয়ান দৰগাহ
		১০ দৰগাহপুৰ পকী দালান জামে মছজিদ
		১১ দেৱমাইল জামা মছজিদ
		১২ ধূপগুৰি সত্ৰ
		১৩ ডুবী (দেৱালয়)
		১৪ দুর্গা কালী মন্দিৰ
		১৫ ঈদগাহ বৰপেটা

		১৬	গণককুছি (কলবাৰী সত্ৰ)
		১৭	গৰখীয়া গোসাইৰ থান, সৰভোগ
		১৮	গুৱাগচা সত্ৰ
		১৯	কলবাৰী সত্ৰ
		২০	কুৰোবাহা সত্ৰ
		২১	মোহন কেউলাৰ বাহা
		২২	ন-মাটি সত্ৰ
		২৩	ন-সত্ৰ সর্দেবাৰী
		২৪	পৰি হৰেশ্বৰ দেৱালয়
		২৫	পাটবাউসী সত্ৰ
		২৬	পথলা গোসাইৰ থান
		২৭	শান্তি নগৰ বাসৰ গোসাই থান
		২৮	শিৰ শনি মন্দিৰ, দহাটী
		২৯	শ্ৰীনী গোপালদেৱ আটা সত্ৰ
		৩০	শ্ৰীনীমদন মোহন গোসাই থান সত্ৰ
		৩১	তাপা শাখা সত্ৰ
		৩২	পাটবাউসী দামোদৰ সত্ৰ, পাটবাউসী
		৩৩	কমাৰকুছি সত্ৰ, পাটবাউসী, বৰপেটা
৩	বিশ্বনাথ	১	আইথান, চক্ৰঃগুৰি, গহপুৰ
		২	বৎশী গোপাল সত্ৰ কামদেউল, গহপুৰ
		৩	বসুদেৱ দেউল আৰু পুখুৰী, দেউলগুৰি, গহপুৰ
		৪	বিশ্বনাথ ঘাট আৰু মন্দিৰ, বিশ্বনাথ টাউন
		৫	বন্তিজোলা শিৱ মন্দিৰ, গহপুৰ চহৰ
		৬	বুড়ামাথৰ মন্দিৰ, বালোদঙগা
		৭	গুপ্তী কাশী
		৮	জয়গুৰুমন্দিৰ (সৎসঙ্গ বিহুৰ) ২নং মন্দিৰ, লালেৰজোল, বাঘমাৰা
		৯	কল্যাণী মন্দিৰ, কল্যাণপুৰ, দিপৰা পুখুৰী, গহপুৰ
		১০	মলেশ্বৰ দেৱালয়, থান বিহালী, বিহালী
		১১	নাগশংকৰ দেৱালয়, নিজ-নাগ শংকৰ চতিয়া
		১২	নাগশংকৰ দেৱালয়, চতিয়া
		১৩	ফুলেশ্বৰী আই থান, চৰাইবাৰী, গহপুৰ
		১৪	সোনাপুখুৰী সেৱা আশ্রম, আমজাৰনি, গহপুৰ
		১৫	শ্ৰীনী ফুলবাৰী দেৱালয়, দেউৰীগাঁও, গহপুৰ
		১৬	সূৰ্য মন্দিৰ, গোলচেপা, মাগনি, গহপুৰ
৪	বঙাইগাঁও	১	বাঘেশ্বৰী মন্দিৰ
		২	বুঢ়ী আই থান, পীড়াধৰা
		৩	বুঢ়ী ঠাকুৰগী থান, বৰিপাৰা, পাটিলাদহা
		৪	গণেশ মন্দিৰ, অভয়াপুৰী

		৫	কাকৈজানা শির মন্দির
		৬	খগবপুর বেপ্তিষ্ঠ মিচন
		৭	লালমাটি দুরামাৰি গণেশ মন্দির
		৮	মাঁ মহারাণী মন্দির
৫	কাছাৰ	১	অধিকাৰী মেতাই মনিপুৰী মণ্ডপ (বনতাৰাপুৰ), সুন্দৰী, অংশ - IV
		২	আউলীয়া চিলা সাৰ্বজনীন শিৱবাৰী, ঘৃংগুৰ, শিলচৰ
		৩	ভাগাদাৰ শিৱবাৰী, কবিৰগাম শিংগাৰী, শিলচৰ
		৪	ভোলানাথ আশ্রম, জাৰাইলতোলা
		৫	ভোলানাথ যুগাশ্রম, নৰসিংহপুৰ, নাগধিৰগাম
		৬	বোৰোম বাবা মন্দিৰ, শিলকুৰী সোনাই
		৭	ছিবিতাবিচিয়া কালী মন্দিৰ, অংশ - V
		৮	দৰ্গাকুনা মুকাম, দৰ্গাকুনা, তক্তজবাৰী
		৯	গৌৰীয়মঠ, শাস্তি পাৰা, বংপুৰ
		১০	গোবিন্দজী আখাৰা, মলুগ্রাম, বাৰ্ড নং - ০২
		১১	হনুমান মন্দিৰ, দিগাৰ খাটীপুৰ, শিলচৰ
		১২	হৰিমন্দিৰ বামনগৰ, খেলচা, শিলচৰ
		১৩	হাজাৰীবাৰা সন্যাসীবাৰী, ভোলানাথপুৰ
		১৪	হজৰত পীৰ ছাৰকিচা বাবাৰ (মুকাম), চৈইদপুৰ, অংশ - IV, দক্ষিণ চৈইদপুৰ
		১৫	জফ্ফৰপুৰ শিৱমন্দিৰ, (২ য় ভূৰন তীর্থ), ৬ষ্ঠ এ,পি, কাঠালৰোড, শিলচৰ।
		১৬	জগন্নাথ আখাৰা, আলমবাগ, অংশ - ১
		১৭	জগন্নাথ মন্দিৰ, গৱেৰবন্দ (ৰাজবৎশী গাঁও)
		১৮	জগন্নাথ মন্দিৰ, কাঁশিপুৰ, বৰখোলা
		১৯	কালাচান্দবাৰী, আন্দাকুল, জাৰাইলতোলা
		২০	কালী মন্দিৰ, তাপাং অংশ - II, ব'ৰখোলা
		২১	কালী মন্দিৰ, পূৰ্ব ছালগাঙা
		২২	লক্ষ্মী মন্দিৰ, আলমবাগ অংশ - ১, তাপাং
		২৩	মাঁ কাছাকাস্তি মন্দিৰ, উদৰবন্দ
		২৪	মাৰানাথা বেপ্তিষ্ঠ গীৰ্জা কুছালুৱাঙ (ব'ৰাখাল), কচুৱাধাম
		২৫	মাৰু চিং মন্দিৰ, বামনগৰ, শিলচৰ
		২৬	নামঘৰ, ৰাজবৎশী গ্রাম লাবুৰবন্দ, হাটীচেৰা
		২৭	নিমাতাবাৰী মন্দিৰ, ব'ৰখোলা
		২৮	নিত্যদাস আখাৰা, চামোৰকোণা
		২৯	পথগানন শিৱবাৰী, মলুগ্রাম, শিলচৰ
		৩০	ৰাধা গোবিন্দ মন্দিৰ, তাৰাপুৰ, মণিপুৰীপাৰা, শিলচৰ
		৩১	ৰাধা মাধৱ জীউ নাথ মন্দিৰ, বেকীৰপাৰ, নৰসিংহপুৰ
		৩২	ৰাধামাধৱ মন্দিৰ, ৰাজাৰ গাঁও, মাছুঘাট

		৩৩	বণচগ্নী মন্দির, হাটীচেৰা
		৩৪	সন্যাসী টিলা, চোতোৰামপুৰ
		৩৫	চাহ মজিদ মামুৰ মুকাম, মাজিগ্রাম
		৩৬	শিৱ মন্দিৰ, হৰি নগৰ
		৩৭	শিৱ মন্দিৰ, চম্পাটিলা
		৩৮	শ্রীশ্রীচন্দ্ৰগিৰা (কছাৰী বাজাৰ) মন্দিৰ, তুলাৰঞ্চাৰ
		৩৯	শ্যামাকালী মন্দিৰ, সোণাই
		৪০	শ্যামা মন্দিৰ, খাচপুৰ বাজাৰীৰ কাষত, উদৰবন্দ
		৪১	শ্যামানন্দ বাবা আশ্রম, শ্যামানন্দ লেন, শিলচৰ
		৪২	শিৱৰ স্থান শিৱবাৰী, জয়পুৰ-বাজাৰবাজাৰ
		৪৩	শ্রীশ্রীকালীবাৰী শিলচৰ, ফাটেক বাজাৰ
		৪৪	জয়কালী দেৱালয়, শিলচৰ
		৪৫	নৰসিংহ বিথুত, তুলাপাটি, শিলচৰ
		৪৬	ৰাধামাধৰ দেৱালয়, বিলপাৰ, শিলচৰ
		৪৭	মহাপ্ৰভু মন্দিৰ, জানিগঞ্জ, শিলচৰ
৬	চৰাইদেউ	১	চলাপথাৰ শ্যাম গাঁও, বৌদ্ধবিহাৰ
		২	হৰিদেৱ বৰনামঘৰ
		৩	চাহিব খানা, নাফুক
৭	চিৰাং	১	বেংতল কেথলিক গীৰ্জা
		২	বিজনী সত্ৰ, বিজনী
		৩	বড়ো কালীবাৰী কালী মন্দিৰ, বিজনী
		৪	বটী ঠাকুৰণি থান, বিজনী
		৫	গুৰুধাম, গুৰুদেৱ কালীচৰণ ব্ৰহ্মাৰ জন্ম স্থান
		৬	জুম্মা মছজিদ, বিজনী
		৭	জ্যোতি আশ্রম, ৰৌমাৰী
		৮	লো�ঢাই আশ্রম, পাগবাৰী, বিজনী
		৯	নোক্রী আশ্রম, চুবৈজাৰ, বিজনী
		১০	ফুল কুমাৰী ব্ৰহ্ম আশ্রম, খুঠাইবাৰী, উলুবাৰী, বিজনী
		১১	বাজা ঠাকুৰ দেৱালয়, চিদলি, বাসুগাঁও, ১০০ বছৰীয়া পুৰণি
		১২	শ্রীশ্রীলক্ষ্মী মন্দিৰ
		১৩	তুক্ৰাবাৰ বেপিটট গীৰ্জা
৮	দৰং	১	বামণ কালী মন্দিৰ, বাজানা পথাৰ
		২	ভাগৱতী সত্ৰ, হাজৰিকাপাৰা, ছিপাবাৰ
		৩	বুঢ়া গোঁহাই থান, কুৰৱা, ছিপাবাৰ
		৪	চতুৰ্ভূজ সত্ৰ, বাজৰিকাপাম, ছিপাবাৰ
		৫	দেৱানন্দ সত্ৰ, হাজৰিকা পথ, ছিপাবাৰ
		৬	চলপুৰ মন্দিৰ, ছিপাবাৰ
		৭	গণেশ দেৱালয়, গণেশকুঁৰৰী
		৮	গৰখীয়া মন্দিৰ, বেঙাবাৰা, কলাইগাঁও
		৯	কামাখ্যা মন্দিৰ, বালিপোটা, মঙ্গলদৈ

		১০	কাপোরপুরী থান, কাচৰঝাৰ, হাজৰিকাপাৰা, ছিপাঘাৰ
		১১	খটৰা সত্ৰ, দিপিলা, ছিপাঘাৰ
		১২	লথিমপুৰ কামাখ্যা মঠ, লথিমপুৰ দৰং
		১৩	মহাকালী মন্দিৰ, মনপুৰগড়, ভুক্তাবাৰী, ছিপাঘাৰ
		১৪	মঙ্গলদৈ বুঢ়া গেঁসাই থান মঙ্গলদৈ
		১৫	ইংগিল বাবাৰ মাজাৰ, মঙ্গলদৈ, বাৰ্ডনং-৫
		১৬	মোৱামাৰী সাৰ্বজনীন হৰি মন্দিৰ, পশ্চিম মঙ্গলদৈ
		১৭	পদ্মাথান দেৱালয়, বুঢ়া
		১৮	পালাভিটা সত্ৰ, বাৰেৰী, বুঢ়ীনগৰ
		১৯	পাছকিয়া থান, ছিপাঘাৰ
		২০	পাতিদৰং অৰ্ধনাৰীশ্বৰ মন্দিৰ, ছিপাঘাৰ
		২১	ৰংদ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়, ছিপাঘাৰ
		২২	শালমাশুথা গেঁসাইঘৰ, ছিপাঘাৰ
		২৩	শিৰ মন্দিৰ, নাৰিকলি, ছিপাঘাৰ দৰং
		২৪	শিয়ালা বৈঞ্চিৰ মন্দিৰ, কুমাৰপাৰা, দেওমৰণৈ, ছিপাঘাৰ
		২৫	শিলবৰী মন্দিৰ, দলগাঁও
		২৬	ফুটকীতলি, ঠালগিৰি মন্দিৰ
		২৭	বিহু ভাঙা শিৰ মন্দিৰ
		২৮	বনমাজা সত্ৰ, মুজাৰাম মহন্ত ক্ষেত্ৰ
		২৯	হেঞ্জলপাৰা নামঘৰ
		৩০	শ্ৰীশ্ৰীমুৰা দেৱালয়
		৩১	শ্ৰীশ্ৰীতাৰ্ণ্বেশ্বৰ দেৱালয়
		৩২	শ্ৰীশ্ৰীৰংশুমুক্তেশ্বৰী দেৱালয়
		৩৩	শ্ৰীশ্ৰীমুক্তেশ্বৰী দেৱালয়
৯	ধেমাজি	১	আই শিঙ্গা মা থান
		২	ঘৰমাৰা আদৰ্শ সত্ৰ, চিলাপথাৰ
		৩	কুণ্ডীমামা থান
		৪	লক্ষ্মী মন্দিৰ
		৫	লেঙেৰী আই থান
		৬	মা কালী থান
		৭	মালিনী থান
		৮	পদুমণি থান
		৯	ৰাস মন্দিৰ
		১০	তাম্রেশ্বৰী আই থান
১০	ধুৰুৰী	১	আই থান, শ্ৰীগ্ৰাম, চাপৰ
		২	আলোকঝাৰী, মহামায়া পাদিকা থাম, পেটলাগাঁও, গোলকণ্ঠ
		৩	বুঢ়া-বুঢ়ী থান, হাপাপাৰা, চাপৰ
		৪	চান্দৰভিঙ্গা মন্দিৰ, চাপৰ, হাতীপোতা

(১২৫)

		৫	দিঙ্গিঙ্গা শ্রীনগর সত্র (শাখা বামবায় কুটীর সত্র, ছত্রশাল) কৈমারী
		৬	দুখনাথ মন্দির, দুখনাথ পাহাড়, টিলাপারা, চাপৰ
		৭	জি এল গীর্জা, চাপৰ চাহবাগিচা, বারঙ্গীতাৰা-২, পূৰ বিলাসীপারা
		৮	গনেশ মন্দিৰ, গৌৰীপুৰ
		৯	গৌৱীপুৰ মহামায়া পথাৰ আৰু মন্দিৰ, গৌৱীপুৰ চহৰ
		১০	গৌৱীপুৰ বাজবাবী মহামায়া মন্দিৰ, গৌৱীপুৰ চহৰ
		১১	গৌৱীপুৰ মহামায়া মদন মোহন মন্দিৰ, বাজবাবী
		১২	গুৰু টেগ বাহাদুৰ চাহিবজী, ধূৰুৰী চহৰ
		১৩	গুৰুদ্বাৰ শ্ৰীগুৰু টেগবাহাদুৰ চাহিবজী
		১৪	হৰিপুৰ-মাধৱপুৰ সত্র, হৰিপুৰ, বক্ষিৰহাট
		১৫	জগন্নাত্ৰী মন্দিৰ, বাশী, বিলাসীপারা
		১৬	জিনকাটা ন-সত্র, জিনকাটা, হালাকুৰা, আগমণি
		১৭	জিনকাটা বাজহৰা সত্র, জিনকাটা, হালাকুৰা আগমণি
		১৮	কালভৈৰে মন্দিৰ, উদমাৰী, নৰিয়া পাহাড়, বিলাসীপারা
		১৯	কামাখ্য মন্দিৰ, উদমাৰী (বৰাইবাৰী), বিলাসীপারা
		২০	পাগলা বাবা মন্দিৰ, চান্দডিঙ্গা, হাতীপোতা
		২১	পানবাৰী মছজিদ, পানবাৰী, গৌৱীপুৰ, ৰঙমাটি
		২২	পঁচ পৌৰ দৰগাহ, ১ নং ৰার্ড ধূৰুৰী
		২৩	পাতালপুৰ সিদ্ধ আশ্রম, বহলপুৰ, চাপৰ
		২৪	ৰাজাকাটি ধাম, কিছুমত হাছদাহা
		২৫	ৰামকৃষণ সেৱাশ্রম, ৪ নং ৰার্ড, বিলাসীপারা
		২৬	সন্যাসীৰ ধাম, ওটাৰবন
		২৭	শক্তি মন্দিৰ, চেচাপানী, সাপটগ্রাম
		২৮	সিদ্ধ যোগ আশ্রম, বহলপুৰ
		২৯	শিমলাবাৰী পুৰণি সত্র (শাখা বামবায় কুটীর সত্র, ছত্রশাল) কৈমারী
		৩০	শিমলাবাৰী বাজহৰা সত্র, কৈমারী গোলকগঞ্জ
		৩১	শ্রীন্তি অষ্টভূজা আৰু গোপীনাথ জিউ মন্দিৰ, বাজবাবী, ১৪ নং ৰার্ড
		৩২	শ্রীন্তি বুঢ়া বুঢ়া থান, হাপাপাৰা, শালকোছা, পুখুৰীপাৰা
		৩৩	শ্রীন্তি মাধৱ দেৱ গোঁহাই নামঘৰ, মেধিপাৰা, ফুটকীবাৰী
১১	ডিঙ্গড়	১	আধাৰ সত্র, পানীতোলা, চাৰুৱা
		২	আমোলাপট্টি দেৱালয়, দক্ষিণ আমোলাপট্টি
		৩	আঘোণীবাৰী, টিৎখৎ
		৪	বগৰীতলীয়া সত্র, লাহোৱাল
		৫	বেজ দৌল, ধেমেচি, খোৱাং
		৬	বৰা চুক নামঘৰ, পিঠাগুটি
		৭	বৰকুলা চেচা নামঘৰ, দুলীয়াজান

	৮	ভাদ্বৈ আধ্বলিক অখণ্ড ভাগবত পাঠ সাংস্কৃতিক কেন্দ্র
	৯	বাথৌ মন্দির, লাহোরাল
	১০	দেউবীচুক শ্রীপুরীয়া নামঘৰ, মাহমৰা বৰপথাৰ
	১১	দিনজয় সত্ৰ, পানীতোলা, চাবুৱা
	১২	দুলীয়াজান বৌদ্ধ সাংস্কৃতিক কেন্দ্র
	১৩	ঘৰ পথাৰ গাঁও হৰি মন্দিৰ, লেংৰি
	১৪	গোসাই গৰখীয়া থান
	১৫	ইটাখুলি দিহিং থান, কুটুহা বৰবৰুৱা, মৰাণ
	১৬	জগন্নাথ মন্দিৰ, চাবুৱা
	১৭	জকাই গৰখীয়া থান, পুতুহা, মৰাণ
	১৮	জুটিলিঙা গীৰ্জা, টিংখাং
	১৯	খেৰমিয়া ধাদুমিয়া পোৱালি পথাৰ গীৰ্জা, কোৱৰীগাঁও
	২০	কলী আই থান দেৱালয়, চেঙামাৰি, হাবিগাঁও
	২১	কোঁচগাঁও নামঘৰ, তিনঠেঞ্চীয়া
	২২	কুন্দ আতাৰ থান, লাহোৱাল
	২৩	মদাৰখাট সত্ৰ, লাহোৱাল
	২৪	মায়ামৰা সত্ৰ
	২৫	মায়ামৰা কৰপৰা বকুল মাজগাঁও নামঘৰ, লাহোৱাল
	২৬	বকুল দুর্গামন্দিৰ, লাহোৱাল
	২৭	মেলেঙিয়া গাঁও নামঘৰ, লাহোৱাল
	২৮	মধুটিৎ সাৰ্বজনীন নামঘৰ
	২৯	মোহনঘাট দেৱালয়, মোহনঘাট
	৩০	মোহমাৰি নামঘৰ, দুলীয়াজান
	৩১	মনিবাৰা থান, দিল্লীবাৰী, টিংখং
	৩২	মৰিছা আলোহ সত্ৰ, পানীতোলা, চাবুৱা
	৩৩	মুৱামাৰা থান ন-পাম থানগাঁও, টিংখং
	৩৪	নাচনী বৰ নামঘৰ, নাচনী
	৩৫	ন-চাউদাং বৰনামঘৰ, কোঁৰৰী গাঁও
	৩৬	নাম ফাকে বৌদ্ধবিহাৰ
	৩৭	নামনি নামঘৰ ঔফলীয়া
	৩৮	নতুন শ'লগুৰি হৰি মন্দিৰ, ন-খাত
	৩৯	১নং গেৰেকেনি নামঘৰ, কেন্দুগুৰি
	৪০	২নং লেৰেলা পথাৰ নামঘৰ, কেন্দুগুৰি
	৪১	১নং নাহৰণি নামঘৰ, খোৱাং কলোলুৱা
	৪২	ওঁগুৰি নামঘৰ, ধামন
	৪৩	ৰঘুনাথ আটা থান, আঘোণীবাৰী
	৪৪	ৰংচুৱাল বৰডুবি নামঘৰ, শালমাৰি
	৪৫	ৰাইদুষ্টীয়াদৌল, মৰাণ
	৪৬	শালমাৰি চামতল নামঘৰ, শালমাৰি

		৪৭	শ্রীজগন্ধার মন্দির
		৪৮	শ্রীবাম আটা থান, ধামন, টিংখং
		৪৯	শ্রীশ্রী মায়ামুরা গৰপাৰা সত্ৰ, লাহোৱাল
		৫০	চেইণ্ট এন্ড্রিউজ গীর্জা, বামুনি কুৰিয়াজ
		৫১	সুনন্দা আটা থান, জকাই
		৫২	টিপমিয়া ভাট্টিচুক নামঘৰ, শ'লগুৰি
		৫৩	তিৰলীয়া, হৰিমন্দিৰ, টেঙাঘাট
		৫৪	টেপৰগুৰী ক্ষেত্ৰীয় শাল, টিংখং
		৫৫	ওদালগুৰি চি অন আই গীর্জা, দুলীয়াজান
		৫৬	নৰ্থ ইষ্ট বিছাৰেঞ্জন গীর্জা
১২	ডিমা হাচাও	১	অবৰুণা, চামফেৰিদিচা গাঁও
		২	বগা বাবাৰ মাজাৰ
		৩	দুগুৰা, দিলেন বাথাৰি
		৪	হাৰাকিল' গুহা, দিহামলাই জেমী নগাৰ ধৰ্মীয় উপসনা স্থলী
		৫	জগন্ধার মন্দিৰ, হাফলং
		৬	মহোৰুণা ধৰ্মীয় উপসনাস্থলী
		৭	চাইনোড গীর্জা (Presbyterian), হাফলং
		৮	টংগিওখ' ডিমাচাৰ উপসনাস্থলী
১৩	গোৱালপাৰা	১	আউলিয়া মাজাৰ বড়ো বজাৰ বালিজানা
		২	বাবুপাৰা সত্ৰ, বাবুপাৰা, আগিয়া
		৩	বাসুদেৱ সত্ৰ, তিলাপাৰা বালিজানা
		৪	ভাই-ভনী পাহাৰ, লক্ষ্মীপুৰ
		৫	চতুৰ্ভূজ দেৱালয়, দলগমা, মাটিয়া
		৬	দাদন পাহাৰ শিৰ মন্দিৰ, লক্ষ্মীপুৰ
		৭	দামোদৰ দেৱ সত্ৰ, গোসাইবাৰী মাটিয়া
		৮	দামোদৰ সত্ৰ, বীৰ চিলাৰাই পথ, বালিজানা
		৯	দেকধোৱা পীৰ বাবা মাজাৰ শ্বৰিফ, মাটিয়া
		১০	ফফৎগা সত্ৰ, কুৰঞ্জাই
		১১	গনেশ মন্দিৰ, তাৰাপাৰা, দুখনৈ
		১২	জলেশ্বৰ পীৰ মাজাৰ, জলেশ্বৰ
		১৩	জয়ভোম কামাখ্যা বাৰী আৰু শিৱ মন্দিৰ, লক্ষ্মীপুৰ
		১৪	কঠালমুৰি পালচা গোপাল বিথহ, ৰংজুলি
		১৫	কেঁচাইডুৰি শ্যামাবাজ সত্ৰ, বকাইতাৰী, মাটিয়া
		১৬	কেউলিয়া হাতৌপতা সত্ৰ, বাগুৱাল, খৰমুজা
		১৭	খেলাৰাম ঠাকুৰ মন্দিৰ, দুখনৈ
		১৮	খৰচানি পীৰ মাজাৰ, বলদমাৰি, বালিজানা
		১৯	লক্ষ্মীপুৰ শিৱ মন্দিৰ, লক্ষ্মীপুৰ
		২০	মা বনবাসী, ফফল, দুখনৈ
		২১	মা ভাগৱতী আই থান, দুখনৈ

		২২	মদন মোহন সত্র, বাবুপারা, আগিয়া
		২৩	নরসিংহ বাবী, বালিজানা
		২৪	নাওকাটা খেকাপারা সত্র, বংজুলি
		২৫	নয়নবন্তি সত্র, বামুনপারা, বালাদমারি
		২৬	পাগলার টেক মন্দির, বৰতিটা, বালিজানা
		২৭	শির মন্দির, হোলুকন্দায়
		২৮	শ্যামজি বিগ্রহ (শ্যাম সুন্দর মন্দির) শাস্তিনগর, বালিজানা)
		২৯	শ্যামরাই সত্র, চিলাপারা, বালিজানা
		৩০	চাউলমারি কালি মন্দির, আগিয়া
		৩১	সূর্য পাহার মন্দির, মাটিয়া
		৩২	টুক্রেশ্বর মন্দির, টুকুবা, মাটিয়া
		৩৩	কামাখ্যা থান দেৱালয়
		১	আঠখেলিয়া বৰনামঘৰ, বাচাগাঁও, ঘিলাধাৰী
		২	আঞ্চলিক বাঠৌ নামঘৰ, চাঁখাটি
		৩	বাবা থান, নোমলিগড়
		৪	বাসুদেৱ থান, বহিখোৱা, বোকাখাত
		৫	গোলাঘাট জিলা, ব্ৰহ্ম ধৰ্ম নৱজ্যোতি যজ্ঞ কেন্দ্ৰ, তেলিচন
		৬	বুঢ়ীমাই থান, বাগৰি
		৭	বুঢ়ী মাই থান, হালদিবাৰী
		৮	চিকন আতা থান, বহিখোৱা গাঁও, বোকাখাত
		৯	দোৰবণি শির মন্দির, ১ নং দোৰবণি গাঁও
		১০	দুর্গাপুৰ গাঁও হৰিমন্দিৰ
		১১	হজৰত লংগৰ শ্বাহ আউলিয়া মাজাৰ শ্বৰীফ, চান্দমাৰি
		১২	কাক' গোসানী থান, কাজিৰঙা
		১৩	কাক গোসানী থান, বচা গাঁও
		১৪	কঠুয়াগুৰি দেৱালয়, বৰফুকন
		১৫	কাক গোসানী থান, মহমাইকি, বোকাখাট
		১৬	কুৰুৱাবাহী সত্র, কুৰুৱাবাহী
		১৭	নেঘেৰিটিৎ শির মন্দিৰ
		১৮	শ্ৰীভীশিৰ দৌল, ১ নং নেঘেৰিটিৎ গাঁও
		১৯	শ্ৰীভীআঠখেলীয়া নামঘৰ
		২০	শ্ৰীশ্রীপুলিবাগান আদৰ্শ নামঘৰ, পুলিবাগান
		২১	উজনি বংকুৱাল নাট্যমন্দিৰ, বংকুৱাল, বোকাখাট
		২২	বৰতাল মণুৱা হাবী, দেকীয়াল
		২৩	হাবীচুৱা, কমাৰগাঁও, চিনাতলী
১৪	গোলাঘাট	১	গোড়ীয় মঠ
		২	গোপাল গোবিন্দ জিউস আশ্রম
		৩	হৰিনাম মন্দিৰ
		৪	লেংটি বাবা মন্দিৰ

(১২৯)

		৫	মিরাপিং দরগাহ
		৬	প্রেছবিটেরিয়ান গীর্জা অব ইণ্ডিয়া
		৭	সিদ্ধেশ্বর শির মন্দির
		৮	তন্ত্র পৌর মন্দির
১৬	হোজাই	১	আকাশীগংগা থান
		২	আমতলা শির মন্দির
		৩	বিষ্ণু মন্দির, চাঁমাবাজি মিকির পথার
		৪	চামুঙ্গা মন্দির, নাওভঙ্গা
		৫	কাকী সার্বজনীন শ্রীশ্রীশির আরু বিষ্ণু মন্দির
		৬	কালিয়দমন মহাপ্রভু থান
		৭	কমলা দেৱী থান
		৮	লংকেশ্বরী বাৰী থান, লংকা
		৯	ন নাথ শির মন্দির
		১০	নভঙ্গা কালী মন্দির
		১১	ৰাজবাৰী শিৰস্থান শিৱ মন্দিৰ
		১২	শংখ দেৱী শিৱ মন্দিৰ
		১৩	শীতলাবাৰী মন্দিৰ
		১৪	ৰাবীজেন ডেঙ্গ যোগীনাথ মন্দিৰ
১৭	যোৰহাট	১	বৌদ্ধ বিহাৰ, যোৰহাট
		২	বৌদ্ধ মন্দিৰ, বালিজান, শ্যামগাঁও, আধোলকাতা, তিতাবৰ
		৩	বৃটী গোসাঁনী দৌল, যোৰহাট নগৰ
		৪	বিষ্঵বৰতল সার্বজনীন শিৱ মন্দিৰ, দগাঁও, ভগামুখ
		৫	দেৱানন্দ দেৱথান, টীয়ক বাগান, টীয়ক গ্রাম গাঁও
		৬	চেকীয়াখোৱা বৰনামঘৰ, যোৰহাট
		৭	একশৰণ নামধৰ্ম প্ৰচাৰ সমিতি, অসম, দাংধৰা, তিতাবৰ
		৮	গৰখীয়া দৌল, বামুণগাঁও
		৯	হাতীগড় দৌল, আলিমুখীয়া
		১০	কমলাবাৰী সত্ৰ, তিতাবৰ, যোৰহাট
		১১	লক্ষ্মীপূজা মন্দিৰ, গাভৰু চাহ বাগিচা, হেমলাই
		১২	মান্তি দৰগাহ মাৰাব, চতিয়া, যোৰহাট
		১৩	মেদেলুৱাজান টাইআহোম হৰি মন্দিৰ, মেদেলুৱাজান, তিতাবৰ
		১৪	পুৰণিমাটি মায়ামৰা সত্ৰ, তিতাবৰ
		১৫	ৰঙাজান দেও নামঘৰ, ৰঙাজান, পূৰ্ব ঠেঙাল, তিতাবৰ
		১৬	বৰ এলেঙ্গী বগীআই সত্ৰ, তিতাবৰ
		১৭	ঘুনুচাবাৰী দৌল, বৰ এলেঙ্গী বগীআই সত্ৰ, তিতাবৰ
		১৮	মধুপুৰ বৰনামঘৰ, মেলেংগ্রাম
		১৯	শ্রীমন্ত শংকৰদেৱ নামঘৰ, মধুপুৰ
		২০	ভোগপুৰ বৃটা নামঘৰ, মেলেংগ্রাম
		২১	চেকনীধৰা নামঘৰ, ক্লাৰোড

		২২	বাঘমৰা নামঘৰ, চাৰিগাঁও, বাহনা
		২৩	চিপহা সত্ৰ, মৰিয়ানী
		২৪	মইলাপৰীয়া নৃসিংহ নামঘৰ, লাহৈদেগড়
		২৫	ৰতনপুৰ বৰকলীয়া সত্ৰ
		১	আউনিআটী সত্ৰ, উত্তৰ গুৱাহাটী
		২	বগলাবাবা মাৰাৰ, মান্দাকাটা
		৩	বাঘেশ্বৰী থান, পলাশবাৰী
		৪	বালিসত্ৰ, ৰঙিয়া
		৫	বালিসত্ৰ সৎসংগী
		৬	বৰনদী সত্ৰ, শিলহিবাৰ
		৭	বিঘেশ্বৰী দেৱালয়
		৮	ভৈৰবেশ্বৰী মন্দিৰ, ভৰাবাৰী
		৯	বুঢ়াগোসাঁই থান, সীতারা
		১০	বুঢ়াগোসাঁই মন্দিৰ, বৰপালাহা
		১১	বুঢ়াগোসাঁই থান, পাহাৰপাৰা, দোলকুছি
		১২	চমৰীয়া সত্ৰ, চমৰীয়া
		১৩	দক্ষিণা কালীমণি মন্দিৰ, মুৰাবা, ভট্টা পাৰা
		১৪	ধাৰেশ্বৰ দেৱালয়, হাজো, বামুন্দী
		১৫	বুঢ়া মাধৰ দেৱালয়
		১৬	ধূপগুৰি সত্ৰ, হাজো
		১৭	দিহিনা দামোদৰ সত্ৰ (গুৰু দামোদৰদেৱ প্ৰতিষ্ঠিত)
		১৮	দিহিং সত্ৰ, উত্তৰ গুৱাহাটী
		১৯	খাটিয়ামাৰী সত্ৰ
		২০	দীপ্তেশ্বৰী দেৱালয়, নকুল
		২১	দৌল গোবিন্দ মন্দিৰ, উত্তৰ গুৱাহাটী
		২২	গোপাল গোসাঁই মাৰোৱালী থান, তুলসীবাৰী, ৰঙিয়া
		২৩	গৰথীয়া দেৱালয়, বালিকুছি
		২৪	গৱৈমাৰী সত্ৰ, গৱৈমাৰী
		২৫	গুপ্তেশ্বৰ দেৱালয়
		২৬	হৰগৌৰী মন্দিৰ, তেতেলীয়া, হাজো
		২৭	মাধৰ-মোহন ঠাকুৰ বিগ্ৰহ
		২৮	কলীয়া ঠাকুৰ বিগ্ৰহ
		২৯	হয়গীৰ মাধৰ মন্দিৰ, হাজো
		৩০	জয়ন্তী কালী মন্দিৰ, জয়ন্তীপুৰ
		৩১	কামেশ্বৰ মন্দিৰ, হাজো
		৩২	কেদাৰ মন্দিৰ, হাজো
		৩৩	কুৰ্ম মাধৰ দেৱালয়
		৩৪	কুলহাটী বাসুদেৱ মন্দিৰ, আশ্রম
		৩৫	লাহেশ্বৰী মন্দিৰ, বামুন্দী
		৩৬	মা চন্দ্ৰীকা দেৱালয়, ছয়গাঁও

		৩৭	মদন কামদেব, বাইহাটা চারিআলি
		৩৮	মহাবাহুরঞ্জপুত্র পঞ্চতীর্থ বাজঘাট সেরা আশ্রম, আমিনগাঁও
		৩৯	মালপঞ্চ সত্র, নগরবেৰা
		৪০	মালিবাৰী সত্র, নগরবেৰা
		৪১	মনিকনেশ্বর দেৱালয়, উত্তর গুৱাহাটী
		৪২	মাৰলি থান, তুলসীবাৰী, বঙ্গিয়া
		৪৩	মেধিপাৰা কালীমন্দিৰ, নগৰবেৰা-২৭
		৪৪	ন-বোৰ্কা সত্র, ডিমু
		৪৫	নিজেশ্বৰী মন্দিৰ, পলাশবাৰী
		৪৬	পাৰ্বতী মন্দিৰ, বকো
		৪৭	পিংগলেশ্বৰ মন্দিৰ, বাইহাটা চারিআলি
		৪৮	পোৱামৰ্কা, হাজো
		৪৯	পোৱাভিটা সত্র, বামদিয়া
		৫০	পুৰাণ বোৰ্কা সত্র, ডিমু
		৫১	ৰঢ়দেশ্বৰ মন্দিৰ, উত্তর গুৱাহাটী
		৫২	শ্রীশ্রী আউনিআটী সত্র, উত্তর গুৱাহাটী
		৫৩	তুলসীবাৰী মাৰলি থান
		৫৪	জিলা শংকৰদেৱ নামথৰ, বঙ্গিয়া
		৫৫	শ্রীহাটী সত্র
		৫৬	আমতোলা সত্র
		৫৭	হাটী সত্র
		৫৮	চিৰাকান্দি মচজিদ
		৫৯	চন্দ্ৰশেখৰ দেৱালয়
		৬০	দীৰ্ঘেশ্বৰী দেৱালয়
		৬১	মাধৰ দেৱালয়
		৬২	জয় দুৰ্গা দেৱালয়
		৬৩	কমলেশ্বৰ দেৱালয়
		৬৪	বাসুদেৱ দেৱালয়
		৬৫	অগ্নি বানেশ্বৰ দেৱালয়
		৬৬	দীঘৰ হাটী সত্র
		৬৭	চণ্ডীকা দেৱালয়, ছয়গাঁও
১৯	কামৰূপ (মহানগৰ)	১	অশ্বকলান্ত
		২	আউনিআটী সত্র, ফটাশিল
		৩	বাণেশ্বৰ দেৱালয়, পাগবজাৰ
		৪	বশিষ্ঠ মন্দিৰ, গুৱাহাটী
		৫	ভীমেশ্বৰ ধাম, জ্যোতিলিঙ্গ, পামহি, গড়চুক
		৬	বুটী গোসানী দুৰ্গা মন্দিৰ, পাটগাঁও, আজাৰা
		৭	দক্ষিণপাট সত্র, শান্তি আশ্রম, গীতানগৰ
		৮	পীৰ হজৰত জাহিৰ আউলিয়া খোৱাজাগন দৰগাহ, উলুবাৰী

		৯	গণেশ মন্দির, নাজিরাখাট, সোণাপুর
		১০	গীতা মন্দির, গীতানগৰ
		১১	হাতৌশিলা গণেশ মন্দির, খানকাব, চন্দ্রপুর
		১২	জামবাৰী সত্ৰ, বেতকুছী
		১৩	জনাদৰ্জন দেৱালয়, পাণবজাৰ
		১৪	কামাখ্যা দেৱালয়, নীলাচল পাহাৰ, কামাখ্যা
		১৫	কামাখ্যা দেৱালয়, উলুবাম, ক্ষেত্ৰী
		১৬	লংকেশ্বৰ ধাম, পশ্চিম জালুকবাৰী
		১৭	নৰগুহ মন্দিৰ, গুৱাহাটী
		১৮	পথওকল্যা ধাম, বশিষ্ঠ
		১৯	পাঞ্চুনাথ দেৱালয়, পাঞ্চু, মালিগাঁও
		২০	সত্ৰকাৰ দেৱালয়, উজান বজাৰ
		২১	শুক্ৰেশ্বৰ দেৱালয়, পাণবজাৰ
		২২	শিলপোটা সত্ৰ, মাজিৰগাঁও, আজাৰা
		২৩	শ্রীমন্ত শংকৰদেৱ সত্ৰ, বেতকুছী
		২৪	টেঙৰা সত্ৰ, বৰমটৰীয়া, গুৱাহাটী
		২৫	উগ্রতৰা দেৱালয়, উজান বজাৰ
		২৬	উমানন্দ দেৱালয়, উজান বজাৰ
২০	কাৰ্বি আংলৎ	১	ফুলনি গাঁৱৰ বামুনীয়া নামঘৰ
		২	ভিতৰ কল্যাণী মেৰাভাতি নামঘৰ
		৩	লটুমাৰি গাঁৱৰ বড়ো নামঘৰ
		৪	ব'গীজান দুৰ্গা মন্দিৰ
		৫	বৰবীল গাঁৱৰ বৈদিক নামঘৰ
		৬	বৰগাঁও বুদ্ধ মন্দিৰ, বোকাজান
		৭	বচন লাইন শিৰ মন্দিৰ
		৮	চোকিহোলা -মইক্ৰ'- গাঁও ৰংকেৰ (কাৰ্বি নামঘৰ)
		৯	দেওপানী থান, বোকাজান
		১০	ঘৰিয়ালডুবি নামঘৰ, গণেচুক বোকাজান
		১১	হেমফু মুকৰাং মন্দিৰ, ড'খৰা বে গাঁও
		১২	কছাৰী খেল নামঘৰ, ৩ নং হালেখোলা
		১৩	কলিয়ানী শ্যাম গাঁও বুদ্ধ মনেষ্টাৰী, বৰপথাৰ
		১৪	কোচ গাঁও নামঘৰ, ২ নং ডিলাউজান
		১৫	লক্ষ্মী মন্দিৰ চাষ্টে টেৰন গাঁও
		১৬	লাউজান ব্যপ্টিষ্ট চাৰ্চ, মাজগাঁও, বোকাজান
		১৭	মাধৱপুৰ নামঘৰ
		১৮	মহামায়া থান
		১৯	মাজগাঁও বুদ্ধ মন্দিৰ
		২০	মনিপুৰী বস্তি হৰি মন্দিৰ, আমৰাজান নামঘৰ
		২১	মেচ কচাৰী নামঘৰ, ডুমুখীয়া, বোকাজান

		২২	মেচোকিলিং লথিমন মন্দির, হিদিপি
		২৩	নহোৰচোলা নেপালী বস্তি বুদ্ধ মন্দির
		২৪	নামঘৰ, বামপথাৰ (তিৰগাঁও) হাওঁৰাঘাট
		২৫	নামঘৰ, কামপুৰিয়া গাঁও
		২৬	নৌকটা শিৰ মন্দিৰ
		২৭	নেপাৰপটি ব্যপ্টিষ্ঠ চাৰ্ট, বোকাজান
		২৮	শংকবজ্যেতি নামঘৰ, ফুলবাৰী, জোগোৰাজান
		২৯	সিতলাবাৰী মন্দিৰ, বোকাজান
		৩০	শ্রীমন্ত শংকৰ কৃষ্ণ কেন্দ্ৰ (নামঘৰ), ফিচাৰিপাৰ
		৩১	উজনি দেউপানী লথিমন মন্দিৰ, দেখুমটেৰণ গাঁও
		১	আবুলপুৰ বাগেৰমুকাম, আংগুৰা, নিলাম বাজাৰ
		২	আবুল্লাপুৰ বাজেৰমুকাম, নিলাম বাজাৰ
		৩	আখাৰা, শ্ৰীৰামপুৰ, গাঞ্জীনগৰ
		৪	বৈঠাকাল কালী মন্দিৰ দেংগাৰবন্দ, পথাৰকান্দি
		৫	বালিয়া ব্যপ্টিষ্ঠ চাৰ্ট, বালিয়া পুঞ্জ, বাজাৰিচেৰা
		৬	বাজাৰঘাট জামে মছজিদ, পথাৰকান্দি
		৭	ভৈৰববাৰী, ভৈৰবনগৰ
		৮	ভৈৰববাৰী, উমৰপুৰ, বদৰপুৰ
		৯	ভৰমবাৰা মন্দিৰ, হাতীক্ষিৰা, বাজাৰিচেৰা
		১০	ভূৱনেশ্বৰ সাধু ঠাকুৰ মন্দিৰ, কৰিমগঞ্জ
২১	কৰিমগঞ্জ	১১	বিচুইত দৰগাহ শ্বৰীফ কৰিমগঞ্জ
		১২	বৰঞ্জল নামঘৰ (শংকবদেৱ সংঘ)
		১৩	চনিঘাট আখাৰা, আনিপুৰ
		১৪	দুৰ্গামণ্ডপ, বিদ্যানগৰ
		১৫	দুৰ্গামণ্ডপ, নিভিয়া, লালচেৰা
		১৬	ফৈজুল উলম মহম্মদীয়া মাদ্ৰাজা, শিবেৰ চ'ক, বদৰপুৰ
		১৭	গৌৰাঙ্গ মহাপ্ৰভু আখাৰা, মহাকাল, বদৰপুৰ
		১৮	গোবিন্দ জীউ মণ্ডপ, বাজাৰগাঁও, পথাৰকান্দি
		১৯	হনুমান মন্দিৰ, সোণাখীৰা, পথাৰকান্দি
		২০	হজৰত শ্বাহ আদিম খাকি মুকাম, বদৰপুৰ
		২১	হিন্দু মিলন মন্দিৰ, ৰামকৃষ্ণ নগৰ
		২২	ইছাবিল শিৰ মন্দিৰ, বাজাৰিচেৰা, কেটামণি
		২৩	জগন্নাথ মহাপ্ৰভুৰ আখাৰা, মাৰজাৰতকান্দি, বদৰপুৰ
		২৪	জঙ্গলা কালীবাৰী, বদৰপুৰ ঘাট
		২৫	কলাচুপ আখাৰা, হাবিনগৰ
		২৬	কালীবাৰী বিদ্যানগৰ
		২৭	কালী মন্দিৰ, অমৰখাল, আলীপুৰ
		২৮	কালীমন্দিৰ, দেওকবাচি, চৰাগী
		২৯	কালী মন্দিৰ, খাচ কালীবাৰী, কৰিমগঞ্জ

	৩০	কালী মন্দির, কলাচেরা চাহ বাগিচা, পাটীরালা
	৩১	কালী মন্দির, কালীনগৰ, বাতাবাৰী
	৩২	কালী মন্দির, চিংগুৱা, আনন্দপুৰ
	৩৩	কালী মাতা মন্দির, শ্রীগুৰি বাজাৰ, বদৰপুৰ
	৩৪	কালী মন্দিৰ, মাণৰা পানজি, বাজাৰিচেৰা
	৩৫	কানাইলাল জেউ আখৰা, কানাই বাজাৰ, পাথৰকান্দি
	৩৬	কৰিমগঞ্জ ঈদগাহ, কৰিমগঞ্জ চহৰ
	৩৭	লালবাৰু খাটিয়া পানজি গীৰ্জা, বিদ্যানগৰ
	৩৮	লোকনাথ আশ্রম, সুভাষ নগৰ
	৩৯	মাধব ধাম, শ্রীগুৰি, বদৰপুৰ
	৪০	মনিপুৰী নামঘৰ, বাজাৰী, পাথাৰকান্দি
	৪১	মিলন মন্দিৰ, ভুবৰীঘাট চাহ বাগিচা, পাথাৰকান্দি
	৪২	মুকাম, কাজিজিৰ বাজাৰ, বিদ্যানগৰ
	৪৩	মুকাম কালীবাৰী, আনন্দপুৰ
	৪৪	নাগৰা পানজি গীৰ্জা, হাৰিনগৰ
	৪৫	নিৰোদা আশ্রম শ্রীগুৰি, বদৰপুৰ
	৪৬	পীৰ চমাদাৰাৰ মুকাম, বদৰপুৰ
	৪৭	ৰাধা মাধৱ জীউৰ আখৰা, মহাকাল, বদৰপুৰ
	৪৮	ৰাধামোহন আশ্রম, বৰাইগ্ৰাম
	৪৯	ৰাধাৰমন জিউ আশ্রম, বাৰীগ্ৰাম
	৫০	ৰাম জানকী মন্দিৰ, দেউৰাবন্দ
	৫১	চেণ্ট মোচেফ গীৰ্জা, মিছন ৰোড, বদৰপুৰ
	৫২	সেলাহবাৰী মছজিদ, সেলাহবাৰী, বদৰপুৰ
	৫৩	শংকৰদেৱ নামঘৰ আদৰকোনা, বদৰপুৰ
	৫৪	চাহ আদাম খাকী মাজাৰ, বদৰপুৰ
	৫৫	চাহ কুতুবউদ্দিন আৱালিয়া মাকাম, দৰগাহ বাজাৰ, বদৰপুৰ
	৫৬	শিৰ বাৰী, বাজাৰিচেৰা
	৫৭	শিৰ মন্দিৰ, মেদলি চাহ বাগিচা বাজাৰিচেৰা
	৫৮	শিৱ মন্দিৰ পুটানি চাহ বাগিচা, বাজাৰিচেৰা
	৫৯	শিৱ বাৰী, সেউজপুৰ, গমাৰিয়া
	৬০	শিৱ মন্দিৰ, বৰুৱাটিলা, চিৰাগী
	৬১	শিৱ মন্দিৰ ভুটচেৰা, চিৰাগী
	৬২	শিৱ মন্দিৰ, মুনেশ্বৰপুৰ ভেটাৰবন্দ
	৬৩	শিৱ মন্দিৰ, পুটনী দেওৰবন্দ
	৬৪	শিৱ মন্দিৰ, সেগালমোহা, বাজাৰিচেৰা
	৬৫	শিৱ মন্দিৰ, সিঙ্গলচেৰা
	৬৬	শ্রীহৰি শিৱাশ্রম অনিপুৰ
	৬৭	টাউন কালীবাৰী, কৰিমগঞ্জ
	৬৮	আছিমা চিনিয়াৰ মাদ্রাচা

		৬৯	মদন মোহন দেরালয়
২২	কোকবাবাৰ	১	অমৃতপুৰ ব্ৰহ্মা সেৱাশ্রম, গাঁও আষ্টাইবাৰী, গোসাইগাঁও
		২	আৰ্য ব্ৰহ্মা জ্ঞান সাধন মঠ
		৩	দীনবন্ধু অসম, ৰাধা-কৃষ্ণ মন্দিৰ, গোসাইগাঁও
		৪	কোকবাবাৰৰ দূৰ্গা মন্দিৰ, বাৰ্ড নং-৬
		৫	গোবিন্দ গীতা সত্ৰ, গাঁও-১৬ৰুৱাপাবাৰ ভাওৰাগুৰি, গোসাইগাঁও
		৬	গোবিন্দ ভৱন, গীতা সত্ৰ দেৱীতোলা, বগৰীবাৰী চহৰ
		৭	গোবিন্দ ভৱন গীতা সত্ৰ, মুদতী, বগৰীবাৰী চহৰ
		৮	গ্ৰাহমপুৰ গীজৰ্জা (NELC), আদিবাসী কলনি গোসাইগাঁও
		৯	গুৰুদেৱ কালীচৰণ ব্ৰহ্মা ধাম, কাজিগাঁও
		১০	হল্টুগাঁও কালী মন্দপ, হল্টুগাঁও
		১১	জগতগুৰু শ্রীমন্ত শংকৰদেৱ শাখা সত্ৰ, গোসাইগাঁও
		১২	মাথামবিল গীজৰ্জা (NELC)
		১৩	পাগলা বাবা শিৰ মন্দিৰ, বড়োফা নগৰ
		১৪	ৰাইমোনা বাটো থান (গৰ্জাচালী)
		১৫	শংকৰদেৱ সত্ৰ বাৰ্ড নং ৬ কোকবাবাৰ
		১৬	শিখনা, বাঠো মন্দিৰ
		১৭	ছিখনাজাৰ মন্দিৰ
		১৮	স্বামী যোগানন্দ গিৰি গান্ধী আশ্রম, ফকিৰাপুাম।
		১৯	মহামায়া ধাম, বগৰীবাৰী
		২০	মহামায়া স্নানঘাট, বগৰীবাৰী
		২১	মহামায়া মন্দিৰ, কচুগাঁও
		২২	বুড়ীঠাকুৰাণী মন্দিৰ
		২৩	মহামায়া মন্দিৰ, গৌৰীপুৰ
২৩	লখিমপুৰ	১	অনিবন্দনীয় থান, নাহৰণি, বিহুবিয়া
		২	চাণ্ডোৰী সত্ৰ
		৩	ডেকাফকীৰ মাজাৰ, পালীগাঁও, ঢকুৱাখানা
		৪	গণেশ মন্দিৰ, পছমাবা
		৫	গোপালপুৰ সত্ৰ, ঘীলামাৰা
		৬	হাৰহি দেৱালয়, ঢকুৱাখানা
		৭	মাধৱদেৱ থান, লেটেকু পুখুৰী
		৮	পঞ্চানন দেৱালয়, ধেনুধৰীয়া কাৰ্টন, আজাদ
		৯	শ্রীশ্রীবাসুদেৱ থান, ঘীলামাৰা, ঢকুৱাখানা
		১০	শ্রীশ্রীআই থান
		১১	শ্রীশ্রীআউনীআটি সত্ৰ
		১২	শ্রীশ্রীবাদুলা সত্ৰ, বাদুলা আটি, ওৱাৰ্ড নং-১, নাৰায়ণপুৰ
		১৩	শ্রীশ্রীবৌদ্ধ মন্দিৰ, বৰখামাটি, ডিঙ্গং
		১৪	শ্রীশ্রীদেবেৰা থান

		১৫	শ্রীচুরাহাট বেলাগুৰি সত্র, মাকোবাৰী, ডিক্ৰং
		১৬	শ্রীশ্রীগোপাল প্রভু থান
		১৭	শ্রীশ্রীগৰথীয়া দৌল, এন চি চেলাজান কছৰী, সোণাৰী চাপৰি, ঢকুৱাখানা
		১৮	শ্রীশ্রীহৰিদেৱ থান
		১৯	শ্রীশ্রীকমলাবাৰী সত্র, চক্ৰাই, ওৱাৰ্ড নং ৪, ডিক্ৰং
		২০	শ্রীশ্রীমাধৰদেৱ জন্মস্থান, লেটেকু পুখুৰী
		২১	শ্রীশ্রীমাঘনূৰা দৌল, মাঘনূৰা, ডিক্ৰং
		২২	শ্রীশ্রীমাহধুৰা থান
		২৩	শ্রীশ্রীপদ্মনি আইথান, এন-চি নাহৰবাৰী, বালিজান, ঢকুৱাখানা
		২৪	শ্রীশ্রীপেটুৱা গোসানী, ইৰাপথাৰ, ধলপুৰ
		২৫	শ্রীশ্রীফুলনি থান বিহুৰীয়া
		২৬	চকুপাৰা সত্র
		২৭	চক্ৰাই সত্র
		২৮	নীল দেৱালয়
		২৯	ফুলবাৰী দেৱালয়
		৩০	বঠাবাতী দৌল
		৩১	বৰ এলেঙ্গী সত্র
২৪	মাজুলী	১	আজলী আই থান, মেখেলীগাঁও, বনগাঁও
		২	আউনীআটি সত্র, মাজুলী
		৩	বেংগানাআটি সত্র
		৪	ভোগপুৰ সত্র, বেংগানাআটি
		৫	দক্ষিণ পাট সত্র, বনগাঁও
		৬	দৰিয়াপাৰ
		৭	গড়মুৰ সত্র, গড়মুৰ
		৮	কমলাবাৰী সত্র, মাজুলী
		৯	কুন্দিমামা থান, মাজৰ দেউৰী, জেংৰাইমুখ
		১০	পাহী আই থান, আইতে চুক, বনগাঁও
		১১	ফুলনি আইথান, কাকি চুক লাইন
		১২	চিলাগুৰি থান, পানীখুটি, জেংৰাইমুখ
		১৩	শ্রীশ্রীআধাৰ মাহোৰা সত্র, কমলাবাৰী
		১৪	শ্রীশ্রীআদি বিহিমপুৰ সত্র, মাজুলী
		১৫	শ্রীশ্রীআহতগুৰি বৰসত্র, চেুগুৰি আহতগুৰি
		১৬	শ্রীশ্রীআলেংগী মদাৰগুৰি সত্র, দক্ষিণ আহতগুৰি
		১৭	শ্রীশ্রীআলেংগী নৰসিংহ সত্র, দেউৰিগাঁও
		১৮	শ্রীশ্রীআলেংগী টকোবাৰী সত্র, চিৰামচাপৰি মুদৈ
		১৯	শ্রীশ্রীঅনন্তকাল চিলা সত্র, মাজুলী
		২০	শ্রীশ্রীবাহজেংগনী আলেংগী সত্র, কাৰোমিয়া, ভকতীদুৱাৰ

		২১	শ্রীশ্রীবেলোচান্দীয়া সত্র, কেরেলাগাঁও
		২২	শ্রীশ্রীবিহিমপুর সত্র, টটোয়া
		২৩	শ্রীশ্রীদক্ষিণপাট গৃহস্থী সত্র, কমলাবাবী
		২৪	শ্রীশ্রীদিখোপুখী বৰ আলেংগীসত্র, বালিচাপৰি
		২৫	শ্রীশ্রীদলনি চামগুৰি সত্র, মাজুলী
		২৬	শ্রীশ্রীগড়মূৰ সৰং সত্র, গড়মূৰ
		২৭	শ্রীশ্রীমধ্য মাজুলী কমলাবাবী সত্র, হাজৰিকা গাঁও, কমলাবাবী
		২৮	শ্রীশ্রীমাজুলী আদি আলেংগী সত্র, গুৱালগাঁও
		২৯	শ্রীশ্রীমাজুলী বৰ আলেংগী সত্র, বালিচাপৰি
		৩০	শ্রীশ্রীনতুন চামগুৰি সত্র, মেখেলিগাঁও
		৩১	শ্রীশ্রীওৱা সত্র, কেৰেলা গাঁও, গড়মূৰ
		৩২	শ্রীশ্রীপ্রাচীন চামগুৰি সত্র, বেখেলিগাঁও
		৩৩	শ্রীশ্রীচকোলা সত্র (কলিয়াজৰা), কালিয়া গাঁও
		৩৪	উত্তৰ কমলাবাবী সত্র, গড়মূৰ পতুকী চাপৰি, কমলাবাবী
		৩৫	শ্রীশ্রীচামগুৰী সত্র
২৫	মৰিগাঁও	১	ভূৰবন্ধা ময়াংগুৰি ব্ৰহ্মা আশ্রম, ভূৰবন্ধা
		২	বিয়ও মন্দিৰ ধৰমতুল, মৰিগাঁও
		৩	দেওশাল শিৰ মন্দিৰ, জাগীৰোড়
		৪	গণেশ মন্দিৰ, বহা
		৫	গীতা সেৱা আশ্রম, মৰিগাঁও টাউন
		৬	মহেশ ধাম, আমকটা, খোলাগাঁও
		৭	পাতেকীবৰী সত্র, মৰিগাঁও
		৮	সীতাজখলা মন্দিৰ, কিলিং নদীৰ ওচৰত
		৯	শিৰকুণ্ড, মৰিগাঁও
		১০	শ্রীনৰসিংহ আশ্রম, চনকা, মায়ং
		১১	শ্রীশ্রীআলিপুখুৰী পাতেকীবৰী সত্র, মেৰাবাবী
		১২	শ্রীশ্রী ম-ৰোৱা কুজি সত্র, কপিলি
		১৩	চুফি মহন্দ বংমন ঔলীয়াৰ শ্বৰীফ, দণ্ডুৱা, মৰিগাঁও
		১৪	চুৰাটোবৰী কলিয়া গোসাঁই থান, মিকিৰভেটা
২৬	নগাঁও	১	আই কলকলতা থান আই ভেটি
		২	বাৰবাটি বাথৌ মন্দিৰ
		৩	বসুন্ধৰী থানগাঁও
		৪	বটদ্বা থান বা বৰদোৱা থান
		৫	ভৰালী নামঘৰ
		৬	বিলতীয়া মাঝাৰ
		৭	বুঢাগোসাঁই থান
		৮	গোৰীনাথ শিৰ মন্দিৰ, সোণাইপার
		৯	গুৰুদ্বাৰ চাহেব শ্রীগুৰু সিং সভা

		১০	জগন্নাথ মন্দির, ধিং বজাৰ
		১১	কাইবোমাৰি বিষ্ণু মন্দির থান
		১২	কামাখ্যা মন্দির, শিলঘাট
		১৩	কথাগুৰি পাম জামে মছজিদ
		১৪	কবাইকটা সত্র, ধনীভেটি
		১৫	মাধপাৰা থান
		১৬	মহৱআটি থান
		১৭	মাতাজী গুৰুদ্বাৰ, বৰকলা
		১৮	মৃত্যুঞ্জয় মন্দির, ভেৰভেৰী
		১৯	মোৰামাৰী থান
		২০	নগাঁও ব্যাপ্টিস্ট গীৰ্জা
		২১	নগাঁও শ্রীশ্রী শিৱ থান
		২২	নৰুৱা বালিসত্ৰ
		২৩	ৰণথলী তোৰণ নিৰ্মাণ
		২৪	সাৰ্বজনীন গৰখীয়া থান, জামুগুৰি
		২৫	শিলঘাট শিশুলধাৰী
		২৬	শ্রীশ্রীদামোদৰদেৱ আতা সত্র
		২৭	শ্রীশ্রীদুলাল মাধৱ দেৱালয়
		২৮	শ্রীশ্রীচাপাতাল সত্র
		২৯	শ্রীশ্রীতামুলী সত্র
		৩০	শ্রীশ্রীপুণীয়া সত্র
		৩১	শ্রীশ্রীবুঢ়াৰাম সত্র
		৩২	শ্রীশ্রীবটদ্বাৰা সত্র, বৰহিচা
		৩৩	শ্রীশ্রীবটদ্বাৰা সত্র, সৰু হিচা
		৩৪	শ্রীশ্রীবটদ্বাৰা সত্র, লালুঙ গাও
		৩৫	শ্রীশ্রীসকদল (সৰুৱাৰী) সত্র
		৩৬	শ্রীশ্রীকচুৱা আটী সত্র
		৩৭	শ্রীশ্রীমাদ'তাৰী সত্র
		৩৮	শ্রীশ্রীবটদ্বাৰা বালি সত্র
		৩৯	মাদাতাৰী সত্র
		৪০	শ্রীশ্রীঅস্মিকা নাথ দেৱালয়
		৪১	শ্রীশ্রীকামাখ্যা দেৱালয়
		৪২	শ্রীশ্রীনন্দীকেশ্বৰ দেৱালয়
		৪৩	শ্রীশ্রীসদাশিৱ মন্দিৰ
		৪৪	শ্রীনৰসিংহ দেৱালয়
		৪৫	শ্রীশ্রীচিত্ৰ শংকৰ দেৱালয়
		৪৬	শ্রীশ্রীহাতিমুৰা মন্দিৰ
২৭	নলবাৰী	১	বাঘেশ্বৰী দেৱালয়, আদাৰাৰী, মুকালমুৰা
		২	বালিলেচা শ্রীশ্রীকালী দেৱালয়, নলবাৰী

		৩	বরগোপাল দেরালয়, চরিয়াতলী
		৪	বাসুদের দেরালয়, বালিখুরীয়া
		৫	বেলশৰ কালী মন্দিৰ, বেলশৰ
		৬	ভাংৰা গোসাই থান, বৰভাগ
		৭	ভৰালী চুবুৰী বিষুও মন্দিৰ, চামতা
		৮	বিল্বেশ্বৰ দেরালয়, বেলশৰ
		৯	বৰন্দী গণেশ দেরালয়, বেলশৰ
		১০	বৰন্দী পূজাখলা, বেলশৰ
		১১	দামোদৰ ধাম পাণ্ডুলা, বৰভাগ উঘয়ন খণ্ড
		১২	গন্ধীয়া নৱগঢ় মন্দিৰ, বেলশৰ
		১৩	গংগা পুখুৰী বিষুও মন্দিৰ, বৰকুৰিহা
		১৪	হাজি বমজান শ্বাহ মাজাৰ, বামুণবাৰী, বৰক্ষেত্ৰী
		১৫	হৰি মন্দিৰ, নলবাৰী
		১৬	জৈন মন্দিৰ, নলবাৰী
		১৭	জয় হৰি পিতাৰ থান, সাঠিকুছি, গৰাডল, টিছ
		১৮	জয়পাল শিৰ মন্দিৰ, বৰক্ষেত্ৰী
		১৯	কলীয়া গোসাই মন্দিৰ, হাৰিভাঙ্গা, টিছ
		২০	ৰাস মন্দিৰ, টিছ
		২১	শিলগোসানী থান, বৰভাগ, শ'লমাৰি
		২২	শ্রীশ্রী দুর্গা মন্দিৰ, বৰন্দী, মাল্ট'পাৰা
		২৩	শ্রীশ্রী গণেশ দেরালয়, বৰন্দী
		২৪	শ্রীশ্রী হৰিদেৱ সত্ৰ, কলহাটী, বেলশৰ
		২৫	শ্রীশ্রী লক্ষ্মী মন্দিৰ, শিলগোসানী থান, বৰভাগ
		২৬	শ্রীশ্রী নৱগঢ় দেরালয়, গন্ধীয়া
		২৭	জয় জগন্নাথ মন্দিৰ, পোৰাকুছি, (পথৰুৱাতোলা)
		২৮	জয়পাল দেরালয়, ডিংডিঙি
		২৯	পোৰাকুছি গৰখীয়া থান, বৰকুৰিহা
		৩০	বগৰীহাটী জগন্নাথ মন্দিৰ
		৩১	ঘুলি সত্ৰ, নানকাৰ ভয়ৰা, খাতা মৌজা
		৩২	কালী মন্দিৰ, বৰকুৰিহা
		৩৩	শ্যামৰায় দেরালয়
		৩৪	দেহাৰণ্ডি দেরালয়
		৩৫	বানেশ্বৰ দেরালয়
		৩৬	বেজৰবাৰী থান, চামতা
২৯	শিৰসাগৰ	১	অদ্য গজলা চৌকাজান সত্ৰ, বাজমাও, নাজিৰা
		২	অদ্যদেউ পানী গজলা সত্ৰ, খনামুখ
		৩	আজানপীৰ দৰগাহ শ্বৰীফ, শিৰসাগৰ
		৪	এলেঙ্গী ফুলবাৰী সত্ৰ, মলিয়াচুক, নেমুণ্ডি, বকতা
		৫	বাদশ্বাহ দৰগাহ, লপাই গাঁও, পানীদিহিং, থাওৰা

	৬	বাসুদের থান, টকোবাবী সত্র, লকটানি, গৌরীসাগর
	৭	বেঙেনাআটি সত্র, আমগুরি চহর
	৮	বিয়ওল্ল, শিরসাগর
	৯	বনগয়া সত্র, গায়ন গাঁও, কালুগাঁও
	১০	বৰখাটপাৰ সত্র, কোৱৰপুৰ
	১১	বুধবাৰী সত্র, উপৰ নাজিৰা
	১২	কেন্দ্ৰীয় ব্যাপ্টিষ্ঠ চাৰ্চ, বৰপুখুৰীৰ ওচৰত, শিরসাগর
	১৩	চলিহা বাৰেঘৰ সত্র, মেজেংগা
	১৪	চামগুৰি সত্র, আঘৈফুটীয়া
	১৫	চিপহা সত্র, গোসাইগাঁও, সিংহ দুৱাৰ
	১৬	দিহিং ন-মাটি সত্র, ন-মাটি, নাজিৰা
	১৭	দিহিং ন-মাটি সত্র, বজাবাৰী, মিছাজান, নামতি
	১৮	দেৱী দ'ল, শিরসাগর
	১৯	ধপলিয়াল সত্র, চোমদৰ
	২০	দোৱাৰমাৰি সত্র, চৌকিমুখ, নাজিৰা
	২১	গৌৰীসাগৰ দ'ল, গৌৰীসাগৰ
	২২	ঘনশ্যাম দ'ল, জয়সাগৰ
	২৩	গোমোথা মহো সত্র, নিৰমলিয়া গাঁও, নাজিৰা
	২৪	হজৰত আজানপীৰ দৰগাহ, হ'বগুৰি, দিখৌমুখ, আমগুৰি
	২৫	হজৰত খণ্ডপীৰ দৰগাহ, পানবেচা, শিরসাগৰ
	২৬	জগধাত্ৰী দ'ল, কানুগাঁও, শিরসাগৰ
	২৭	জকাই সত্র, ম'বজাব, ন-খনা, চাৰিং, গৌৰীসাগৰ
	২৮	জৰাবাৰী সত্র, আমগুৰি
	২৯	জয় দ'ল, জয়সাগৰ
	৩০	কনখাপৰ সত্র, বেলিমুখীয়া
	৩১	কাৰচৎ সত্র, নকটানি, গৌৰীসাগৰ
	৩২	কটনিপাৰ সত্র, শুকানপুখুৰী, বেতবাৰী
	৩৩	কারৈমাৰী সত্র, বকচো ধিতাই পুখুৰী
	৩৪	কারৈমাৰী সত্র, বানমুখ দিহিণ্ডিয়া গাঁও, জয়সাগৰ
	৩৫	কারৈমাৰী সত্র, দ' গোহাতিগাঁও, বকটা
	৩৬	খাটপাৰ সত্র, দয়াচাৰি আলি, হাহচৰা
	৩৭	খোৰা মোচুৰা তামুলবাৰী সত্র, নাজিৰা
	৩৮	কুন্দামৰা সত্র, সেউজপুৰ, শিরসাগৰ চহৰ
	৩৯	বুৰাখানা গজলা সত্র, বাকুস্ব মৌ গাঁও, চেংগিলবাৰী
	৪০	কুৰেখানা গজলা সত্র, গোপালপুৰ, পশ্চিম কোৱৰপুৰ
	৪১	কুৱামৰা সত্র, শুকানপুখুৰী
	৪২	মৈৰামৰা সত্র, নগাগাঁও
	৪৩	ন-বুধবাৰী সত্র, ওপৰ নাজিৰা
	৪৪	ন-মাটি কাটনিপাৰ সত্র, ভকত গাঁও, ধিতাইপুখুৰী

		৪৫	নামতি দৌল, নামতি
		৪৬	নরবাৰী সত্র, জাটাকিয়া, কালুগাঁও
		৪৭	ওগুৰি সত্র, নিৰ্মলিয়া ওপৰ নাজিৰা, বাৱালি ময়দান
		৪৮	পুনিয়া সত্র, দিখৌমুখ, নামদাং
		৪৯	ৰাজাবাৰী সত্র, দিখৌমুখ, গৌৰীসাগৰ
		৫০	ৰমখাপীঠ দেৱালয়, দিখৌমুখ
		৫১	শলঞ্চি সত্র, কালুগাঁও
		৫২	সতী সাধনী আমগুৰি, মাহমুৰা
		৫৩	সৌধকুছি সত্র, কেঁৰৰপুৰ
		৫৪	সৌধকুছি সত্র, বাকচু কতকীকুছি গাঁও
		৫৫	শিৰ দৌল, শিৰসাগৰ
		৫৬	সৌকাজান সত্র, নামতি
		৫৭	চুপহা সত্র, বগীদল ভকতগাঁও, বগীবিল
		৫৮	চুপহা সত্র, বানমুখ
		৫৯	চুপহা সত্র, গোঁহাইগাঁও, সিংহদুৱাৰ
		৬০	চুপহা সত্র, সোমদাৰ
		৬১	চুপহা সত্র, তেলীয়াল, চাৰিং
		৬২	চুপহা সত্র, টুটায়াল গাঁও হাফলুটিৎ
		৬৩	ঠাকৰিয়াল সত্র, দীঘল দৰিয়ালি, দিখৌমুখ
		৬৪	ঠাকৰিয়াল সত্র, কালুগাঁও
		৬৫	থাওৰা দল, ডিমৌ
		৬৬	ঠুকুবিল সত্র, ভৰতগাঁও, বগীবিল
		৬৭	ঠুবামুখ গজলা সত্র, টেঙ্গোপথুৰী
		৬৮	টকৌবাৰী সত্র, জঁজি ফুলপানীচিঙ্গা
		৬৯	টকৌবাৰী সত্র, ন-কটানি, গৌৰীসাগৰ
		৭০	উজনিয়াই সত্র, বেলিমুখীয়া, চটাইচিঙ্গা
		৭১	ৰঙ্গনাথ দৌল
২৯	শোণিতপুৰ	১	আলিমাবাদ জামে মছজিদ
		২	ভৈৰৱী দেৱালয়, তেজপুৰ
		৩	ভঙামন্দিৰ, শিৰমন্দিৰ
		৪	বিশ্বকৰ্মা মন্দিৰ, বৰছলা
		৫	বুঢ়া-ডাঙৰীয়া থান, খোলাকুটি, বিন্দুকুৰি
		৬	চি এন টি ছেইণ্ট মাইকেল গীৰ্জা, চোলাৰস্তি
		৭	চোটি পাহাৰ শিৱ মন্দিৰ
		৮	দ-পৰ্বতীয়া তোৰণ, তেজপুৰ
		৯	দুৰাবাৰী গণেশমন্দিৰ, নিজ বৰছলা
		১০	গণেশ মন্দিৰ, তেজপুৰ
		১১	গোগা নামঘৰ, টেকীয়াজুলি, বিহুৰি
		১২	গুপ্তেশ্বৰ মন্দিৰ, টেকীয়াজুলি, শিংবী

	১৩	হলেশ্বর মন্দির, তেজপুর
	১৪	কলীয়া গোসাই থান
	১৫	কলীয়া গোসাই থান, লোক্রা বজার, বঙ্গপারা
	১৬	কেতোকেশ্বর দেরালয়, তেজপুর
	১৭	লক্ষ্মী নারায়ণ মন্দির, শিংবী
	১৮	মহাবৈষ্ণব মন্দির, তেজপুর
	১৯	নন্দীকেশ্বর দেরালয়, জামুণ্ডুরি
	২০	নরোরা থান, কুসুমতোলা, জামুণ্ডুরি
	২১	পিঠাণ্ডুরি দৌল, কুসুমতোলা, জামুণ্ডুরি
	২২	বৃদ্ধপদ দেরালয়, তেজপুর
	২৩	বঘুনাথ নামঘৰ, পানবাৰী, টেকীয়াজুলি
	২৪	বঘুনাথ সত্ৰ, ৰৌমাৰী, টেকীয়াজুলি
	২৫	কালীয়া ঠাকুৰ সত্ৰ, ৰৌমাৰী, টেকীয়াজুলি
	২৬	কালীয়া ঠাকুৰ সত্ৰ, নাহৰবাৰী, টেকীয়াজুলি
	২৭	মহামুনি থান, জৰাদিয়া, চপাই-ৰৌমাৰী, টেকীয়াজুলি
	২৮	ধীৰেশ্বর শিরালয়া, কমাৰ ছুবুৰী, টেকীয়াজুলি
	২৯	বঘুনাথ নামঘৰ, ঘগৰা, টেকীয়াজুলি
	৩০	মহামুনি মন্দিৰ, আমতল, ভেৰগাঁও, টেকীয়াজুলি
	৩১	আদিবাসী গ্রাম থান, পাতিদৈ ভেৰেলা, টেকীয়াজুলি
	৩২	দ'লপাৰা, কুচগাঁও নামঘৰ, ঠেলামৰা, টেকীয়াজুলি
	৩৩	শ্রীশ্রীহেঙ্গলেশ্বর দেৱালয়
	৩৪	শ্রীশ্রীসূর্য মাধৰ দেৱালয়
	৩৫	শ্রীশ্রীউমা দেৱালয়
	৩৬	শ্রীশ্রীকমলেশ্বর দেৱালয়
	৩৭	শ্রীশ্রীবানেশ্বর দেৱালয়
	৩৮	শ্রীশ্রীদুলাল মাধৰ দেৱালয়
	৩৯	শ্রীশ্রীযোগেশ্বর দেৱালয়
	৪০	শ্রীশ্রীমাধৰ দেৱালয়
	৪১	শ্রীশ্রীবুঢ়া গোসাই থান
	৪২	শ্রীশ্রীবুঢ়ী গোসানী থান
	৪৩	শ্রীশ্রীভংগ মন্দিৰ
	৪৪	শ্রীশ্রীফুলবাৰী দেৱালয়
	৪৫	শ্রীশ্রীধেন্দায় দৌল
	৪৬	শ্রীশ্রীচণ্ডী দেৱালয়
	৪৭	শ্রীশ্রীপূৰ শংকৰ দেৱালয়
	৪৮	শ্রীশ্রীকুব্দেশ্বর দেৱালয়
	৪৯	শ্রীশ্রীমুক্তি নাথ দেৱালয়
	৫০	শ্রীশ্রীসৌভাগ্য মাধৰ দেৱালয়
	৫১	শ্রীশ্রীনিজবৰগাও সত্ৰ

		৫২	শ্রীশ্রীনাগ শংকর দেরালয়
		৫৩	শ্রীশ্রীটিংগেশ্বর দেরালয়
		৫৪	শ্রীশ্রীবিশ্বনাথ দেরালয়
		৫৫	শ্রীশ্রীকল্যাণী দেরালয়
		৫৬	শ্রীশ্রীবৰদৌল দেরালয়
		৫৭	শ্রীশ্রীভৈরব পথ দেরালয়
৩০	দক্ষিণ শালমারা-মানকাছার	১	দেবাং মন্দির (বৈদে), মানকাছার
		২	কালী আশ্রম, মানকাছার
		৩	কামাখ্যা মন্দির, দক্ষিণ-পশ্চিম গারো পাহাড়
		৪	মিরজুমলা মাজার শ্বৰীফ, দক্ষিণ-পশ্চিম গারো পাহাড়
৩১	তিনিচুকীয়া	১	আদর্শ সত্র, বংপুরীয়া
		২	আয়মিত্র বুদ্ধ বিহার সমিতি
		৩	বৈথু মন্দির
		৪	বারবারী দুর্গাবড়ী, লিডু বজাব
		৫	বেতনী শাস্তিপুর সত্র, বৰপজান
		৬	বুঢ়া-বুঢ়ী থান, শদিয়া
		৭	ডিগৈবে ব্যাপ্টিস্ট গীর্জা, ডিগৈবে
		৮	জি এল গীর্জা
		৯	মহাজান বুদ্ধ সংঘ, লেখাপানী
		১০	মামোৰাণী ক্রপহী সত্র, টিৎৰাই
		১১	মাঘেৰিটা কালী থান, মাঘেৰিটা রে'লৱে ষ্টেচনৰ ওচৰত
		১২	মাঘেৰিটা কেন্দ্ৰীয় নামঘৰ, মাঘেৰিটা পালপাৰা
		১৩	মৌংলাং বৌদ্ধ বিহার, লিডু
		১৪	ৰাধাকৃষ্ণ আশ্রম, বৰগোলাই
		১৫	ৰামজানকী মন্দিৰ, মাঘেৰিটা এম পি উচ্চতৰ মাধ্যমিক
		১৬	ডাঙুৰীয়া থান, বগাপানী
		১৭	সামদাং অখণ্ড মণ্ডলী মন্দিৰ, পানীখোলা
		১৮	শ্রীশ্রীবামকৃষ্ণ সেবাশ্রম, মাঘেৰিটা তিনিআলি
		১৯	চেইণ্ট মার্গাৰেট ইউনিয়ন চাৰ্চ মাঘেৰিটা এ এছ টি চি
			বাছ আস্থানৰ কাষত
		২০	তাৰেশ্বৰী কালী মন্দিৰ
		২১	চিলিংগা মন্দিৰ বা বেল মন্দিৰ, বৰডুবি
		২২	উত্তৰ মাঘেৰিটা লনদৰী দুৰ্গা থান, মাঘেৰিটা শ্যাম টকীজ
			হলৰ ওচৰত
		২৩	১ নং ডিবং নামঘৰ
		২৪	১ নং লাজুম নামঘৰ
		২৫	১ নং নামদাম গাঁও নামঘৰ
		২৬	১ নং নবজ্যোতি নামঘৰ
		২৭	১/২ ডিৱজান ৰাজস্বা নামঘৰ

		২৮	২ নং বেটনি নামঘর
		২৯	২ নং লাজুম নামঘর
		৩০	২ নং মিহলি বিতু পুরণি পুখুরী মায়ামৰা নামঘর
		৩১	২নং টাল পথাব নামঘর
		৩২	২ নং টকলং নামঘর
		৩৩	৩ নং মাকুম পথাব নামঘর
		৩৪	৪ নং মাকুম পথাব নামঘর
		৩৫	আদর্শগাঁও হবি নামঘর
		৩৬	বৈকুঞ্চপুর নামঘর মাইলাপুং
		৩৭	বৰুৱাগাঁট শঙ্কৰদেৱ নামঘর
		৩৮	ভিতৰ পাঁতৈ কেন্দ্ৰীয় নামঘর
		৩৯	ভূই গাঁও নামঘর
		৪০	বজালনী বৰ নামঘর
		৪১	ব্ৰহ্মাজান নগাঁও নামঘর
		৪২	চিকৰাজান নামঘর
		৪৩	দিঘলী পথাব নামঘর
৩১	তিনিচুকীয়া	৪৪	গুটিবাৰী হিৰোমণি নামঘর
		৪৫	হোলুং গুটিবাৰী দেউৰী নামঘর
		৪৬	হোলোং গুটিবাৰী সাৰ্বজনীন নামঘর
		৪৭	হোলোং নগাঁও চুতিয়া নামঘর
		৪৮	হোলোংগুৰি নামঘর
		৪৯	ইটাখুলা নামঘর
		৫০	জাগুন কেন্দ্ৰীয় নামঘর
		৫১	জয়হৰি প্ৰাথমিক শাখা ৩ নং বৰহোলুং নামঘর
		৫২	কৰিয়াজান নামঘর
		৫৩	কঠালগুৰি মায়ামৰা নামঘর
		৫৪	কেতেটং শংকত মাধৰ নামঘর
		৫৫	কুড়ু পথাব হবি নামঘর
		৫৬	লিডু কেন্দ্ৰীয় নামঘর
		৫৭	লিডু ৰেঁলৱে নামঘর
		৫৮	মাধৰপুৰ সাৰ্বজনীন নামঘর
		৫৯	মধ্য শিমলুংগুৰি নামঘর
		৬০	মাছে গাঁও নামঘর
		৬১	মিহলি বিতু নামঘর
		৬২	মদাৰখাট পুৰণা হৰিনামঘৰ, মাধোৰিটা
		৬৩	মহং চাৰিআলি নামঘর
		৬৪	মতাবিল যদুমনি নামঘর
		৬৫	ন দিঘলী পথাব ময়ামৰা নামঘর
		৬৬	নগা পথাব নৰ পদ্ম প্ৰাথমিক শিক্ষা নামঘর

		৬৭	নলানি নামঘর
		৬৮	নামহোলুং হরি নামঘর
		৬৯	নরজেয়াতি নামঘর, মাধোবিটা
		৭০	নয়া কুজু নামঘর
		৭১	ৰতনি পথার ডুমডুমা নগাঁও গহৰপিয়া নামঘর
		৭২	ৰত্নপুৰ মায়ামৰা নামঘর
		৭৩	শক্রবদেৱ প্রাথমিক শাখা নামঘর
		৭৪	শিমলুঞ্চুৰি নামঘর (হাবিচুক)
		৭৫	সোণজান মাধৱপুৰ মহাপুৰখীয়া নামঘর
		৭৬	টেকেৰী বৰ নামঘর
		৭৭	টেঙ্গা পথার নামঘর
		৭৮	তিনিআলী নগাঁও শংকৰ সংঘ
		৭৯	টঙ্গনা গাঁও নামঘর, মাধোবিটা
		৮০	উজনি-উলুপ বৈষ্ণৱ নামঘর
		৮১	উত্তৰ মাধোবিটা নতুন নামঘর (বেলৱে কলনী)
		৮২	বালিজান নামঘর, গুইজান
		৮৩	গুইজান বজাৰ ধৰ্মীয় স্থান
		৮৪	খামতি গোৱালী ধৰ্মীয় স্থান, গুইজান
		৮৫	বৰনাম ঘৰ পানীটোলা, গুইজান
		৮৬	বৰজান বুদ্ধ বিহাৰ, তিনচুকীয়া
		৮৭	জ্যোতিনগৰ নামঘর
		৮৮	বলীয়া বাৰা শাল (থান) শদিয়া
		৮৯	বুঢ়া-বুঢ়ী শাল, শদিয়া
		৯০	পাটৰ শাল, শদিয়া
		৯১	শাস্তিপুৰ বুদ্ধ মন্দিৰ, শদিয়া
		৯২	সিদ্ধেশ্বৰী ধাম, শদিয়া
		৯৩	লাইনা চাহ বাগান চেক্রিট হার্ট চাৰ্ছ, শদিয়া
		৯৪	নৰসিংহ ঠাকুৰবাৰী মন্দিৰ, শদিয়া
		৯৫	গজাই থান, শদিয়া
৩২	ওদালগুৰি	১	আত্ৰিবাম আশ্রম
		২	বাসুদেৱ মন্দিৰ
		৩	দেউলপুৰ দেৱালয়, বৰনগাঁও
		৪	দেৱালখান্দা শিৰ মন্দিৰ, মাজবাটী
		৫	গান্ধী বাকৰি
		৬	গেলাবিল সত্ৰ, গেলাবিল
		৭	গোবিন্দ মন্দিৰ
		৮	কলাইগাঁও টাউন জুন্মা মছজিদ
		৯	খৈৰাবাৰী বলিচিথা বাম জানকী আশ্রম
		১০	খেৰাই থানচালি, কঠলগুৰি

	১১	খেৰাবাৰী শংকৰদেৱ সত্ৰ, খেৰাবাৰী
	১২	মা কামাখ্যা দেৱালয়, কলাইগাঁও, খান্দাখোলা
	১৩	মহামুণি আশ্রম, মাজবাট
	১৪	মৰাধনশিৰি শিৱ মন্দিৰ, মাজবাট
	১৫	মুক্তেশ্বৰী দেৱালয়, অদোলা
	১৬	মুৰা দেৱ দেৱালয়, দেৱগাঁও, কুৰেলী
	১৭	নলখামাৰা দেৱালয়
	১৮	পানেৰী দুৰ্গা মন্দিৱ, পানেৰী
	১৯	ৰাম জানকী মন্দিৱ
	২০	ৰৌতা ষ্টেচন সত্ৰ
	২১	তাপ্রেশ্বৰ দেৱালয়, কলাইগাঁও
	২২	শ্রীশ্রীচিন্দ্ৰিষ্ঠৰ দেউলপুৰ

অসম আদৰ্শ গ্রাম যোজনাৰ বাবে
সংশ্লিষ্ট উপায়ুক্তসকলে দাখিল কৰা ৰাজহ গাঁৱৰ তালিকা

ক্রমিক নম্বৰ	জিলা	বিধানসভাৰ সমষ্টিৰ নাম	ৰাজহ গাঁৱৰ নাম
১	কৰিমগঞ্জ	১- ৰাতাবাৰী (এল এ-১) ২- পাথাৰকান্দী ৩- উত্তৰ কৰিমগঞ্জ ৪- দক্ষিণ কৰিমগঞ্জ ৫- বদৰপুৰ	(১) গমৰিযা গাঁও পঞ্চায়ত (এচ চি) (২) দৰগাৰবন্দ গাঁও পঞ্চায়ত (১) কুকিতাল গাঁও পঞ্চায়ত (এচ চি) (২) মেদলি গাঁও পঞ্চায়ত (১) বাজাৰঘাট গাঁও পঞ্চায়ত (এচ চি) (২) পানীঘাট গাঁও পঞ্চায়ত (১) বিনোদিনি গাঁও পঞ্চায়ত (এচ চি) (২) বান্দাৰকুনা গাঁও পঞ্চায়ত (১) মহম্মদপুৰ অংশ-১ (এচ চি) (২) মাছলে অংশ-১
২	হাইলাকান্দি	৬- হাইলাকান্দি ৭- কাটলিচৰা ৮- আলগাপুৰ	(১) বৰবন্দ অংশ-১ (২) ভাজাস্তিপুৰ অংশ-১ (১) ৰংপুৰ-৬ (২) ধলাই-মলাই -৫ (১) উত্তৰ কাঞ্চনপুৰ অংশ-২ (২) মোহনপুৰ-২
৩	কাছাৰ	৯- শিলচৰ ১০- সোনাই ১১- ধলাই ১২- উধাৰবন্দ ১৩- লক্ষ্মীপুৰ ১৪- বৰখলা ১৫- কাটিগড়া	(১) জৈফাৰপুৰ (২) নতুন কাঞ্চনপুৰ (১) ধামালিযা (২) গংগাপুৰ (১) সদাগ্ৰাম (২) আইবংমাৰা (১) মধুপুৰ (মাধৱপুৰ) (২) জয়পুৰ- অংশ -৩ (১) বৰোমামদা গ্রাম (২) থাইলোচা বাগিচা (১) দুধপাতিল গ্রাম (২) ৰাখালখালেৰপাৰ অংশ-১ (১) গোবিন্দপুৰ অংশ-৩ (২) দীননাথপুৰ বাগিচা
৪	ডিমা-হাছাও	১৬- হাফলং	(১) প্রাসাদিমিক (২) খেজুৰবন্দ

৫	কাবি-আংলং	১৭- বোকাজান ১৮- হাওরাঘাট ১৯- ডিফু	(১) বাপুরাম টোকবিগাঁও (২) দিলাওজান (১) ভিন টেরনগাঁও (২) চাৰ-ইক বেগাঁও (১) বাঘমাৰী গাঁও (২) খেৰনি, মানজা
৬	পশ্চিম কাবি-আংলং	২০- বৈঠালাংচু	(১) চাৰচিমগাঁও (২) হংক্রাম আদৰ্শ গাঁও
৭	দং শালমাৰা -মানকাচৰ	২১- মানকাচৰ ২২- দক্ষিণ শালমাৰা	(১) ফুলেৰচৰ অংশ-৪ (২) চোমৰাচালি (১) বালাদোৱা (২) বৰোকালিয়া গলাদেহি
৮	ধুবুৰী	২৩- ধুবুৰী ২৪- গৌৰীপুৰ ২৫- গোলকগঞ্জ ২৬- বিলাসীপাৰা (পশ্চিম) ২৭- বিলাসীপাৰা (পূৰ্ব)	(১) মধুশোলমাৰি অংশ-১ (২) কিচমত হাজ দাহা অংশ-২ (১) মাদাইখালি (২) দেবোত্তৰ বৰুণদংগা (১) বিশখোৱা অংশ-৪ (২) জিনকাটা অংশ-২ (১) ঘাচৰাবী (২) কদমতলা অংশ-২ (১) চাচৰগাঁও অংশ-২ (২) বৰুণিতাৰা অংশ-২
৯	কোকৰাবাৰ	২৮- গোসাইগাঁও ২৯-কোকৰাবাৰ পশ্চিম (এছ টি) ৩০- কোকৰাবাৰ পূৰ্ব (এছ টি)	(১) বঞ্জীমাৰী গাঁও (২) দারাগুৰি নম্বৰ-১ (১) পাটাকাটা গাঁও (২) মুখীগাঁও (শক্তি আশ্রম) (১) ঘোচখাটা (২) তিতাগুৰি নম্বৰ-২
১০	চিৰাং	৩১-চিদলী ৩৩- বিজনী	(১) বঙ্গীৰোৱা (২) আমলাইগুৰি (১) গড়গাঁও নম্বৰ -১ (২) ভাটোপাৰা
১১	বঙ্গাইগাঁও	৩২- বঙ্গাইগাঁও ৩৪- অভয়াপুৰী (উত্তৰ) ৩৫- অভয়াপুৰী (দক্ষিণ) (এছ টি)	(১) জেলখাবাৰ অংশ-১ আৰু জেলখাবাৰ অংশ-২ (২) বিদ্যাপুৰ (১) চৌৰাগুৰী (২) (ক) মৌতাৰা (খ) গেৰুকাবাৰী (১) ধকনাবাৰী (২) আমগুৰি অংশ-১ আৰু আমগুৰি অংশ-২

১২	গোরালপারা	৩৬- দুধনে ৩৭- গোরালপারা (পূব) ৩৮- গোরালপারা (পশ্চিম) ৩৯- জলেশ্বর	(১) হাবাংগিরি (২) চিলুক অংশ-১ আৰু চিলুক অংশ-২ (১) গোবিন্দপুর (২) দেৱেক আৰু জগনা বাজবংশীপারা (১) জুবিগাঁও (২) তিচিমকালী পাণুৱা অংশ-১ আৰু পাণুৱা (১) চৈবাৰী (২) খালিচাভিটা হিন্দুপারা
১৩	বৰপেটা	৪০- সৰভোগ ৪১- ভৰানীপুৰ ৪২- পাটাছাৰকুছি ৪৩- বৰপেটা ৪৪- জনিয়া ৪৫- বাঘবৰ	(১) চন্দমাৰী (২) মুনতোলা (১) চুকমানা গাঁও পঞ্চায়ত (২) মাজগাঁও গাঁও পঞ্চায়ত (১) জলখানা বাজহ গাঁও (২) বাঘমাৰা বাজহ গাঁও (১) সুন্দৰীদিয়া গাঁও পঞ্চায়ত (২) পাটবাউসী গাঁও পঞ্চায়ত (১) বৰভিটা গাঁও পঞ্চায়ত (২) জনিয়া গাঁও পঞ্চায়ত (১) চাচৰা গাঁও পঞ্চায়ত (২) আগমন্দিয়া-যাদৱপুৰ গাঁও পঞ্চায়ত
১৪	কামৰূপ	৪৬- সৰকেন্দ্ৰী ৪৭- চেঙা ৪৮- বকো ৪৯- ছয়গাঁও ৫০- পলাশবাৰী ৫৫- হাজো ৫৬- কমলপুৰ ৫৭- ৰঙিয়া	(১) হালদিবাৰী (২) বামুন্দি (১) মাহচৰা এন চি (২) চেঙা এম পাৰা (১) ক) ১ নম্বৰ দিলিংগা খ) ২ নম্বৰ দিলিংগা (২) ২ নম্বৰ মাকেলী (১) কুকুৰমাৰা (২) শিঙিমাৰী হাবি (১) আমতলা (২) মালিআটা (১) ১ নম্বৰ বাগতা (২) মাজৰকুৰি (১) বৰদাঙেৰিকুছি (২) জালিমুৰা (১) বিচানলা (২) পিতাম্বৰহাট বজালী

১৫	কামৰূপ (মহানগর)	৫১-জালুকবাৰী ৫২- দিশপুৰ ৫৩- গুৱাহাটী (পূব) ৫৪- গুৱাহাটী (পশ্চিম)	(১) ক) আমবাৰী খ) চানাপাৰা (২) শৰাইঘাট শালমাৰা (১) তেতেলীয়া (২) ঠাকুৰকুচি এই সমষ্টি নগৰ অঞ্চলৰ অন্তর্গত (১) মাজিৰগাঁও (২) চিকৰহাটী
১৬	বাঙ্গা	৫৮- তামোলপুৰ ৬২- বৰমা ৬৩- চাপাগুৰি	(১) হৰোতোলা গাঁও (২) সোণতোলা গাঁও (১) বাগানপাৰা গাঁও (২) সুৱনখাতা গাঁও (১) দাওধৰা গাঁও (২) বৰিমখা গাঁও
১৭	নলবাৰী	৫৯- নলবাৰী ৬১- ধৰ্মপুৰ ৬০- বৰক্ষেত্ৰী	(১) বালিলেচা (২) দিহজাৰী (১) কঢ়ালবাৰী (২) বণ্ডিৰহাটী (১) সোণকাণি (২) বৰ্নিবাৰী
১৮	ওদালগুৰি	৬৪- পানেৰী ৬৫- কলাইগাঁও ৬৯- ওদালগুৰি ৭০- মাজিবাট	(১) বামুণজুলি গাঁও (২) বৰজলাহ (১) বগৰিবাৰী (১) কাহীবাৰী (২) নাচনচলি (১) মোহনপুৰ (২) দাফালাপুতা
১৯	দৰং	৬৫- কলাইগাঁও ৬৬- ছিলাকাৰ ৬৭-মঙ্গলদৈ ৬৮- দলগাও	(১) লখিমপুৰ (১) দচোতানি (২) সেনাপতিপাৰা (১) বৰসত্ৰ (২) বৰমপুৰ (১) ৫ নম্বৰ বৰুৱাবাৰ (২) নিজ বৰুৱাবাৰ
২০	শোণিতপুৰ	৭১- টেকীয়াজুলি ৭২- বৰছলা ৭৩- তেজপুৰ	(১) ভোটপাৰা (২) মেঘাইজাৰনি (১) বৰভাগিয়া বেলচিৰি (২) বৰঘোপ (১) পৰ্বতীয়া (২) ন-পাম

		৭৪- বঙ্গাপারা ৭৫- চতিয়া	(১) খুলাপাদুং চাহ বাগিচা (২) দীঘলীগাঁও (১) ১ নম্বর ২ বৰদিকৰাই গাঁও (২) চাপৰিয়াল গাঁও (এছ টি)
২১	বিশ্বনাথ	৭৬-বিশ্বনাথ ৭৭-বিহালী ৭৮-গহপুৰ	(১) মহেশুরমৰা (২) কদমণি (১) বাংচালি (২) পুলিচোমনি (১) ডিপৰাপুখুৰী (২) খটাৰগাঁও
২২	মৰিগাঁও	৭৯-জাগীৰোড় ৮০-মৰিগাঁও ৮১-লাহৰিঘাট	(১) ১ নং বুৰগাঁও (২) বাংফৰ (১) ৰূপহীবড়ি (২) বাখৰবড়ি (১) লাউভুৰঙা (২) বড়িবন্ধা
২৩	নগাঁও	৮২-ৰহা ৮৩-ধিং ৮৪-বটদৰা ৮৫-ৰূপহীহাট ৮৬-নগাঁও ৮৭-বড়মপুৰ ৮৮-চামণ্ডি ৮৯-কলিয়াবৰ	(১) নিজ জৰাবাৰী (২) হাৰিয়ামুখ (১) লহকৰঘাট (২) আঠগাঁও চাপৰি (১) ৰাইড়জীয়া (২) আহোমগাঁও (১) গড়াজান (২) কাঞ্চনপুৰ (১) মাহমৰীয়া (২) টোকোলাই বেবেজীয়া (১) শঙ্গণবাহী গাঁও (২) লংজুপ ৫০০-৭০০ একৰ (১) দক্ষিণ ভোমোৰাঙ্গিৰ (২) মিকিৰহাট (১) লুঙ্গিচুক (২) বামুগীগাঁও
২৪	হোজাই	৯০-যমুনামুখ ৯১-হোজাই ৯২-লামদিং	(১) নিজ পাৰখোৱা (২) মিকিৰআচিহাও গাঁও (১) (ক) তেলিবস্তি (খ) ফকিৰা বস্তি (২) (ক) জোৰাপুখুৰী (খ) লক্ষ্মীপুৰ (১) (ক) ১নং খণ্ড ১নং গাঁও (খ) ২নং গাঁও (২) বৃতাগাঁও

২৫	গোলাঘাট	৯৩-বোকাখাট ৯৪-সরপথার ৯৫-গোলাঘাট ৯৬-খুমটাই	(১) গৈরেমাৰি গাঁও (২) (ক) ২নং ভকত চাপৰি গাঁও (খ) গুলুং দৈতাল (১) (ক) চুঙাজান গাঁও খণ্ড ২ আৰু ৩ (খ) ১নং টেঙাছলা গাঁও (২) কুঁৰনী গাঁও (১) (ক) হাতীগড় মাটিখোলা (খ) চক্ৰধৰা (২) দয়াং প্রাণ্ট (১) হাবিছোৱা গাঁও (২) (ক) বৰুৱা গাঁও (খ) কচু পথাৰ গাঁও
২৬	যোৰহাট	৯৭-দেৰগাঁও ৯৮- যোৰহাট ১০০-তিতাবৰ ১০১-মৰিয়নী ১০২-চিয়ক	(১) চাৰিঙ্গীয়া বাজহ গাঁও (২) মালোখাট বাজহ গাঁও (১) নামনি-উজনি চৰাইমুৰীয়া গাঁও (২) গণশতিকা গাঁও, ককিলামুখ (১) ফুলবাৰী (২) মোহনাটিং প্রাণ্ট (১) নতুন সোগোৱাল দেউৰী গাঁও (প্রাণ্ট নং ৩৮) (২) ভূএগহাট গাঁও (বাইলুং প্লাট) (১) চুমেমৰা বাজহ গাঁও (বনাই পথলিয়াল আৰু নেপালী গাঁও) (২) অৰশোমুখ-এজাৰগুৰি গাঁও
২৭	মাজুলী	৯৯-মাজুলী	(১) (ক) ১নং বৰগায়ন (খ) ২নং বৰগায়ন (২) (ক) ৰঙলীবাহৰ (খ) দেউৰী গাঁও
২৮	শিৱসাগৰ	১০৩-আমগুৰি ১০৪-নাজিৰা ১০৭-থাওৰা ১০৮-শিৱসাগৰ	(১) গোৱাল গায়ন গাঁও (২) চমদাৰ গাঁও (১) সাতচাইগাঁও (২) মোহনগাঁও (১) টাংকক এন চি গাঁও (২) কৈৱৰ্ত দলনি (১) জুলাগাঁও (২) আলিচিগা
২৯	চৰাইদেউ	১০৫-মাহমৰা ১০৬-সোগাৰি	(১) কোৱৰৰগাঁও (২) চলাপথাৰ শ্যামগাঁও (১) নপুকগাঁও (২) বৰপথাৰগাঁও (বৰহাট)

৩০	লথিমপুর	১০৯-বিহপুরীয়া ১১০-নাওবেচা ১১১-লথিমপুর ১১২-চকুরাখানা	(১) বাহগঢ়া দেউবী (২) বৰাইখনা (১) ১নং দেজু পথাৰ (২) বৰাইখনা (১) বচাগাঁও (২) দিহিঙীয়া গেঁহাইখাট (১) দীঘলা হিলেদাৰী (২) বানটো গাঁও
৩১	ধেমাজি	১১৩-ধেমাজি ১১৪-জোনাই	(১) (ক) বেঙেনাগড়া গাঁও (খ) গেঁহাই বিলতীয়া (গ) আৰিমত্ত গড় (২) (ক) মইনাপৰা পথাৰ (খ) ২নং মইনাপৰা মিৰি (গ) ১নং মইনাপৰা মিৰি ১) গৰাং গামচুক ২) মেচাকী টেঙানী
৩২	ডিব্রুগড়	১১৫-মৰান ১১৬-ডিব্রুগড় ১১৭-লাহোৱাল ১১৮-দুলিয়াজান ১১৯-টিংখং ১২০-নাহৰকটিয়া ১২১-চাৰুৱা	(১) খোৱাং সোণোৱাল বঙালী গাঁও (২) নাহৰণি সোণোৱাল আৰু ২নং নাহৰণি (১) হিলেধাৰী চান্দৈ পথাৰ গাঁও (২) বঙাল গাঁও (১) ঢেকেৰী গাঁও (২) (ক) চামণুৰী কছাৰী গাঁও (খ) কলিয়নী নগাঁও (১) ২নং চপাতলী গাঁও (২) জুতুলিবাৰী বৰছলা (১) ২নং দীঘলীয়া গাঁও (২) নলানী চমুৱা (১) (ক) মঠাৰনী গাঁও (খ) হাপমাৰী গাঁও (২) (ক) কমাৰ গাঁও (খ) দিবিয়াল গাঁও (১) ভৰলুৱা গাঁও (২) জেৰাই গাঁও
৩৩	তিনিচুকীয়া	১২২-তিনিচুকীয়া ১২৩-ডিগবৈ ১২৪-মাঘৰেটা ১২৫-ডুমডুমা ১২৬-শদিয়া	(১) টিংৰাই হাবি গাঁও (২) টিংৰাই বঙালী গাঁও (১) ১নং অসমীয়া গাঁও (২) মামৰনী গাঁও (১) ২নং ভিতৰপুৱাই গাঁও (২) ১, ২ আৰু ৩ নং তিনিসুঁতি গাঁও (১) শিলিখা চাহ বাগিচা (২) ফটিকজান (১) বজাল গাঁও (২) ১নং আৰু ২নং তেজী গাঁও

পরিশিষ্ট-ক : অসম দর্শন

উপাদান-২ : পর্যটনস্থলী/ঐতিহাসিক স্থানসমূহলৈ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন অনুদান

ক্রমিক নং	জিলা	ঐতিহাসিক গুরুত্ব থকা আৰু প্রাকৃতিক সৌন্দর্যপূর্ণ পর্যটনস্থলীৰ নাম	
১	বাক্সা	১	বাশবাৰী বনভোজস্থলী, মানস, বাক্সা
		২	বগামাটি, গোৰেশ্বৰ
		৩	দাওধৰা বনভোজস্থলী, খামৰদিছা, বাক্সা
		৪	দৰাগাঁও, ভূটানখুঁটি, মুছলপুৰ
		৫	দৰংগা মেলা, বাক্সা
		৬	মানস চৌকী, সোৱণখাটা
		৭	মানস ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান, বাশবাৰী
		৮	মাটঙা বনভোজস্থলী, বাৰেইগাঁও, বাক্সা
		৯	মইলাপুখুৰী, ভূটানখুঁটি, মুছলপুৰ
		১০	চৌকী, উত্তৰকুছি
২	বৰপেটা	১	বাঘবৰ পাহাৰ, বৰপেটা
৩	বিশ্বনাথ	১	উমাটুমণি দ্বীপ, বিশ্বনাথ ঘাট, বিশ্বনাথ
৪	বঙাইগাঁও	১	বৰবাৰা জল প্ৰপাত, বঙাইগাঁও
		২	কাকেজানা, অভয়াপুৰী, বঙাইগাঁও
		৩	কয়া কুজিয়া পৰিৱেশ পর্যটনস্থলী, বঙাইগাঁও
		৪	নাককাটি পাহাৰ, বঙাইগাঁও
		৫	নিগামঘূলা, বঙাইগাঁও
		৬	শংকৰঘোলা, বঙাইগাঁও
		৭	টামৰঞ্চা বিল, বঙাইগাঁও
৫	কাছাৰ	১	ভূৰন পাহাৰ, কাছাৰ
		২	বীৰ শন্তু ফংলু (মুক্তিযুঁজাৰ) আঞ্চাতী স্থান
		৩	খাচপুৰ বাজবাৰী
		৪	মহাৰাজবাৰী ছিবিতাবিচিৱা চতুৰ্থ খণ্ড
		৫	ৰাণীৰ ধিগি, পানগ্রাম
৬	চিৰাং	১	হাগ্ৰামা দলং, চিৰাং
		২	ক'লামাটি, চিৰাং
		১	চৰাইদেউ বনভোজস্থলী, চৰাইদেউ
		২	আইদেউ মেদাম
		৩	আইদেউ পুখুৰী
		৪	অটল বৰুৱা পুখুৰী
		৫	বৰাহী ৰজাধাপ
		৬	বৰহাট ঐতিহাসিক বজাৰ
		৭	বৰপাত্ৰ পুখুৰী

৭	চৰাইদেউ	৮	ডালিমী মেদাম
		৯	ধৰ্জা ফুকন আৰু ব্ৰজ ফুকন মেদাম
		১০	চৰাইদেউ-ডিৱগড় জিলা সংযোগী দিল্লী নদী
		১১	গীতিকবি পাৰতি প্ৰসাদ বৰুৱাৰ সমাধিস্থল
		১২	গীতিকবি পাৰতি প্ৰসাদ বৰুৱাৰ আৱাসগৃহ
		১৩	নগাহাট ঐতিহাসিক বজাৰ
		১৪	নাহৰ পুখুৰী
		১৫	নাফুক চাহ বাগিচা জিমখানা ক্লাৰ
		১৬	পেহিপুখুৰী
		১৭	ৰাজা পুখুৰী
		১৮	চাহিব খানা, নাফুক
		১৯	সোণৰী পুখুৰী
		২০	হালুৱা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত থকা জলপ্রপাত
		১	বলদেৱ পুখুৰী, ছিপাবাৰ
		২	বামন পাহাৰ, কুৰৱা, ছিপাবাৰ
		৩	বৰা পুখুৰী, বুঢ়ী নগৰ, কলাইগাঁও
		৪	চেৰেং চাপৰি, মঙ্গলদৈ
		৫	গাঞ্জীধাম পাৰ্ক, মঙ্গলদৈ
		৬	জলজলী পুখুৰী, পশ্চিম মঙ্গলদৈ
		৭	জয়পাল পুখুৰী, ছিপাবাৰ
		৮	কলাপানী হাজৰিকাৰ ঘৰ, পৰ্যাখোৱা, হাজৰিকাপাৰা
		৯	লখিমপুৰ পুখুৰী, কলাইগাঁও
		১০	মোৱামাৰী বনভোজস্থলী, মঙ্গলদৈ
		১১	ওৱাং ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান, দৰং
		১২	পথৰঘাট কৃষক স্মাৰক, ছিপাবাৰ
		১৩	ৰাজা পুখুৰী, ধূলা
		১৪	বামগাঁও বৰাপুখুৰী, বুঢ়ীনগৰ
		১৫	তামোলবাৰী বনভোজস্থলী, কুৰৱা, দৰং
		১৬	ওপৰ কুৰৱা বনভোজস্থলী, ছিপাবাৰ
		১	গৌৰীপুৰ বজাৰ পুখুৰী, গৌৰীপুৰ নগৰ
		২	হাকমা বিল, বিলাসীপাৰা, বাৰ্ড নং-৯, বিলাসীপাৰা নগৰ
		৩	হাচিডোবা বিল, চৈবাৰী হিন্দুপাৰা, চাপৰ
		৪	মাটিয়াবাগ প্ৰসাদ, গৌৰীপুৰ, বাৰ্ড নং ২, গৌৰীপুৰ
		৫	মটমন্দিৰ, মোটেবোৰ (পূৰ্বাত্তিক স্থান)
		৬	নেতাই ধুৰুনী ঘাট, বাৰ্ড নং-১, ধুৰুৰী
		১	গেৰকামুখ, ধেমাজি
১০	ধেমাজী	২	কাৰেংঘাট, ধেমাজি
		৩	লিকাবালি, ধেমাজি
		৪	চিমেন চাপৰি, ধেমাজি

১১	ডিমা হাচাও	১	মাইবঙ্গের প্রস্তর গৃহ, ডিমা হাচাও
		২	পানীমুৰ, ডিমা হাচাও
		৩	উমৰাংচু, ডিমা হাচাও
		৪	বয়েল কেপিটেল কমপ্লেক্স, পুরণা মাইবং
		৫	হোজাই ডোবংলিং গাঁও, পুরণা ঐতিহাসিক স্থল
		৬	থাইমোদহলিং গাঁও, পুরণা ঐতিহাসিক স্থল
		৭	বোলোচাং গাঁও দিহামলাই, পুরণা ঐতিহাসিক স্থল
		৮	লাংজোবেল, খোবা, পুরণা ঐতিহাসিক স্থল
১২	ডিরংগড়	১	আঘোণীবাৰী
		২	বগা দত্ত বৰজুা পুখুৰী
		৩	বগীবিল বনভোজস্থলী
		৪	দিল্লীঘাট, নামৰূপ, ডিরংগড়
		৫	ডিটিপি মথাউৰি, ডিরংগড়
		৬	ফাটেংবৰ কলাকৃষ্টি কেন্দ্ৰ, টিংখং
		৭	গাভৰু দলং, ডিরংগড়
		৮	গোবিন্দ সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰ নাহৰণি, খোৱাং
		৯	গদাধৰ সিংহ পুখুৰী
		১০	হৰিঘাট, জকাই, ডিরংগড়
		১১	জকাই উদ্ধিদ উদ্যান, ডিরংগড়
		১২	জয়পুৰ বৰ্যাৰণ্য, ডিরংগড়
		১৩	মেচলৌ মৈডাম
		১৪	চাৰেং মৈডাম
		১৫	মৌ-চাপৰি, ডিরংগড়
		১৬	নামদাং পুখুৰী
		১৭	নৰ্থ ইশ্বি বিজাৰেকচন চাৰ্ছ, দিঘলীয়া
		১৮	ওকলেণ্ড, বহমৰীয়া, ডিরংগড়
		১৯	পদুমণি বৰপুখুৰী
		২০	ৰাজা ভগীৰথ মৈডাম, পানীটোলা
		২১	চাচনি মেৰবিল, নাহৰকটীয়া, ডিরংগড়
		২২	সীতাকুণ্ড, নাহৰকটীয়া, ডিরংগড়
		২৩	দলনিকুৰ বাস মঞ্চ, খোৱাং, মৰাণ
		২৪	পদুমণি ৰাসমঞ্চ, হালাধিবাৰী, মৰাণ
		২৫	ত্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ সংঘ, তিলৈ নগৰ মৰাণ
		২৬	দিখাৰী মৰাণ, মৰাণ
		২৭	মৰাণ চাহ বাগিচা, মৰাণ
১৩	গোলাঘাট	১	দংসিপাৰা বনভোজস্থলী, গোলাঘাট
		২	দেও পাহাৰ, বোকাখাত, গোলাঘাট
		৩	ধনশিৰিমুখ, গোলাঘাট
		৪	গৰমপানী, গোলাঘাট
		৫	জাপিসজীয়া যোগীবাৰী বিল, গোলাঘাট
		৬	কাকচাং জলপ্রপাত, বোকাখাত, গোলাঘাট

		৭	নিকর্বিঘাট, গোলাঘাট
		৮	নুমলীগড় ঐতিহাসিক ক্ষেত্র
		৯	বংগলী আউটডেউ মেদাম, বৰফুকন খাত
		১০	ঐতিহাসিক কীতিচিহ্ন কেন্দ্ৰ, ৰাজবাৰী, ৰতনপুৰ
১৪	গোৱালপারা	১	বাড়ুংশুঁপা, আগিয়া, বালিজানা
		২	দৰংগিৰি, কলবজাৰ, কুশধোৱা, দুধনৈ
		৩	হলুকান্দা পাহাৰ, বালিজানা
		৪	কুমৰী বিল, সুতামাৰি, খাৰমুজা, বালিজানা
		৫	নন্দেশ্বৰ পাহাৰ, মাটিয়া
		৬	ৰাংচাপাৰা, আগিয়া, বালিজানা
		৭	শ্রীসূর্যপাহাৰ, মাটিয়া
		৮	উৰ্পদ বিল, আগিয়া, বালিজানা
১৫	হোজাই	১	আকাশীগংগা জলপ্রপাত
		২	৩নং কাকীত ঐতিহাসিক স্থান, ৩নং নামনি, ৱাৰ্ড নং-১০
		৩	ৰাজবাৰী পুৰাতাতিক স্থান
১৬	হাইলাকান্দি	১	বাদশাহ বাৰী, কাটলিচৰা
		২	বনভোজস্থলী, আৰক্ষী ফায়াৰিং ৰেঞ্জ, চিৰিজপুৰ চাহ বাগান
		৩	ৰান টিলা
		৪	শ্বেতজপুৰ, আলগাপুৰ
		৫	পানী জলাধাৰ, লক্ষ্মীনগৰ, আইনাখাল চাহ বাগান
১৭	যোৰহাট	১	বাঘমাৰা চাপৰি, বাঘমাৰা চাপৰি গাঁও, পৰ্বতীয়া
		২	গোমধৰ কোঁৱৰ স্মৃতি উদ্যান, অভয়পুৰীয়া, মৰিয়নী
		৩	ককিলামুখ বনভোজস্থলী
		৪	নিমাতীঘাট
		৫	শিলডুবি বনভোজস্থলী
		৬	চুকাফা উদ্যান, মৰিঙিয়াল, মৰিয়নী
		৭	দিচৈভেলী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল, মৰিয়নী
		৮	মেলেং-গ্রান্ট পৰিবেশ-পৰ্যটন গাঁও, মৰিয়নী
		৯	হোলোঙাপাৰ গিবন অভয়াৰণ্য, মৰিয়নী
		১০	লাচিত মেদাম, হোলোঙাপাৰ
১৮	কামৰূপ (মহানগৰ)	১	আমচাং বন্যপ্রাণী অভয়াৰণ্য, টেপেছিয়া
		২	বশিষ্ঠ বনভোজস্থলী
		৩	চুণচালি বনভোজস্থলী
		৪	দীপৰ বিল, মিৰিপাৰা, চাকৰড়ৈ, দক্ষিণ-পশ্চিম গুৱাহাটী
		৫	ডিগাৰু, সোণাপুৰ
		৬	গাঞ্ছী মণ্ডপ, উলুবাৰী
		৭	হাতীশিলা, পানীখাইতি
		৮	কাজলীচকী, পত্নতাত্ত্বিকস্থলী, কাজলীচকী, চন্দ্ৰপুৰ

		৯	খামরেংগা বিল, ঠাকুরকুছি, হাজংবাবী, চন্দ্রপুর
		১০	কলংপাৰ, চন্দ্রপুৰ
		১১	নাজিৰাখাট, সোণাপুৰ
		১২	বিজ্ঞান সংগ্রাহালয়, খানাপাবা
		১৩	তপোবন, চন্দ্রপুৰ
		১৪	তাঁতীমাৰা, চন্দ্রপুৰ
		১৫	টেঁদেৰীয়া জলপ্রপাত, ক্ষেত্ৰী
		১৬	টপাটলি, ক্ষেত্ৰী
		১৭	উমাচিয়াং
		১৮	উমটু, বণিহাট
		১	আজার্তুৰি বনভোজস্থলী, কামৰূপ
		২	বাবোৱাৰী, জলপ্রপাত, বকো, কামৰূপ
		৩	চান্দ সদাগৰ মেৰঘৰ
		৪	চান্ডুবি বনভোজস্থলী
		৫	গঞ্জমৌ পৰ্টিনস্থলী, পলাশবাৰী
		৬	হাহিম বনভোজস্থলী, বকো
		৭	হৃষো জলপ্রপাত বনভোজস্থলী, মালংকোণা, বকো
		৮	কানাই বৰশিবোৱা শিল, উত্তৰ গুৱাহাটী
		৯	কাফেংডংগা জলপ্রপাত
১৯	কামৰূপ	১০	কুকুৰমাৰা, ছয়গাঁও
		১১	কুলশি বনভোজস্থলী
		১২	মালংকাটি শালবাৰী জলপ্রপাত, বকো
		১৩	নীলগংগা জলপ্রপাত, ড্রোণপাৰা, বকো
		১৪	ৰজাদিনীয়া পুখুৰী, দৌলকুছি
		১৫	ৰাণি কপিলী বনভোজস্থলী, পলাশবাৰী
		১৬	ৰাণী খেমাৰ জলপ্রপাত, চান্ডুবি, পলাশবাৰী
		১৭	শৰাইঘাট হুদ, আমিনগাঁও
		১৮	চোল'কাডাৰ জলপ্রপাত, বেৰগাঁও
		১৯	শুৱালকুছি বনভোজস্থলী
		২০	উকিয়াম বনভোজস্থলী
২০	কাৰ্বি আংলং	১	আৰবৰিথাম উদ্ধিদ উদ্যান, কাৰ্বি আংলং
		২	আৰ্লংপিৰা ডাইথৰ (আটাইতকৈ পুৰণি ঐতিহাসিক ইটাভাটা), নিলিপ
		৩	ভেলুঘাত জলপ্রপাত, কাৰ্বি আংলং (পূব)
		৪	বৰমানাথি বংখেৰ শ্বেত
		৫	গৰমপানী উষও পানী নিজৰা
		৬	জংফা-কেহাং বেংমা বৰফুকন মৈদাম, বৰপথাৰ
		৭	কাইফোলাংছ' জলপ্রপাত, কাৰ্বি আংলং

(১৫৯)

		৮	কাঞ্চিলাংচু জলপ্রপাত, কার্বি আংলং
		৯	খটখটী এয়ার ফিল্ড, বোকাজান
		১০	ককা জলপ্রপাত, পানিমূৰ
		১১	লংচু কর্তৃ পর্যটনস্থলী
		১২	শিলনী, মাঞ্জা, লংনিট
		১৩	যুদ্ধের স্মাৰক ভৱন (বিতীয় বিশ্বযুদ্ধ), বোকাজান
২১	কৰিমগঞ্জ (পশ্চিম)	১	আমৰেং, কার্বি আংলং
২২	কৰিমগঞ্জ	১	ছাতাচূড়া বেঞ্জ, কৰিমগঞ্জ
		২	দেৰদুৱাৰ, সোনবিল, কৰিমগঞ্জ
		৩	ঐতিহাসিক গড়, বদৰপুৰ ঘাট
		৪	ইচাবিল শিৰ মন্দিৰ
		৫	কছাৰীজা গড়, বদৰপুৰ ঘাট
		৬	কল্যাণপুৰ
		৭	মালেঘৰ (চিপাই বিদোহ), লাতু, কৰিমগঞ্জ
২৩	কোকৰাবাৰ	১	দিপলাই বিল, কোকৰাবাৰ
		২	ধিৰবিল গাঁও, চক্ৰশিলা পটভূত-১, বনভোজস্থলী
		৩	হৰিণাগুৰি, কোকৰাবাৰ
		৪	যমদুৱাৰ বনভোজস্থলী, পশ্চিম বেঞ্জ, কচুগাঁও
		৫	যমদুৱাৰ বনভোজস্থলী, কোকৰাবাৰ
		৬	মহামায়া ধাম, বগৰীবাৰী
		৭	মহামায়া স্নানঘাট বনভোজস্থলী
		৮	পেপাচু ঐতিহাসিকস্থলী, কচুগাঁও
		৯	সৱলপাৰা বনভোজস্থলী, গাঁও সৱলপাৰা
		১০	দক্ষৰজাৰ শিলৰ বান্ধ, শিল বান্ধ গাৰোবাস্তি, ডুলিগাঁও
		১১	ভাৰত-ভূটান সীমান্তৰ উল্টাপানী ঐতিহাসিক ক্ষেত্ৰ
		১২	উল্টাপানী, কোকৰাবাৰ
		১৩	গৌৰীনগৰ গাঁও, বহা-চহৰাই উৎসৱস্থলী, কোকৰাবাৰ
২৪	লখিমপুৰ	১	বিলমুখ পক্ষী অভয়াৰণ্য, ঢকুৰাখনা
		২	বগলী, লালুক
		৩	বৰদৈবাম পক্ষী অভয়াৰণ্য, ঘিলামৰা
		৪	দীৰ্ঘ নাহৰবাৰী, চিয়াবুলি, বগীনদী
		৫	জংকী-পানৈ ক্ষেত্ৰ, সোৱণশিৰি নদীৰ দলঙ্গৰ কায়ত, বগীনদী
		৬	পদুমগি উদ্যান, এন চি নাহৰবাৰী, বগীনদী
		৭	ফাট বিহতলী, ঢকুৰাখনা
		৮	সাতজান পক্ষী অভয়াৰণ্য, পহুমৰা
		৯	শিমলুগুৰি আৰ এ এন (টাই আহোম কৃষ্ণ বিকাশ কেন্দ্ৰ)
২৫	মাজুলী	১	চাওৰেকীয়া মুগাস্থলী, চাওৰেকীয়া, বতনপুৰ মিৰি
		২	দৰিয়াপাৰ, কমলাবাৰী
		৩	খেৰকতীয়াপাৰ, মাজৰ দেউৰী, জেংৰাইমুখ
		৪	মলাই অৱণ্য (যাদৰ পায়েং), কাৰ্তিক চাপাৰি, কমলাবাৰী
		৫	শালমৰা, আলৈচুক, বনগাঁও
		৬	টুনীঘাট, উপৰকাটনি, কমলাবাৰী

২৬	মরিগাঁও	১	আমচৈ বনভোজস্থলী, মরিগাঁও
		২	লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ জন্মস্থান, আইত়গুৰি
		৩	চনকাগাঁও, মাযং, মরিগাঁও
		৪	চৰণবিল, মরিগাঁও
		৫	গোভা বজা-বাণী কোৰৰী পুখুৰী, গোভা
		৬	জোনবিল মেলা, মাযং, জাগীৰোড়
		৭	কাজলিমুখ, মরিগাঁও
		৮	কইনাকন্দা শিল, বঘৰা, মরিগাঁও
		৯	মহেশ ধাম, কুমৈ, জাগীৰোড়
		১০	পৰিতৰা অভয়াৰণ্য, মরিগাঁও
		১১	পৰিতৰা-মাযং-বুড়া মাযং
		১২	সীতাজখলা, মরিগাঁও
		১৩	শিৱকুণ, মরিগাঁও
		১৪	চথাচল তিৰা সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ, জাগীৰোড়
		১৫	তিৰা বজাৰ বাজদৰবাৰ, শিলচূঁ
২৭	নগাঁও	১	বাদুলীখোৰোং, নগাঁও
		২	বৰজুৰি বনভোজস্থলী, নগাঁও
		৩	বৰকলা বৈদ্য পুখুৰী
		৪	বুটী গংগা, নগাঁও
		৫	চম্পারতী কুণ্ড প্রপাত, চাপানলা নগাঁও
		৬	হাহিলা বিল
		৭	হাতীমুৰা, জখলাবন্ধা, নগাঁও
		৮	কপিলী বনভোজস্থলী, নগাঁও
		৯	কলীয়াভোগোৱা বনভোজস্থলী, নগাঁও
		১০	লাওখোৱা, নগাঁও
		১১	লুনচূঁ, নগাঁও
		১২	পক্ষী তীর্থ, চামগুৰি, নগাঁও
		১৩	টেঙাপানী, নগাঁও
		১৪	ত্ৰিশূলধাৰী, শিলঘাট, নগাঁও
২৮	নলবাৰী	১	গংগা পুখুৰী, নলবাৰী
		২	পাগদিয়াপাৰ, নলবাৰী
		৩	থেখা গোসাঁই থান বনভোজস্থলী, ডোকোহা, নলবাৰী
২৯	শোণিতপুৰ	১	অগ্নিগড় পাহাৰ, তেজপুৰ
		২	বামুনী পাহাৰ, শোণিতপুৰ
		৩	ভালুকপুং, শোণিতপুৰ
		৪	চিৰলেখা উদ্যান, তেজপুৰ
		৫	হাজাৰা পুখুৰী, তেজপুৰ
		৬	কনকলতা স্মৃতি উদ্যান (টাইগাৰ হিল) তেজপুৰ
		৭	নামেৰী বনভোজস্থলী, শোণিতপুৰ
		৮	ষণ্গুৰি পাহাৰ, তেজপুৰ, শোণিতপুৰ
		৯	পদুম পুখুৰী উদ্যান, তেজপুৰ
		১০	জীয়াভৰলী নদীৰ বনভোজস্থলী, জামুণ্ডি

৩০	দক্ষিণ শালমাৰা	১	শিল্পমাৰা, দক্ষিণ শালমাৰা
৩১	শিরসাগৰ	১	অসমৰ প্ৰথম অভিধান প্ৰণেতা পঞ্জিত টেঙ্গাই মহন, চেপন
		২	বৰশিল বনভোজস্তলী, শিৰসাগৰ
		৩	কেন্দ্ৰীয় টাই একাডেমী, পাটসাকো যাদুঘৰ আৰু গৱেষণা
		৪	দিচাংমুখ, শিৰসাগৰ
		৫	জয়া চাহ বাগিচা (মৈদাম), মাদুৰী, নাজিবা
		৬	কমলাবাৰী, নাজিবা, গেলেকী
		৭	কাৰেংঘৰ, গড়গাঁও
		৮	পছগড়, ৰূদ্ৰ সাগৰ
		৯	পানীদিহিং পক্ষী অভয়াৰণ্য, ডিমৌ
		১০	পেটুধোৱা পুখুৰী, চৰাইদেউ
		১১	ৰংঘৰ, জয়সাগৰ
		১২	ৰূদ্ৰসাগৰ পুখুৰী, গৌৰীসাগৰ
		১৩	ৰূদ্ৰসিংহ উদ্যান, জয়সাগৰ
		১৪	শিৰসাগৰ পুখুৰী, শিৰসাগৰ
		১৫	টাই প্ৰতিষ্ঠান আৰু গৱেষণা কেন্দ্ৰ, মৰাগহাট
		১৬	তলাতল ঘৰ, জয়সাগৰ
৩২	তিনিচুকীয়া	১	বৰডুবি, তিনিচুকীয়া
		২	দেৱী পুখুৰী
		৩	ধলা-শদিয়া দলং, তিনিচুকীয়া
		৪	দৈ-পুলিন ক্ষেত্ৰ, বৰবিল
		৫	গুৰিজান, তিনিচুকীয়া
		৬	জাঙ্গন, মাঘৰিটা, তিনিচুকীয়া
		৭	লেখাপানী, তিনিচুকীয়া
		৮	মাঞ্চৰীবিল, তিনিচুকীয়া
		৯	নাজিবাটিং পৰ্টকস্তলী, পানীখোৱা
		১০	ৰক্কিণী দীপ, তিনিচুকীয়া
		১১	শদিয়া বনভোজস্তলী, তিনিচুকীয়া
		১২	ৰূপহী পুখুৰী, গুইজান
		১৩	মেচাকি গড়, শদিয়া
৩৩	ওদালগুৰি	১	আস্বাগাঁও গীৰ্জা
		২	বেলগুৰি গীৰ্জা
		৩	ভৈৰবৰকুণ পূৰ্ব পাৰ বনভোজস্তলী, মাজবাট
		৪	ভৈৰবৰকুণ, ওদালগুৰি
		৫	ভোলাগুৰি বাজতুৰা পুখুৰী, কলাইগাঁও
		৬	বৰিগাঁও গীৰ্জা
		৭	ইদেন বাৰী গীৰ্জা
		৮	কনকলতা জীৱ বৈচিত্ৰ্য উদ্যান, কলাইগাঁও, ওদালগুৰি
		৯	মেচেকা পুখুৰী, কলাইগাঁও
		১০	পচকীয়া পুখুৰী, হাতীবন্ধা, ওদালগুৰি
		১১	চৰৰাং কালীখোলা, ভেৰগাঁও
		১২	চেইণ্ট পল গীৰ্জা
		১৩	তাঁতীপুখুৰী, দলৈপাৰা, কলাইগাঁও